

Shake spear

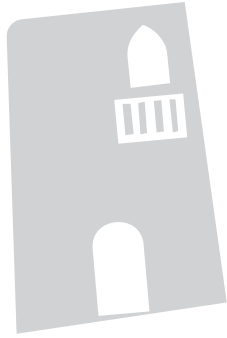
 COLECȚIA
BILINGVĂ

**Romeo
și Julieta**

**Romeo
and Juliet**

PANDORA

**Romeo
și Julieta**

**Romeo
and Juliet**

Shake spear

 COLECȚIA
BILINGVĂ

Romeo și Julieta

Romeo and Juliet

TRADUCERE DIN ENGLEZĂ DE

Șt. O. Iosif

EDIȚIE REVIZUITĂ,
INTRODUCERE ȘI NOTE DE

**Dan Amedeu
Lăzărescu**

EDITORI:

Magdalena Mărculescu
Vasile Dem. Zamfirescu
Silviu Dragomir

FONDATOR:

Ion Mărculescu, 1994

DESIGN:

Alexe Popescu & Radu Manelici

DTP:

Victoria Gârlan

CORECTURĂ:

Roxana Samoilescu
Elena Bițu

SHAKESPEARE, WILLIAM

Romeo și Julieta / William Shakespeare ; trad.: Șt. O.
Iosif. Ed. a 2-a, rev. - București : Pandora, 2009
ISBN 978-973-88900-4-6

I. Iosif, Ștefan Octavian (trad.)

821.111-2=135.1

© Editura Pandora-M, 2009
pentru prezenta ediție

C.P. 27-0490, București

Tel./Fax +40 21 300 60 90

ISBN 978-973-88900-4-6

Pandora-M face parte din grupul editorial TREI

Ce văd, o Doamne, la Romeo-în mână?
O cupă cu otravă! A murit!
N-a mai avut răbdare — otrăvit!
O! Suflet crud! Cumplită lovitură!
Nu mi-ai lăsat măcar o picătură!
Să te sărut, cu gura mea suavă,
Căci poate-o picătură de otravă
Ți-a mai rămas pe buze, cum îmi pare,
Să-mi deie moartea-atotvindecătoare!

Julietta

What's here? A cup closed in my true
love's hand?
Poison, I see, hath been his timeless end.
O churl! drunk all, and left no friendly
drop
To help me after? I will kiss thy lips.
Haply some poison yet doth hang on
them,
To make me die with a restorative.

Juliet

INTRODUCERE

Cea mai poetică dintre dramele lui Shakespeare, ROMEO ȘI JULIETA, deschide una dintre perioadele cele mai fericite și ca atare și cele mai fecunde din viața socială și artistică a lui William Shakespeare. Acesta obținuse, prin influența nobililor săi protectori, la data de 20 octombrie 1596, de la COLLEGE OF ARMS, diploma nobiliară ereditară de GENTLEMAN pentru părintele său, romano-catolicul nedezmințit John Shakespeare. Intrat oficial în nobilimea britanică — fie și pe o treaptă de mâna a treia — Shakespeare și-a accentuat, fără îndoială, predispoziția spre snobism, spre lauda nobilimii feudale și cavalierești și spre disprețuirea vulgului egalitar, stigmatizat în celebra tiradă a lui Ulise în actul I din TROILUS ȘI CRESSIDA.

Această perioadă fericită și fecundă pentru Shakespeare a luat sfârșit la data de 25 februarie 1601, când contele de Essex a fost decapitat pe eșafod, fiind condamnat pentru înaltă trădare, iar prietenul său, contele de Southampton, marele protector al lui Shakespeare, condamnat în calitate de complice tot la pedeapsa cu moartea, și-a văzut comutată pedeapsa capitală în detenție pe viață în Turnul Londrei. În acești cinci ani de activitate mondenă și dramaturgică, Shakespeare, inspirat, a compus aproape jumătate din capodoperele sale, și anume:

ROMEO ȘI JULIETA

RICHARD AL II-LEA

VISUL UNEI NOPTI DE VARĂ

REGELE IOAN

NEGUȚĂTORUL DIN VENEȚIA

Cele două părți din HENRIC AL IV-LEA

MULT ZGOMOT PENTRU NIMIC

HENRIC AL V-LEA

NEVESTELE VESELE DIN WINDSOR
JULIUS CAESAR
CUM VĂ PLACE
A DOUĂSPREZECEA NOAPTE
HAMLET
TROILUS ȘI CRESSIDA
TOTUL E BINE CÂND SE SFÂRȘEȘTE CU BINE

Datarea, tipărirea și reprezentarea piesei ROMEO ȘI JULIETA

Shakespeareologii ezită în datarea piesei între anii 1591–1596. Cel dintâi an ar fi calculat pe baza faptului că Doica va pomeni de un cutremur care ar fi avut loc la data de 6 aprilie 1580, de la care s-ar fi scurs 11 ani. Mai întâi, se pare că nu ar fi fost vorba de un cutremur — cutremurele sunt foarte rare în insulele britanice —, ci de o mișcare anodină a solului. În al doilea rând, acțiunea din piesă se petrece la Verona, nu în Anglia.

Un alt indiciu asupra redactării piesei a fost găsit într-o lucrare a poetului William Covell (+1614), intitulată POLIMANTEIA, or THE MEANES LAWFUL AND UNLAWFUL TO JUDGE OF THE FALL OF A COMMONWEALTH, ciudat tratat de politologie astrologică, tipărit în anul 1595 la Universitatea din Cambridge. Anglican fanatic și însărcinat să redacteze violente pamflete împotriva Bisericii Romano-Catolice, Covell pomenește și el, în lucrarea de mai sus, de un cutremur care ar fi avut loc în anul 1584, deci $1584+11=1595$.

Cea dintâi ediție, IN-QUARTO, a piesei, a apărut în anul 1597, ceea ce presupune înregistrarea prealabilă a titlului piesei în THE STATIONER'S REGISTER, fără să se fi găsit data acestei înregistrări.

O a doua ediție, tot IN-QUARTO, a fost tipărită în anul 1599, sub titlul de THE MOST EXCELLENT AND LAMENTABLE TRAGEDIE, OF ROMEO AND JULIET (sic). NEWLY CORRECTED, AUGMENTED, AND AMENDED. Este ediția care, poate corectată de însuși Shakespeare, și

comparată cu arhiva lui, a fost reprodusă în vestitul FIRST-FOLIO, tipărit în anul 1623 de către colegii lui Shakespeare, John Heminges (+1630) și Henry Condell (1627). Aceștia, publicând prima ediție a operelor dramatice complete ale lui Shakespeare, au salvat pentru posteritate aproape jumătate din opera lui dramatică. Faptul că nu au simțit nevoia să înscrie și ROMEO ȘI JULIETA la STATIONER'S REGISTER — cum au fost obligați s-o facă la data de 8 noiembrie 1623 pentru alte 16 piese — învederează ipoteza că înregistrarea avusese loc în 1597 sau, mai probabil, în 1599.

Izvoarele piesei

Influențat în mod evident de către comesalul său în palatul contelui de Southampton, eruditul italian anglican Giovanni Florio (1554–1625), Shakespeare a compus, în acea perioadă a vieții sale, șase piese care se petrec în Italia și au ca izvoare povestiri italiene, în frunte cu acelea din DECAMERONUL lui Giovanni Boccaccio (1313–1375). În speță, tema vendettei, cu sfârșitul tragic al celor doi îndrăgostiți, era de largă circulație în Italia medievală, în secolele XV–XVI. Cea dintâi redactare a ei îi aparține lui Masuccio Salernitano, care a inclus-o în al său NOVELINO (1474). În anul 1535, Luigi da Porto a tipărit o povestire foarte asemănătoare cu acțiunea din piesa lui Shakespeare, intitulată ISTORIA NOVELLEMENTE RITROVATA DI DUE NOBILI AMANTI. Mult mai cunoscutul povestitor Matteo Bandello (1480?–1562), născut în Lombardia, la Tortona, ofițer, curtean și apoi episcop de Agen, în Franța, a publicat între anii 1559–1582, în mai multe volume, sub titlul de NOVELLE, nu mai puțin de 214 povestiri deosebit de dramatice. Acestea au fost traduse foarte curând în limba franceză de către François de Belleforest (1530–1583), continuând, într-un stil admirabil seria intitulată HISTOIRES TRAGIQUES — inițiată de către Pierre Boistuuau (+1566), în care, cum se știe, a făcut loc și prelucrării operei lui Saxo Grammaticus (1150?–1200), GESTA DANORUM sau

HISTORIAE DANICAE (c. 1185–1200), principalul izvor pentru HAMLET. Dar, încă din anul 1562, poetul și traducătorul Arthur Brooke (+1563) preluase din primul volum al lui Boistuuau tema pentru un lung poem intitulat THE TRAGICAL HISTORY OF ROMEO AND JULIET, poem considerat îndeobște de shakespeareologi ca fiind izvorul principal pentru celebra dramă poetică shakespeareiană. Massuccio dei Guardati di Salerno (1474), secretar al principelui de Salerno, Roberto Sanseverino, a fost cel dintâi povestitor italian care s-a inspirat din legenda, foarte răspândită în Italia secolelor XIV–XV, a celor doi iubiți, căsătoriți în taină, dar fără noroc. Între anii 1460–1470, el a cules numeroase asemenea legende, cu sfârșit îndeobște tragic, care au fost tipărite abia după moartea lui, în anul 1476, sub titlul de IL NOVELLINO DI MASSUCCIO SALERNITANO, CON GLI ARGUMENTI MORALI E CONCLUSIONI D'ALCUNI ESEMPLI.

Massuccio — ca mai toți povestitorii italieni ce i-au urmat lui Giovanni Boccaccio — s-a străduit să imite stilul elegant din IL DECAMERONE și alternanța calculată dintre povestirile cu încheiere tragică sau veselă și fericită. Dar pare a prefera povestirile cu încheiere tristă. Și mai are și tendința de a moraliza, uneori excesiv și chiar pedant, temele povestirilor culese de el.

///

Povestirea lui Massuccio, narând tema pe care o va dramatiza Shakespeare în ROMEO ȘI JULIETA, nu se petrece la Verona — oraș ghibelin, deci potrivnic guelfilor —, ci într-un orașel care jucase un rol foarte important, ca rival al Florenței, pe plan politic, economic și artistic, în centrul Italiei, Sienna.

NOVELLA relatează tragica poveste a doi îndrăgostiți din Sienna, de neam înalt, Mariotto Magnanelli și Giannozza Saraceni. Din cauza dihoniei existente între neamurile lor, ei nu au voie să se căsătorească între ei. Atunci, ei recurg la serviciile unui călugăr augustin, nu franciscan (e posibil ca

acțiunea să se desfășoare înaintea apariției ordinelor călugărești de cerșetori, franciscanii și dominicanii, în primul sfert al secolului al XIII-lea), care se numește, ca eroul lui Shakespeare, Lorenzo. Acesta îi cunună în mare taină. Foarte scurtă vreme pe urmă, Mariotto are o ceartă cu un signor de vază din Sienna, se bate cu el în duel, îl ucide și este surghiunit din cetate. Giannozza, silită de părintele ei să se căsătorească — care nu știa nimic despre IL

MATRIMONIO SEGRETO — îl convinge pe călugărul Lorenzo să-i dea să bea un narcotic, care urma s-o țină în stare de letargie vreme de trei zile (în piesa lui Shakespeare numai două). Ea — și nu Lorenzo — îi trimite un slujitor soțului ei ca să-i anunțe hotărârea ei fatală, pentru ca Mariotto să ia măsuri. Totul se desfășoară conform planului — și, până aici, conform scenariului shakespeareian.

De-acum înainte încep alte amănunte. Giannozza este înmormântată în Biserica Sant Agostino, se deșteaptă din catalepsie în prezența călugărului Lorenzo, noaptea și, îmbrăcată în straie călugărești, pleacă din Sienna spre Alexandria, unde se stabilise s-o întâmpine Mariotto. Acesta însă nu fusese vestit de trimisul soției sale, pe care-l capturaseră pirații. Dar aflase de decesul Giannozzei și, deghizat în pelerin, vine la mormântul acesteia. Aici este recunoscut de paracliser, care-l denunță autorităților. Judecat, Mariotto este osândit la moarte și decapitat. Neîntâlnindu-și soțul la Alexandria, Giannozza se înapoiază la Sienna, unde află de soarta tragică a soțului ei.

Sinuciderea fiind socotită de Biserică un păcat de moarte, Giannozza alege singura cale deschisă ei — cale către care o îndemna în mod firesc pe Julieta călugărul franciscan Lorenzo, în piesa lui Shakespeare — și anume reclusiunea într-o mănăstire, unde suferințele și privațiunile o fac să-și piardă somnul și, în curând, să-și urmeze soțul în mormânt. Datele precise, dar destul de seci, deși cât se poate de verosimile, expuse în NOVELLINO, al lui Masuccio (1476, Napoli), vor fi reluate peste o jumătate de veac de Luigi da Porto, într-o primă ediție a povestirii sale intitulată HISTORIA NOVELLAMENTE RITROVATA DI DUE NOBILI

AMANTI. Această primă ediție nu a fost găsită; dar în 1535 a apărut o a doua ediție, de largă răspândire, cu același titlu. De multe ori retipărită, povestirea lui Luigi da Porto este mult superioară, ca expunere, patetism și stil, nuvelei lui Masuccio Salernitano.

NOVELLA lui Luigi da Porto se petrece însă pe vremea când Verona era încă o cetate puternică și autonomă, probabil sub autoritara dinastie Della Scala. Din vremuri străvechi existau la Verona două familii nobile, Montecchii și Capelletti, între care dăinuia o cumplită dușmănie de familie (vendetta), ca în numeroase alte cetăți din Italia medievală. Un tânăr nobil din Casa Montecchio, Romeo, este îndrăgostit de o tânără și frumoasă rudă a Casei Capelletto, pe care vine s-o întâlnească la o mare serbare, dată cu prilejul Carnavalului de bătrânul signor Antonio Capelletto, unchiul fetei iubite de Romeo. Cu acest prilej, Romeo are O LOVITURĂ DE FULGER și se îndrăgostește nebunește de unica fiică a gazdei, Julieta Capelletto, „mândră și fermecătoare în frumusețea ei mai presus de fire“. Foarte tânără și nevinovată, Julieta se îndrăgostește cu aceeași patimă de tânărul și frumosul Romeo, deși știe bine că face parte din casa dușmană a Montecchiilor. Dându-și seama că nici vorbă nu poate fi de cerere în căsătorie, Romeo sare zidul grădinii palatului Capelletti, într-o ultimă seară de iarnă, pe zăpadă, și are un dialog înflăcărat cu Julieta, care-i apare la balcon. Mentorul spiritual al lui Romeo, călugărul franciscan Lorenzo, înfățișat de Luigi da Porto ca fiind „un filosof de seamă, care a făcut nenumărate experiențe pe seama științelor naturale și a celor magice“ (alchimie, toxicologie etc.), acceptă să-i căsătorească în taină pe cei doi îndrăgostiți, nădăduind că, pe această cale, se va ajunge la o împăcare finală între cele două neamuri învrăjbite. Numaidecât după această căsătorie secretă, Romeo se vede silit să ia parte — cu toată împotrivirea lui — la o ceartă izbucnită pe ulițele Veronei între partizanii celor două neamuri învrăjbite, și-l ucide pe Tebaldo, nepotul lui Antonio Capelletto — prin urmare, vărul

primar al Julietei — fiind osândit de căpetenia Veronei la surghiun, sub pedeapsa de moarte dacă ar reveni în cetatea lui natală.

Julieta îl vede pe Romeo în chilia călugărului Lorenzo, unde vine deghizată în slujitor, și-i propune soțului ei să-l urmeze în surghiun în taină, în același deghizament. Romeo refuză un asemenea mijloc umilitor și pleacă doar el în surghiun la Mantova. Purtarea tristă a Julietei îi face pe părinții ei să caute s-o mărite, căci ajunsese la vârsta de 18 ani. Li se oferă un pretendent ilustru și nesperat, tânărul și bogatul conte de Lodrone. Julieta refuză această căsătorie, ceea ce are darul să-l înfurie cumplit pe părintele ei. Deznădăjduită, Julieta se spovedește călugărului Lorenzo și-i împărtășește hotărârea ei irevocabilă de a se sinucide. Pentru a-i cruța săvârșirea acestui păcat de moarte pentru Biserică, fratele Lorenzo își folosește cunoștințele sale toxicologice și îi încredințează un șip în care se află un narcotic puternic, ce îi va face pe părinții Julietei s-o socotească moartă și s-o îngroape în cavoul familiei. Lorenzo îi făgăduiește că va veni noaptea, la timpul la care urma să-și încheie efectul narcoticul și să se trezească, pentru a o conduce la Mantova, la Romeo, într-un strai de călugăr. Julieta primește, se duce acasă și cere iertare părintelui ei, făgăduindu-i că primește să se mărite cu soțul ales de el. Dar noaptea ia narcoticul și familia, copleșită de durere, o îngroapă în mausoleul familiei Capelletto.

Călugărul Lorenzo îi trimisese lui Romeo, la Mantova, un călugăr franciscan, ca să-i dezvăluie uneltirea pusă la cale. Din nefericire, împrejurări independente de voința trimisului îl împiedică să ajungă la Mantova, unde, un slujitor al Julietei venit aici, neștiind nimic de planul pus la cale, îi vestește lui Romeo moartea neașteptată a soției sale. Deznădăjduit, Romeo cumpără de la un spițer din Mantova o otravă puternică și vine repede, noaptea, la Verona, la mausoleul familiei Capelletto, unde o dezgroapă pe Julieta și se otrăvește pe trupul ei. Tocmai atunci, Julieta se deșteaptă din somnul ei letargic și mai are vreme să schimbe câteva cuvinte deznădăjduite cu Romeo, înainte ca acesta să moară

sub efectul otravei. Călugărul Lorenzo, deznădăjduit și el când sosește noaptea la cimitir și-l vede pe Romeo mort, caută s-o convingă pe Julieta să se retragă în taină în pacea unei mănăstiri. Dar Julieta nici nu se gândește la o asemenea soluție, scoate un strigăt cumplit și moare pe cadavrul soțului ei. Luigi da Porto nu pomeneste că s-ar fi străpuns cu un pumnal. Dar menționează că slujitorii podestatului descoperă cele două cadavre în cripta familiei Capelletto, îl arestează pe călugărul Lorenzo, rămas la fața locului. Din gura lui se află toate amănuntele acestei drame cumplite. Leșurile celor doi îndrăgostiți, jertfe ale iubirii lor nefericite, au fost expuse, pe două covoare somptuoase, în Biserica San Francesco. Și cele două mari neamuri ce se dușmăneau de atâta vreme, Montecchii și Capelletti, s-au împăcat înaintea leșurilor lor.

Matteo Bandello și NOVELLA consacrată de el celor doi iubiți nefericiți

14

Romeo și Julieta
Romeo and Juliet

Excepționalul succes al NOVELLEI lui Luigi da Porto, tradusă și imitată în limba franceză de mai multe ori, l-a inspirat pe Matteo Bandello, ecleziastic și povestitor italo-francez, probabil cel mai înzestrat dintre toți continuatorii lui Giovanni Boccaccio, să compună propria lui versiune a morții celor doi îndrăgostiți, tipărită în NOVELLE, la Lucca, în anul 1554, în poziția 9.

NOVELLA lui Bandello este mult mai extinsă și, poate, mai patetică decât cele anterioare. Acțiunea se petrece la Verona, pe vremea dinastiei Della Scala. Două mari neamuri de nobili „mai presus decât altele prin fala și avuția lor“, Montecchii și Capelletti, „își purtau de multă vreme, nu se mai știa din ce pricină, semeață și sângheroasă dușmănie“; de aceea se stârneau foarte adesea lupte pe ulițe, cu mari vărsări de sânge și morți căzuți din ambele tabere.

Într-un an, după Sărbătorile Crăciunului, capul neamului Capelletto, MESSER Antonio, a dat o serbare nespuse de frumoasă, la care a poftit toată floarea nobilimii veroneze. Singurul fecior al bătrânului signor Montecchio, Romeo, un

flăcău de douăzeci sau douăzeci și unu de ani, a cutezat, fără să fi fost invitat, să vină și el, pe seară, mascat, împreună cu mai multe rude și cu unii prieteni — toți, de asemenea, cu mască — în palatul Capelletto.

Bandello insistă, mult mai mult ca predecesorii lui, asupra iubirii înflăcărate pe care, de doi ani, i-o purta Romeo unei signore — nu ni se spune dacă făcea sau nu parte din Casa Capelletto — care nu-i răspundea prin niciun cuvânt și chiar prin nicio privire neconținutelor sale dovezi de iubire, fie prin grai, fie prin scris. Biruit de dragoste, Romeo își pusese în gând să părăsească Verona și să caute, peregrinând prin Italia un an sau doi, să uite marea lui patimă pentru o signora care cu niciun chip nu voia să-i răspundă dragostei lui.

În cele din urmă, unul dintre cei mai buni prieteni ai lui Romeo (căruia Shakespeare îi va găsi poeticul nume de Mercutio) se hotărî să-l îndemne să renunțe la o patimă menită să nu-și afle niciodată răspunsul; și să-și găsească o altă iubită sau, mai bine, soție.

Romeo avea mare încredere în înțelepciunea bunului său prieten și în cele din urmă se hotărî să-i asculte sfatul.

Începu deci să colinde toate seratele și toate petrecerile, ca să-și găsească o altă femeie a sufletului său. Astfel ajunse să cuteze să se ducă, împreună cu sfetnicul său și cu alți prieteni, la serata dată de neamul Capelletto, mascat. El nu luă parte la desfătări și la dansuri, ci se așeză, mascat fiind, într-un colț al sălii de bal, aruncându-și privirile asupra tuturor signorelor care dansau fără mască. În cele din urmă, Romeo își scoase masca, ceea ce stârni o dublă reacție, și anume, din partea signorelor, care-i admirau înfățișarea nemaipomenit de frumoasă, ca și purtările deosebit de alese și de nobile; și din partea bărbaților din neamul Capelletto, care nu-și puteau închipui cum a ajuns un membru cunoscut al neamului Montecchio să pătrundă în palatul Capelletto, chiar la o serbare, nefiind invitat.

În cele din urmă, Romeo se îndrăgosti dintr-o privire de Julieta, tânăra fiică a stăpânului casei, ai cărei ochi au fost la rândul lor fermecați de făptura atât de plăcută a tânărului necunoscut care se uita la ea atât de stăruitor.

Privirile schimbate între Romeo și Julieta sunt tot mai pătimase, apropiindu-se sfârșitul petrecerii, ca de obicei, cu așa-numitul „dans al făcliei“ sau, mai bine spus, „dansul pălăriei“, în cadrul căruia fiecare signora purta în mâini o făclie, pe care i-o înmâna unui tânăr ales de ea ca dansator, care, la rândul său, o încredința altei signore pe care o poftea la dans. Romeo se lăsă mai întâi invitat la dans de o signora necunoscută, iar apoi o pofti pe Julieta, dându-i făclia. Cei doi îndrăgostiți dansau lângă o pereche în care dansatorul era un signor care, deși sașiu, era foarte apreciat pentru purtările lui alese, pentru glumele lui totdeauna ascuțite și izbutite. Acest signor se numea Marcuccio (din care Shakespeare va face Mercutio, unul dintre eroii cei mai alintați de pana lui, până la sfârșitul tragic).

Încântată că dansa cu Romeo, Julieta cuteză să-i spună „Binecuvântat fie cerul că ai venit lângă mine, signore“, și, spunând aceste cuvinte, îi strânse mâna cu căldură. Ea îl lămuri că exclamația se explică prin faptul că, până atunci, dansase cu Marcuccio, despre care toată lumea știa că avea mâinile reci ca de gheață întotdeauna; în vreme ce mâinile lui Romeo, calde și delicate, o încălzeau.

La plecare, Romeo află că Julieta era singura fiică și moștenitoare a lui signor Antonio Capelletto, ceea ce-l mâhni nespuse. La rândul ei, Julieta îi ceru unei bătrâne, care o crescuse, să-i spună numele tuturor invitaților care plecau, la lumina torțelor, din palatul Capelletto. Și bătrâna îi spuse numele lui Romeo, din neamul dușman al Montecchiilor. Auzind acest nume blestemat, Julieta se mâhni nespuse. Bandello reconstituie, pe câteva pagini, expresia sentimentelor îndoielnice ale tinerei fecioare (a cărei vârstă totuși nu o precizează, cum făcuse Luigi da Porto). Dar Bandello adaugă un amănunt nementionat de predecesorii săi. Și anume că fereastra iatacului Julietei din Palazzo Capelletto dădea deasupra unei ulițe foarte înguste, lângă care se afla o căscioară lipită de palat. Romeo trecea foarte des prin fața acestei căscioare și, de la o vreme, Julieta, știind acest lucru, ieșea și ea la balcon și amândoi se sorbeau din ochi.

Într-o noapte, văzându-l pe Romeo lângă căscioară, Julieta își luă inima în dinți, îl strigă pe nume și-l întrebă cum de cutează să treacă noaptea prin fața palatului Capelletto, riscând să fie recunoscut și eventual chiar înfruntat și ucis. Urmează un fermecător dialog între cei doi îndrăgostiți și Romeo îi ceru să-l primească în iatacul ei. Julieta, simulând indignarea, îi făgădui orice, dar cu condiția s-o ia în prealabil „prin dreaptă căsătorie, ca soție“. Romeo, care nici nu-și dorea altceva, răspunse cu entuziasm și atunci Julieta — învederând inițiative neașteptate, pe care Shakespeare le va poetiza cu deosebită plăcere — îi spuse că ar dori să-i ceară duhovnicului ei, fratele călugăr Lorenzo da Reggio, să-i căsătorească în mare taină.

Fratele Lorenzo acceptă cu deosebită plăcere ideea căsătoriei secrete propuse lui de către Romeo, care o rugă pe Julieta să fixeze ea data ceremoniei, ceea ce Julieta făcu prin bătrâna femeie care o crescuse (DOICA, la Shakespeare). Romeo, la rândul lui, îi trimise Julietei, în mare taină, un slujitor de încredere al său, Pietro (PETER, la Shakespeare, care însă schimbă poziția lui Peter, făcându-l omul de încredere al doicii Julietei). Pietro aduse noaptea o scară de frânghie la balconul Julietei, care-i azvârli un cârlig tras de o sfoară, ceea ce îi îngădui lui Romeo să urce în iatacul Julietei și, fără a se gândi la rele, să pună la cale împreună scenariul căsătoriei lor. La ziua și ora hotărâtă, călugărul Lorenzo ofiție pentru ei taina căsătoriei, și ei schimbară inelele. Noaptea, la o oră hotărâtă, Romeo, întovărășit de Pietro, sări gardul care împrejmuia grădina palatului Capelletto. Julieta îl aștepta cu nerăbdare, însoțită de Doică. Aceasta, de la o vreme, se retrase, „după care, într-un colț al grădinii, se așezară pe o bancă ce se afla acolo și, cuprinzându-se cu nespusă dragoste, gustară împreună din plăcerile sfinteii căsătorii“. După multe dovezi de dragoste, cei doi iubiți, deveniți acum soți legiuți, se despărțiră, după ce puseseră la cale cum să ajungă să-l înduplece pe MESSER Capelletto „să facă pace și legământ de neam“. Romeo, „sărutându-și soția de mii de ori“, ieși din grădină, spunându-și, plin de

bucurie „Oare ce om de pe lumea aceasta este astăzi mai fericit decât mine? Cine s-ar putea măsura cu mine în dragoste? Cine mai are, ca mine, o femeie așa de frumoasă și de dulce?”.

Cum Julieta își șoptea aceleași lucruri plăcute, iar călugărul Lorenzo se străduia să împace cele două mari neamuri învrăjbite, totul părea că evoluează spre un deznodământ fericit.

Din nefericire, soarta rea veghea. Tocmai de ziua Sfințelor Paști, pe ulița de lângă Porta dei Borsari, către Castelvecchio, avu loc, din pură întâmplare, o încăierare între partizanii Capellettilor, conduși de viteazul Tebaldo, vărul Julietei, și cei ai Montecchilor. Trecând pe acolo, tot din întâmplare, însoțit de mai mulți prieteni, Romeo se strădui să pună capăt dihoniei. Dar Tebaldo îl lovi de mai multe ori cu sabia și l-ar fi ucis, dacă Romeo n-ar fi purtat mereu o cămașă de zale. În cele din urmă, Romeo îl străpunse de moarte pe Tebaldo și se refugie în chilia cuviosului Lorenzo. Marchizul Bartolomeo Della Scala începu cercetarea pricinilor omorului, în vreme ce Julieta se dădea de ceasul morții, plângând moartea vărului ei, dar, de fapt, soarta lui Romeo, ucigașul acestuia.

Cumpănind bine lucrurile, marchizul se mărgini să-l surghiunească pe Romeo, care, în aceeași seară, se duse la soția lui, tot însoțit de Pietro. După ce se dezmiardară într-ajuns, Julieta, plină mereu de inițiativă, îi propuse lui Romeo să-și taie minunatele cosițe și să-l urmeze în surghiun. Romeo însă îi făgădui că se vor găsi și alte mijloace de a-și duce zilele împreună. „Și la urmă, începând să se arate zorile, se sărutară și, cu deznădejde, se îmbrățișară cei doi îndrăgostiți; și, plângând și suspinând, își spuseră adio“.

După două-trei zile petrecute în chilia călugărului Lorenzo, Romeo își puse haine de neguțator străin și părăsi Verona. El ajunse la Mantova, unde își găsi ușor o locuință, de unde începu o corespondență zilnică spre Verona, cu tânăra și frumoasa lui soție, care toată ziua nu făcea altceva decât să jelească moartea vărului ei.

MESSER Antonio Capelletto și soția lui, MADONNA Giovanna, se dădeau de ceasul morții să afle dacă nu cumva fiica lor nu avea o altă pricină de deznădejde decâtuciderea în duel a vărului ei drag. În cele din urmă, ei se hotărâră s-o mărite, cât mai curând cu putință, cu contele Paris de Lodrone (menționat și de Luigi da Porto); tânăr care — scrie Bandello — „mergea pe douăzeci și cinci de ani, și era și tare frumos la chip, și avut“. Cum însă Julieta respinse cu hotărâre propunerea MADONNEI Giovanna de a se mărita cu contele, MESSER Antonio, sub cele mai nemiloase amenințări, o sili să primească în cele din urmă să se mărite cu contele.

Atunci, deznădăjduită, printre altele și pentru că ar fi urmat să se căsătorească a doua oară fără să-și fi putut mărturisi cea dintâi căsătorie și tot ceea ce urmase în noaptea nunții, Julieta se duse la duhovnicul ei, călugărul Lorenzo, și-i ceru s-o ajute în planul ei inițial, acela de a se duce la soțul ei, la Romeo, la Mantova, în straie bărbățești.

De teamă de ceea ce i s-ar fi putut întâmpla totuși pe drum, călugărul îi propuse o cu totul altă soluție.

Anume, prin experiențele lui de alchimie, el descoperise un soporific puternic, care avea darul, odată absorbit, să-l facă pe cel ce-l sorbise să cadă într-o catalepsie, într-o moarte aparentă, o letargie care urma să țină patruzeci de ceasuri întocmai, de la revărsarea zorilor, când urma să-l soarbă Julieta.

Călugărul urma să-l înștiințeze numaidecât pe Romeo, la Mantova, de planul chibzuit de el; și, la ceasul în care soporificul urma să-și înceteze acțiunea, Romeo și cu călugărul urmau să vină la cripta Capellettilor și, împreună cu Julieta, deșteptată din letargie, să se ducă în mare taină la Mantova.

Mai liniștită și gata să facă orice ca să-și regăsească iubitul soț, Julieta se înapoie acasă și o vesti pe MADONNA Giovana că era gata să se supună poruncilor tatălui ei și să-l ia de bărbat pe contele Paris. Încântat, MESSER Antonio făcu toate pregătirile pentru o grabnică nuntă. Dar Julieta, în ziua următoare, sortită nunții, luă

soporificul și căzu ca moartă. Cum cei mai buni medici ai Veronei nu-i putură găsi niciun leac, Julieta fu înmormântată, chiar în ziua sortită nunții, în cripta Capellettilor.

S-a întâmplat însă că mesagerul trimis de călugărul Lorenzo la Mantova ca să-l vestească pe Romeo, un alt călugăr franciscan, a fost găzduit la Mantova într-o mănăstire bântuită de ciumă și n-a mai putut-o părăsi. În schimb, Romeo primi prin sluga lui, Pietro, știrea năprasnică a morții Julietei. Romeo se învinuiește pe sine că nu-i îngăduise Julietei să vină, deghizată în pelerin, la el la Mantova. Și voi să se străpungă cu spada, dar fu oprit de credinciosul Pietro, pe care, în cele din urmă, Romeo îl trimise înapoi la Verona, cu sarcina de a găsi unelte cu care să poată deschide cavoul Julietei. După care Romeo luă un șip de otravă și, punându-și straipe nemțești, încălecă pe cal și porni singur spre Verona, unde ajunse aproape de zori și, împreună cu Pietro, se duse la CAMPO SANTO și deschiseră amândoi cavoul Julietei, care părea moartă, continuându-și somnul letargic. Romeo o luă în brațe și apoi se ridică și sorbi șipul cu otravă, rugându-se de bunul Dumnezeu să-i ierte cumplitul păcat de a-și fi pus capăt zilelor. După care o luă în brațe pe Julieta și-și așteptă sfârșitul.

Tocmai atunci, soporificul își încheie puterea, Julieta învie din morți și se trezi în brațele lui Romeo. Aflând că soțul ei se otrăvise, Julieta voi numaidecât să-l urmeze pe aceeași cale, deși Romeo se străduia s-o convingă să rămână în viață. Tocmai atunci, dar prea târziu, sosi la mausoleu și Fra Lorenzo, însoțit de un alt călugăr din tagma lui, și-l găsiră pe Romeo pe moarte. Deznădăjduită, Julieta nu ascultă de sfatul fratelui Lorenzo de a-și încheia viața într-o sfântă mănăstire, ci se lăsă să moară alături de nefericitul ei soț. Între timp, mișcările ciudate din mausoleul Capelletto stârniseră bănuielile străjii Veronei și fu vestit SIGNOR Bartolomeo care, sosind la fața locului, cercetă în amănunțime întâmplările, așa cum i le relatează cei doi călugări și Pietro, pe care îi iertă de orice vină. Apoi îi chemă pe capii neamurilor Montecchio și Capelletto la

cimitir, dispunând ca trupurile lui Romeo și al Julietei să fie înmormântate în aceeași raclă și să se pună un epitaf în versuri pe mormântul lor. Lucru care așeza pace între Montecchi și Capelletto, măcar că n-a ținut multă vreme după aceea.

///

Cel dintâi adaptator francez al NOVELLEI lui Bandello a fost Pierre Boisteau, în Cartea a III-a a lucrării intitulate HISTOIRES TRAGIQUES EXTRAITES DES OEUVRES ITALIENNES DE BANDEL — lucrare continuată și cu povestiri din alți autori de către Belleforest — sub titlul curios de HISTOIRE DE DEUX AMANS DONT L'UN MOURUT DE VENIN ET L'AUTRE DE TRISTESSE.

///

Versiunea lui Pierre Boisteau a fost tălmăcită în limba engleză de un poet destul de mediocru, Arthur Brooke (+1563), într-o lungă poemă de nu mai puțin de 3.000 de stihuri, intitulată THE TRAGICALL HISTORIE OF ROMEOUS (sic) AND JULIET. Prima ediție a apărut în anul 1562 și a fost retipărită, postum, în anul 1587, fiind izvorul nemijlocit folosit de Shakespeare. În locul istoricului Bartolomeo della Scala, principele Veronei se numește, ca la Shakespeare, Escalus. Numele celor două familii rivale sunt Capilet și Montaigu. Călugărul trimis de fratele Lorenzo la Mantova, franciscan ca și el, se numește Fryer John, și nu la Mantova, ci chiar la Verona, este blocat într-o mănăstire de teama molimei.

Rareori Shakespeare s-a îndepărtat mai puțin de izvoarele lui decât pentru ROMEO ȘI JULIETA. Conform obiceiului lui devenit constant, el dramatizează intriga preluată de la unul sau mai mulți autori, de la începutul până la sfârșitul ei, fără a o modifica, cum face și cu personajele, de data aceasta adăugând cât se poate de puține episoade și personaje noi.

Câteva păreri ale unor shakespeareologi privind ROMEO ȘI JULIETA

Unul dintre cei dintâi shakespeareologi din secolul al XVIII-lea, celebrul critic, jurnalist și lexicograf Samuel Johnson (1709–1784), deslușește în ROMEO ȘI JULIETA o strădanie, destul de rară la Shakespeare, de a-și face eroii juvenili să-și exprime sentimentele într-un stil fermecător, folosind un limbaj cu adevărat de GENTLEMAN. Dr. Johnson menționează o tradiție, consemnată de poetul și autorul dramatic clasicizant John Dryden (1631–1700), conform căreia Shakespeare și-ar fi exprimat cândva părerea că s-a văzut silit să-l pună pe Tybalt să-lucidă pe Mercutio în actul central al piesei, altminteri ar fi fost el, Shakespeare, ucis de Mercutio! Tot astfel DOICA este unul dintre acele personaje de care Shakespeare s-a preocupat intens, exprimându-i limbajul și contrastele aprecierilor față de soarta Julietei cu o desăvârșire artistică și psihologică unică.

///

Păreri similare găsim la însuși traducătorul în limba germană a piesei, Johann Ludwig Tieck (1773–1851) — a cărui traducere a urmărit-o cât a putut de temeinic Șt. O. Iosif. Tieck constata că, începută în ritm vesel și fericit — dar cu VENDETTA între cele două neamuri în perspectivă — ROMEO ȘI JULIETA se încheie cu cinci morți: Mercutio, omul de spirit, Tybalt, aprinsul răzbunător, Paris, nobilul delicat, Romeo, entuziastul, și, în cele din urmă Julietă, jertfa a iubirii ei caste. În vreme ce în OTHELLO nu sunt decât trei morți (Desdemona, Emilia și Othello însuși, Roderigo fiind mântuit în final). Acumularea de jertfe o vom regăsi abia în HAMLET (Rosencrantz, Guldenstern, Polonius, Regele, Gertruda, Ofelia, Laertes, Hamlet și probabil Horatio), în REGELE LEAR (regele și cele trei fiice ale sale, ducele de Cornwall, slujitorul care-l ucide, contele

de Gloucester și copilul lui natural, Edmund) și, evident, în MACBETH.

///

Henry Buckle Charlton (1890–1961), profesor la Universitatea din Manchester, reluând titlul folosit în 1905 de către celebrul shakespeareolog Bradley:

SHAKESPEAREAN TRAGEDY, observa, în anul 1948, că înscriserea geniului shakespeareian într-o tematică de tensiune tragică începe prin anii 1595–1596, tocmai cu ROMEO ȘI JULIETA. Ai cărei eroi nu sunt nici personaje riguros istorice, cum sunt personajele cronicilor dramatizate din istoria Angliei, nici personaje situate la un rang social prea înalt, ca în alte drame shakespeareiene (HAMLET, MACBETH etc.).

Numai că — observa Charlton — mentalitatea, încă romantică, a spectatorilor teatrului elizabetan, ar fi fost derutată de schema tragică a unei simple povestiri de idealizare erotică.

Tocmai pentru a justifica sfârșitul tragic al unei piese care începe în ritm de bal, Shakespeare are precauțiunea să-și prevină spectatorii, printr-un COR ca prolog, că devierea tragică a piesei este pricinuită, nu numai de împrejurări sociale vitrege (VENDETTA), dar și de înrâurirea fatală a astrelor, a destinului. Prin acest prolog, Shakespeare pare a fi căutat să se apere de răspunderea sacrificării a două din cele mai desăvârșite și mai nevinovate dintre personajele lui.

Linia tragică a piesei se desfășoară pe două planuri: pe planul de sus, al soartei, și pe planul de jos, al vrajbei. Planul al doilea fiind în cele din urmă condiționat de primul.

Ceea ce este ciudat, observă Charlton, este că ambele planuri nu păstrează nimic din etosul creștin medieval. Providența este cu totul absentă în ROMEO ȘI JULIETA, dovadă că strădaniile savante ale călugărului franciscan Lorenzo nu i se pot substitui. Destinul tragic al unei familii este într-o temă a dramaturgiei antice, eline.

Marele succes de care s-a bucurat, încă de la prima reprezentație, ROMEO ȘI JULIETA, pare a nu-l fi convins pe Shakespeare că ar mai putea continua pe această linie dramatică, suficient de ambiguă din toate punctele de vedere. Într-o lume în care nu era loc pentru o pasiune atât de înaltă — și de curată, de creștină! — ca lumea în care se aprinde într-o clipă și sfârșește atât de tragic patima amanților de la Verona, tema erotică părea a-și fi epuizat, de la început, valențele.

Câtăva vreme, între anii 1596 și 1601, Shakespeare va reveni la simple comedii sau la cronici dramatizate. Și, atunci când, după 1601, se va hotărî să se înalțe iarăși spre tragedii, va găsi alte teme, fie și pentru a le îmbina într-un alt mod cu tema erotică. Sau, mai târziu, la sfârșit de poveste, va capitula în fața noilor convenții romantice din primii ani ai domniei regelui scoțian James I. Și va avea grijă să încununeze iubirea eroilor săi cu un HAPPY END pe gustul publicului.

Analizând la rândul său atmosfera morală din ROMEO ȘI JULIETA în diferite lucrări de critică și de istorie literară, profesorul Irving Ribner, de la Universitatea din New Orleans, aprecia că, dintre cele trei teme principale desfășurate de Shakespeare în tragediile sale: tema opțiunii morale, tema puterii malefice și tema înțelegerii sensului vieții, a regenerării eroilor, această din urmă temă își află prima evocare tocmai în tragedia celor doi soți nefericiți din Verona.

Dacă morala socială a piesei este limpede și pare extrasă din dramaturgia elină, anume, părinții își plătesc păcatele vrajbei cu prețul vieții singurilor lor copii, numai prin moartea acestora din urmă se poate restaura ordinea socială, primejduită de o vrajbă seculară. Dar nu în această schemă morală — de altfel nelipsită din toate dramele lui Shakespeare — rezidă marele interes al acestei piese. Și nici într-o excepțional de poetică zugrăvire a iubirii ideale. Ci în faptul că interiorizarea tot mai adâncă a lui Romeo îl învață

să înfrunte răul printr-o necurmată CREȘTERE SUFLETEASCĂ. Datorită căreia el învață să se integreze în planul ordinii universale; și să accepte moartea de bunăvoie, ca pe sfârșitul firesc al unei vieți fără de păcat, integrate în final în ambianța cosmică.

Într-adevăr, nu există păcat în ROMEO ȘI JULIETA.

Shakespeare, crede Irving Ribner, a modificat unele date din povestirile lui Luigi Da Porta și Matteo Bandelli, tocmai pentru a minimaliza RĂSPUNDEREA MORALĂ A EROILOR față de soarta lor tragică. Născuți într-o lume pângărită, putredă, ca urmare a unor vrajbe și păcate străvechi moștenite de ei, Romeo și Julieta se străduiesc să-și afle fericirea și să înfrângă răul preexistent, prin iubirea lor pătimașă. Dar răul pe lume nu poate fi înfrânt. Și atunci, singurul lucru pe care-l mai poate căuta Romeo nu este deznădejdea — păcatul absolut, fiindcă își are obârșia în neîncrederea în ordinea cosmică — ci strădania deslușirii obârșiei răului pe lume, și a semnificației răului pentru om. Prin această strădanie pur creștină, piesa devine profund educativă, atât prin relieffarea semnificației vieții și a morții, cât și prin dramatica, spectaculara creștere lăuntrică a lui Romeo, după momentul culminant în care exclamă „O, I AM FORTUNE'S FOOL“ („Acum ajuns-am măscăriciul sorții!“). În această exclamație se strecurase fiorul deznădejdii, în viziunea unui univers haotic, lipsit de ordine și de providență, ca și de orice țel sau inteligență supremă coordonatoare. De aici, Romeo începe, ca și Dante, să urce treptele speranței, ajungând la desăvârșita seninătate a monologului de la Mantova.

Sinuciderea celor doi eroi, deși greu de conciliat cu idealurile creștine ale epocii lui Shakespeare, nu duce la damnațiune. Ci pricinuieste renașterea ordinii sociale și morale, prin reconcilierea în durere a familiilor lor.

Viziunea tragică a lui Shakespeare nu este deci câtuși de puțin o viziune a resemnării și a deznădejdii. Ci o viziune de speranță și de biruință. O preamărire poetică a acelor înalte însușiri care-l îndeamnă pe om să lupte și să biruie răul, într-o lume în care, totuși, răul nu poate să dispară niciodată!

D.A.L.

dramatis personæ

ESCALUS

prince of Verona

PARIS

a young nobleman, kinsman to the prince

MONTAGUE

heads of two houses at

CAPULET

variance with each other

AN OLD MAN

cousin to Capulet

ROMEO

son to Montague

MERCUTIO

kinsman to the prince, and friend to Romeo

BENVOLIO

nephew to Montague, and friend to Romeo

TYBALT

nephew to lady Capulet

FRIAR LAURENCE

Franciscanus

FRIAR JOHN

BALTHASAR

servant to Romeo

SAMPSON

servants to Capulet

GREGORY

PETER

servant to Juliet's nurse

ABRAHAM

servant to Montague

An Apothecary

Three Musicians

CHORUS

Page to Paris

Another Page

An Officer

LADY MONTAGUE

wife to Montague

LADY CAPULET

wife to Capulet

JULIET

daughter to Capulet

NURSE to Juliet

CITIZENS OF VERONA; SEVERAL MEN AND WOMEN,
RELATIONS TO BOTH HOUSES; MASKERS, GUARDS
WATCHMEN, AND ATTENDANTS

Scene: VERONA: MANTUA

personajele dramei

<u>ESCALUS</u>	principele Veronei
<u>PARIS</u>	un tânăr conte, ruda Principelui
<u>MONTECCHIO</u>	căpeteniile celor două neamuri
<u>CAPOLETTO</u>	nobile învrăjbite în cetatea
	Veronei
<u>UN BĂTRÂN</u>	unchiul lui Capoletto
<u>ROMEO</u>	fiul lui Montecchio
<u>MERCUTIO</u>	ruda Principelui, prieten
	cu Romeo
<u>BENVOLIO</u>	nepotul lui Montecchio, văr cu
	Romeo
<u>TYBALT</u>	Nepotul Madonnei Capoletto
<u>FRATELE LAURENCE</u>	Călugări franciscani
<u>FRATELE IOAN</u>	
<u>BALTHASAR</u>	slujitorul lui Romeo
<u>SAMPSON</u>	
<u>GREGORY</u>	slujitori ai Casei Capoletto
<u>PETER</u>	slujitor al Doicii Julietei
<u>ABRAHAM</u>	slujitor al Casei Montecchio
<u>UN SPIȚER</u>	din Mantova
<u>TREI LĂUTARI</u>	
<u>CORUL</u>	
<u>PAJUL contelui Paris</u>	
<u>Un alt PAJ</u>	
<u>UN SLUJBAȘ al cetății Verona</u>	
<u>MADONNA</u>	soția bătrânului Montecchio
<u>MONTECCHIO</u>	
<u>MADONNA</u>	soția bătrânului Capoletto
<u>CAPOLETTO</u>	
<u>JULIETA</u>	fiica bătrânului Capoletto
<u>DOICA JULIETEI</u>	

Scena ARE LOC LA VERONA, ÎN AFARĂ DE O SCENĂ DIN
ACTUL AL V-LEA, CARE ARE LOC LA MANTOVA.

prologue

//ENTER CHORUS.//

CHORUS: Two households, both alike in dignity
In fair Verona, where we lay our scene,
From ancient grudge break to new mutiny,
Where civil blood makes civil hands
unclean.

From forth the fatal loins of these two foes
A pair of star-crossed lovers take their life,
Whose misadventured piteous overthrows
Doth with their death bury their parents'
strife.

The fearful passage of their death-marked
love

And the continuance of their parents' rage
Which but their children's end, naught
could remove

Is now the two-hours' traffic of our stage;
The which if you with patient ears attend,
What here shall miss, our toil shall strive
to mend.

//EXIT.//

prologul

//INTRĂ CORUL.//

CORUL: Aicea, în Verona-încântătoare,
A două neamuri mândre veche ură
S-a îndârjit din nou, prin certuri care
Să curgă sânge de-orășeni făcură.
Din cele două neamuri învrăjbite
Sunt doi îndrăgostiți loviți de soartă
Și ura, cu nenorociri cumplite,
Le va zdrobi nădejdea-în fașă moartă.
Iubirea lor, și soarta nemiloasă,
Prin ura care n-a fost împăcată,
Decât prin moartea cruntă, feroasă,
Pe scenă-în două ceasuri vi se-arată.
De-aveți răbdarea să-ascultați acestea,
Ne-om strădui să-înfățișăm povestea.

//CORUL IESE.//

Act I

Scene I

VERONA. A PUBLIC PLACE.

//ENTER SAMPSON AND GREGORY, OF THE HOUSE OF CAPULET, ARMED WITH SWORDS AND BUCKLERS.//

SAMPSON: Gregory, o' my word, we'll not carry coals.

GREGORY: No, for then we should be colliers.

SAMPSON: I mean, an we be in choler, we'll draw.

GREGORY: Ay, while you live draw your neck out o' the collar.

SAMPSON: I strike quickly, being moved.

GREGORY: But thou art not quickly moved to strike.

SAMPSON: A dog of the house of Montague moves me.

GREGORY: To move is to stir; and to be valiant is to stand: therefore, if thou art moved, thou runn'st away.

SAMPSON: A dog of that house shall move me to stand: I will take the wall of any man or maid of Montague's.

GREGORY: That shows thee a weak slave; for the weakest goes to the wall.

Actul I

Scena I

O PIAȚĂ ÎN VERONA.¹

//INTRĂ DOI SLUJITORI AI CASEI CAPOLETTTO, SAMPSON
& GREGORIO//

SAMPSON: Pe legea mea, Gregorio, să nu le mai
îngăduim să-și bată joc de noi.²

GREGORIO: Nu încape îndoială, căci dacă le-om mai
îngădui, ne-ar călca în picioare.

SAMPSON: Părerea mea este că, dacă vor ajunge să ne
mânie, se cuvine să ne tragem săbiile.

GREGORIO: Așa să și facem. Numai că, dacă vrei să
scapi cu viață, să faci așa încât să-ți păzești
capul să nu-l împrejmuiască frânghia.

SAMPSON: Eu, când ajung să mă mâni, lovesc cât pot
de tare.

GREGORIO: Numai că prea iute nu te cuprinde mânia
atât de cumplit încât să lovești cu sabia.

SAMPSON: O javră din casa Montecchio are darul
să-mi aprindă mânia.

GREGORIO: Ca să ajungi să te mâni, trebuie să te atâțe
vreun dușman. Și vitejia înseamnă să te
împotrivești oricărui dușman. Numai că
tu, când te mâni, ai obiceiul s-o cam iei la
sănătoasa.

SAMPSON: Când văd o potaie din neamul dușman
neamului nostru, sunt gata să mă
împotrivesc. Am să stau drept ca un zid
împotriva oricărui bărbat și împotriva
oricărei fecioare din neamul Montecchio.

GREGORIO: Adică te cam dai după zid! Păi atunci nu
ești altceva decât un rob fricos, căci numai
cei slabi se dau după zid.

SAMPSON: True; and therefore women, being the weaker vessels, are ever thrust to the wall: therefore I will push Montague's men from the wall, and thrust his maids to the wall.

GREGORY: The quarrel is between our masters and us their men.

SAMPSON: 'Tis all one. I will show myself a tyrant: when I have fought with the men, I will be cruel with the maids, and cut off their heads.

GREGORY: The heads of the maids?

SAMPSON: Ay, the heads of the maids, or their maidenheads; take it in what sense thou wilt.

GREGORY: They must take it in sense that feel it.

SAMPSON: Me they shall feel while I am able to stand: and 'tis known I am a pretty piece of flesh.

GREGORY: 'Tis well thou art not fish; if thou hadst, thou hadst been poor John.³
Draw thy tool; here comes two of the house of the Montagues.

SAMPSON: My naked weapon is out: quarrel, I will back thee.

GREGORY: How! turn thy back and run?

SAMPSON: Fear me not.

GREGORY: No, marry; I fear thee!

SAMPSON: Let us take the law of our sides; let them begin.

GREGORY: I will frown as I pass by, and let them take it as they list.

- SAMPSON: Asta cam așa e. Tocmai de aceea muierile, fiind mult mai slabe decât noi, se lasă lipite de zid. Așa că, pe bărbații din neamul Montecchiilor îi voi da departe de zid, iar pe fecioarele din neamul lor le voi împinge cu dosul la zid.
- GREGORIO: Zavistia este între stăpânii noștri, dar este și între noi, slujitorii lor.
- SAMPSON: Nu-i tot aia? Am să mă port aidoma unui tiran. După ce mă voi fi luat la luptă cu bărbații din neamul dușman, cu fecioarele din același neam mă voi purta dulceag. Le voi sfărâma capetele.
- GREGORIO: Cum? Capetele fetelor?
- SAMPSON: Da! Capetele lor, sau fecioria lor. Ia-o cum vrei.
- GREGORIO: Păi ele o vor lua așa cum le va fi dorința.
- SAMPSON: Cu mine au s-o pățească, atâta vreme cât mă simt încă vânjos. Și doar se știe bine de ce anume sunt în stare. Doar sunt făcut din carne de om!
- GREGORIO: Tot e bine că nu ești făcut din carne de pește. Dacă ai fi fost făcut din asemenea carne, n-ai fi fost altceva decât un om de nimic. Ia trage-ți sabia. Uite că vin doi din Casa Montecchio!
- SAMPSON: Am spada goală în mână. Înfruntă-i tu, eu te apăr pe la spate.
- GREGORIO: Ce vrei să spui? Vrei să le arăți spatele?
- SAMPSON: Nu te teme!
- GREGORIO: Cum să mă tem de tine?
- SAMPSON: Totul e să avem grijă ca legea să fie de partea noastră. Așa că, să-i lăsăm pe ei să înceapă cearta.
- GREGORIO: Am să-mi încrunt sprâncenele când vor trece prin fața noastră. Pe urmă, facă ce-or pofti.

SAMPSON: Nay, as they dare. I will bite my thumb at them;⁴ which is a disgrace to them, if they bear it.

//ENTER ABRAHAM AND BALTHASAR.//

ABRAHAM: Do you bite your thumb at us, sir?

SAMPSON: I do bite my thumb, sir.

ABRAHAM: Do you bite your thumb at us, sir?

SAMPSON: [ASIDE TO GREGORY] Is the law of our side, if I say ay?

GREGORY: No.

SAMPSON: [TO ABRAHAM] No, sir, I do not bite mythumb at you, sir, but I bite my thumb, sir.

GREGORY: Do you quarrel, sir?

ABRAHAM: Quarrel, sir! no, sir.

SAMPSON: If you do, sir, I am for you: I serve as good a man as you.

34

Romeo și Julietă
Romeo and Juliet

ABRAHAM: No better.

SAMPSON: Well, sir.

GREGORY: Say 'better:' here comes one of my master's kinsmen.

SAMPSON: [TO ABRAHAM] Yes, better, sir.

ABRAHAM: You lie.

SAMPSON: Draw, if you be men. Gregory, remember thy swashing blow.⁵

THEY FIGHT.

//ENTER BENVOLIO.//

BENVOLIO: [DRAWING] Part, fools!

Put up your swords; you know not what you do.

BEATS DOWN THEIR SWORDS.

//ENTER TYBALT.//

SAMPSON: Ce-or îndrăzni, vrei să zici. Eu am să le dau cu tifla: dacă se prinde, ei se fac de răs.

//INTRĂ ABRAHAM ȘI BALTHASAR//

ABRAHAM: La noi te încrunți atât de urât, signore?

SAMPSON: Asta-i treaba mea, signore.

ABRAHAM: La noi te strâmbi în chipul acesta, signore?

SAMPSON: (ÎNCET, CĂTRE GREGORIO) Dacă aș spune că da, legea e de partea noastră?

GREGORIO: Nu.

SAMPSON: (CĂTRE ABRAHAM) Nu, signore, nu mă strâmb la domnia ta, signore. Dar de strâmbat, mă strâmb.

GREGORIO: Cauți ceartă cu orice preț, signore?

ABRAHAM: Ceartă, signore? Cătuși de puțin, signore!

SAMPSON: Dacă vrei să ne cauți ceartă cu lumânarea, signore, sunt omul dumitale, signore. Sunt în slujba unui signor tot atât de bun ca al domniei tale.

ABRAHAM: Mai bun decât al meu nu poate fi!

SAMPSON: Fie și așa, signore!

GREGORIO: (LUI SAMPSON) Ba spune-i că al nostru e mai bun. Uite că vine o rudă de-a stăpânului nostru.

SAMPSON: (LUI ABRAHAM) Ba stăpânul nostru e mai bun.

ABRAHAM: Minți!

SAMPSON: Atunci trageți sabia, dacă sunteți bărbați viteji. Hai, Gregorio, nu-ți uita lovitura pustiitoare.

(TOȚI PATRU TRAG SĂBIILE ȘI SE IAU LA LUPTĂ)

//INTRĂ BENVOLIO//

BENVOLIO: (TRAGE SABIA ȘI EL)

Opriti-vă, smintiților. Puneți-vă săbiile în teacă. Nu știți ce faceți.

(VREA SĂ-I DESPARTĂ CU SABIA.)

//INTRĂ TYBALT//

TYBALT: [DRAWING] What, art thou drawn among
these heartless hinds?
Turn thee, Benvolio, look upon thy
death.

BENVOLIO: I do but keep the peace: put up thy
sword,
Or manage it to part these men with me.

TYBALT: What, drawn, and talk of peace! I hate the
word,
As I hate hell, all Montagues, and thee:
Have at thee, coward!
THEY FIGHT.

//ENTER SEVERAL OF BOTH HOUSES, WHO JOIN THE FRAY;
THEN ENTER CITIZENS, WITH CLUBS.//

CITIZENS OF THE WATCH:
Clubs, bills and partisans! Strike! Beat
them down!
Down with the Capulets! Down with the
Montagues!

//ENTER CAPULET IN HIS GOWN, AND HIS WIFE.//

CAPULET: What noise is this? Give me my long
sword, ho!

CAPULET'S WIFE:
A crutch, a crutch! why call you for a
sword?

//ENTER MONTAGUE WITH HIS SWORD DRAWN, AND
HIS WIFE.//

CAPULET: My sword, I say! Old Montague is come,
And flourishes his blade in spite of me.

MONTAGUE: Thou villain Capulet,
Hold me not, let me go.

MONTAGUE'S WIFE:
Thou shalt not stir a foot to seek a foe.

//ENTER PRINCE ESCALUS WITH HIS TRAIN.//

PRINCE: Rebellious subjects, enemies to peace,

TYBALT: Tragi sabia să lupți cu slugi de rând?
Benvolio, privește-ți moartea-în față!
(TRAGE SABIA)

BENVOLIO: Voiam să-i împac. Hai, pune-ți spada-în
teacă,

Sau vino să mă-ajuti, să-i despărțim!
TYBALT: Cu spada-în mână vrei să-i liniștești?
Urăsc cuvântul pace, ca gheena,
Urăsc pe toți Montecchii, și pe tine.
Hai, apără-te, lașule!

SE LUPTĂ CU BENVOLIO.

//INTRĂ TREI SAU PATRU CETĂȚENI, CARE SE ALĂTURĂ
FIECĂREI PĂRȚI ÎN LUPTA LOR. APOI INTRĂ ALȚI
CETĂȚENI, CU CIOMEGE, ȘI MAI MULȚI PAZNICI.//
PAZNICII ȘI CETĂȚENII NOU-VENIȚI:

Săriți, săriți! Goniți-i cu ciomege!
Jos Capoletii! Jos Montecchio! Jos!

//INTRĂ BĂTRÂNUL CAPOLETTO, ÎN HALAT, ȘI SOȚIA LUI.//
CAPOLETTO: Ce-i zarva asta? Dați-mi spada lungă!

CONTESA CAPOLETTO:

O cârjă! Cârjă! Ce să faci cu spada!

//INTRĂ BĂTRÂNUL MONTECCHIO CU SABIA ÎN MÂNĂ,
URMAT DE SOȚIA LUI.//

CAPOLETTO: Vreau spada mea. Montecchio, bătrânul,
Cu spada-în mână, vrea să mă înfrunte!

MONTECCHIO: (VREA SĂ SE NĂPUSTEASCĂ ASUPRA LUI
CU SABIA) Rușine, Capoletto! Ești mișel!

CONTESA MONTECCHIO:

(SE STRĂDUIEȘTE SĂ-L OPREASCĂ)
Nu! Nu vei face niciun pas spre el!

//INTRĂ ESCALUS, PRINCIPELE VERONEI, CU ALAL.//

PRINCIPELE: Supuși zavistnici! Voi, dușmani ai păcii
Mânjiți cu sânge de vecin oțelul?

Profaners of this neighbour-stained
steel, —
Will they not hear? What, ho! you men,
you beasts,
That quench the fire of your pernicious rage
With purple fountains issuing from your
veins,
On pain of torture, from those bloody hands
Throw your mistemper'd weapons to the
ground,
And hear the sentence of your moved prince.
Three civil brawls,⁶ bred of an airy word,
By thee, old Capulet, and Montague,
Have thrice disturb'd the quiet of our streets,
And made Verona's ancient citizens
Cast by their grave beseeming ornaments,
To wield old partisans, in hands as old,
Canker'd with peace, to part your canker'd
hate:
If ever you disturb our streets again,
Your lives shall pay the forfeit of the peace.
For this time, all the rest depart away:
You, Capulet, shall go along with me;
And, Montague, come you this afternoon,
To know our further pleasure in this case,
To old Free-town, our common
judgement-place.
Once more, on pain of death, all men
depart.

//EXEUNT ALL BUT MONTAGUE, HIS WIFE, AND
BENVOLIO.//

MONTAGUE: Who set this ancient quarrel new abroad?⁷
Speak, nephew, were you by when it
began?

BENVOLIO: Here were the servants of your adversary,
And yours, close fighting ere I did
approach:
I drew to part them: in the instant came

Nu vreți, răzvrățitori, să mă-ascuțați?
Ce sunteți voi? Sau fiare, sau bărbați.
Cu-al sângelui izvor ce curge-în vine.
Stropiți blestemul unei uri haine!
Jos spadele! De-osânda cea mai cruntă
Se fac părtași acei ce legea-înfruntă.
Să luați aminte: mâniatul duce
Osânda astăzi tuturor vă-aduce.
Voi, de trei ori, în cea din urmă vreme,
Cumplite vrajbe, ca niște blesteme,
Cu pierderi sângeroase, ați stârnit,
Și ulițele toate le-ați mânjit
Cu sânge-al unor pașnici cetățeni,
Voi, cei mai învrăjbiți și mai vicleni,
Montecchio și Capoletto, otrava
O țineți veșnic trează, cu gâlceava
Aprinsă dintre neamurile voastre.
De cutezați, pe ulițele noastre,
Să tulburați Verona încă-o dată,
Plătiți cu viața pacea tulburată.
Toți ceilalți cetățeni, plecați în pace.
Tu, Capoletto-acuma mă urmează
La curte, ca să afli ce ne place.
Montecchio, veni-vei după-amiază,
Veți da chiar astăzi socoteală dreaptă
La Curtea de Dreptate înțeleaptă.
Osânda noastră-o veți cunoaște-întreagă.
Și-acum plecați, de viața vi-este dragă.

//PLEACĂ TOȚI, ÎN AFARĂ DE MONTECCHIO, DE SOȚIA LUI
ȘI DE BENVOLIO.//

MONTECCHIO: Cum s-au stârnit din nou acestea toate?
Erai de față: spune-ne, nepoate.

BENVOLIO: Când am sosit, în luptă, pe omor,
Doi slujitori de-ai noștri, doi de-ai lor,
Se înfruntau. Cu spada am voit
Să-i potolesc. Dar Tybalt a sosit,

The fiery Tybalt, with his sword prepared,
Which, as he breathed defiance to my ears,
He swung about his head and cut the
winds,
Who nothing hurt withal hiss'd him in
scorn:
While we were interchanging thrusts and
blows,
Came more and more and fought on part
and part,
Till the prince came, who parted either part.

MONTAGUE'S WIFE:

O, where is Romeo? saw you him to-day?
Right glad I am he was not at this fray.

BENVOLIO:

Madam, an hour before the worshipp'd sun
Peer'd forth the golden window of the east,
A troubled mind drave me to walk abroad;
Where, underneath the grove of sycamore
That westward rooteth from the city's side,
So early walking did I see your son:
Towards him I made, but he was ware of me
And stole into the covert of the wood:
I, measuring his affections by my own,
That most are busied, when they're most
alone,
Pursued my humour not pursuing his,
And gladly shunned who gladly fled from
me.

MONTAGUE:

Many a morning hath he there been seen,
With tears augmenting the fresh
morning's dew,
Adding to clouds more clouds with his
deep sighs.
But all so soon as the all-cheering sun
Should in the farthest east begin to draw
The shady curtains from Aurora's bed,

M-a înfruntat, pe viață și pe moarte,
În loc să mă ajute a-i desparte,
Vrea să mă facă una cu pământul,
Lovind cu spada, fioros, doar vântul;
Dar vântul șuiera, nepăsător,
În vreme ce venea mai mult popor
Și-în fiecare tabără lupta.
Ne-a despărțit doar Înălțimea Sa.

CONTESA MONTECCHIO:

Dar unde e Romeo? Astăzi oare
L-ai întâlnit? Nespus de bine-mi pare
Că-în lupta aceasta nu a fost de față.

BENVOLIO:

L-am întâlnit chiar astă-dimineață,
Signora. M-a mânat o presimțire,
În zori de zi, să umblu în neștire
Pe câmpul adumbrat de sicomori
L-am întâlnit. Mergea și el în zori.
M-am îndreptat spre el, dar s-a ascuns,
Când m-a văzut, în codrul nepătruns.
Am înțeles că-întocmai ca și mine
Voia să fugă de priviri străine.
Pe fiecare ne muncea alt gând
Și l-am lăsat în pace-atunci, plecând
Și fără bucurie, fără jale,
Fugind de-acel care-mi fugea din cale,
M-am depărtat.

MONTECCHIO:

În dimineți senine
Cu lacrimi presărate cu suspine
Sporește roua și-înmulțește norii;
Când însă, din culcușul Aurorii,
Zglobiul soare trage la o parte
Perdelele de umbră, trist de moarte,
Și palid mi se-întoarce-încet feciorul
Și, ocolind lumina, trage storul,
Oricât să fie ziua de frumoasă,

Away from light steals home my heavy son,
And private in his chamber pens himself,
Shuts up his windows, locks fair daylight out,
And makes himself an artificial night.
Black and portentous⁸ must this humour prove,
Unless good counsel may the cause remove.
My noble uncle, do you know the cause?
I neither know it nor can learn of him.
Have you importuned him by any means?
Both by myself and many other friends:
But he, his own affections counsellor,
Is to himself — I will not say how true —
But to himself so secret and so close,
So far from sounding and discovery,
As is the bud bit with an envious worm,
Ere he can spread his sweet leaves to the air,
Or dedicate his beauty to the sun.
Could we but learn from whence his sorrows grow,
We would as willingly give cure as know.

//ENTER ROMEOO.//

BENVOLIO: See, where he comes: so please you, step aside;

I'll know his grievance, or be much denied.

MONTAGUE: I would thou wert so happy by thy stay,
To hear true shrift. Come, madam, let's away.

//EXEUNT MONTAGUE AND HIS WIFE.//

BENVOLIO: Good morrow, cousin.

ROMEO: Is the day so young?

BENVOLIO: But new struck nine.

ROMEO: Ay me! sad hours seem long.

Was that my father that went hence so fast?

BENVOLIO: It was. What sadness lengthens Romeo's hours?

Aduce bezna în întreaga casă.
Cu-aceste gânduri soarta rea-l așteaptă,
Doar sfatul înțelept îl mai îndreaptă.

BENVOLIO: Mărite unchi, dar pricina n-o știi?
MONTECCHIO: El nu mi-o spune, eu n-o pot ghici.
BENVOLIO: Dar nu l-ai luat din scurt?
MONTECCHIO: Orice mijloace
S-au dovedit zadarnice. El tace.
Nu are alt duhovnic: doar pe sine.
E tainic și ascuns chiar și cu mine.
E-așa de nepătruns, închis în haina
Tăcerii-în care-și ține-ascunsă taina,
Că-i temător, ca un boboc în floare
De-un vierme negru ros, mai înainte
De-aș fi deschis petalele la soare.
O! De-am putea afla ce-l doare
L-am lecu de-o patimă fierbinte.
Dar...

//INTRĂ ROMEO.//

BENVOLIO: Uite-l pe Romeo. Vine-încoace.
Lăsați-mă cu el. Nu-i voi da pace
Și taina-i să-mi dezvăluie l-oi face.
MONTECCHIO: De izbutești, ce mult ne-om bucura.
Hai să plecăm de-aici, signora mea.

//IES MONTECCHIO ȘI SIGNORA MONTECCHIO.//

BENVOLIO: Romeo, bună ziua.
ROMEO: S-a făcut
Așa târziu?
BENVOLIO: Doar nouă a bătut.
ROMEO: Ce clipe lungi și triste... L-am văzut
Pe tata. A plecat, era grăbit?
BENVOLIO: Într-adevăr, era de griji muncit.
De ce e ziua lui Romeo lungă?

ROMEO: Not having that, which, having, makes them short.

BENVOLIO: In love?

ROMEO: Out —

BENVOLIO: Of love?

ROMEO: Out of her favour, where I am in love.

BENVOLIO: Alas, that love, so gentle in his view,
Should be so tyrannous and rough in proof!

ROMEO: Alas, that love, whose view is muffled still,
Should, without eyes, see pathways to his will!

Where shall we dine?

[SEEING BLOOD]

O me! What fray was here?

Yet tell me not, for I have heard it all.

Here's much to do with hate, but more with love.

Why, then, O brawling love! O loving hate!

O any thing, of nothing first create!

O heavy lightness! serious vanity!

Mis-shapen chaos of well-seeming forms!

Feather of lead, bright smoke, cold fire,
sick health!

Still-waking sleep, that is not what it is!

This love feel I, that feel no love in this.

Dost thou not laugh?

BENVOLIO: No, coz, I rather weep.

ROMEO: Good heart, at what?

BENVOLIO: At thy good heart's oppression.

ROMEO: Why, such is love's transgression.

Griefs of mine own lie heavy in my breast,

Which thou wilt propagate, to have it prest

With more of thine: this love that thou

hast shown

ROMEO: Doar că-i lipsește tocmai ce-o alungă.

BENVOLIO: O dragoste?

ROMEO: O dragoste apusă...

BENVOLIO: S-a încheiat?

ROMEO: Cu jale. Dar nespusă
Mi-a fost iubirea pentru cea pierdută.

BENVOLIO: Când Cupidon pe frunte te sărută
E-atât de blând... și-apoi e fioros.

ROMEO: Doar e legat la ochi... dar e frumos.
Vreau împreună azi să stăm la masă.

//VEDE SÂNGE PE CALDARÂM.//

Vai, s-au luptat... e sânge scurs... Nu, lasă,
Am și aflat. Aici domnește ura...
Dar și iubirea a-întrecut măsura!
Domnește ura plină de iubire,
Pe când iubirea duce la pieire.
Iubirea aicea-i ură. S-a născut
Doar dintr-un fleac, știm bine, la-început.
Ce ușurință grea! Voioasă jale!
Un haos plin de forme ideale!
Și penele-s de plumb! Lumina-i fum!
Iar flacăra-înghețată! Un nebun
Bolnav, dar teafăr! Și de-a pururi treaz
E somnul... Veselie și necaz!
Așa arată dragostea pe care
O simt în piept: mereu amăgitoare!
Nu râzi de ea?

BENVOLIO: Mai iute-aș plânge, vere.

ROMEO: Mai bine mi-ai aduce-o mângâiere.

BENVOLIO: Pe inimă nu simți o greutate?

ROMEO: Iubirea-ți prinde simțurile toate
Și-într-adevăr pe inimă mă-apasă.
Prietenia ta mai trist mă lasă.
Amara-mi suferință se răsfrânge
În ființa ta, și inima ți-o strânge.

Doth add more grief to too much of mine own.

Love is a smoke raised with the fume of sighs;
Being purged, a fire sparkling in lovers' eyes;
Being vex'd, a sea nourish'd with lovers' tears:

What is it else? a madness most discreet,
A choking gall and a preserving sweet.
Farewell, my coz.

BENVOLIO: Soft! I will go along;

An if you leave me so, you do me wrong.

ROMEO: Tut, I have lost myself; I am not here;
This is not Romeo, he's some other where.

BENVOLIO: Tell me in sadness, who is that you love.

ROMEO: What, shall I groan and tell thee?

BENVOLIO: Groan! why, no:

But sadly tell me who.¹⁰

ROMEO: Bid a sick man in sadness make his will:

Ah, word ill urged to one that is so ill!

In sadness, cousin, I do love a woman.

BENVOLIO: I aim'd so near, when I supposed you loved.

ROMEO: A right good mark-man! And she's fair I love.

BENVOLIO: A right fair mark, fair coz, is soonest hit.

ROMEO: Well, in that hit you miss: she'll not be hit
With Cupid's arrow; she hath Dian's wit;
And, in strong proof of chastity well arm'd,
From love's weak childish bow she lives unharm'd.

She will not stay the siege of loving terms,
Nor bide the encounter of assailing eyes,
Nor ope her lap to saint-seducing gold:

Și dragostea ce mi-o arăți sporește
 Cumplitul chin ce ființa mi-o muncește.
 Iubirea-i fum și crește din suspine,
 Dar când o guști te simți nespūs de bine,
 Și-în inimă-i izvor de armonie.
 Când este-năbușită-i nebunie
 Și veșnic doar din lacrimi se hrănește
 De nu-i împărțită, veșnic crește.
 E val clocotitor de mare-adâncă
 De lacrimi... Ah! Și ce mai este încă?
 Sminteală înțeleaptă! Dulce fiere!
 Acum mă duc. Rămâi cu bine, vere!
 BENVOLIO: Nu! Vreau să te urmez. Tu mă gonești?
 De faci așa, amarnic mă jighești.
 ROMEO: M-am rătăcit pe calea tristei soarte!
 Romeo nu-i aici. El e departe.
 BENVOLIO: Iubești nespūs! Nu vrei să-mi spui pe cine?
 ROMEO: Vrei să ți-o spun prin lacrimi și suspine?
 BENVOLIO: Nu vreau să-ți amintești de ea plângând.
 Să-mi spui doar cine este.
 ROMEO: Ca și când
 I-ai spune unui biet bolnav pe moarte:
 Să-ți faci diata până ne desparte
 Înaltul cer! Sunt trist, iubite vere,
 Și-îndrăgostit de-un farmec de muierē.
 BENVOLIO: Să-mi spui așa nici nu era nevoie
 Căci bănuiam și eu...
 ROMEO: Lovești la țintă!
 Cu chipul ei fermecător mă-alintă.
 BENVOLIO: Și-această țintă nu poți s-o ochesti?
 ROMEO: Iubite văr, îți spun pe șleau: greșești!
 Iubita mea nu poate fi ochită
 Vreodată de săgeata ascuțită
 De Cupidon, căci e neprihănită,
 Ca Diana și la fel de înțeleaptă.
 Ea nu ascultă-o îndrăgostită șoaptă,
 Nici o privire dulce. N-o încântă
 Nici aurul ce-ar ispiti și-o sfântă.

O, she is rich in beauty, only poor,
That when she dies with beauty dies her
store.

BENVOLIO: Then she hath sworn that she will still live
chaste?

ROMEO: She hath, and in that sparing makes huge
waste,
For beauty starved with her severity
Cuts beauty off from all posterity.
She is too fair, too wise, wisely too fair
To merit bliss by making me despair:
She hath forsworn to love, and in that
vow
Do I live dead that live to tell it now.

48

BENVOLIO: Be ruled by me, forget to think of her.

ROMEO: O, teach me how I should forget to think.

BENVOLIO: By giving liberty unto thine eyes;
Examine other beauties.

ROMEO: 'Tis the way
To call hers exquisite, in question more:
These happy masks that kiss fair ladies'
brows
Being black put us in mind they hide the
fair;
He that is stricken blind cannot forget
The precious treasure of his eyesight lost:
Show me a mistress that is passing fair,
What doth her beauty serve, but as a note
Where I may read who pass'd that passing
fair?
Farewell: thou canst not teach me to forget.
I'll pay that doctrine, or else die in debt.

BENVOLIO:

//EXEUNT.//

Bogată-în frumusețe: dacă moare,
S-a stins și vraja ei fermecătoare.

BENVOLIO: Vrea să rămână-în veci neprihănită?

ROMEO: Da, asta vrea... Urmarea e cumplită.
Căci frumusețea va pieri odată
Cu ea, ca o avere fermecată,
Cu frumusețea lumii viitoare.
E prea frumoasă, prea stăruitoare
În hotărâta ei neprihănire,
Să fie-în veci cuprinsă de iubire.
Ea s-a jurat ca-în veci să nu iubească,
Prin chinul meu, virtutea să-și sporească
Făcând, prin jurământul ei barbar,
Din mine-un mort, ce mai trăiește doar
Nefericirea-i astăzi să ți-o spuie.

BENVOLIO: Ascultă-mi dar povața: alt leac nu e
Decât să-încerci să uiți. Cred că se poate.

ROMEO: Învăță-mă atunci să uit de toate!

BENVOLIO: Îndreaptă-ți ochii spre-alte frumuseți.

ROMEO: Atuncea s-o iubesc mai mult mă-nveți!
Căci măștile atât de norocoase
Să-ascundă chipul celor mai frumoase
Sunt negre, și icoana ce se-ascunde
Sub ele bieteii inimi îi răspunde
Și mai duios. Cum poți avea puterea,
Când ai orbit, să uiți ce-a fost vederea,
Comoara scumpă azi pe veci pierdută?
Arată-mi o femeie neîntrecută
În farmece — și-o să mă lase rece.
Fiindcă-mi dă prilej să văd că-o-ntrece
Cu farmecu-i divin, fermecătoarea.
Rămâi cu bine. Nu mă-nveți uitarea.

BENVOLIO: De voi găsi un leac, ți-l spun, vezi bine,
Sau mor îndatorat față de tine.

//IES AMÂNDOI.//

Scene II

A STREET.

//ENTER CAPULET, PARIS, AND SERVANT.//

CAPULET: But Montague is bound as well as I,
In penalty alike, and 'tis not hard, I think,
For men so old as we to keep the peace.

PARIS: Of honourable reckoning are you both,
And pity 'tis you lived at odds so long.
But now, my lord: what say you to my
suit?

CAPULET: But saying o'er what I have said before.
My child is yet a stranger in the world;
She hath not seen the change of fourteen
years.

Let two more summers wither in their
pride
Ere we may think her ripe to be a bride.

PARIS: Younger than she are happy mothers made.

CAPULET: And too soon marred are those so early
made.
The earth hath swallow'd all my hopes but
she,
She is the hopeful lady of my earth:
But woo her, gentle Paris, get her heart;
My will to her consent is but a part,
And she agree, within her scope of choice
Lies my consent and fair according voice.
This night I hold an old accustomed feast,
Whereto I have invited many a guest,
Such as I love, and you, among the store,
One more, most welcome, makes my
number more.
At my poor house look to behold this
night

Scena a II-a

PALATUL CAPOLETTO.

//INTRĂ CAPOLETTO, PARIS, O SLUGĂ.//

- CAPOLETTO: Montecchio ca mine-i pedepsit.
Pe amândoi osânda ne-a lovit.
De-aceea mă gândesc că rău n-am face,
Bătrâni cum suntem, să cădem la pace.
- PARIS: Verona pe-amândoi vă prețuiește
Și-i trist c-o veche ură vă-învrăjbește
Signore, la-întrebarea ce v-am pus,
Ce-mi veți răspunde?
- CAPOLETTO: Fata mea, v-am spus,
E încă de ce e lumesc străină,
Nici n-a trecut de frageda lumină
A vârstei de patrusprezece ani.
Să treacă încă-o vară, sau chiar două,
Să-înceapă, ca soție,-o viață nouă.
- PARIS: Mai tinere ca ea s-au logodit
Și-s astăzi mame...
- CAPOLETTO: Dar s-au veștejit
Mult prea curând. Îmi zace în țărână
Tot ce-am dorit. La viața mea bătrână,
Acest copil ce-mi moștenește-averea
E azi nădejdea mea și mângâierea.
Poți, dragă Paris, să-ți încerci norocul.
Fă-i curte și, de vei găsi mijlocul
Să-i fii pe plac, de-o faci să-ți dea cuvântul,
Atunci îmi dau și eu consimțământul.
Diseară, după datina străbună,
Dau o serbare, unde se adună
Un mare număr de-oaspeți dragi. Poftim
Și signoria ta. Te prețuim
Cum se cuvine. Vino de sporește
Al oaspeților număr. Deci, poftește
În casa mea umilă, să privești

Earth-treading stars that make dark
heaven light.
Such comfort as do lusty young men feel
When well-apparell'd April on the heel
Of limping winter treads, even such
delight
Among fresh female buds shall you this
night
Inherit at my house; hear all, all see,
And like her most whose merit most shall
be,
Which on more view, of many mine
being one
May stand in number, though in
reckoning none.
Come, go with me.
TO SERVANT, GIVING A PAPER.
Go, sirrah, trudge about;
Through fair Verona find those persons
out
Whose names are written there, and to
them say
My house and welcome on their pleasure
stay.

//EXEUNT CAPULET AND PARIS.//

SERVANT: Find them out whose names are written
here! It is written, that the shoemaker
should meddle with his yard, and the
tailor with his last, the fisher with his
pencil, and the painter with his nets; but I
am sent to find those persons whose
names are here writ, and can never find
what names the writing person hath here
writ. I must to the learned. — In good
time.

Nenumărate stele pământești
Ce înfloresc ca niște flori învoalte
Și fac orice privire să tresalte
Le vei privi și le vei asculta
Pe toate, astă seară-în casa mea.
Și-așa cum tineretului în floare
Aprilie nespus de scump îi pare,
Când vine după iarna-atât de grea,
Diseară vei avea, în casa mea,
Prilejul ca nespus să se desfete
Privirea, întâlnind atâtea fete
Fermecătoare, mândre, printre care
Va fi și fata mea, ca o ispită,
Precum o floare-abia îmbobocită,
Pe lângă alte fragede fecioare.
Pe-aceea ce mai mândră ți se pare
O vei alege. Vino-acum cu mine.

CĂTRE SLUJITOR

Flăcăule, citește cât mai bine
Aceste nume înscrise pe hârtie.
(ÎI DĂ O LISTĂ.) Îi vei pofti pe toți la
sindrofie.
Să vină toți cu inima voioasă
Și să se simtă ca la ei acasă...

//IES CAPOLETTO ȘI PARIS.//

SLUJITORUL: (UITÂNDU-SE PE LISTĂ)

Va să zică trebuie să-i găsesc pe toți aceia
ale căror nume stau înscrise pe hârtia
asta. Scrie la carte ca cizmarul să-și vadă
de cotul lui, iar croitorul de calapodele
lui, pescarul de bidineaua lui, iar
zugravul de năvodul lui. Cât despre
mine, m-a trimis stăpânul să-i găsesc pe
toți aceia care sunt însemnați pe foaia
asta de hârtie... și ale căror nume nici nu
sunt în stare să le deslușesc. Cuvine-se
deci să găsesc un om cu știința de carte...
Iată că am găsit prilejul căutat.

//ENTER BENVOLIO AND ROMEO.//

BENVOLIO: [TO ROMEO] Tut, man, one fire burns out another's burning,
One pain is lessened by another's anguish.
Turn giddy, and be help by backward turning.
One desperate grief cures with another's languish.

ROMEO: Take thou some new infection to thy eye,
And the rank poison of the old will die.
Your plaintain-leaf is excellent for that.

BENVOLIO: For what, I pray thee?

ROMEO: For your broken shin.

BENVOLIO: Why, Romeo, art thou mad?

ROMEO: Not mad, but bound more than a mad-man is;
Shut up in prison, kept without my food,
Whipped and tormented and —
[TO SERVANT] God-den, good fellow.

SERVANT: God gi' god-den. I pray, sir, can you read?

ROMEO: Ay, mine own fortune in my misery.

SERVANT: Perhaps you have learned it without book.
But I pray, can you read anything you see?

ROMEO: Ay, if I know the letters and the language.

SERVANT: Ye say honestly. Rest you merry!

ROMEO: Stay, fellow, I can read
(HE READS THE LETTER)

//INTRĂ BENVOLIO ȘI ROMEO.//

BENVOLIO: Un foc puternic pe-altul-îl poate stinge
Și-o suferință pe-alta o învinge.
Ești amețit? Se-învârte-întreaga lume
În jurul tău? Învârte-te anume
Spre altă parte. Orice suferință
Prin alta se coboară-în neființă.
Când simți curgând din ochi un vechi venin,
Găsește altul și-ochiul ți-e senin.

ROMEO: Voiești să vindeci suferința mea
Cu-o frunză de pătlagină?

BENVOLIO: Da, da.

ROMEO: E bună ca să-îndrești un os scrântit.

BENVOLIO: Ce tot vorbești? Romeo, ești smintit?

ROMEO: Nu sunt smintit, dar sunt înlănțuit
Într-adevăr, cum este un smintit,
În temniță, bătut și nemâncat
Și biciuit, ca un descrierat.

SLUJITORUL SE APROPIE DE EL CU LISTA.

Voiești ceva?

SLUJITORUL: Plecata voastră slugă.
Aș vrea, signore, să vă fac o rugă:
Știți să citiți?

ROMEO: Atâta mângâiere
Am în restriștea mea.

SLUJITORUL: Atunci v-aș cere,
De-ați învățat la slove, fără carte,
Să deslușiți oricare nume-în parte
Ce scrie aici, signore, pe hârtie,
Să mi-l citiți, și să mi-l spuneți mie.

ROMEO: Doar dacă știu în care limbă scrie,
Și slovele de le cunosc.

SLUJITORUL: Sfios
Vă mulțumesc. Rămâneți sănătos!

//VREA SĂ PLECE.//

ROMEO: Flăcăule, mai stai! Știu să citesc!
(CITEȘTE): „Signor Martino, cu soția și cu
ficele lui. Conte Anselmo și

'Signior Martino and his wife and daughters,
County Anselme and his beauteous sisters,
The lady widow of Vitruvio,
Signior Placentio and his lovely nieces,
Mercutio and his brother Valentine,
Mine uncle Capulet, his wife, and daughters,
My fair niece Rosaline and Livia,
Signior Valentino and his cousin Tybalt,
Lucio and the lively Helena.'
A fair assembly. Whither should they come?

SERVANT: Up.

ROMEO: Whither?

SERVANT: To supper to our house.

ROMEO: Whose house?

SERVANT: My master's.

ROMEO: Indeed, I should have asked you that before.

SERVANT: Now I'll tell you without asking. My master is the great rich Capulet, and if you be not of the house of Montagues, I pray come and crush a cup of wine. Rest you merry!

//EXIT//

BENVOLIO: At this same ancient feast of Capulet's
Supps the fair Rosaline whom thou so lovest,
With all the admirèd beauties of Verona.
Go thither: and, with unattainted eye,
Compare her face with some that I shall show,
And I will make thee think thy swan a crow.

fermecătoarele lui surori; signora văduva de Vitruvio; signor Placentio și drăgălașele sale nepoate; Mercutio și cu frățiorul lui, Valentino; unchiul meu, signor Capoletto, cu soția lui și cu fiicele lui; frumoasa mea nepoată Rozalina și cu Livia; signor Valentino și cu vărul lui, Tybalt; Lucio și zglobia Helena!“. Aleasă lume. Unde îi poștești?

SLUJITORUL: La casa noastră.

ROMEO: Să mă lămurești
La care casă.

SLUJITORUL: Sus.

ROMEO: La care-anume?

SLUJITORUL: Stăpânul meu...

ROMEO: Da, trebuia de nume

Să te întreb: stăpânul cine-ți este?

SLUJITORUL: Acum am să vă răspund fără să mă mai întrebați. Îmi este stăpânul signorul Capoletto, cel atât de măreț și de bogat. Și dacă nu cumva aveți vreo legătură cu neamul Montecchio, vă rog să poftiți la serbare și signoria voastră, să deșertați o cupă de vin. Vă las în paza Domnului și vă mulțumesc.

//IESE SLUJITORUL//

BENVOLIO: La sindrofia-aceasta-îndatinată
La casa Capoletto, e-invitată
Și Rozalina, care-i e nepoată,
Acea care inima ți-o frânge,
Diseară, la acest ospăț, s-or strânge
Tot ce-n Verona-i mai fermecător.
S-ajungi cu ochiul nepărtinitor,
Cu lebăda pe care o adori
Să le compari. Și vei vedea ușor
Că lebăda e doar o biată cioară...

ROMEO: When the devout religion of mine eye⁹
Maintains such falsehood, then turn tears
to fires;
And these who, often drowned, could
never die,
Transparent heretics, be burnt for liars.
One fairer than my love! — the all-seeing
sun
Ne'er saw her match since first the world
began.

BENVOLIO: Tut, you saw her fair, none else being by,
Herself poised with herself in either eye;
But in that crystal scales let there be
weighed
Your lady's love against some other maid
That I will show you shining at this feast,
And she shall scant show well that now
shows best.

ROMEO: I'll go along, no such sight to be shown,
But to rejoice in splendour of mine own.

//EXEUNT.//

ROMEO: De voi vedea cu ochii-întâia oară
Că-i altă față mai fermecătoare
Și că-ar putea cu ea să se măsoare,
Îmi voi uita statornica-mi credință
Și chiar nelecuita suferință.
Atunci din lacrimi vor țâșni scânteii
Să-mi ardă tot pe care-am pus temei.
Așa cum ard ereticii pe rug.
Dar vorbele zadarnice le-îndrug.
O alta mai frumoasă ca odorul
Pe care-l îndrăgesc, n-a mai văzut
Nici soarele atoatevăzătorul.

BENVOLIO: O vezi într-astfel de la început.
Și crezi că are farmece cerești,
Căci vreun prilej ca s-o asemuiești
Nici n-ai avut. Mai mândră alta nu-i,
Căci n-ai avut în cumpănă s-o pui
Cu vreuna dintre mândrele fecioare
Ce vor veni diseară, la serbare.
Atunci vei ști de-i fără de pereche.

ROMEO: Ce spui acuma e-o poveste veche.
Dacă-am să merg diseară la serbare
E ca s-o văd că e fermecătoare.

//IES AMÂNDOI//

Scene III

A ROOM IN CAPULET'S HOUSE.

//ENTER CAPULET'S WIFE AND THE NURSE.//

CAPULET'S WIFE:

Nurse, where's my daughter?

Call her forth to me.

NURSE: Now, by my maidenhead, at twelve year old,

I bade her come. What, lamb! what, lady-bird!

God forbid! where is this girl? What, Juliet!

//ENTER JULIET.//

JULIET: How now! who calls?

NURSE: Your mother.

JULIET: Madam, I am here. What is your will?

CAPULET'S WIFE:

This is the matter. — Nurse, give leave awhile.

We must talk in secret. — Nurse, come back again.

I have remembered me, thou's hear our counsel.

Thou knowest my daughter's of a pretty age.

NURSE: Faith, I can tell her age unto an hour.

CAPULET'S WIFE:

She's not fourteen.

NURSE: I'll lay fourteen of my teeth —

And yet, to my teen be it spoken, I have but four —

She's not fourteen. How long is it now To Lammastide?

CAPULET'S WIFE:

A fortnight and odd days.

Scena a III-a

O SALĂ ÎN PALATUL CAPOLETTO.

//INTRĂ SIGNORA CAPOLETTO ȘI DOICA.//

SIGNORA CAPOLETTO:

Răspunde-mi, doică: unde mi-e copila?
Te rog s-o chemi.

DOICA:

Pe fecioria mea
Pe când aveam doar doisprezece ani,
Jur c-am strigat-o: Vino, mielușico,
O, Doamne, doamne! Unde-i păsărica?
A, iat-o!

//INTRĂ JULIETA.//

JULIETA: Doică, cine m-a chemat?

DOICA: Chiar maica ta.

JULIETA: Ascult ce vrei să-mi spui
Signora.

SIGNORA CAPOLETTO:

Doică, lasă-ne puțin.
Aș vrea să-i spun acum ceva în taină.
Ba nu. Mai bine stai. M-am răzgândit,
Poți sta și tu cu noi la sfătuit.
Știi bine, fata noastră a ajuns
Să aibă-acuma paisprezece ani.

DOICA: Știu vârsta ei pe ceasuri, nu pe ani.

SIGNORA CAPOLETTO:

Nici n-a-împlinit, știi, doică, cum am spus.

DOICA:

Pe paisprezece dinți ai mei — din care
Mi-au mai rămas doar patru — mi se pare
Că n-are încă paisprezece ani.
Cât e pân' la San Pietro?

SIGNORA CAPOLETTO:

Mi se pare
Vreo două săptămâni... și-o zi sau două.

NURSE:

Even or odd, of all days in the year
Come Lammas — eve at night shall she be
fourteen.

Susan and she — God rest all Christian
souls! —

Were of an age. Well, Susan is with God;
She was too good for me. But, as I said,
On Lammas — eve at night shall she be
fourteen,

That shall she, marry, I remember it well.
'Tis since the earthquake now eleven
years,¹¹

And she was weaned — I never shall
forget it —

Of all the days of the year upon that day,
For I had then laid wormwood to my dug,
Sitting in the sun under the dove-house
wall;

My lord and you were then at Mantua.

Nay, I do bear a brain! But, as I said,
When it did taste the wormwood on the
nipple

Of my dug and felt it bitter, pretty fool,
To see it tetchy and fall out with the dug!
'Shake', quoth the dove-house! 'Twas no
need, I trow,

To bid me trudge;

And since that time it is eleven years,
For then she could stand alone. Nay, by
the rood,

She could have run and waddled all about,
For even the day before, she broke her brow,
And then my husband — God be with his
soul,

A' was a merry man! — took up the child.
'Yea,' quoth he, 'dost thou fall upon thy face?
Thou wilt fall backward when thou hast
more wit,

DOICA:

Oricâte zile sunt pân' la San Pietro,
Chiar în ajunul sărbătorii lui
Se-încheie de la nașterea Julietei
Paisprezece ani. În ziua aceea
Și biata mea Suzana s-a născut.
S-o odihnească-în pace Dumnezeu.
Ea ar fi fost de vârsta Julietei.
Acum Suzana e la Domnul Sfânt.
A fost prea bună pentru biata-i mamă!
Dar, cum am spus, ajunul lui San Pietro
E ziua lor de naștere. Julieta
Va împlini paisprezece ani.
Îi are, pot s-o spun, și cu temei.
Sunt unsprezece ani de la cutremur
Și-am întărcat-o chiar în ziua-aceea:
Mi-am pus pelin pe sân... mă odihneam
La soare, chiar lângă hulubărie.
Signora, împreună cu signorul,
La Mantova v-ați dus... în ziua-aceea...
Țin minte parcă-i ieri. Când a gustat
Pelinul de pe sfârcul țâței mele
L-o fi găsit amar, fetiță dragă;
S-a supărat și s-a luptat cu sânul.
Când s-a cutremurat hulubăria!
A fost atunci destul s-o luăm la fugă.
Sunt unsprezece ani din ziua-aceea.
Ședea-în picioare, singură, fetița,
Și se căznea să umble... legănată,
Se străduia pe-atunci... pe Sfânta Cruce.
Cu-o zi-înainte s-a lovit la cap,
Căzând. Și și-a făcut pe loc cucui.
Bărbatul meu. — Să-i aibă Domnul-în
pază
Nemuritorul suflet! — om hazliu,
„Ei — spuse el — cum ai căzut pe față?
Curând vei căpăta puțină minte
Și știi că-atuncea vei cădea pe spate!“.
A luat-o-atunci în brațe pe fetiță

Wilt thou not, Jule?' And, by my
 holidame,
 The pretty wretch left crying and said
 'Ay'.
 To see, now, how a jest shall come about!
 I warrant, an I should live a thousand
 years
 I never should forget it. 'Wilt thou not,
 Jule?' quoth he,
 And, pretty fool, it stinted and said 'Ay.'

CAPULET'S WIFE:

Enough of this. I pray thee, hold thy peace.

NURSE:

Yes, madam. Yet I cannot choose but laugh,
 To think it should leave crying and say
 'Ay.'

And yet, I warrant, it had upon its brow
 A bump as big as a young cockerel's stone.
 A parlous knock, and it cried bitterly.
 'Yea,' quoth my husband, 'fall'st upon thy
 face?

Thou wilt fall backward when thou
 comest to age,

Wilt thou not, Jule?' it stinted and said
 'Ay.'

JULIET:

And stint thou too, I pray thee, nurse, say I.

NURSE:

Peace, I have done. God mark thee to his
 grace!

Thou wast the prettiest babe that e'er I
 nursed.

An I might live to see thee married once,
 I have my wish.

CAPULET'S WIFE:

Marry, that 'marry' is the very theme
 I came to talk of. Tell me, daughter Juliet,
 How stands your disposition to be
 married?

JULIET:

It is an honour that I dream not of.

Și-a întrebat-o: „— N-ai să faci așa,
Julieto dragă?“ Zău, pe cinstea mea,
Fetița a-încetat atunci să plângă,
Și n-a rostit decât o vorbă: Da!
Vezi ce stârnește câteodată gluma!
De-aș mai trăi de astăzi ani o mie,
Și n-am să pot să uit cum ai răspuns
Când te-a-întrebat sărmanul meu bărbat:
„Nu este-așa, Julieto?“ Ai spus: „Da“.

SIGNORA CAPOLETTO:

DOICA: Destul cu-atâta vorbă. Taci, te rog!
Signora, tac. Dar nu mă pot opri
Să nu fac haz. Cum s-a oprit din plâns,
Ca să răspundă: „Da!“ — Și-avea pe frunte
Fetița, un cucui, cam cât o prună!
Și ce amar plângea! Iar omul meu
I-a spus: „Acuma ai căzut pe față!
Când vei mai crește, ai să cazii pe spate,
Nu este-așa?“ Ea s-a oprit din plâns,
Și a răspuns doar: „Da!“

JULIETA: Nu vrei să taci? Te rog, iubită Doică.
DOICA: Destul! Vezi, tac. Cu harul lui ceresc
Mă rog să te ajute Dumnezeu.
Ai fost cu mult cel mai frumos copil
De mine alăptat. Vreau să trăiesc
Atâta numai: Să te văd mireasă
Dorința aceasta numai mi-e rămasă.

SIGNORA CAPOLETTO:

Mireasă? Chiar de asta este vorba.
De-aceea-am și venit, să chibzuim.
Copilă dragă, vrei să te măriți?

JULIETA: Nici n-am visat la nuntă pân-acuma!
Atâta cinste...

NURSE: An honour! Were not I thine only nurse,
I would say thou hadst sucked wisdom
from thy teat.

CAPULET'S WIFE:

Well, think of marriage now.
Younger than you,
Here in Verona, ladies of esteem,
Are made already mothers. By my count
I was your mother much upon these years.
That you are now a maid. Thus then in
brief:

NURSE: The valiant Paris seeks you for his love.
A man, young lady! lady, such a man
As all the world — why, he's a man of
wax.¹²

CAPULET'S WIFE:

NURSE: Verona's summer hath not such a flower.
Nay, he's a flower; in faith, a very flower.

CAPULET'S WIFE: [TO JULIET]

What say you?
Can you love the gentleman?
This night you shall behold him at our
feast.
Read o'er the volume of young Paris' face,
And find delight writ there with
beauty's pen.
Examine every married lineament,
And see how one another lends content;
And what obscured in this fair volume lies
Find written in the margent of his eyes.
This precious book of love, this
unbound lover,
To beautify him only lacks a cover.
The fish lives in the sea, and 'tis much pride
For fair without the fair within to hide.
That book in many's eyes doth share the
glory

DOICA: Cinste? Cum se vede
Că-ai supt înțelepciunea de la mine,
Cu laptele odată, de la sân.

SIGNORA CAPOLETTO:

E vremea să începi să te gândești
La măritiș. Mai tinere ca tine
S-au măritat, aicea, în Verona,
Signore cu copii, de mare vază.
De nu mă-nșel, eram de vârsta ta
Când te-am născut. Tu ai rămas fecioară.
Într-un cuvânt, îți cere mâna Paris,
Un om de mare vază în Verona.

DOICA: Vai, signorina, vai, stăpână scumpă,
E un bărbat cum nu se află altul
În lumea-întregă. Un model de ceară!

SIGNORA CAPOLETTO:

Verona, în frumoasa-i primăvară,
N-a zămislit vreo floare mai frumoasă!

DOICA: O floare fără preț de luminoasă!

SIGNORA CAPOLETTO: (JULIETEI)

Ce spui?
Pe-acest signor îl poți iubi?
Diseară-l vei cunoaște la serbare
Și vei putea citi ce daruri are.
Pe mândra față-a tânărului Paris,
Comoara frumuseții-i zugrăvită.
Privește-i trăsăturile alese
Și de-ai găsi și lucruri neînțelese
În scânteierea dulcii lui priviri
Vei desluși vrăjitele-i sclipiri.
Întregu-i chip e-o carte de iubire,
Și, când va fi, cu mare prețuire,
Legată de un meșter neîntrecut,
Vei spune, fără greș, că ai văzut
Pe chipul lui, cel mai de preț tezaur,
Ca moștenire-a veacului de aur.
Împărtășindu-i darurile, toate,
Vei fi și tu aleasa-i jumătate.

That in gold clasps locks in the golden story.
So shall you share all that he doth possess
By having him, making yourself no less.
NURSE: No less, nay, bigger. Women grow by men.

CAPULET'S WIFE: [TO JULIET]

Speak briefly: can you like of Paris' love?
JULIET: I'll look to like, if looking liking move;
But no more deep will I endart mine eye
Than your consent gives strength to make
it fly.

//ENTER SERVANT.//¹³

SERVANT: Madam, the guests are come, supper
served up, you called, my young lady
asked for, the Nurse cursed in the pantry,
and everything in extremity. I must
hence to wait. I beseech you follow
straight.

//EXIT SERVANT.//

CAPULET'S WIFE:

We follow thee.
Juliet, the County stays.

NURSE: Go, girl; seek happy nights to happy days.

//EXEUNT.//

DOICA: Și nu-ți vei pierde astfel niciun dar:
                                  Căci prin bărbați femeile răsar...

SIGNORA CAPOLETTO:

Pe scurt, iubirea lui vrei s-o primești?

JULIETA: Vreau să-l cunosc și, cum mă sfătuiești
De-l văd și-mi place, fac precum mi-ai spus.
Dar nu voi trece de hotarul pus
Iubită mamă, de voința ta.
Nu fac nimic fără-a te întreba.

//INTRĂ UN SLUJITOR.//

SLUJITORUL: Signora, toți oaspeții au sosit. Cina e de
                                  mult pregătită. Vă poftesc cu toții, să veniți
                                  împreună cu signorina Julieta. La bucătărie,
                                  slugile au început s-o țină de rău pe doică,
                                  spunând că, din cauza ei, se întârzie. Toate
                                  sunt potrivite cum se cuvine. Trebuie să
                                  mă duc îndată să servesc. Vă rog respectuos
                                  să veniți cât mai curând.

(IESE LA UN SEMN AL SIGNOREI.)

SIGNORA CAPOLETTO:

Venim îndată. Paris te așteaptă,
Iubită Julieta. Te îndreaptă
Cu mine spre serbare.

DOICA: Sunt urzite
                                  Noți fericite, zile fericite...

//IES.//

Scene IV

A STREET.

//ENTER ROMEO, MERCUTIO, AND BENVOLIO,
AS MASQUERS, WITH FIVE OR SIX OTHER MASQUERS,
BEARING A DRUM AND TORCHES.//

ROMEO: What, shall this speech be spoke for our
                    excuse?

                    Or shall we on without apology?

BENVOLIO: The date is out of such prolixity.
                    We'll have no Cupid hoodwink'd with a
                    scarf,

                    Bearing a Tartar's painted bow of lath,
                    Scaring the ladies like a crow-keeper,
                    Nor no without-book prologue, faintly
                    spoke

                    After the prompter for our entrance.

                    But let them measure us by what they will,
                    We'll measure them a measure, and be
                    gone.

ROMEO: Give me a torch. I am not for this
                    ambling;

                    Being but heavy, I will bear the light.

MERCUTIO: Nay, gentle Romeo, we must have you
                    dance.

ROMEO: Not I, believe me. You have dancing shoes
                    With nimble soles; I have a soul of lead
                    So stakes me to the ground I cannot move.

MERCUTIO: You are a lover; borrow Cupid's wings,
                    And soar with them above a common
                    bound.

Scena a IV-a

O ULIȚĂ ÎNAINTEA PALATULUI CAPOLETTO.

//INTRĂ ROMEO, MERCUTIO ȘI BENVOLIO, MASCĂȚI,
ÎMPREUNĂ CU ALȚI CINCI SAU ȘASE SIGNORI DE
ASEMENEA MASCĂȚI, PURTÂND FIECARE CÂTE O TORTĂ.//

ROMEO: Să folosim această întâmpinare,
Sau să intrăm cu toții la serbare?

BENVOLIO: S-a încheiat cu stihuri pe măsură
Un Cupidon, mascat, cu o centură,
Cu-un arc pestrîț și-o sabie de lemn,
Ca un tătar, nu poate fi îndemn,
Ci o sperietoare pentru fete,
Cum este pentru vrăbii un erete.
Să bâlbâim, în stihuri, un prolog,
Azi, la Verona, nu mai e EN VOGUE,
Chiar dacă vreun SOUFFLEUR ne va șopti
Cuvintele, când ne vom strădui
Pe scenă să intrăm. Să ne măsoare
Din ochi, dacă doresc, pe fiecare.
Jucăm un dans, sau două, pe măsură,
Și ne retragem cu dezinvoltură.

ROMEO: Nu vreau să tropăi: nu mă simt în stare.
Voi ține torța ca pe-o lumânare.

MERCUTIO: Romeo dragă, vei dansa, mă jur!

ROMEO: Nu port, ca voi, un săltăreț conduc
Cu tălpi ușoare. Simt o greutate
Pe suflet, ca de plumb. Și nu se poate
Să mă-învârtesc ușor.

MERCUTIO: Ești plin de fiere
Ca un îndrăgostit. Acum îi cere
O aripă lui Cupidon, și-apoi
Vom dăntui-împreună, amândoi.

- ROMEO: I am too sore enpiercèd with his shaft
To soar with his light feathers, and so
bound
I cannot bound a pitch above dull woe;
Under love's heavy burden do I sink.
- MERCUTIO: And, to sink in it, should you burden
love;
Too great oppression for a tender thing.
- ROMEO: Is love a tender thing? It is too rough,
Too rude, too boisterous, and it pricks like
thorn.
- MERCUTIO: If love be rough with you, be rough with
love.
Prick love for pricking, and you beat love
down.
Give me a case to put my visage in,
A visor for a visor! what care I
What curious eye doth quote deformities?
Here are the beetle brows shall blush for me.
- BENVOLIO: Come, knock and enter, and no sooner in
But every man betake him to his legs.
- ROMEO: A torch for me. Let wantons light of heart
Tickle the senseless rushes with their
heels,
For I am proverbed with a grandsire
phrase.
I'll be a candle-holder, and look on.
The game was ne'er so fair, and I am done.¹⁴
- HE TAKES A TORCH.
- MERCUTIO: Tut dun's the mouse, the constable's own
word.
If thou art dun we'll draw thee from the
mire
Of this sir-reverence love, wherein thou
stick'st
Up to the ears. Come, we burn daylight, ho!

- ROMEO: Străpuns sunt de săgeata-i, și mă doare.
Cum să-i cerșesc aripile-i ușoare?
Îi simt în piept săgeata lui ușoară.
Cum să dansez cu-o astfel de povară?
- MERCUTIO: Te-ai prăbușit, lovit de o săgeată!
E gingașă, și poate fi purtată.
- ROMEO: E gingașă iubirea? Nu! E cruntă!
Ca spinul te înțepă și te-înfruntă.
- MERCUTIO: De Cupidon se poartă rău cu tine,
În loc să gemi, înfrânge-l, e mai bine.
Fii crud cu el, înțepă-l, de te-înțepă,
Se va-mblânzi, dacă-l vei trage-în țepă.
Să-mi dați o mască. Mască peste mască!
Un ochi curios, acuma, să-mi cunoască
Metehnele, și masca va roși
În locul meu.
- BENVOLIO: Hai să intrăm, copii.
Bateți la ușă. Astfel, fiecare
Să-și folosească iuțile picioare.
- ROMEO: Să-mi dați și mie-o torță să vă pară,
Acelora cu inima ușoară
Să-și scuture călcâiele, cu foc
Pe o podea, eu n-am să pot deloc.
Îmi amintesc de-o veche zicătoare
Și am să țin aprinsă-o lumânare,
Să-i luminez pe cei ce dănțuiesc,
(IA O TORȚĂ.)
- MERCUTIO: Toți șoarecii sunt triști, se știe bine.
Romeo, ascultați-mă pe mine,
Într-o mocirlă-împins de vreun dușman
S-a cufundat. Să-l scoatem la liman
Din dragostea atât de-întunecată
În care mintea lui e cufundată.
Lumina zilei-o facem să sclipească,
Cum spune încă-o vorbă bătrânească.

ROMEO: Nay, that's not so.
MERCUTIO: I mean, sir, in delay
We waste our lights in vain, like lamps by
day.¹⁵
Take our good meaning, for our
judgement sits¹⁶
Five times in that ere once in our five
wits.

ROMEO: And we mean well in going to this mask,
But 'tis no wit to go.

MERCUTIO: Why, may one ask?

ROMEO: I dream'd a dream tonight.

MERCUTIO: And so did I.

ROMEO: Well, what was yours?

MERCUTIO: That dreamers often lie.

ROMEO: In bed asleep while they do dream things
true.

MERCUTIO: O, then I see Queen Mab hath been with
you.
She is the fairies' midwife, and she
comes
In shape no bigger than an agate-stone
On the fore-finger of an alderman,
Drawn with a team of little atomies
Athwart men's noses as they lie asleep.
Her waggon-spokes made of long spinners'
legs;
The cover of the wings of grasshoppers;
The traces of the smallest spider's web,
The collars of the moonshine's watery
beams,
Her whip, of cricket's bone, the lash of
film;
Her waggoner a small grey-coated gnat,
Not half so big as a round little worm

ROMEO: Ba nu-i adevărat!
 MERCUTIO: Voiam să spun
 Că risipim zadarnic tot ce-i bun
 În mintea noastră, ca o lumânare,
 Ce arde tocmai când e ziua mare.
 Veți înțelege ce voiesc să spun.
 Căci duhul nostru este mult mai bun
 În ceea ce îl știm că tăinuiește,
 Decât în tot ce limpede rostește.
 ROMEO: Noi am venit la bal cu gânduri bune,
 Dar că sunt vesel cum aș putea spune?
 MERCUTIO: Și pentru ce anume?
 ROMEO: Am visat
 Un vis azi-noapte.
 MERCUTIO: Eu la fel.
 ROMEO: Ciudat!
 Tu ce-ai visat?
 MERCUTIO: Că visurile mint.
 ROMEO: Dar sunt și visuri gingașe, de-argint.
 MERCUTIO: Am înțeles atuncea ce-ai visat.
 Văd că Regina Mab te-a cercetat.
 Ea este doica ielelor, se-arată
 Atât de scundă, cum e o agată
 Purtată la un deget de-un pârgar
 Și vine-în somn, în vis, cu pasul rar
 Al unor găze care-i trag, ușor
 Caleașcă mititică, cu un nor
 De vise-încântătoare... și se-așază
 Pe nasurile celor fără pază
 Ce dorm adânc. Caleașca are roate
 Din fire de păianjeni incrustate,
 Și aripi de lăcustă, coviltir.
 Iar hamurile-s toarse dintr-un fir
 Ce pare tors din razele de lună,
 De ploaie alintate, pe furtună.
 Din fire de păianjen sunt făcute
 Și frâiele, abia de sunt văzute.

Pricked from the lazy finger of a maid.
Her chariot is an empty hazel-nut
Made by the joiner squirrel or old grub,
Time out o' mind the fairies' coachmakers.
And in this state she gallops night by night
Through lovers' brains, and then they
dream of love;
O'er courtiers' knees, that dream on
court'sies straight;
O'er lawyers' fingers, who straight dream
on fees,
O'er ladies' lips, who straight on kisses
dream,
Which oft the angry Mab with blisters
plagues
Because their breaths with sweetmeats
tainted are.¹⁷
Sometime she gallops o'er a courtier's nose,
And then dreams he of smelling out a suit;
And sometime comes she with a
tithe-pig's tail
Tickling a parson's nose as a' lies asleep;
Then dreams he of another benefice.
Sometime she driveth o'er a soldier's neck,
And then dreams he of cutting foreign
throats,

Drept vizitiu pe capra-i un țânțar,
Micuț cum e un vierme-într-un cuiabar
Primit cândva de o fetiță-în dar.
Bici e-un picior de greier mititel
Iar sfârcul lui un fir de funigel.
Caleașca ei e-o coajă de alună
Scobită într-o noapte și sub lună
De-o veveriță, iscusit dulgher,
Ce face-orice cu ghearele-i de fier.
E și-un păduche ager de copac,
Micuț și fumuriu ca un gândac,
Și care e, din timpul legendar,
Neprețuitul ielelor rotar.
Cu-acest alai, pe lângă alte fapte,
Regina Mab în fiecare noapte
Cutreieră prin mințile-adormite,
Și-i face să viseze la iubite
Pe toți îndrăgostiții de pe lume.
Iar pe curteni încearcă să-i îndrume
Să facă plecăciuni cât mai plecate.
Pe la judecători, să le arate
Cum și-în ce chip să se îmbogățească
Toți cei din tagma judecătorească.
Adesea ea colindă pe la fete,
Le-îndeamnă-în vis să fie mai cochete.
Dar de visează-în taină sărutări
Regina Mab le iscă supărări,
Punându-le, pe chipul diafan,
Să crească o bășică. Pe curtean
Îl face să viseze că primește
Răsplata ce de-atâta timp dorește.
Mai gădilă vreun preot pe la nas
Cu o codiță de purcel mai gras,
Primit ca dijmă de la enoriași;
Și-l face să viseze-un nou lăcaș.
Se-așază pe grumaji de ostași
Și-i face să viseze cum se taie
Al dușmanului cap într-o bătaie;

Of breaches, ambuscadoes Spanish blades
Of healths five-fathom deep; and then anon
Drums in his ear, at which he starts and
wakes,
And being thus frightened, swears a prayer
or two,
And sleeps again. This is that very Mab
That plats the manes of horses in the night,
And bakes the elf-locks in foul sluttish
hairs,
Which once untangled much misfortune
bodes.
This is the hag, when maids lie on their
backs,
That presses them and learns them first to
bear,
Making them women of good carriage.
This is she —

78

Romeo și Julieta
Romeo and Juliet

ROMEO:

Peace, peace, Mercutio, peace!
Thou talk'st of nothing.

MERCUTIO:

True. I talk of dreams,
Which are the children of an idle brain,
Begot of nothing but vain fantasy,
Which is as thin of substance as the air,
And more inconstant than the wind, who
wooes
Even now the frozen bosom of the north,
And, being angered, puffs away from
thence,
Turning his face to the dew-dropping
south.

BENVOLIO:

This wind you talk of, blows us from
ourselves.

ROMEO:

Supper is done, and we shall come too late.
I fear too early, for my mind misgives
Some consequence yet hanging in the
stars
Shall bitterly begin his fearful date

Asalturi, ambuscade, farandole
Și minunate săbii spaniole
Cioplite la Toledo. Și apoi
Îi face să viseze la război,
La tabere, la chefuri nesfârșite,
La sunete de tobă, felurite,
Ce-i face să se scoale și să-îngâne,
O-înjurătură și o rugăciune.
Apoi adorm din nou. Regina, vai,
Zbârleşte noaptea coamele la cai;
În noduri fermecate le-încrețește
Și spre nenorocire le vrăjește.
Regina Mab e bună vrăjitoare
Și-atunci când stă pe spate-o fată mare
O-apasă și apoi îi dă povețe
Cum pe bărbați să-i lase s-o învețe
Cum se prefac fecioarele-în femei.
Aceasta este meseria ei.

ROMEO:

Mercutio, destul cu cele zise.

MERCUTIO:

Da, ai dreptate, căci vorbeam de vise
Odrasle scumpe ale-închipuirii
Născute din poveștile-amintirii.
Deșarte cum e vântul nestatornic
Ce n-are niciun rost și nu e dornic
Să facă bine unui om, hapsânul,
Ci știe să dezmierde-o clipă sânul
Fecioarelor din recea miazănoapte,
Și-apoi, deodată, cu-îndârjite șoaapte,
Se-întoarce, cu aripile-amândouă
Spre miazăzi doldora de rouă.

BENVOLIO:

Tot pomenind de vântul călător
Noi pierdem un ospăț îmbietor.
Întârziind, bucatele-s mâncate.

ROMEO:

Nu, ceasurile nu-s înaintate.
Sosit-am prea devreme. Am în minte
Că pregătit-au cerurile sfinte
O jalnică restriște, care încă

With this night's revels, and expire the
term
Of a despisèd life, closed in my breast,
By some vile forfeit of untimely death.
But he that hath the steerage of my course
Direct my sail! On, lusty gentlemen.

BENVOLIO: Strike, drum.

//THEY MARCH ABOUT THE STAGE AND EXEUNT.//

În stele-și pune o nădejde-adâncă:
Să-mi ieie viața tristă, timpuriu,
Aici mi se înalță un sicriu.
Dar cel ce ține cârma soartei mele
Mă va feri de cruntele vântrele.
Signori, prieteni, haidem la serbare.

BENVOLIO: Voi, toboșari, bateți din tobă, tare!

//INTRĂ TOȚI ÎN PALATUL CAPOLETTO.//

Scene V

A HALL IN CAPULET'S HOUSE. MUSICIANS WAITING.

//ENTER SERVINGMEN WITH NAPKINS.//

FIRST SERVINGMAN:

Where's Potpan, that he helps not to take
away?

He shift a trencher, he scrape a trencher!

SECOND SERVINGMAN:

When good manners shall lie all in one or
two men's hands, and they unwashed too,
'tis a foul thing.

82

FIRST SERVINGMAN:

Away with the joint-stools, remove the
court-cupboard, look to the plate.

Good thou, save me a piece of
marchipane, and, as thou lovest me, let
the porter let in Susan Grindstone and
Nell. Antony and Potpan!

SECOND SERVINGMAN:

Ay, boy, ready.

FIRST SERVINGMAN:

You are looked for and called for, asked
for and sought for, in the great chamber.

SECOND SERVINGMAN:

We cannot be here and there too.
Cheerly, boys! Be brisk awhile, and the
longer liver take all.

//THEY COME AND GO, SETTING FORTH TABLES AND

Scena a V-a

SALA DE OSPETE ÎN PALATUL CAPOLETTO.

//LĂUTARI SE PREGĂTESC SĂ PRIMEASCĂ PORUNCA SĂ ÎNCEAPĂ SĂ CÂNTE. INTRĂ MAI MULȚI SERVITORI, PURTÂND LIVREAUA CASEI CAPOLETTO ÎNCĂRCAȚI CU ȘTERGARE.//

ÎNTÂIUL SLUJITOR:

Ați văzut că Moș Tigaie s-a făcut nevăzut?
L-ați văzut vreodată purtând vreo farfurie?
Sau spălând-o cum trebuie? Atâta rău!

AL DOILEA SLUJITOR:

Păi, atunci când bunacuviință nu mai încapă decât pe mâinile unui om sau a cel mult doi, și încă mâinile acelea nespălate, nu poate fi lucru curat.

ÎNTÂIUL SLUJITOR:

Scoateți jețurile mai mici. Dați mai la o parte bufetul. Tu, dragul meu, fii atât de bun să-mi pui de-o parte o bucată de marțipan. Și, dacă ții la mine, spune-i portarului să-i lase să intre pe Suzana Tocila și pe Nell, ca și pe Antonie și pe Moș Tocilă.

AL DOILEA SLUJITOR:

Numaidecât! Nici o grijă!

ÎNTÂIUL SLUJITOR:

Stăpânii noștri vă caută unde sunteți și vă cheamă la ei, căci doar au nevoie de voi, în sala cea mare.

AL DOILEA SLUJITOR:

Păi doar nu avem cum să fim, în același timp, și aici, și acolo! Hai, fraților! Mai iute! Mai iute. Cel care va trăi mai mult se alege cu toată coliva.

//ÎN VREME CE SLUJITORII MIȘCĂ TOATE ÎNCOLO ȘI

CHAIRS. ENTER MUSICIANS, THEN AT ONE DOOR
CAPULET, HIS WIFE, HIS COUSIN, JULIET, THE NURSE,
TYBALT, HIS PAGE, PETRUCCIO, AND ALL THE GUESTS
AND GENTLEWOMEN; AT ANOTHER DOOR, THE
MASQUERS: ROMEO, BENVOLIO AND MERCUTIO.//

CAPULET: [TO THE MASQUERS]
Welcome, gentlemen,
Ladies that have their toes
Unplagued with corns will have a bout
with you.
Ah ha, my mistresses! which of you all
Will now deny to dance? She that makes
dainty,
She, I'll swear, hath corns. Am I come
near ye now?
Welcome, gentlemen. I have seen the
day
That I have worn a visor, and could tell
A whispering tale in a fair lady's ear
Such as would please. 'Tis gone, 'tis gone,
'tis gone.
You are welcome, gentlemen! Come
musicians, play.

//MUSIC PLAYS, AND THE MASQUERS, GUESTS, AND
GENTLEWOMEN DANCE. ROMEO STANDS APART.//
A hall, a hall! Give room! and foot it, girls.
More light, you knaves, and turn the
tables up,
And quench the fire, the room is grown too
hot.
Ah, sirrah, this unlooked-for sport comes
well.
Nay, sit, nay, sit, good cousin Capulet,
For you and I are past our dancing days.

//CAPULET AND HIS COUSIN SIT.//
How long is't now since last yourself and I
Were in a masque?

ÎNCOACE, ÎȘI FAC APARIȚIA, PE UNA DIN UȘI,
CAPOLETTO, CU JULIETA ȘI CU ALȚI MEMBRI AI
NEAMULUI SĂU, ÎN FRUNTE CU TYBALT; PE O ALTĂ UȘĂ,
MASCAȚI, ROMEO, BENVOLIO ȘI MERCUTIO.//

CAPOLETTO: (INVITAȚILOR MASCAȚI)
Bine-ați venit, signori iubiți.
Cu-acele signore care nu au bătături,
Puteți să le-învârțiți oricât vă place.
Ei, doamnelor, e vreuna dintre voi
Să nu primească-acum la bal să joace?
De-i printre voi vreo mironosiță,
Atunci să știți că are bătături!
Așa-i că-am nimerit-o? Eu vă spun,
Bine-ați venit, signori. A fost o vreme
Când mă duceam la bal purtând o mască
Iar gura mea știa să povestească
Frumoaselor dulci șoapte la ureche.
S-a dus, s-a dus, această vreme veche!
Bine-ați venit, signori. Hai, lăutari,
Știți ce se cântă-acum la zile mari.

//LĂUTARI ÎNCEP SĂ CÂNTE. OASPEȚII MASCAȚI
DANSEAZĂ CU DOAMNELE. NUMAI ROMEO STĂ
DEOPARTE ȘI NU DANSEAZĂ//

Hai, faceți loc. Dansează toată lumea,
Dansați cu foc, frumoase signorine.
Flăcăilor, lumină cât mai multă.
Împingeți masa-aceea mai încolo.
Așa, și stingeți focul, că se face
Prea cald în casă. Vere, merge bine.
Nu te-am văzut de mult, știi foarte bine.
Te rog să stai, hai, vere Capoletto.
S-au dus acele vremuri fericite.

//CAPOLETTO ȘI VĂRUL LUI SE AȘAZĂ.//

Când dănțuiam cu fetele iubite.
De când n-am mai purtat vreo mască, vere?

CAPULET'S COUSIN:

By'r Lady, thirty years.

CAPULET: What, man, 'tis not so much, 'tis not so much.

'Tis since the nuptial of Lucentio,
Come pentecost as quickly as it will,
Some five and twenty years; and then we
masqued.

CAPULET'S COUSIN:

'Tis more, 'tis more. His son is elder, sir.
His son is thirty.

CAPULET: Will you tell me that?

His son was but a ward two years ago.

ROMEO: [TO A SERVINGMAN]

What lady's that which doth enrich the
hand
Of yonder knight?

FIRST SERVINGMAN:

I know not, sir.

ROMEO: O, she doth teach the torches to burn
bright!

It seems she hangs upon the cheek of
night
Like a rich jewel in an Ethiope's ear —
Beauty too rich for use, for earth too dear.
So shows a snowy dove trooping with
crows

As yonder lady o'er her fellows shows.
The measure done, I'll watch her place of
stand,
And, touching hers, make blessèd my rude
hand.

Did my heart love till now? Forswear it,
sight,
For I ne'er saw true beauty till this night.

VĂRUL CAPOLETTTO:

Sunt chiar treizeci de mândre primăveri.

CAPOLETTTO: Atât de mult să fie? Mi se pare
Că prea e mult. A fost o desfătare
La nunta lui Lucentio, la conac,
De-atunci să fie doar un sfert de veac
Pe la Rusalii. Oameni în putere
Eram pe-atunci...

VĂRUL CAPOLETTTO:

Sunt mult mai mulți ani, vere.
Băiatul lui e de treizeci de ani.

CAPOLETTTO: Nici douăzeci și doi. De vreo doi ani
El a ajuns de capul lui să fie.

ROMEO: (UNUI SLUJITOR)
Prietene, -ai putea să-mi spui tu mie
Cine-i signora care l-a cinstit
Cu mâna ei pe-acel signor vestit?

SLUJITORUL: Nu pot să știu, signore...

ROMEO: Mi se pare
Privirea ei așa strălucitoare
Că dă văpaie torței. Pe-înserat
E chipul ei atât de fermecat
Ca un inel prețios de patrician,
La o ureche de etiopian.
O! Frumusețea ei fermecătoare
Nicio pereche-în lumea noastră n-are.
O porumbiță albă, ca de nea,
De ciori înconjurată s-ar părea
Că e signora-aceasta. Când se-încheie
Pavana-aceasta, tânăra femeie
Neapărat că se va așeza
Și-atunci prin sală o voi căuta,
Să simt în mâna-mi aspră mâna ei.
Minune fără preț între femei!
O inimă! Aflat-ai tu vreodată
Ce este-o frumusețe-adevărată?
Nici n-a văzut sărmana mea privire
Un chip atât de vrednic de iubire.

TYBALT: This, by his voice, should be a Montague.
Fetch me my rapier, boy.

//EXIT PAGE.//

What, dares the slave
Come hither, covered with an antic face,
To flear and scorn at our solemnity?
Now, by the stock and honour of my kin,
To strike him dead I hold it not a sin.

CAPULET: [STANDING]
Why, how now, kinsman? Wherefore
storm you so?

TYBALT: Uncle, this is a Montague, our foe,
A villain that is hither come in spite
To scorn at our solemnity this night.

CAPULET: Young Romeo is it?

TYBALT : 'Tis he, that villain Romeo.

CAPULET: Content thee, gentle coz, let him alone.
He bears him like a portly gentleman,
And, to say truth, Verona brags of him
To be a virtuous and well governed youth.
I would not for the wealth of all the town
Here in my house do him disparagement.
Therefore be patient, take no note of him.
It is my will, the which if thou respect,
Show a fair presence and put off these
frowns,

TYBALT: An ill-beseeming semblance for a feast.
It fits, when such a villain is a guest.
I'll not endure him.

CAPULET: He shall be endured.
What, goodman boy, I say he shall. Go to,
Am I the master here, or you? Go to —
You'll not endure him! God shall mend
my soul.
You'll make a mutiny among my guests,
You will set cock-a-hoop! You'll be the man!

TYBALT: Acesta, după glas, e un Montecchio.
Hai, du-te iute și să-mi vii cu spada.

//PAJUL IESE.//

A cutezat să vină-în casa noastră,
Purtând pe-obraz o mască caraghioasă,
Să-și bată joc de noi, chiar la palat.

CAPOLETTO: (SE RIDICĂ DE PE SCAUN)
Ce e, nepoate? Ce te-a tulburat?

TYBALT: Sub mască este-aicea un Montecchio,
Un ticălos ce-a cutezat să vie —
Ard, unchiule, de-o crâncenă mânie —
Să pângărească sărbătoarea noastră.

CAPOLETTO: Nu-i tânărul Romeo?

TYBALT: Da, chiar el,
A cutezat o faptă de mișel.

CAPOLETTO: Fii liniștit, nepoate. Nu-ți dau voie
Să-i cauți cearta. Știe să se poarte
Întocmai ca un nobil de neam mare.
Se bucură-în Verona de onoare;
Cu el orașul nostru se fălește.
Și n-aș dori cu niciun preț, nepoate,
Să-îndure-în casa mea vreo strâmbătate.
Te rog să-l rabzi să steie-în casa noastră.
Nepoate,-aceasta e voința mea:

Tu fă-te că nu-l vezi, nu te-încrunta,
Căci nu-i frumos să te încrunți la el.
TYBALT: Să nu mă-încrunt, când vine un mișel
La noi în casă? N-am să pot să-îndur!

CAPOLETTO: Acesta-i cunoscutul tău cusur!
Ești încă tânăr! Să-mi ascuți cuvântul!
Eu sunt stăpân, o știe Domnul Sfântul,
Aici, în casa mea. Și nu ești tu!
Nu vrei să-l lași în pace? Spune nu!
Spre bine să mă-îndrepte Dumnezeu,
Căci vede tot ce e-în sufletul meu!

TYBALT: Why, uncle, 'tis a shame.
CAPULET: Go to, go to,
You are a saucy boy. Is't so, indeed?
This trick may chance to scathe you, I
know what,
You must contrary me. Marry, 'tis time —

//A DANCE ENDS. JULIET RETIRES TO HER PLACE OF
STAND, WHERE ROMEO AWAITS HER.//

[TO THE GUESTS] Well said, my hearts!

[TO TYBALT] You are a princox, go.

Be quiet, or — [TO SERVINGMEN] More
light, more light! — [TO TYBALT] For
shame!

I'll make you quiet. [TO THE GUESTS]

What, cheerly, my hearts!

//THE MUSIC PLAYS AGAIN, AND THE GUESTS DANCE.//

TYBALT: Patience perforce with wilful choler meeting
Makes my flesh tremble in their different
greeting.

I will withdraw, but this intrusion shall,
Now seeming sweet, convert to bitter gall.

//EXIT.//

ROMEO: [TO JULIET, TOUCHING HER HAND]
If I profane with my unworhiest hand
This holy shrine, the gentle fine is this:
My lips, two blushing pilgrims, ready stand
To smooth that rough touch with a tender
kiss.

JULIET: Good pilgrim, you do wrong your hand
too much,¹⁸
Which mannerly devotion shows in this.
For saints have hands that pilgrims' hands
do touch,

And palm to palm is holy palmers' kiss.

ROMEO: Have not saints lips, and holy palmers, too?

JULIET: Ay, pilgrim, lips that they must use in prayer.

Dihonie-între oaspeți să stârnești,
Așa-i, nepoate? Asta urmărești.
TYBALT: Dar, unchiule, e-o faptă de rușine!
CAPOLETTO: Cum, mă înfrunți? Nu vrei să știi de mine?
Te vei căi de tot ce vrei să faci.
Trufia ta nătângă s-o dezbraci.
Nu-i potrivit-acuma, știu ce zic,
Mă suferi totdeauna! Nu-i nimic!

//DANSUL IA SFÂRȘIT. JULIETA SE RETRAGE LA LOCUL
UNDE ȘEDEA//

Vă odihniți puțin, și-începeți iar!
(LUI TYBALT): Te rog să nu-mi faci capul
calendar!
Te știu că veșnic ești pornit pe ceartă!
(CĂTRE SLUJITORI) Lumină cât mai multă!
(LUI TYBALT): Simt că mânia-în suflet
clocotește...

//MUZICA REÎNCEPE SĂ CÂNTE ȘI OASPEȚII DANSEAZĂ.//

TYBALT: Răbdarea care brațul mi-l oprește,
Mânia care-mi clocotește-în vine,
Acuma au făcut un laș din mine.
Mă-alungă unchiul meu... și-i fac plăcere,
Mânia însă s-o prefacă-în fiere!

//IESE//

ROMEO: (SE APROPIE DE JULIETA ȘI-I ATINGE
MÂNA)
De-am pângărit cu mâna sfânta-ți mână,
Să ierți acestor buze ale mele:
Doi pelerini sfioși, și vor, stăpâna,
Cu un sărut păcatul să și-l spele.
JULIETA: Scump pelerin, nu, mâna-ți vină n-are,
Căci pelerinii mâinile de sfinți
Le-ating și ei și-în loc de sărutare
Se-închină-încet pe mâinile fierbinți.

ROMEO: Au buze sfinții, au și pelerinii...
JULIETA: Doar pentru rugăciune, pelerine.

ROMEO: O, then, dear saint, let lips do what hands do:
They pray; grant thou, lest faith turn to
despair.

JULIET: Saints do not move, though grant for
prayers' sake.

ROMEO: Then move not while my prayer's effect I
take.

Thus from my lips, by yours, my sin is
purged.

//HE KISSES HER.//

JULIET: Then have my lips the sin that they have
took.

ROMEO: Sin from my lips? O trespass sweetly
urged!

Give me my sin again.

//HE KISSES HER.//

JULIET: You kiss by the book.

92

NURSE: Madam, your mother craves a word with
you.

//JULIET DEPARTS TO HER MOTHER.//

ROMEO: What is her mother?

NURSE: Marry, bachelor,
Her mother is the lady of the house,
And a good lady, and a wise and virtuous.
I nursed her daughter that you talked
withal.

I tell you, he that can lay hold of her
Shall have the chinks.

ROMEO:[ASIDE]

Is she a Capulet?

O dear account! My life is my foe's debt.

BENVOLIO: Away, be gone, the sport is at the best.

ROMEO: Ay, so I fear, the more is my unrest.

ROMEO: Te rog atunci, icoană a luminii,
Dă-i gurii focul să-și aline.

JULIETA: Stau liniștiți de-a pururi sfinții, chiar
Atunci când rugăciunea o rostesc.

ROMEO: O, sfânta mea, stai liniștită dar,
Spălându-mi vina, să mă-împărtășesc,
Și-al gurii tale har să ți-l sărute.

//O SĂRUTĂ.//

JULIETA: Atunci păcatul gura mea îl poartă.

ROMEO: Păcatele iubirii-s cunoscute,
O altă sărutare, și mă iartă.

//O SĂRUTĂ DIN NOU.//

JULIETA: Săruți ca după carte, pelerine!

//SE APROPIE DOICA.//

DOICA: Senora ar voi să vii la sine
Să-ți spună doar o vorbă...

//JULIETA IESE.//

ROMEO: Maica ei?
Cum se numește?

DOICA: Tinere, ehei!
Cum, n-o cunoști? Stăpâna casei este,
Signora minunată, ca-în poveste,
Și bună, și-înțeleaptă. În sfârșit,
Cu fata ei tu tocmai ai vorbit.
Am alăptat-o eu. Iar de soție
Cel ce-o va lua, va avea o bogăție.

ROMEO: (APARTE)
Din neamul Capoletto este dar!
Își bate joc destinul meu amar
De mine, căci îmi ține chezășie
Un neam cu-al meu în veche dușmănie.

BENVOLIO: Hai să plecăm, căci balu-i pe sfârșite.

ROMEO: Se-încheie clipe-atât de fericite...
Neliniștea îmi este tot mai mare.

CAPULET: Nay, gentlemen, prepare not to be gone.
We have a trifling foolish banquet
towards.

//THEY WHISPER IN HIS EAR.//

Is it e'en so? Why then, I thank you all.
I thank you, honest gentlemen. Good night.
More torches here! Come on then, let's to
bed.

[TO HIS COUSIN]

Ah, sirrah, by my fay, it waxes late.
I'll to my rest.

//EXEUNT CAPULET, HIS WIFE, AND HIS COUSIN. THE
GUESTS, GENTLEWOMEN, MASQUERS, MUSICIANS, AND
SERVINGMEN BEGIN TO LEAVE.//

JULIET: Come hither, Nurse. What is your
gentleman?

NURSE: The son and heir of old Tiberio.

JULIET: What's he that now is going out of door?

NURSE: Marry, that, I think, be young Petrucio.

JULIET: What's he that follows there, that would
not dance?

NURSE: I know not.

JULIET: Go, ask his name.

THE NURSE GOES.

If he be married,

My grave is like to be my wedding bed.

NURSE: [RETURNING] His name is Romeo, and a
Montague,
The only son of your great enemy.

JULIET: [ASIDE] My only love sprung from my
only hate!
Too early seen unknown, and known too
late!

CAPOLETTTO: Nu, nu, signori, nu-i vremea de plecare,
Vă-așteaptă-un mic ospăț, sau o gustare.
Nu-i chip să mai rămâneți? Mulțumesc,
Signori, la toți, la toate. Vă doresc,
La toți, signori și doamne, noapte bună.
Flăcăi, mai multe torțe! Împreună,
La oaspeți să le luminați cărarea,
O noapte-întreagă a ținut serbarea.
Ne-a mai rămas să mergem la culcare.
A fost o strălucită adunare.

//OASPEȚII ÎNCEP SĂ PLECE PE RÂND. PLEACĂ ȘI
LĂUTARI, ȘI SLUJITORII. APOI SE RETRAG ȘI MEMBRII
CASEI CAPOLETTTO. RĂMÂN JULIETA ȘI CU DOICA.//

JULIETA: (CARE REVENISE PE SCENĂ)

Ia spune-mi, doică, cine e signorul
Ce iese-acuma?

DOICA: E moștenitorul

Și fiul lui Tiberio, moșneagul.

JULIETA: Dar cel ce trece chiar acuma pragul?

DOICA: E tânărul Petruccio, se pare.

JULIETA: Dar cel ce n-a luat parte la serbare
Și n-a dansat?

DOICA: Nu-l știu, cu-adevărat.

JULIETA: Te rog să-l afli
(DOICA PLEACĂ).

Dacă-i însurat,
Mormântul îmi va fi, neapărat,
Și patul de mireasă.

DOICA: (REVINE) Un curtean

Desăvârșit; Romeo. Dar dușman
Al nostru, înfocat, căci face parte
Din neamul lui Montecchio. E foarte
Frumos, și-i este singurul fecior.

JULIETA: (APARTE) O, Doamne, Doamne. Singurul
meu dor

S-a înălțat din cuvenita ură!

Nici nu l-am cunoscut de timpuriu

Prodigious birth of love it is to me
That I must love a loathèd enemy.

NURSE: What's this? what's this?

JULIET: A rhyme I learn'd even now
Of one I danced withal.

//ONE CALLS WITHIN 'JULIET!'//

NURSE: Anon, anon.
Come, let's away. The strangers all are gone.

//EXEUNT//

Și-acuma îl cunosc, dar prea târziu.
Trist zorile iubirii începură!
Căci vai! Sunt osândită să-l iubesc
Pe cel ce sunt datoare să-l urăsc.

DOICA:

(TRAGE CU URECHEA)

Ce tot vorbești în șoaptă?

JULIETA:

E un stih

Pe care mi l-a spus un dansator.

//SIGNORA CAPOLETTO STRIGĂ DE AFARĂ: „JULIETO!“//

DOICA:

Venim, signora, -i vremea de culcat,

Căci oaspeții cu toții au plecat.

//IES//

ACT II

PROLOGUE

//ENTER CHORUS.//

CHORUS: Now old desire doth in his death-bed lie,
                    And young affection gapes to be his heir.
                    That fair for which love groaned for and
                    would die,
                    With tender Juliet matched, is now not fair.
                    Now Romeo is beloved and loves again,
                    Alike bewitchèd by the charm of looks;
                    But to his foe supposed he must complain,
                    And she steal love's sweet bait from fearful
                    hooks.
                    Being held a foe, he may not have access
                    To breathe such vows as lovers use to swear,
                    And she as much in love, her means much
                    less
                    To meet her new-belovèd anywhere.
                    But passion lends them power, time
                    means, to meet,
                    Tempering extremities with extreme sweet.

//EXIT.//

ACTUL al II-lea

PROLOGUL

//INTRĂ CORUL.//

CORUL: Dorința veche-acum pe moarte zace
Iubirea nouă să-i ia locul vine
Frumoasa ce-l făcuse să suspine
Pe tânărul Romeo, nu-l mai place.
Romeo-acum iubește, și-i iubit
De Julieta, doar dintr-o privire
Primejdioasă, silnică iubire;
De neamul ei Romeo-i dușmănit.
Nu-i poate face sfinte jurămintे
Se crede poate un vrăjmaș de-al ei.
Julieta îl iubește cu temei,
Dar cum să-i iasă oare înainte?
Doar patima le dă putere amare,
Și clipe de iubire-încântătoare.

//CORUL IESE.//

Scene I

A LANE BY THE WALL OF CAPULET'S ORCHARD.

//ENTER ROMEO.//

ROMEO: Can I go forward when my heart is here?
Turn back, dull earth, and find thy centre
out.¹⁹

//HE CLIMBS THE WALL, AND LEAPS DOWN WITHIN IT.//

//ENTER BENVOLIO AND MERCUTIO.//

BENVOLIO: [CALLING] Romeo, my cousin Romeo!

MERCUTIO: He is wise,
And, on my life, hath stol'n him home to
bed.

BENVOLIO: He ran this way, and leap'd this orchard
wall.

Call, good Mercutio.

MERCUTIO: Nay, I'll conjure too.
Romeo! Humours! Madman! Passion! Lover!
Appear thou in the likeness of a sigh.
Speak but one rhyme, and I am satisfied.
Cry but 'Ay me!' Pronounce but 'love' and
'dove'.

Speak to my gossip Venus one fair word,
One nick-name for her purblind son and
heir,

Young Adam Cupid, he that shot so trim
When King Cophetua loved the
beggar-maid!²⁰

He heareth not, he stirreth not, he moveth
not.

The ape is dead,²¹ and I must conjure him.
I conjure thee by Rosaline's bright eyes,
By her high forehead and her scarlet lip,

Scena I

O ALEE CARE DĂ SPRE ZIDUL LIVEZII PALATULUI
CAPOLETTO.

//INTRĂ ROMEO, SINGUR.//

ROMEO: Cum pot să plec, când inima-mi tânjește?
Hai, lut pustiu, menirea ți-o-împlinește!

//SE SUIE PE ZID ȘI SE LASĂ SĂ CADĂ ÎN LIVADĂ.//

//INTRĂ, PE URMELE LUI ROMEO, BENVOLIO ȘI
MERCUTIO.//

BENVOLIO: Romeo! Vere!

MERCUTIO: E un înțelept!
S-o fi culcat. Eu nu vreau să-l aștept.

BENVOLIO: Ce tot vorbești? Pe zid a-încălecat
Și-i în livadă. Trebuie strigat!
Altminteri... Hai, Mercutio, și-l cheamă.

MERCUTIO: Mai bine să-l vrăjesc, de bună-seamă.
Romeo! Toane! Patimi! Nebunie!
Răspunde! Doar un stih îți cerem ție.
Sau spune, dacă poți, atât: „Vai mie!“
Și, dacă poți, rimează „dor“ cu „mor“.
Cumetrei Afrodita un cuvânt
Îi dăruiește... fă-i un jurământ.
Găsește-i o poreclă fericită
Lui Cupidon-Adam, mai potrivită,
Arcașului ce numai cu-o săgeată
Pe regele Cophetua, odată,
Și i-a stârnit iubirea arzătoare
Să i-o închine unei cerșetoare.
N-aude... nu se mișcă... e-un blestem.
Maimuța-i moartă... Hai s-o înviem,
Vrăjind-o. Hai, pe ochiu-încântător
Al Rozalinei tale, scumpu-ți dor,
Pe fruntea ei înaltă și boltită,

By her fine foot, straight leg and quivering
thigh,
And the demesnes that there adjacent lie,
That in thy likeness thou appear to us!

BENVOLIO: An if he hear thee, thou wilt anger him.

MERCUTIO: This cannot anger him. 'Twould
anger him
To raise a spirit in his mistress' circle
Of some strange nature, letting it there stand
Till she had laid it and conjured it down.
That were some spite. My invocation
Is fair and honest, and in his mistress' name,
I conjure only but to raise up him.

BENVOLIO: Come, he hath hid himself among these
trees

To be consorted with the humorous night.
Blind is his love, and best befits the dark.

MERCUTIO: If love be blind, love cannot hit the mark.

Now will he sit under a medlar tree²²
And wish his mistress were that kind of
fruit

As maids call medlars when they laugh
alone.

O, Romeo, that she were, O that she were
An open et cætera, thou a poperin' pear.²³

Romeo, good night. I'll to my truckle-bed.
This field-bed is too cold for me to sleep.
Come, shall we go?

BENVOLIO: Go then, for 'tis in vain

To seek him here that means not to be
found.

//EXEUNT//

- Pe gura ei din fragă făurită,
Pe părul ei, pe ageru-i picior
Pe șoldu-i arcuit, ispititor,
Pe celelalte farmece, ce-s toate
Cuprinse în cuvinte-înflăcărate,
Arată-ni-te-aievea-așa cum ești.
BENVOLIO: Cu-asemena cuvinte îl jignești.
MERCUTIO: Ba nu. Doar dacă îl încercuiești
În farmecele celei multiubite,
Prin vrăji de-un duh șăgalnic făurite,
Un duh pe care veșnic îl găsește
În preajma ei; și care-l dușmănește,
S-ar supăra. Dar vraja mea-i curată,
De răutate n-are nicio pată.
În numele fecioarei îndrăgite
Mi-am folosit cuvintele vrăjite.
BENVOLIO: Cred că-i ascuns sub bolta-întunecată
A pomilor din noaptea fermecată.
Amoru-i orb și bezna îi priește.
MERCUTIO: Dar dacă-i orb, e prost țintaș, firește.
Acuma stă ascuns sub un castan,
Visând că poate rodu-i năzdrăvan
Să-i cadă-în poală, rumenă castană,
Ce fetelor le pare năzdrăvană.
Romeo, noapte bună și frumoasă.
Merg să mă culc, căci noaptea-i răcoroasă.
Nu pot să dorm sub așternutu-i rece.
Hai să plecăm.
BENVOLIO: Cu gluma se întrece.
Noi căutăm vânatul tocmai unde
De noi cu mare grijă se ascunde.

//IES AMĂNDOI.//

Scene II

CAPULET'S ORCHARD.

//ENTER ROMEO.//

ROMEO: [COMING FORWARD]
He jests at scars that²⁴
never felt a wound.

//JULIET APPEARS ABOVE AT A WINDOW.//

But soft, what light through yonder
window breaks?
It is the east, and Juliet is the sun.
Arise, fair sun, and kill the envious moon,
Who is already sick and pale with grief
That thou, her maid, art far more fair than
she.
Be not her maid, since she is envious.
Her vestal livery is but sick and green,
And none but fools do wear it; cast it off.
It is my lady, O, it is my love.
O that she knew she were!
She speaks, yet she says nothing. What of
that?
Her eye discourses; I will answer it.
I am too bold. 'Tis not to me she speaks.
Two of the fairest stars in all the heaven,
Having some business, do entreat her eyes
To twinkle in their spheres till they
return.
What if her eyes were there, they in her
head?
The brightness of her cheek would shame
those stars
As daylight doth a lamp; her eyes in
heaven
Would through the airy region stream so
bright

Scena a II-a

ÎN LIVADA PALATULUI CAPOLETTO.

//INTRĂ ROMEO.//

ROMEO: Când nicio rană n-ai ajuns să-înduri,
Poți să-ți bați joc de orice zgârieturi.

//APARE LA O FEREASTRĂ DESCHISĂ JULIETA.//

Încet! Ce strălucește-acolo oare?
Spre răsărit a strălucit un soare.
Răsari, o, soare sfânt! Ucide luna:
N-o vezi că se întunecă, întruna?
E galbenă de ciudă, și-i geloasă
Căci tu, văzând în ea o preoteasă,
O-întreci-în farmec fără de măsură.
N-o mai sluji, căci Diana nu îndură
Lumina ta vrăjită, triumfală.
Ce tristă-i este rochia de vestală,
Din verde făurită, când e moartă!
Nebunii doară pe pământ o poartă.
Nu mai privi la giulgiul ei subțire...
Iubirea mea! Aprinsa mea iubire!
O! De-ar putea să știe cât mi-e dragă!
Vorbește... Cine poate s-o-înțeleagă?
Doar ochii ei vorbesc... Cum aş putea
Să fiu, prin beznă, înțeles de ea?
M-am înșelat! Nu mie mi-a vorbit:
Pe sfânta boltă-acum au strălucit,
Doi aștri care i-au cerșit privirea
Și-i urmăresc, sub boltă, strălucirea.
Ce-ar fi de-ar fi în ceruri ochii ei,
Iar aștrii, cu cereștile scânteii,
În mintea ei culcușul și l-ar face?
Nu! Stelelor, firește, nu le-ar place,
Căci le-ar întrece mândra strălucire,
Cum soarele, cu-aprinsa lui lucire,

That birds would sing and think it were
not night.

See, how she leans her cheek upon her
hand!

O, that I were a glove upon that hand.
That I might touch that cheek!

JULIET: Ay me!

ROMEO: [ASIDE] She speaks.

O, speak again, bright angel; for thou art
As glorious to this night, being o'er my head,
As is a wingèd messenger of heaven
Unto the white-upturnèd wondering eyes
Of mortals that fall back to gaze on him
When he bestrides the lazy-pacing clouds
And sails upon the bosom of the air.

JULIET: [NOT KNOWING ROMEO HEARS HER]

O Romeo, Romeo! wherefore art thou
Romeo?

Deny thy father and refuse thy name,
Or if thou wilt not, be but sworn my love,
And I'll no longer be a Capulet.

ROMEO: [ASIDE] Shall I hear more, or shall I speak
at this?

JULIET: 'Tis but thy name that is my enemy.
Thou art thyself, though not a Montague.
What's Montague? It is nor hand, nor foot,
Nor arm, nor face, nor any other part
Belonging to a man. O, be some other
name!

What's in a name? That which we call a
rose

By any other name would smell as sweet.
So Romeo would, were he not Romeo
called,

Retain that dear perfection which he owes
Without that title. Romeo, doff thy name,

Întrece lampa! Bolta fermecată
 Ar lumina-o păsările-îndată,
 Crezând că este ziua pe pământ
 Și-ar înălța spre ceruri cântul sfânt!
 Își sprijină obrazu-încet pe mână!
 Pe mâna ei, duioasa mea stăpână!
 De ce nu-i sunt mănușă, ca-în extaz
 Să-i pot atinge fragedu-i obraz!
 JULIETA: Vai!
 ROMEO: Ah! Începe-acuma să vorbească!
 Vorbește, o, făptură îngerească!
 Plutești sub boltă, sol înaripat
 Al cerului de îngeri fermecat.
 Îți urmăresc văpaia muritorii
 Și cred că-întreci în strălucire zorii.
 Prin nouri scânteiază sfântu-ți duh
 Și strălucește, fraged, în văzduh!
 JULIETA: Romeo! O! Romeo! Cum de ești
 Romeo? N-ai putea să te lipsești
 De numele purtat de scumpu-ți tată?
 Să-mi juri că mă iubești! Și, fermecată,
 Nu vreau să fiu o Capoletto. Jur!
 ROMEO: O! Pentru tine-aș vrea să fiu sperjur!
 S-o mai ascult? Sau poate să-i vorbesc?
 JULIETA: Doar numele, să știi, eu ți-l urăsc.
 De n-ai mai fi Montecchio, ai fi
 Acel ce ești, și veșnic te-aș iubi.
 Ce este un Montecchio? Un nume!
 Un trup pe care, cu amărăciune,
 Se cade să-l urăsc. De-l vei schimba,
 Cât de ușor mi-ar fi să fiu a ta!
 Un nume, doar! Un trandafir, oricum
 I-ai spune-ți da același scump parfum,
 De nu ai fi Montecchio, și-ai fi
 Romeo, cât de mult te-aș îndrăgi.
 Ai fi atunci, cum ești, desăvârșit,
 De-un nume necurat de-ai fi lipsit.

And for that name — which is no part of thee —

Take all myself.

ROMEO: [TO JULIET] I take thee at thy word.

Call me but love, and I'll be new baptized.

Henceforth I never will be Romeo.

JULIET: What man art thou that thus

bescreened in night,

So stumblest on my counsel?

ROMEO: By a name

I know not how to tell thee who I am.

My name, dear saint, is hateful to myself

Because it is an enemy to thee.

Had I it written, I would tear the word.

108

JULIET: My ears have not yet drunk a hundred

words

Of that tongue's utterance, yet I know the sound.

Art thou not Romeo, and a Montague?

ROMEO: Neither, fair saint, if either thee dislike.

JULIET: How camest thou hither, tell me, and wherefore?

The orchard walls are high and hard to climb,

And the place death, considering who thou art,

If any of my kinsmen find thee here.

ROMEO: With love's light wings did I o'erperch these walls,

For stony limits cannot hold love out,
And what love can do, that dares love attempt.

Therefore thy kinsmen are no let to me.

De numele-ți nimica nu te leagă,
Azvârle-l, și voi fi a ta, întreagă!

ROMEO: (TARE, SPERIIND-O PE JULIETA)
Sunt hotărât să fac tot ce voiești
Iubito, dacă-mi spui că mă iubești.
Botezul săvârșindu-l încă-o dată
Nu voi mai fi Romeo niciodată.

JULIETA: Ce om ești tu, acoperit de noapte,

ROMEO: Cel ce mi-ai auzit aceste șoapte?
Nu pot să-mi spun adevăratul nume
Căci nu ți-e altul mai urât pe lume.
Din clipa-aceasta nu mă mai încântă,
Ci îl urăsc, fermecătoare sfântă.
Să-l am în fața mea, scris pe-o hârtie,
L-aș rupe în bucăți.

JULIETA: Cu duioșie
Ți-am ascultat rostitele cuvinte
Și de îndată mi-am adus aminte
De cine ești. Romeo, nu-i așa,
Montecchio, ca neam.

ROMEO: Iubita mea,
Mă lepăd de aceste nume care
Îți amintesc de-o veche răzbunare.

JULIETA: Dar cum de-ai izbutit ca în ogradă
Să ne pătrunzi? Căci zidul din livadă
E-atât de înalt, și-i greu, la cățărat.
De moartea aspră ești amenințat
De-ai fi descoperit de-un neam de-al meu,
Căci numele te-apasă foarte greu.

ROMEO: Pe aripa ușoară a iubirii
M-am înălțat spre locul mântuirii.
Nu-i zid să poată stânjeni iubirea.
Ea veșnic pune la-încercare firea.
Ajuns aicea, cei din neamul tău
Nu vor putea să-mi facă niciun rău.

JULIET: If they do see thee, they will murder thee.

ROMEO: Alack, there lies more peril in thine eye
Than twenty of their swords. Look thou
but sweet,
And I am proof against their enmity.

JULIET: I would not for the world they saw thee
here.

ROMEO: I have night's cloak to hide me from their
sight,
And but thou love me, let them find me
here.

My life were better ended by their hate.
Than death proroguèd, wanting of thy love.

JULIET: By whose direction found'st thou out this
place?

ROMEO: By love, who first did prompt me to
enquire.

He lent me counsel, and I lent him eyes.
I am no pilot, yet wert thou as far
As that vast shore wash'd with the farthest
sea,
I would adventure for such merchandise.

JULIET: Thou know'st the mask of night is on my
face,
Else would a maiden blush bepaint my cheek
For that which thou hast heard me speak
tonight.

Fain would I dwell on form, fain, fain deny
What I have spoke; but farewell,
compliment.
Dost thou love me? I know thou wilt say
'Ay,'

- JULIETA: Dar te-or ucide, dacă prind de știre,
Că ești aici.
- ROMEO: Sfoasa mea iubire,
Primejdia e-în ochii tăi frumoși:
Sunt pentru mine mai primejdioși
Ca douăzeci din săbiile lor:
Dar dacă vrei să mă privești cu dor,
Privește-mă: privirea ta divină
Mă apără de ura lor haină!
- JULIETA: N-aș vrea cu niciun preț să fii văzut.
- ROMEO: De ei mă-ascunde-al nopții tainic scut.
De nu-ți sunt drag, sunt dornic să mă vadă:
Mai bine aș cădea străpuns de spadă,
Decât să mai trăiesc urât de tine.
- JULIETA: Dar calea către locu-acesta, cine
Să ți-l arate-acum s-a priceput?
- ROMEO: M-a îndemnat spre-un loc necunoscut
Iubirea-mi pătimașă, care știe
Să fie-îndrăgostiților făclie.
Împrumutându-i ochii, mi-a mai dat
Iubirea dulce înțeleptu-i sfat.
Chiar dacă-ar fi liman departe-în zare,
Scăldat de cea mai furtunoasă mare,
Aș fi pornit spre tine-în pribegie.
- JULIETA: Mi-a pus o mască noaptea argintie
Și-acum masca-mi adumbrește fața,
Căci altfel mi-ai zări-în obraji roșeața.
Ai ascultat ce-am spus mai înainte:
O! Ce n-aș da, dacă-aș putea, cuminte,
Tot ce rostit-am să tăgăduiesc!
Și totuși nicio vorbă nu doresc
Să pot, aievea, să mi-o iau-napoi.
Tu mă iubești? Știu bine, vorbe noi
De dragoste ești gata să rostești,
Să te iubesc și eu să mă silești.

And I will take thy word. Yet if thou
swear'st
Thou mayst prove false. At lovers'
perjuries,
They say, Jove laughs. O gentle Romeo,
If thou dost love, pronounce it faithfully;
Or if thou think'st I am too quickly won,
I'll frown, and be perverse, and say thee
nay,
So thou will woo; but else, not for the
world.
In truth, fair Montague, I am too fond,
And therefore thou mayst think my
'haviour light.
But trust me, gentleman, I'll prove more
true
Than those that have more cunning to be
strange.
I should have been more strange, I must
confess,
But that thou overheard'st, ere I was ware,
My true love's passion. Therefore pardon
me,
And not impute this yielding to light love,
Which the dark night hath so discoverèd.

ROMEO: Lady, by yonder blessèd moon I swear,
That tips with silver all these fruit-tree
tops —

JULIET: O, swear not by the moon, the inconstant
moon,
That monthly changes in her circled orb,
Lest that thy love prove likewise variable.

ROMEO: What shall I swear by?

JULIET: Do not swear at all;
Or, if thou wilt, swear by thy gracious
self,

Dar dacă juri, se poate să mă-înșeli,
Căci în iubire-s multe rânduieli,
Și Jupiter adesea se desfată
Când jurământul capătă vreo pată.
Frumosul meu Romeo, de ți-s dragă,
Vreau să mi-o spui cu inima întregă.
Prea repede de m-am lăsat învinsă,
Ți-aș spune că iubirea mea e stinsă,
M-oi arăta ursuză, să dorești
Iubirea-mi în genunchi s-o cucerești.
Aș vrea să-ți par c-aș fi neîndurată,
Că n-am să pot să te iubesc vreodată.
Frumosul meu Montecchio, duioasă
M-aș arăta. Voi fi mai credincioasă
Decât acelea care știu să pară
Deși purtarea li-e de fapt ușoară,
Îndrăgostite, scumpe porumbițe,
Cu toate că-s de fapt mironosițe.
Să crezi în mine, vrednice signor.
Mă copleșește al iubirii dor.
Dar poate m-aș fi prefăcut haină,
De n-ai fi fost de pază în grădină,
Și când, fără de veste, m-ai cuprins,
Când se rostea iubirea-mi mai aprins.
Vreau să mă ierți. Aprinsa mea pornire
Nu este-o biată toană de iubire
De bezna nopții doar prilejuită.

ROMEO:

Mă jur pe-a lunii rază aurită
Ce lasă-un strop sfios de mărgărint,
Pe-al vârfulor pomilor argint.

JULIETA:

O! Nu jura pe luna-înșelătoare,
Din lună-în lună veșnic schimbătoare.
Nu vreau să fii și tu din cei ce mint.

ROMEO:

Pe ce să jur?

JULIETA:

Mai bine nu jura,
Sau poți să juri pe-întreaga ființă-a ta,
Ce mi-a ajuns, precum un Dumnezeu,

Which is the god of my idolatry,
And I'll believe thee.

ROMEO: If my heart's dear love —

JULIET: Well, do not swear. Although I joy in
thee,

I have no joy of this contract tonight.
It is too rash, too unadvised, too sudden,
Too like the lightning, which doth cease
to be

Ere one can say 'T lightens.' Sweet, good
night!

This bud of love, by summer's ripening
breath,

May prove a beauteous flower when next
we meet.

Good night, good night. As sweet repose
and rest

Come to thy heart as that within my breast!

ROMEO: O, wilt thou leave me so unsatisfied?

JULIET: What satisfaction canst thou have tonight?

ROMEO: The exchange of thy love's faithful vow
for mine.

JULIET: I gave thee mine before thou didst request
it,

And yet I would it were to give again.

ROMEO: Wouldst thou withdraw it? For what
purpose, love?

JULIET: But to be frank and give it thee again.

And yet I wish but for the thing I have.

My bounty is as boundless as the sea,

My love as deep. The more I give to thee

The more I have, for both are infinite.

//NURSE CALLS WITHIN.//

I hear some noise within. Dear love,
adieu. —

Anon, good Nurse! — Sweet Montague,
be true.

Stăpân pe-altarul sufletului meu.
 Și te voi crede...

ROMEO: O! Dacă iubirea...

JULIETA: Mai bine nu jura. Căci fericirea
 Pe care-o simt alătura de tine
 Prin legământu-acestei nopți senine,
 Prea iute, iute a venit, prea fără veste,
 Precum un fulger care nu mai este,
 Cum de i-ai spus pe nume. Noapte bună!
 Îți port, iubite, fragedă cunună.
 Învoalta floare-a fericirii noastre
 În primăvara viselor albastre.
 Și-a vântului zburdalnică adiere
 Îți spune, dragul meu: La revedere.
 În sânul tău coboară-o pace dulce,
 Ca-în sânul Julietei, fericită
 De dragostea-într-o clipă înflorită
 Când merge-îndrăgostită să se culce.

ROMEO: Mă părăsești, pe veci nemângâiat?

JULIETA: Dar dorul tău nu-i încă-îndestulat?

ROMEO: În schimbul jurământului, îl vreau
 Pe-al tău.

JULIETA: Dar apucat-am să ți-l dau,
 Chiar fără să mi-l ceri. Și orișicând
 Ți-l dăruiește sufletul meu blând.

ROMEO: Vrei să ți-l iei'napoi, odorul meu?

JULIETA: Ba nu! Vreau să ți-l dau mereu! Mereu!
 Nețărmută-mi este îndurarea
 Și dragostea mi-e-întinsă cum e marea
 Și-întocmai cum e marea de adâncă:
 Din tot ce dăruiești, tot mai mult am încă.
 Și-s amândouă fără de hotare.

//SE AUDE DIN ODAIE GLASUL DOICII CHEMÂND-O PE
 JULIETA.//

Aud a doicii gingașă chemare.
 (STRIGĂ ÎNSPRE IATAC): Vin, doică.
 (LUI ROMEO): Tu, Montecchio frumos,

Stay but a little; I will come again.

//[EXIT, ABOVE.]//

ROMEO: O blessèd, blessèd night! I am afeard,
Being in night, all this is but a dream,
Too flattering-sweet to be substantial.

//RE-ENTER JULIET, ABOVE.//

JULIET: Three words, dear Romeo, and good night
indeed.
If that thy bent of love be honourable,
Thy purpose marriage, send me word
tomorrow,
By one that I'll procure to come to thee,
Where and what time thou wilt perform
the rite,
And all my fortunes at thy foot I'll lay,
And follow thee, my lord, throughout the
world.

NURSE: [WITHIN] Madam!

JULIET: I come, anon.
[TO ROMEO] But if thou mean'st not well,
I do beseech thee —

NURSE: [WITHIN] Madam!

JULIET: By and by I come. —
To cease thy suit, and leave me to my grief.
Tomorrow will I send.

ROMEO: So thrive my soul —

JULIET: A thousand times good night.

//EXIT, ABOVE.//

ROMEO: A thousand times the worse to want thy light.
Love goes toward love as schoolboys from
their books,

Să-mi fii până la moarte credincios.
Mai stai. Mă-întorc.

//(IESE IUTE)//

ROMEO: Fermecătoare fată!
Să fii de Domnul binecuvântată!
Mi-e teamă că-i un vis amăgitor
Căci mie mi se pare încântător!

//REVINE JULIETA LA BALCON.//

JULIET: Trei vorbe, scump Romeo. Noapte bună!
Iubirea ta nu cred că-i o minciună.
Ci cred că tinde, mi se pare mie,
Pe calea cinstei, spre căsătorie.
Te rog, de ce voiești, să-mi dai de știre,
Când mâine-înflăcărata mea iubire
Îți va trimite-un sol. Se va ascunde,
Dar va veni să-i spui îndată: „Unde
Și când dorești să facem cununia?“
De-mi vei primi cu dragoste solia,
Ursita mea-ți rămâne la picioare.
Vei fi stăpânul meu în lumea mare!

DOICA: (DIN LĂUNTRU) Signora!

JULIETA: (SPRE IATAC) Vin acum.
(LUI ROMEO) De s-a-întâmpilat
Să-ți fie, totuși, gândul, necurat...
Atunci...

DOICA: ACELAȘI JOC) Signora...

JULIETA: (CĂTRE DOICĂ) Vin!
(CĂTRE ROMEO) Să încetezi îndată
Să tinzi către-o iubire necurată
Să nu mă ispitești! Să nu mai stărui,
Și lasă-mă durerii să mă dărui
Pân'oi muri... Mă ierte Dumnezeu!

ROMEO: De mântuirea sufletului meu!...

JULIETA: Urez, de mii de ori, o noapte bună!

//IESE.//

ROMEO: Voi fi cu Julieta împreună!
Când mă gândesc că soarta mi-ar fi rea,
De nu mă luminează raza ta.

But love from love, toward school with
heavy looks.

//RETIRING.//

//RE-ENTER JULIET, ABOVE.//

JULIET: Hist, Romeo! Hist! O, for a falconer's voice
To lure this tassel-gentle back again.
Bondage is hoarse, and may not speak
aloud,
Else would I tear the cave where Echo
lies,
And make her airy tongue more hoarse
than mine
With repetition of my Romeo's name.
Romeo!

118

Romeo și Julieta
Romeo and Juliet

ROMEO: It is my soul that calls upon my name.
How silver-sweet sound lovers' tongues by
night,
Like softest music to attending ears!

JULIET: Romeo!

ROMEO: My dear?

JULIET: At what o'clock tomorrow
Shall I send to thee?

ROMEO: At the hour of nine.

JULIET: I will not fail; 'tis twenty years till then.
I have forgot why I did call thee back.

ROMEO: Let me stand here till thou remember it.

JULIET: I shall forget, to have thee still stand there,
Remembering how I love thy company.

ROMEO: And I'll still stay, to have thee still forget,
Forgetting any other home but this.

Iubitul către dragoste tânjește,
Cum face un școlar când părăsește
Urâta școală unde-învață carte.
O jale grea de tine mă desparte.

//VREA SĂ PLECE.//

JULIETA:

(REAPARE LA BALCON) Romeo... Pst!
Romeo. Vreau ca dar
Să-mi dăruiești o voce de șoimar
Ca să-și momescă șoimul său școlar.
Sunt roabă ca un șoim aici în casă
De când mă știu... și vocea mea sfioasă
Nu poate să te strige-acum din nou
Ca s-o priceapă veșnicul ecou.
Romeo... tot rostind frumosu-ți nume,
Am răgușit... să știi că nu sunt glume.

ROMEO:

Romeo! Până-în suflet îmi pătrunde
Chemarea ce sfioasă se ascunde.
Ce dulci îmi par atâtea scumpe șoapte
Ce se coboară, tainice, prin noapte.
Prin noaptea-întunecată, dar senină,
Prin care zboară vocea ta divină!

JULIETA:

Romeo!

ROMEO:

Scumpă nimfă!

JULIETA:

Măine, spune
La câte să trimit?

ROMEO:

Când o să sune
La ornic, ceasul nouă.

JULIETA:

Zei umani!
Dar până-atunci sunt douăzeci de ani!
Nici nu mai știu de ce te chem mereu...

ROMEO:

Aș vrea să-ți stau de pază, ca un zeu.
Aș vrea să stau până-ți aduci aminte...

JULIETA:

Aș vrea să uit întruna, Doamne Sfinte!
Așa de mult îmi place tot ce spui.

ROMEO:

Cu glasul tău de vrajă mă supui.
Când îți rostesc neprețuitul nume.

JULIET: 'Tis almost morning. I would have thee gone —
And yet no further than a wanton's bird,
Who lets it hop a little from her hand,
Like a poor prisoner in his twisted gyves,
And with a silk thread plucks it back again,
So loving-jealous of his liberty.

ROMEO: I would I were thy bird.

JULIET: Sweet, so would I.
Yet I should kill thee with much cherishing.
Good night, good night. Parting is such sweet sorrow
That I shall say good night till it be morrow.

//EXIT ABOVE.//

ROMEO: Sleep dwell upon thine eyes, peace in thy breast.
Would I were sleep and peace, so sweet to rest.
Hence will I to my ghostly father's cell,
His help to crave, and my dear hap to tell.

//EXIT.//

JULIETA: Eu știu că uit de orișice pe lume.
Sunt zorii-aproape, aș vrea să fii plecat
Dar ca fetița care s-a jucat
Cu un canar, și-l lase-încet să zboare,
Deși un laț îl strânge de picioare,
Și-l trage apoi, cu lațul de mătase,
Și-i spune vorbe calde și duioase,
Fiindu-i drag canarul, nu se-îndură
Să-i deie libertatea din strânsură...

ROMEO: O! De-aș putea să fiu canarul tău!

JULIETA: Aș vrea și eu, iubitule. Dar rău
Poți s-o pățești! Iubirea mea nebună
De drag, te-ar și ucide. Noapte bună!
Ne despărțim cu griji, și dulci, și-amare!
Dar trebuie să pleci. Aș fi în stare
Să-ți spun mereu... mereu... de mii de ori,
Întruna „Noapte bună!“ până-în zori!

//INTRĂ ÎN CASĂ.//

ROMEO: Pe ochii tăi coboare somnul blând,
Și dulcea pace-în inimă și-în gând,
De ce nu pot și eu să mă-odihnesc,
Alătura de chipul tău ceresc?
Mă duc să-i spun duhovnicului meu
Să-mi deie ajutor la ceasul greu.

//IESE//

Scene III

FRIAR LAURENCE'S CELL.

//ENTER FRIAR LAURENCE, WITH A BASKET.//

FRIAR LAURENCE:

The grey-eyed morn smiles on the
frowning night,
Chequering the eastern clouds with
streaks of light,
And flecked darkness like a drunkard reels
From forth day's path and Titan's fiery
wheels.

Now, ere the sun advance his burning eye
The day to cheer and night's dank dew to
dry,

I must up-fill this osier cage of ours
With baleful weeds and precious-juicèd
flowers.

The earth, that's nature's mother, is her
tomb.

What is her burying grave, that is her womb,
And from her womb children of divers kind
We sucking on her natural bosom find,
Many for many virtues excellent,
None but for some, and yet all different.
O, mickle is the powerful grace that lies
In herbs, plants, stones, and their true
qualities,

For nought so vile that on the earth doth
live

But to the earth some special good doth give;
Nor aught so good but, strain'd from that
fair use,

Revolts from true birth, stumbling on abuse.
Virtue itself turns vice, being misapplied,
And vice sometimes by action dignified.

Scena a III-a

CHILIA FRATELUI LORENZO,

//CARE INTRĂ CU UN COȘ ÎN MÂNĂ.//

LORENZO: Ursuzei nopți prind să-i zâmbească zorii
Împestrîțînd cu dungi de aur norii
Spre răsărit. Greoiul întuneric
Așteaptă raza soarelui feeric,
Și-așa, ca un bețiv, se-învârte-în loc,
Titanului, cu roata lui de foc,
Să-i facă drum, să-și facă ziua calea
Scoțînd încet, din întuneric, valea.
Și-înveselind văzduhul diafan
Înaintează darnicul titan.
Eu trebuie cu ierburi veninoase,
Cu flori ce poartă sucuri drept prinoase,
Să-mi umplu coșulețul de nuiele
Cu leacuri adunate în ulcele.
Țărâna-i maica firii, i-e sicriul,
Ea face din ce-i mort să nască viul,
Și sânul-i darnic dă la fiecare,
Odrasla, cum ar fi, pe care-o are,
Ce felurite sunt în lume toate!
O! Sunt puteri de viață minunate,
În ierburi, în copaci, în piatră chiar,
Din toate câte din pământ răsar.
Ce pare rău mai are-o parte bună
Și-în rău ce-i bun adesea se răzbună
Cînd se abate de la calea dreaptă,
Virtutea chiar se poate face viciu
Și viciul se înalță ades' prin faptă.
E și-un balsam de leac într-un caliciu
Al unei flori gingașe, și-i otravă;
Cînd o miroși, mireasma e suavă.
Dar inima, de-o guști, nici nu-ți mai bate.
În om, în plantă, în sfârșit, în toate,

Within the infant rind of this small flower
Poison hath residence, and medicine power,
For this, being smelt, with that part cheers
each part;
Being tasted, slays all senses with the heart.
Two such opposèd kings encamp them still
In man as well as herb, grace and rude will;
And where the worsèd is predominant,
Full soon the canker death eats up that plant.

//ENTER ROMEO.//

ROMEO: Good morrow, father.

FRIAR LAURENCE:

BENEDICITE! What early tongue so sweet
saluteth me?

Young son, it argues a distemper'd head
So soon to bid good morrow to thy bed.
Care keeps his watch in every old man's eye,
And where care lodges, sleep will never lie,
But where unbruised youth with unstuff'd
brain

Doth couch his limbs, there golden sleep
doth reign.

Therefore thy earliness doth me assure
Thou art up-roused by some distemperature;
Or if not so, then here I hit it right:
Our Romeo hath not been in bed tonight.

ROMEO: That last is true; the sweeter rest was mine.

FRIAR LAURENCE:

God pardon sin! wast thou with Rosaline?

ROMEO: With Rosaline, my ghostly father? No, I
have forgot that name and that name's woe.

FRIAR LAURENCE:

That's my good son; but where hast thou
been then?

ROMEO: I'll tell thee ere thou ask it me again.
I have been feasting with mine enemy,
Where on a sudden one hath wounded me

Sunt doi stăpâni, mereu în dușmănie:
Un har ceresc, și-o cruntă lăcomie.
Și când spre cer mai rău se-îndreaptă sorții
Se năpustește negrul vierme-al morții.

//INTRĂ ROMEO.//

ROMEO: Preasfânt părinte, bună dimineața!
LORENZO: BENEDICITE! O! Ce dulce glas,
Îmi intră în chilie la un ceas
Așa devreme! Tânărul meu fiu,
De te-ai sculat atât de timpuriu
Înseamnă că ți-e creierul aprins.
Eu sunt bătrân, cu grijile deprins.
Și grijile-ți țin ochiul treaz; dar când
Ești tânăr, sănătos, cu vesel gând,
Atunci de aur ți-este pururi somnul,
De-aceea aș putea să cred că Domnul
A vrut să te deștepte cu-o mâhnire.
Chiar de mă-înșel, nu-i vreo deosebire:
Căci tot îmi pare că-i adevărat
Că-în noaptea aceasta nu ai stat în pat.

ROMEO: N-am stat în pat. Dar dulce-a fost hodina...

LORENZO: Te ierte Domnul! Ai fost la Rozalina?

ROMEO: La Rozalina, sfântule părinte?

Nu! Astăzi nici nu-mi aduc aminte

De numele și chinul ăstui nume.

LORENZO: Dar unde-ai fost atunci! Într-altă lume?

ROMEO: Nu e nevoie să mă-întrebi, că-ți spun

Tot ce s-a petrecut, părinte bun.

Am fost aseară la ospăț în casa

That's by me wounded. Both our remedies
Within thy help and holy physic lies.
I bear no hatred, blessèd man, for lo,
My intercession likewise steads my foe.

FRIAR LAURENCE:

Be plain, good son, and homely in thy drift.
Riddling confession finds but riddling shrift.

ROMEO:

Then plainly know my heart's dear love
is set

On the fair daughter of rich Capulet.

As mine on hers, so hers is set on mine,
And all combined, save what thou must
combine

By holy marriage. When and where and
how

We met, we woo'd and made exchange of
vow

I'll tell thee as we pass; but this I pray,
That thou consent to marry us today.

FRIAR LAURENCE:

Holy Saint Francis, what a change is here!
Is Rosaline, whom thou didst love so dear,
So soon forsaken? Young men's love then
lies

Not truly in their hearts, but in their eyes.
Jesu Maria, what a deal of brine²⁵

Hath wash'd thy sallow cheeks for Rosaline!
How much salt water thrown away in waste
To season love, that of it doth not taste!

The sun not yet thy sighs from heaven clears.
Thy old groans ring yet in my ancient ears.

Lo, here upon thy cheek the stain doth sit
Of an old tear that is not washed off yet.

If e'er thou wast thyself, and these woes
thine,

Dușmanului. Și m-a rănit frumoasa
Pe care am rănit-o cu-înfocare.
Eu am venit să caut alinare:
Un leac de preț și-un grabnic ajutor,
Să-mi fie Sfântul Duh ocrotitor.
Părinte, vezi ce bun creștin sunt eu:
Mă rog acum pentru dușmanul meu.

LORENZO: Vorbește pe-înțeleș și răspicat,
Căci la o spovedanie-în doi peri,
La fel e dezlegarea ce mi-o ceri.

ROMEO: Părinte, adevăru-adevărat
E că-s îndrăgostit nebun de fata
Lui Capoletto. I-a pătruns săgeata
Iubirii pentru mine. Mă iubește,
De cununie-acum se pregătește.
Ne-am înțeleș. Ne mai rămâne doar
Să fim uniți de-un preot la altar.
Cum, unde, când, ne-am cunoscut; și cum
Ne-am logodit, ți-oi povesti pe drum.
Dar aș dori chiar azi să ne cununi.

LORENZO: N-am auzit asemenea minuni,
Pe Sfântul Francisc, încă niciodată!
Dar Rozalina ta cea adorată
Atât de mult? O uiți atât de iute?
Nu inima: privirile sunt mute.
Și tinerii din ochi se-îndrăgostesc,
Uitând-o pe aceea ce-o iubesc.
O, Jesus-Maria! Uiți potopul oare,
De lacrimi, o adevărată mare,
Șiroaie-au curs pe fața-ți ispitită
Și-în lacrimi câtă sare risipită
Ca să-ți sărezi iubirea fermecată
De-a Rozalinei inimă curată!
Când soarele-a sorbit cu desfătare
Suspinele și lacrimile-amare,
Iar plânsul tău îmi vâjâie-în urechi,

Thou and these woes were all for Rosaline.
And art thou changed? Pronounce this
sentence then:
Women may fall, when there's no
strength in men.

ROMEO: Thou chid'st me oft for loving Rosaline.

FRIAR LAURENCE:
                    For doting, not for loving, pupil mine.

ROMEO: And bad'st me bury love.

FRIAR LAURENCE:
                    Not in a grave
                    To lay one in, another out to have.

ROMEO: I pray thee, chide not: she whom I love now
                    Doth grace for grace and love for love
                    allow.

                    The other did not so.

FRIAR LAURENCE:
                    O, she knew well
                    Thy love did read by rote and could not spell.
                    But come, young waverer, come, go with
                    me.
                    In one respect I'll thy assistant be;
                    For this alliance may so happy prove
                    To turn your households' rancour to pure
                    love.

ROMEO: O, let us hence! I stand on sudden haste.

FRIAR LAURENCE:
                    Wisely and slow. They stumble that run
                    fast.

//EXEUNT//

Și-ți văd și urma lacrimilor vechi.
 Căci dacă-ai plâns și-ai suferit cumplit,
 Ai fost de Rozalina ispitit.
 Și-acuma ai uitat-o dintr-odată
 Și te-ai îndrăgostit de-o altă fată!
 Cum pot cădea femeile-în ispită
 Când dragostea vă este rătăcită!
 ROMEO: O! Cât mă dojeneai, îmi amintesc,
 Pe Rozalina nu vrei s-o iubesc.
 LORENZO: Dar nu te-am dojenit că o iubeai,
 Ci când vedeam că mintea ți-o pierdeai
 De dragul ei...
 ROMEO: Vrei să-mi îngrop iubirea.
 LORENZO: Dar văd că nu-i păstrezi nici amintirea,
 Căci pentru alta ți-ai ieșit din minți!

 ROMEO: Da, am acum alte năzuinți.
 Aceea care-acuma mi-este dragă
 Mi-a-încredințat iubirea ei întreagă,
 Cealaltă, știi, nu mi-a primit iubirea...
 LORENZO: Firește, căci îți cunoscuse firea,
 Iubirea ta știa că-i vorbă goală,
 Și-acum s-a dovedit că nu se-înșală.
 Iubite cavalier rătăcitor,
 Sunt gata-acum să-ți vin într-ajutor.
 Căci poate prin această legătură
 A celor două neamuri veche ură
 Se va schimba într-o prietenie.

 ROMEO: Să mergem, căci iubirea mă îmbie.
 LORENZO: Romeo, ești un tânăr visător.
 Fii înțelept și ia-o mai ușor
 De vrei s-o iei, ca un smintit, cu zorul,
 Ajungi prea lesne să-ți scrântești piciorul.

//IES//

Scene IV

A STREET.

//ENTER BENVOLIO AND MERCUTIO.//

MERCUTIO: Where the devil should this Romeo be?
Came he not home tonight?

BENVOLIO: Not to his father's. I spoke with his man.

MERCUTIO: Ah, that same pale hard-hearted wench,
that Rosaline,
Torments him so, that he will sure run mad.

BENVOLIO: Tybalt, the kinsman to old Capulet,
Hath sent a letter to his father's house.

MERCUTIO: A challenge, on my life.

130

BENVOLIO: Romeo will answer it.

MERCUTIO: Any man that can write may answer a
letter.

BENVOLIO: Nay, he will answer the letter's
master, how he dares, being dared.

MERCUTIO: Alas, poor Romeo! he is already dead;
stabbed with a white wench's black eye;
shot thorough the ear with a love-song,
the very pin of his heart cleft with the
blind bow-boy's butt-shaft; and is he a
man to encounter Tybalt?

BENVOLIO: Why, what is Tybalt?

MERCUTIO: More than Prince of Cats,²⁶ I can tell you.
O, he's the courageous captain of
complements. He fights as you sing prick-
song²⁷: keeps time, distance, and
proportion; rests me his minim rest: one,
two, and the third in your bosom; the
very butcher of a silk button, a duellist, a
duellist; a gentleman of the very first

Scena a IV-a

O ULIȚĂ.

//INTRĂ BENVOLIO ȘI MERCUTIO.//

MERCUTIO: Unde naiba s-o fi dus Romeo? Nu s-a întors acasă toată noaptea!

BENVOLIO: Cel puțin n-a dormit la casa părinților lui. Un slujitor mi-a spus: n-a fost acasă.

MERCUTIO: Ah! Rozalina-aceea năzuroasă
L-a scos din minți și poate să-l omoare.

BENVOLIO: Aflat-am că primit-a o scrisoare
Acasă, de la Tybalt.

MERCUTIO: Înfruntare,
Pe viața mea!

BENVOLIO: Nu poate s-o ascundă!

MERCUTIO: La o scrisoare poate să răspundă
Oricine, dacă-a învățat să scrie...

BENVOLIO: Romeo protocoalele le știe
Și va răspunde, fără ezitare,
La înfruntare printr-o înfruntare.

MERCUTIO: Vai, sărmanul Romeo trebuie socotit ca și
mort! L-au străpuns în inimă ochii negri ai
unei fete bălaie. Îi țiuie-în urechi un cântec
de iubire; și a fost străbătut în inimă de
săgeata arcașului copil și orb. Cum poate în
halul acesta să se măsoare cu Tybalt?

BENVOLIO: Dar ce mare lucru e și Tybalt ăsta?²⁸

MERCUTIO: E totuși ceva mai mult decât craiul
pisicilor. Dar este neîntrecut căpitan al
protocolului și al ceremoniilor. Se bate tot
așa de iute cum ai cânta tu o romanță de
dragoste! Păstrează distanțele și măsura,
măsoară lungimea săbiilor, țintește cât se
poate de bine și, una, două, trei, ți-a și
străpuns pieptul. E în stare să măcelărească

house of the first and second cause. Ah,
the immortal
PASSADO! THE PUNTO REVERSO! the
HAI!

BENVOLIO: The what?

MERCUTIO: The pox of such antic, lisping, affecting
fantasticoes, these new tuners of accents!
'By Jesu, a very good blade! a very tall
man! a very good whore!' Why, is not this
a lamentable thing, grandsire, that we
should be thus afflicted with these strange
flies, these fashionmongers, these
'pardona-mi's, who stand so much on the
new form, that they cannot sit at ease on
the old bench? O, their bones, their bones!

//ENTER ROMEO.//

BENVOLIO: Here comes Romeo, here comes Romeo.

MERCUTIO: Without his roe, like a dried herring.
O flesh, flesh, how art thou fishified! Now
is he for the numbers that Petrarch flow'd
in. Laura to his lady was but a kitchen-
wench; marry, she had a better love to be-
rhyme her; Dido a dowdy, Cleopatra a
gipsy, Helen and Hero hildings and
harlots, Thisbe a grey eye or so, but not to
the purpose. Signior Romeo, BON JOUR!
There's a French salutation to your French
slop. You gave us the counterfeit fairly last
night.

și un nasture de mătase. Ceea ce se cheamă un spadasin! Da! Un spadasin. Un duelist DI PRIMO CARTELLO. Știe toate figurile de scrimă: nemuritorul PASSADO, PUNTO REVERSO; și, când ți-e lumea mai dragă, îți trage un HAY!

BENVOLIO: Îți trage un ce?

MERCUTIO: Lua-i-ar ciuma cu ifosele lor, cu care se bâlbâie, rostesc vorbe mari late, și afectează să folosească toate îngăimările de vorbă la modă. Îi auzi spunând cam așa: „Pe Iisus, ce sabie strașnică!“ „Și ce om înalt și zvelt!“ „Dar și târfa aia ce cusur are?“ Ce rușine pentru strămoșii noștri! S-au pripășit acum pe la noi tot felul de asemenea gângăanii străine, care se pricep să te păgubească, folosind vorbe ca „PARDONNEZ-MOI“. Și care țin atât de mult la noile obiceiuri, încât nici nu le-ar trece prin minte să se așeze pe vreo laviță veche!. Nu-i auzi rostind decât: BON, BON! Adică bomboane.

//INTRĂ ROMEOO.//

BENVOLIO: Ia uite-l pe Romeo! Ia uite-l pe Romeo!

MERCUTIO: Îl văd. Nu și-a adus cu el și icrele, și a slăbit ca o scrumbie uscată. O! Carne, carne omenească, cum te-ai hodorogit! Acum a intrat și el în ceata laudătorilor lui Petrarca. Pe lângă iubita lui, Laura n-ar fi altceva decât o rândășoaică de bucătărie, chiar dacă avea un îndrăgostit care se pricepea să-i cânte frumusețea în stihuri. Dido n-ar fi altceva decât o femeiușcă șleampătă. Cleopatra, o țigancă! Frumoasa Helena și Hero, niște vrăjitoare și niște târfe. Thisbeia o fi avut ea ochi albaștri, dar poate că o fi lovit-o cineva în ochi. Signor Romeo, BONJOUR! Se cuvine să te

- ROMEO: Good morrow to you both. What counterfeit did I give you?
- MERCUTIO: The slip, sir, the slip. Can you not conceive?²⁹
- ROMEO: Pardon, good Mercutio. My business was great, and in such a case as mine a man may strain courtesy.
- MERCUTIO: That's as much as to say, such a case as yours constrains a man to bow in the hams.
- ROMEO: Meaning, to court'sy.
- MERCUTIO: Thou hast most kindly hit it.
- ROMEO: A most courteous exposition.
- MERCUTIO: Nay, I am the very pink of courtesy.
- ROMEO: Pink for flower.
- MERCUTIO: Right.
- ROMEO: Why, then is my pump well flowered.
- MERCUTIO: Well said: follow me this jest now till thou hast worn out thy pump, that when the single sole of it is worn, the jest may remain after the wearing sole singular.
- ROMEO: O single-soled jest, solely singular for the singleness!
- MERCUTIO: Come between us, good Benvolio; my wits faint.

- salut pe franțuzește, căci te-ai procopsit cu niște nădragi franțuzești. Ți-ai cam bătutjoc de noi astă-noapte, că ne-ai lăsat baltă și ai șters-o nu știu unde.
- ROMEO: Bună dimineața la amândoi. Ce necaz v-am cășunat?
- MERCUTIO: Doar nu ai să tăgăduiești că ai șters-o, ca unii din ăia care s-au obișnuit să dea lipsă la cântar când au fost prinși? Ce dracu', nu pricepi?
- ROMEO: Iartă-mă, dragul meu Mercutio. Trebuia neapărat să mă duc într-un loc. Și, în asemenea împrejurări, ți se iartă dacă ești silit să încalci regulile curteniei.
- MERCUTIO: Asta-i cam așa, cum ai spune că, într-o asemenea împrejurare, poți să-ți silești prietenii să-ți cadă în genunchi.
- ROMEO: PER CORTEGIA...
- MERCUTIO: La viclenii de acestea văd că te pricepi...
- ROMEO: Nu ți-am dat o lămurire curtenitoare?
- MERCUTIO: Nu încape îndoială! Și pentru mine curtenia face parte din buna-cuviință.
- ROMEO: Iar tu ești floarea curteniei și podoaba bunei-cuviințe.
- MERCUTIO: Da, cam așa și e.
- ROMEO: Nu vezi că și eu mi-am înflorit pantoful?
- MERCUTIO: Ai nimerit-o bine! Dă-i înaintea cu asemuirile tale poznașe, până vei ajunge să-ți tocești tălpile pantofilor tăi înfloriți. Când vei ajunge să-ți tocești măcar tocurile, gluma tot va rămâne potrivită; căci îți vor rămâne vârfurile pantofilor.
- ROMEO: Ce glumă într-o singură ciubotă! Strașnică precum un duh în doi pantofi... vreau să spun în doi peri.
- MERCUTIO: Ia spune tu o vorbă, Benvolio, că m-a coplesit Romeo al tău cu duhul lui atât de scânteietor ca o ciubotă bine lustruită...

- ROMEO: Switch and spurs, switch and spurs; or I'll cry a match.
- MERCUTIO: Nay, if thy wits run the wild-goose chase, I have done, for thou hast more of the wild — goose in one of thy wits than, I am sure, I have in my whole five: was I with you there for the goose?
- ROMEO: Thou wast never with me for any thing when thou wast not there for the goose.
- MERCUTIO: I will bite thee by the ear for that jest.
- ROMEO: Nay, good goose, bite not.
- MERCUTIO: Thy wit is a very bitter sweetening; it is a most sharp sauce.
- ROMEO: And is it not well served in to a sweet goose?
- MERCUTIO: O, here's a wit of cheveril, that stretches from an inch narrow to an ell broad!
- ROMEO: I stretch it out for that word 'broad;' which added to the goose, proves thee far and wide a broad goose.
- MERCUTIO: Why, is not this better now than groaning for love? Now art thou sociable, now art thou Romeo, now art thou what thou art, by art as well as by nature, for this drivelling love is like a great natural, that runs lolling up and down to hide his bauble in a hole.

- ROMEO: Dă bice cailor și întoarce trăsura. Dă-le bice și fă-i s-o întoarcă. Altminteri am să vestesc că am câștigat prinsoarea eu.
- MERCUTIO: Aha! Dacă duhul tău o ia la goană după găștele sălbatice, eu mă las păgubaș. Căci știu bine că într-un singur duh dintr-ale tale s-au cuibărit mai multe găște decât s-au cuibărit în fiecare din cele cinci simțuri ale mele. Așa-i că ți-am dat răspunsul convenit, cu găștele tale sălbatice?
- ROMEO: Niciodată nu mi-ai părut mai doldora de duh decât acum, că ai găsit icoana găștei sălbatice.
- MERCUTIO: Să știi că am să te mușc de ureche pentru gluma asta.
- ROMEO: Gâsculiță ce ești! Unde ai mai văzut tu gășca mușcând? Ele măcăie și dau cu ciocul.
- MERCUTIO: Așa cam face și duhul rău. Te face să asuzi, cum te face un măr putred, dacă-l mănânci. Mai cu seamă plin de sos.
- ROMEO: Merele putrede sunt pentru niște sălbatici cum ești tu.
- MERCUTIO: Acum ți-e duhul ca acela al unui ied, a cărui piele se lărgește când tragi de ea, până la un cot.
- ROMEO: Dacă tot tragi de duhul tău să scoți ceva din el, ai să-l faci să ajungă, dintr-o găscă, sălbatică sau nu, o curcă plouată.
- MERCUTIO: Ei, Romeo, nu-ți stă mai bine când spui cuvinte de duh, decât atunci când scâncești de dragoste? Acum te porți mai prietenos. Acum ești cu adevărat Romeo! Abia acum dovedești ceea ce ești cu adevărat, atât prin fire, cât și-n duhul tău scânteietor! Căci iubirea care bate câmpii este din fire un nătărău, care aleargă de colo până colo, cu limba scoasă, până când ajunge să dea în gropi.

- BENVOLIO: Stop there, stop there.
- MERCUTIO: Thou desirest me to stop in my tale against the hair.
- BENVOLIO: Thou wouldst else have made thy tale large.
- MERCUTIO: O, thou art deceived, I would have made it short, for I was come to the whole depth of my tale, and meant, indeed, to occupy the argument no longer.
- //ENTER THE NURSE, AND PETER, HER MAN.//
- ROMEO: Here's goodly gear!
- MERCUTIO: A sail, a sail!
- BENVOLIO: Two, two — a shirt and a smock.
- NURSE: Peter!
- SERVANT: Anon!
- NURSE: My fan, Peter.
- MERCUTIO: Good Peter, to hide her face, for her fan's the fairer face.
- NURSE: God ye good morrow, gentlemen.
- MERCUTIO: God ye good den, fair gentlewoman.
- NURSE: Is it good den?
- MERCUTIO: 'Tis no less, I tell you, for the bawdy hand of the dial is now upon the prick of noon.³⁰
- NURSE: Out upon you, what a man are you!
- ROMEO: One, gentlewoman, that God hath made for himself to mar.
- NURSE: By my troth, it is well said. 'For himself to mar,' quoth a? Gentlemen, can any of you tell me where I may find the young Romeo?
- ROMEO: I can tell you, but young Romeo will be older when you have found him than he was when you sought him. I am the youngest of that name, for fault of a worse.

BENVOLIO: Destul! Destul!
MERCUTIO: Ai vrea atunci s-o iau în răspăr? De la cap la coadă?
BENVOLIO: Erai pe cale să-ți lungești coada la nesfârșit.
MERCUTIO: Te înșeli! Voiam tocmai s-o scurtez. Căci ajunsesem la capătul povestirii mele. Și nu aveam de gând s-o duc mai departe.

//INTRĂ DOICA ÎN TOVĂRĂȘIA LUI PETER.//

ROMEO: Priviți! Priviți! Ce minunat alai!
MERCUTIO: S-a potrivit cămașa cu catrința!
BENVOLIO: Aș spune că-i o fustă și-un surtuc!
DOICA: Peter!
PETER: Poftim!
DOICA: Dă-mi evantaiul, Peter.
MERCUTIO: Dă-i-l, Peter,
Vrea să-și ascundă-obrazul. Evantaiul
E mai frumos decât obrazul ei.
DOICA: Signori, vă spunem: Bună dimineața!
MERCUTIO: Signora, noi vă spunem bună seara!
DOICA: Cum bună seara?
MERCUTIO: Fiindcă orologiul
Își bate joc de noi, punându-și limba
În poalele amiezii...
DOICA: Ce rușine!
Cum poate un signor vorbi ca tine!
ROMEO: Signora, pe acesta Dumnezeu
L-o fi făcut un om de duh, dar spune
Năzdrăvănii!
DOICA: Așa e, bine-ai spus.
„Năzdrăvănii“. Signori, vă rog să-mi
spuneți,
Unde-l găesc pe tânărul Romeo?
ROMEO: Pot eu să-ți spun: dar „tânărul Romeo“
Acum e mai bătrân cu-o clipă doar
De când ai întrebat acum de el,
Și-l căutai. Sunt cel mai tânăr

NURSE: You say well.
MERCUTIO: Yea, is the worst well? Very well took,
i'faith, wisely, wisely.
NURSE: [TO ROMEO]
If you be he, sir, I desire some
confidence with you.³¹
BENVOLIO: She will endite him to some supper.
MERCUTIO: A bawd, a bawd, a bawd! So ho!
ROMEO: What hast thou found?
MERCUTIO: No hare, sir, unless a hare, sir, in a
lenten pie, that is something stale and
hoar ere it be spent.

//HE WALKS BY THEM AND SINGS.//

An old hare hoar,
And an old hare hoar,
Is very good meat in lent:
But a hare that is hoar
Is too much for a score,
When it hoars ere it be spent.
Romeo, will you come to your father's?
We'll to dinner thither.

ROMEO: I will follow you.
MERCUTIO: Farewell, ancient lady. Farewell,
[SINGING] 'lady, lady, lady.'

//EXEUNT MERCUTIO AND BENVOLIO.//

NURSE: Marry, farewell! I pray you, sir, what saucy
merchant was this that was so full of his
ropery?
ROMEO: A gentleman, nurse, that loves to hear
himself talk, and will speak more in a
minute than he will stand to in a month.

Din toți cei care numele și-l poartă,
Spre bine sau spre rău, ursit de soartă.
DOICA: E bine spus.
MERCUTIO: Și ce-i mai rău e bine.
Ce-i spune e-înțelept și pentru mine.
DOICA: (APARTE, LUI ROMEO)
De ești Romeo, aș voi să-ți spun
O vorbă-în taină.
BENVOLIO: (LUI MERCUTIO) E prilejul bun.
Diseară vrea la cină să-l poftască.
MERCUTIO: E o mijlocitoare! Să-i trăiască!
ROMEO: Ce vorbe spui?
MERCUTIO: Eu cred că te alintă.
Un iepure prăjit într-o plăcintă
La cină vei mânca. Ceva de post.
Și putred de-învechit. Nici n-are rost
La cină să te duci.
//SE PLIMBĂ PE SCENĂ ȘI CÂNTĂ.//
Un iepure mucegăit,
Cu-un rânced sos de-ar fi stropit
Poți să mănânci de post.
Dar înainte de-a-l mânca,
Să știi că-i o mâncare rea
De putrezit ce-a fost.
Romeo, vrei să mergi cu noi la cină?
La tatăl tău? Să mergem pe lumină.
ROMEO: Stați! Merg cu voi.
MERCUTIO: Atunci, bătrână doamnă,
Rămâi sănătoasă
Frumoasă! „Signora, signora, signora!”
//IES MERCUTIO ȘI BENVOLIO.//
DOICA: Te rog să-mi spui, signore, cine este
Acest obraznic negustor de vorbe:
Din zece vorbe, nouă glume proaste.
ROMEO: E, doică, un signor, și vorbe multe
Rostește, ca pe sine să se-asculte.
Și spune ce socoate că-i o glumă bună,
Într-un minut, cât poate face-o lună.

NURSE: An a' speak anything against me, I'll take him down, an a' were lustier than he is, and twenty such Jacks; and if I cannot, I'll find those that shall. Scurvy knave!³² I am none of his flirt-gills, I am none of his skains-mates. [TO PETER] And thou must stand by too and suffer every knave to use me at his pleasure?

SERVANT: I saw no man use you at his pleasure. If I had, my weapon should quickly have been out; I warrant you, I dare draw as soon as another man if I see occasion in a good quarrel, and the law on my side.

NURSE: Now, afore God, I am so vexed that every part about me quivers. Scurvy knave! [TO ROMEO] Pray you, sir, a word; and, as I told you, my young lady bade me inquire you out. What she bade me say I will keep to myself, but first let me tell ye if ye, should lead her into a fool's paradise, as they say, it were a very gross kind of behaviour, as they say, for the gentlewoman is young; and therefore if you should deal double with her, truly it were an ill thing to be offered to any gentlewoman, and very weak dealing.

ROMEO: Nurse, commend me to thy lady and mistress. I protest unto thee —

NURSE: Good heart, and i' faith, I will tell her as much. Lord, Lord, she will be a joyful woman.

- DOICA: De-o spune-o vorbă împotriva mea
Am să-i arăt eu lui, de s-ar putea
Să facă pe grozavul, chiar de-ar fi
Cu douăzeci de jalnici mușterii.
Găsesc eu pe acei ce-l vor răpune!
Eu nu-s cum sunt femeile nebune
De teapa lui!
(LUI PETER) Tu, Peter, ce păzești?
Stai ca un prost, și nici nu te gândești
Că-l lași pe-un om cu-o minte-atât de rea
Să facă haz pe socoteala mea.
- PETER: De-l auzeam că vrea să facă haz
Să știi că i-o spuneam de la obraz,
Îndată. Trec cu sabia la faptă
Ca pricina s-o apăr, când e dreaptă,
Și legile când sunt de partea mea.
- DOICA: Abia mă stăpânesc! Mi-e mintea grea!
Și tremură și carnea de pe mine!
Un ticălos nemernic!
(LUI ROMEO) Știu prea bine
Ce trebuie să-ți spun: stăpâna mea
Mi-a poruncit să dau de urma ta.
Tot ce mi-a spus, păstra-voi pentru mine,
Dar aș dori să iei aminte bine
Că dacă-o duci cu vorba pe-o fecioară
Îndrăgostită pentru-întâia oară,
Ai face-atunci o faptă ticăloasă.
E tânără, copilă, și frumoasă.
De umbli cu șoșele și momele
Și-i spui doar vorba care s-o înșele,
Atuncea săvârșești o mișelie,
Înduplecând-o cu ticăloșie.
- ROMEO: Te rog să-i spui stăpânei dumitale
Că gândurile mele sunt leale...
- DOICA: Ce inimă de zahăr! Ce ursită
Îi pregătești! Și cât de fericită
Va fi stăpâna mea, când îi voi spune
Că ai rostit o sfântă rugăciune.

- ROMEO: What wilt thou tell her, Nurse? Thou dost not mark me.
- NURSE: I will tell her, sir, that you do protest; which, as I take it, is a gentlemanlike offer.
- ROMEO: Bid her devise
Some means to come to shrift this
afternoon,
And there she shall at Friar Laurence' cell
Be shrived and married. [OFFERING
MONEY] Here is for thy pains.
- NURSE: No, truly, sir, not a penny.
- ROMEO: Go to, I say, you shall.
- NURSE: [TAKING THE MONEY]
This afternoon, sir. Well, she shall be there.
- ROMEO: And stay, good Nurse, behind the abbey
wall.
Within this hour my man shall be with
thee
And bring thee cords made like a tackled
stair,
Which to the high top-gallant of my joy
Must be my convoy in the secret night.
Farewell. Be trusty, and I'll quit thy pains.
Farewell. Commend me to thy mistress.
- NURSE: Now God in heaven bless thee!
Hark you, sir.
- ROMEO: What say'st thou, my dear Nurse?
- NURSE: Is your man secret? Did you ne'er hear say
Two may keep counsel, putting one away?
- ROMEO: I warrant thee, my man's as true as steel.
- NURSE: Well, sir, my mistress is the sweetest lady.
Lord, Lord, when 'twas a little prating
thing —
O, there is a nobleman in town, one Paris,

ROMEO: Da, doică, poți să-i spui ce te-am rugat,
 Dar, mi se pare, nu m-ai ascultat.
 DOICA: Ba îi voi spune că ești doritor
 Să-i faci pe plac, prea falnice signor.
 ROMEO: Să-i spui, te rog, că-îndată să găsească
 Un mijloc bun, ca să se spovedească
 În după-amiaza-aceasta, la chilia
 Părintelui Lorenzo. Cununia
 Urma-va spovedaniei, îndată. (ÎI OFERĂ
 BANI.)
 Poftim, te rog, din partea mea, răsplata.
 DOICA: Nicio lețcaie nu pot să primesc!
 ROMEO: Te rog să iei. Doar știi cât o iubesc.
 DOICA: (LUÂND BANII)
 Azi după-amiază? Va veni, signore.
 ROMEO: Așteaptă-mă, te rog, pe la cinci ore,
 Alătura de zidul mănăstirii
 Îți voi trimite-un crainic al iubirii
 Un paj de-al meu, o scară de frânghie.
 La noapte, pe furiș, cu bucurie,
 Să urc pe-înaltul vârful al fericirii.
 Te du cu bine. Fi-ne credincioasă.
 Sărut-o pe stăpâna ta frumoasă.

 DOICA: Să te audă Dumnezeu din Cer!
 Signore, doar o lămurire-ți cer.
 ROMEO: Și care-anume? Ai vreo dorință?
 DOICA: E pajul dumitale de credință?
 Păstrează-o taină, după cuviință?
 Știi vorba veche, că doi pot să tacă
 Doar dacă unul de pe lume pleacă.
 ROMEO: Mi-e pajul de-o credință de oțel.
 DOICA: Îmi pare bine că răspunzi de el.
 Stăpâna mea-i signora cea mai dulce:
 Știa așa de bine să se culce!
 O știu de când era de-o șchioapă dar.
 Dar în Verona-i un signor cu har,

That would fain lay knife aboard; but she,
good soul,
Had as lief see a toad, a very toad,
As see him. I anger her sometimes,
And tell her that Paris is the properer man;
But I'll warrant you, when I say so she
looks
As pale as any clout in the versal world.
Doth not rosemary and Romeo begin
Both with a letter?³³

ROMEO: Ay, Nurse, what of that? Both with an 'R'.

NURSE: Ah, mocker — that's the dog's name. 'R'
is for the — no, I know it begins with
some other letter; — and she hath the
prettiest sententious, of it, of you and
rosemary, that it would do you good to
hear it.

146

Romeo și Julieta
Romeo and Juliet

ROMEO: Commend me to thy lady.

NURSE: Ay, a thousand times. Peter!

SERVANT: Anon!

NURSE: [GIVING PETER HER FAN]

Before, and apace.

//EXEUNT PETER AND NURSE AT ONE DOOR, ROMEO AT
ANOTHER DOOR.//

Un conte Paris; cât de mult ar vrea
Cu ea să se mărite. Însă ea
La el privește ca la un broscoi...
Adesea-o necăjesc — vorbim și noi! —
Și-i spui că Paris e un cavalier
Desăvârșit, un falnic giuvaier.
Când spun așa, îi bate inimioara,
Se face, biata, galbenă ca ceara.
Romeo și cu rozmarin, cuvinte
Ce au aceeași slovă înainte.
ROMEO: Da, amândouă nume-încep cu RO.
DOICA: Cum miorlăie pisica? Încotro
Vrei să mă duci cu vorba. Știu eu bine
Că-încep cu-o altă slovă, nu-i rușine.
Julieta spune vorbe din senin,
Rostind: ROMEO, și cu ROZMARIN.
Apropie cuvintele, și mult
Te-a îndrăgit. Îmi place s-o ascult.
ROMEO: Să-i spui stăpânei tale c-o iubesc!
DOICA: De mii de ori. Hai, Peter. Te poftesc.
(LUI ROMEO): I-oi spune precinstitele
cuvinte!
PETER: Poftim!
DOICA: (LUI PETER)
Ia-mi evantaiul. Ia-o înainte!

//IES TOȚI.//

Scene V

CAPULET'S ORCHARD.

//ENTER JULIET.//

JULIET: The clock struck nine when I did send the Nurse.

In half an hour she promised to return.
Perchance she cannot meet him. That's not so.

O, she is lame! Love's heralds should be thoughts,

Which ten times faster glide than the sun's beams

Driving back shadows over louring hills.

Therefore do nimble-pinion'd doves draw Love,³⁴

And therefore hath the wind-swift Cupid wings.

Now is the sun upon the highmost hill
Of this day's journey, and from nine till twelve

Is three long hours, yet she is not come.
Had she affections and warm youthful blood

She would be as swift in motion as a ball.
My words would bandy her to my sweet love,³⁵

And his to me.

But old folks, many feign as they were dead —

Unwieldy, slow, heavy, and pale as lead.

//ENTER THE NURSE AND PETER.//

O God, she comes! O honey Nurse, what news?

Hast thou met with him? Send thy man away.

Scena a V-a

LIVADA CASEI CAPOLETTO.

//INTRĂ JULIETA.//

JULIETA:

La ora nouă doica a plecat
Și văd că încă nu s-a-înapoiat;
Sau poate Doica nu l-a întâlnit.
Nu! Crainicii iubirii se cuvine
Să fie gânduri pline de suspine,
Căci gândurile se pricep să zboare
Mai iute decât razele de soare
Când umbra de pe dealuri o alungă
Cu raza lor de foc atât de lungă.
Ca vântu-înaripat e și Amorul
Și cine-i poartă oare căruciorul?
Mai multe porumbițe, ca o rază.
Acum, când este soarele-în amiază,
Trei ceasuri au trecut, de când s-a dus
Bătrâna doică. N-a zburat pe sus
Cum zboară glonțul. Sângele-i din vine
Nu-i tânăr, nu e cald, cum este-în mine.
Dar biata doică nici măcar nu-încearcă
Să zboare și îndată să se-întoarcă.
Bătrânii parcă nu au viață-în ei!
Trândavi, domoli, ca plumbu-s reci și grei.

//INTRĂ DOICA ȘI PETER.//

O, Doamne! Vine! Doică, l-ai găsit?
Să-mi spui îndată tot ce ți-a vorbit.
Dar spune-i lui (ÎL ARATĂ PE PETER) de
noi să se despartă.

NURSE: Peter, stay at the gate.

//EXIT PETER.//

JULIET: Now, good sweet Nurse — O Lord, why look'st thou sad?
Though news be sad, yet tell them merrily;
If good, thou shamest the music of sweet news

NURSE: By playing it to me with so sour a face.
I am a-weary. Give me leave awhile.
Fie, how my bones ache. What a jaunt have I had!

JULIET: I would thou hadst my bones and I thy news.
Nay, come, I pray thee speak, good, good Nurse, speak.

NURSE: Jesu, what haste! Can you not stay awhile?
Do you not see that I am out of breath?

JULIET: How art thou out of breath when thou hast breath
To say to me that thou art out of breath?
The excuse that thou dost make in this delay
Is longer than the tale thou dost excuse.
Is thy news good or bad? Answer to that.
Say either, and I'll stay the circumstance.
Let me be satisfied: is't good or bad?

NURSE: Well, you have a made a simple choice.
You know not how to choose a man.
Romeo? No, not he; though his face be better than any man's, yet his leg excels all men's, and for a hand and a foot and a body, though they be not to be talked on, yet they are past compare. He is not the flower of courtesy, but, I'll warrant him, as gentle as a lamb. Go thy ways, wench.
Serve God. What, have you dined at home?

JULIET: No, no. But all this did I know before.
What says he of our marriage — what of that?

- DOICA: Te rog, iubite Peter, stai la poartă.
//PETER IESE.//
- JULIETA: O bună, scumpă doică... Doamne mare!
Privirea ți-este plină de-întristare.
De știrile sunt triste, mi le spune
Cu veselie. Iar, dacă sunt bune,
Să nu le spui cu-o jalnică privire.
- DOICA: Ca să-ți aduc o minunată știre
M-am ostenit, la vârsta mea, cumplit,
Și oasele mă dor neconținut.
- JULIETA: În schimbul unor știri neprețuite,
Și-al unor oase-atât de obosite,
Cu sănătatea mea te mulțumește,
Vorbește, spune-mi iute... Hai, vorbește!
- DOICA: O Jesu! Mai așteaptă! Câtă grabă!
Îngăduie-mi o clipă de zăbavă.
Vezi bine doar că nu mai am suflare...
- JULIETA: Tu n-ai suflare, eu nu am răbdare.
De când tot spui de ce nu poți să-mi spui
Mai bine îmi spuneai răspunsul lui.
Ce ți-a răspuns? Ți-e vestea rea, sau bună?
E mare bucurie sau furtună?
Răspunde-mi... Amănuntele, pe urmă,
Dar ce-a răspuns? Neliniștea mi-o curmă!
- DOICA: Eu cred că n-ai ales cum se cuvine!
Te-îndrăgostești și tu de orișicine!
Romeo? Te pricepi tu la bărbați?
Te-a fermecat cu ochii-înlăcărați.
Frumos la chip, nu pot tăgădui,
O încântare este a-l privi.
Picioare, mâini, sunt fără de cusur.
Nu-i un signor curtenitor, să știi,
Dar ca un miel de blând e, pot s-o jur.
Închină-te, să te-aibă Domnu'-în pază.
Cum? Ați prânzit acuma, la amiază?
- JULIETA: Nu! Cele spuse, toată lumea știe.
A pomenit ceva de cununie?

- NURSE: Lord, how my head aches! What a head have I!
It beats as it would fall in twenty pieces.
My back o' t'other side, — ah, my back, my back!
Beshrew your heart for sending me about
To catch my death with jaunting up and down!
- JULIET: I'faith, I am sorry that thou art not well.
Sweet, sweet, sweet Nurse, tell me, what says my love?
- NURSE: Your love says, like an honest gentleman,
and a courteous, and a kind, and a handsome, and, I, warrant, a virtuous, —
Where is your mother?
- JULIET: Where is my mother? Why, she is within.
Where should she be? How oddly thou repliest!
'Your love says like an honest gentleman
Where is your mother?'
- NURSE: O, God's Lady dear!
Are you so hot? Marry come up, I trow.
Is this the poultice for my aching bones?
Henceforward do your messages yourself.
- JULIET: Here's such a coil! Come, what says Romeo?
- NURSE: Have you got leave to go to shrift today?
- JULIET: I have.
- NURSE: Then hie you hence to Friar Laurence' cell.
There stays a husband to make you a wife.
Now comes the wanton blood up in your cheeks,
They'll be in scarlet straight at any news.
Hie you to church. I must another way,
To fetch a ladder by the which your love
Must climb a bird's nest soone, when it is dark.

- DOICA: O Doamne, Doamne! Capul cum mă doare. Un junghi cumplit mă-înjunghie în spinare.
Nu ți-a fost milă? Știi că nu-i frumos,
Să mă silești să merg în sus și-în jos.
- JULIETA: Îmi pare rău că suferi așa greu,
Dar, doică, ce ți-a spus iubitul meu?
- DOICA: Iubitul tău, ca un signor cinstit,
Frumos, plăcut, nespus de-îndrăgostit,
Cu mintea lui nespus de virtuoasă...
Dar unde-ți este mama?
- JULIETA: E acasă.
Doar unde-ai vrea să fie? Încălcită
Ți-e vorba! Știi, ești foarte ostenită.
Începi despre Romeo o poveste,
Și-apoi mă-întrebi de mama, unde este!
- DOICA: O Doamne, Doamne! Fierbi de supărare!
Fetițo, nu-ți închipui cât mă doare!
Mergi singurică, dragă, acum,
Să nu mă mai trimiți cumva la drum.
- JULIETA: Ce vorbă-ți spuse? Dulce, sau amară?
- DOICA: Să mergi la spovedanie, diseară.
Îți este-îngăduit?
- JULIETA: Da, astăzi da.
- DOICA: La fratele Lorenzo vei pleca,
Te-așteaptă-acolo — să te faci frumoasă —
Un mire care vrea să-i fii mireasă.
Vai! În obraji ți se aprinde jarul
Și în curând va arde ca pojarul.
Grăbește-te. Mă duc să caut scara
Pe care s-o sui, cum vine seara,
În cuibul păsăricii, un iubit,
Iar tu la noapte vei purta povara

I am the drudge and toil in your delight,
But you shall bear the burden soon at night.
Go, I'll to dinner. Hie you to the cell.
Hie to high fortune! Honest Nurse,
farewell.

JULIET:

//EXEUNT//

JULIETA: Aprinsului tău mire legiuit.
Mă duc la masă. Tu, la mănăstire.
Chilia te așteaptă cu iubire.
Mă duc, alerg, și zbor de fericire!

//IES.//

Scene VI

FRIAR LAURENCE'S CELL.

//ENTER FRIAR LAURENCE AND ROMEO.//

FRIAR LAURENCE:

So smile the heavens upon this holy act
That after hours with sorrow chide us not!

ROMEO:

Amen, amen. But come what sorrow can,
It cannot countervail the exchange of joy
That one short minute gives me in her
sight.

Do thou but close our hands with holy
words,

Then love-devouring death do what he
dare —

It is enough I may but call her mine.

FRIAR LAURENCE:

These violent delights have violent ends,
And in their triumph die like fire and
powder,

Which as they kiss consume. The sweetest
honey

Is loathsome in his own deliciousness,
And in the taste confounds the appetite.

Therefore love moderately. Long love
doth so.

Too swift arrives as tardy as too slow.

//ENTER JULIET.//

Here comes the lady. O, so light a foot
Will ne'er wear out the everlasting flint.

A lover may bstride the gossamer
That idles in the wanton summer air,
And yet not fall, so light is vanity.

Scena a VI-a

//CHILIA FRATELUI LORENZO, CARE
INTRĂ CU ROMEO.//

LORENZO: Reverse-și Domnul harul său ceresc
Pe mâinile pe care le unesc,
Ca nicio grijă-în zilele ce vin
Să nu ne mustre cugetul... Amin!

ROMEO: Oricâte griji ar mai putea să vină
Nu covârșesc plăcerea mea divină
Când știi că Julieta e a mea!
Așază mâna ei în mâna mea
Unește-le, prin binecuvântare;
Iubirea noastră e nespus de mare
Și moartea poate-apoi să ne sugrume,
Căci mi-am trăit norocul meu pe lume.

LORENZO: Aceste patimi oarbe n-au norocul
Să țină mult: ca pulberea, ca focul,
Se mistuie la-întâia sărutare
Și are-ades' o jalnică urmare.
Cât e de dulce mierea, îl dezgustă
Pe-acela ce prea multă miere gustă;
De-aceea nu fi lacom, nici prea dornic,
Căci doar atunci norocul ți-e statornic.
Acela care-i prea grăbit să-alerge
Ajunge ca și-acel ce prea-încet merge.

//INTRĂ JULIETA.//

Privește-o: piciorușele-i ușoare
Nu lasă nicio dâră pe cărare.
Cum zboară-o fată plină de iubire
Pe funigii ale căror fire
Plutesc ușor prin aerul de vară
Și tot nu cad. Atât e de ușoară
Deșertăciunea ce-o numim iubire...

JULIET: Good even to my ghostly confessor.

FRIAR LAURENCE:

Romeo shall thank thee, daughter, for us both.

JULIET: As much to him, else is his thanks too much.

ROMEO: Ah, Juliet, if the measure of the joy
Be heap'd like mine and that thy skill be more
To blazon it, then sweeten with thy breath
This neighbour air, and let rich music's
tongue

JULIET: Unfold the imagined happiness that both
Receive in either by this dear encounter.
Conceit, more rich in matter than in words,
Braggs of his substance, not of ornament.
They are but beggars that can count their
worth,
But my true love is grown to such excess
I cannot sum up sum of half my wealth.

FRIAR LAURENCE:

Come, come with me, and we will make
short work,

For, by your leaves, you shall not stay
alone

Till holy church incorporate two in one.

//EXEUNT.//

JULIETA: Duhovnice părinte, bună seara!
LORENZO: Romeo, care-ți simte-în suflet para,
Îți va răspunde pentru amândoi.

JULIETA: Să vă răspund cu sufletu-mi vioi?

ROMEO: Iubirea mea a întrecut măsura
Și îți așteaptă, îmbălsămată, gura.
Și bucuria ta, mai bine știi
Acuma decât mine s-o descrii.
Cu glasul lui vrăjit, văzduhul poate
Să cânte fericirile visate.

JULIETA: Un gând bogat se-înălță cum e vântul
Și spune mult mai mult decât cuvântul
Avânturile ce-l împodobesc.

Doar cerșetorii banii-și socotesc.

Dar dragostea mi-e plină de credință

Înflăcărată: nu e cu putință

Să-i socotești măcar pe jumătate

Comorile spre tine îndreptate.

LORENZO: De este-așa, atunci veniți cu mine,

Să facem slujba-așa cum se cuvine.

Voi nu puteți sta singuri împreună:

Păcatul desfrânării se răzbună.

Biserica vă-înălță pe-amândoi,

Un suflet și un trup făcând din voi.

//IES TOȚI//

Act III

Scene I

A PUBLIC PLACE.

//ENTER MERCUTIO WITH HIS PAGE, BENVOLIO, AND
SERVANTS.//

BENVOLIO: I pray thee, good Mercutio, let's retire.
The day is hot, the Capulets abroad,
And if we meet we shall not scape a
brawl,
For now, these hot days, is the mad blood
stirring.

MERCUTIO: Thou art like one of those fellows that,
when he enters the confines of a tavern,
claps me his sword upon the table and
says 'God send me no need of thee', and
by the operation of the second cup, draws
it on the drawer when indeed there is no
need.

BENVOLIO: Am I like such a fellow?

MERCUTIO: Come, come, thou art as hot a Jack in
thy mood as any in Italy, and as soon
moved to be moody, and as soon moody
to be moved.

BENVOLIO: And what to?

MERCUTIO: Nay, an there were two such, we should
have none shortly, for one would kill the
other. Thou — why, thou wilt quarrel
with a man that hath a hair more or a
hair less in his beard than thou hast. Thou
wilt quarrel with a man for cracking nuts,
having no other reason but because thou
hast hazel eyes. What eye but such an eye

ACTUL al III-lea

Scena I

O ULIȚĂ.

//INTRĂ MERCUTIO, CU UN PAJ, BENVOLIO ȘI MAI MULȚI SLUJITORI.//

BENVOLIO: Mercutio, hai să plecăm acasă
E cald cumplit, arșița nu ne lasă,
Și sunt și Capoletto mai mulți pe stradă.
De-i întâlnim se va isca o sfadă.
Când e zăduf, așa e precum spun:
Se înfierbântă sângele nebun.

MERCUTIO: Mi se pare că și tu ești unul din flăcăii
aceia care, de cum trec pragul unei
cârciumi, lovesc cu sabia în masă și strigă:
„Deie Domnul să n-am nevoie de ea!“ Și
apoi, cum au dat pe gât și al doilea pahar,
trag sabia împotriva cârciumarului, fără să
aibă cea mai mică pricină s-o facă.

BENVOLIO: Crezi că și eu fac parte din flăcăii aceștia?

MERCUTIO: Lasă, lasă, ești cunoscut că te aprinzi
pentru un fleac, n-ai pereche în întreaga
Italia. Ești tot atât de aprig la sfadă, pe cât
ești de turbat în pornirile tale.

BENVOLIO: Chiar ai ajuns să-ți închipui că sunt atât de
turbat?

MERCUTIO: Vezi bine! De-ar mai fi altul ca tine
prin cetatea noastră, în curând n-ar mai fi
în viață niciun flăcău asemenea ție. Căci
vor sfârși, de bună seamă, să se omoare unii
pe alții. Păi, tu ești în stare să te iei la sfadă
și cu unul care s-ar lăuda că ar avea în
barbă un fir de păr, mai mult sau mai puțin
decât ai tu. Sau, cu altul, că ai socoti că

would spy out such a quarrel? Thy head is as full of quarrels as an egg is full of meat, addle as an egg for quarrelling. Thou hast quarrelled with a man for coughing in the street because he hath wakened thy dog that hath lain asleep in the sun. Didst thou not fall out with a tailor for wearing his new doublet before Easter;³⁶ with another for tying his new shoes with old ribband? And yet thou wilt tutor me from quarrelling!

BENVOLIO: An I were so apt to quarrel as thou art, any man should buy the fee-simple of my life for an hour and a quarter.

MERCUTIO: The fee-simple? O, simple!

//ENTER TYBALT, AND OTHERS.//

BENVOLIO: By my head, here come the Capulets.

MERCUTIO: By my heel, I care not.

TYBALT: [TO PETRUCCIO AND THE OTHERS]
Follow me close, for I will speak to them.
[TO THE MONTAGUES] Gentlemen, good den. A word with one of you.

MERCUTIO: And but one word with one of us? Couple it with something: make it a word and a blow.

sparge castane, numai și numai ca să te înfrunte pentru că ai avea ochii castanii. Care alt ochi, în afară de al tău, l-ar putea îndemna pe un om să se ia la hartă cu cineva pentru asemenea fleacuri? Scăfărlia ta cuprinde tot atâtea pricini de sfadă, pe cât e plin un ou cu gălbenuș. Așa se face că scăfărlia ți-e spartă neconținut, cum s-ar sparge un ou, de vreme ce tu te sfădești cu toată lumea. Te-ai legat de unul, fiindcă s-a întâmplat să tușească și el pe uliță, și că, prin tusea lui, l-a trezit din somn pe prepelicarul tău, care dormea, lăfăindu-se la soare. Nu ți s-a întâmplat să te certți și cu un croitor, pentru că-i venise în minte să-și îmbrace un surtuc nou, înainte de Paști. Cu altul te-ai luat la sfadă doar pentru faptul că își îngăduise să-și lege condurii noi cu niște șireturi vechi! Și acum, poftim. Ai ajuns tocmai tu să mă dăscălești pe mine, pentru că aș avea o fire certăreață!

BENVOLIO: Ce să-ți spun, dacă eu aș fi atât de zurbagiu cum ești tu, aș ajunge să-mi vând dijma vieții mele întregi pentru un ceas și un sfert numai de viață liniștită.

MERCUTIO: Dijma vieții tale? Păi tot nu-ți aduce niciun venit.

//INTRĂ TYBALT, ÎNSOȚIT DE CĂȚIVA TOVARĂȘI DE-AI LUI//

BENVOLIO: Pe cinstea mea, sosit-au Capoleții.

MERCUTIO: Da? Pe călcâiul meu, puțin îmi pasă!

TYBALT: (CĂTRE TOVARĂȘII SĂI)

Urmați-mă, căci vreau să le vorbesc.

(CĂTRE MERCUTIO ȘI BENVOLIO): Cinstiți signori, vă spun o seară bună.

Aș vrea să schimb, cu unul dintre voi, O vorbă doar...

MERCUTIO: O vorbă? Numai una?

Și doar cu unul? Vrei și-o lovitură?

- TYBALT: You shall find me apt enough to that, sir,
an you will give me occasion.
- MERCUTIO: Could you not take some occasion without
giving?
- TYBALT: Mercutio, thou consort'st with Romeo.
- MERCUTIO: 'Consort'? What, dost thou make us
minstrels? An thou make minstrels of us,
look to hear nothing but discords.
[TOUCHING HIS RAPIER] Here's my
fiddle-stick; here's that shall make you
dance. Zounds — 'Consort'!
- BENVOLIO: We talk here in the public haunt of men.
Either withdraw unto some private place,
And reason coldly of your grievances,
Or else depart. Here all eyes gaze on us.
- MERCUTIO: Men's eyes were made to look, and let
them gaze.
I will not budge for no man's pleasure, I.
- //ENTER ROMEO.//
- TYBALT: Well, peace be with you, sir. Here comes
my man.
- MERCUTIO: But I'll be hang'd, sir, if he wear your livery.
Marry, go before to field, he'll be your
follower.
Your worship in that sense may call him
'man'.
- TYBALT: Romeo, the hate I bear thee can afford
No better term than this: thou art a villain.
- ROMEO: Tybalt, the reason that I have to love thee
Doth much excuse the appertaining rage
To such a greeting. Villain am I none.
Therefore, farewell. I see thou knowest me
not.
- TYBALT: Boy, this shall not excuse the injuries
That thou hast done me. Therefore turn
and draw.

- TYBALT: Sunt gata să ți-o dau, de-mi dai prilejul.
- MERCUTIO: Să-ți iei prilejul singur. E mai bine...
- TYBALT: Mercutio, ții partea lui Romeo?
MERCUTIO: Țin partea? Crezi că suntem lăutari?
Atunci, ca lăutari, n-ai să auzi
Decât țârăituri asurzitoare.
(LOVINDU-ȘI SPADA) Arcușul meu
e-acesta. Te va face
Să-i tragi o horă, chiar de nu ți-ar place.
- BENVOLIO: Pe uliță doar suntem. Trece lume...
Să căutăm un loc mai liniștit.
Sau să vorbim, dar fără supărare.
De-îndătinata noastră dezbinare.
Sau să plecăm. Toți ochii sunt pe noi.
- MERCUTIO: De-aceea au o gură: ca s-o caște.
Pe noi toată Verona ne cunoaște.
Nu, nu mă mișc de dragul nimănu.
- //INTRĂ ROMEO.//
- TYBALT: Signore, mergi în pace. Iată-mi omul.
- MERCUTIO: M-aș spânzura de v-aș purta livrea. Stârnește-l numai și-are să-ți răspundă.
Să hotărască signoria ta.
- TYBALT: Iubirea care ți-o nutresc, Romeo,
Nu-ți poate spune altfel: ești nemernic!
- ROMEO: O pricină-însemnată mă îndeamnă
Să văd în tine un prieten drag,
Și-mi stâmpără mânia cuvenită
Întâmpinării tale, necioplită.
Nemernic nu pot fi. Rămâi cu bine.
Nu mă cunoști. Eu mă despart de tine.
- TYBALT: Băiete, nu pot să-ți primesc tăgada.
Doar m-ai jignit de moarte. Trage spada.

ROMEO: I do protest I never injured thee,
But love thee better than thou canst devise
Till thou shalt know the reason of my
love.
And so, good Capulet — which name I
tender
As dearly as myne own — be satisfied.

MERCUTIO: [DRAWS] O calm, dishonourable, vile
submission! ALLA STOCGATO carries it
away.
Tybalt, you rat-catcher, will you walk?

TYBALT: What wouldst thou have with me?
MERCUTIO: Gook king of cats, nothing but one of your
nine lives. That I mean to make bold
withal, and, as you shall use me hereafter,
dry-beat the rest of the eight. Will you
pluck your sword out of his pilcher by the
ears? Make haste, lest mine be about your
ears ere it be out.

TYBALT: [DRAWING] I am for you.
ROMEO: Gentle Mercutio, put thy rapier up.

MERCUTIO: [TO TYBALT] Come, sir, your PASSADO.
THEY FIGHT.

ROMEO: [DRAWING] Draw, Benvolio. Beat down
their weapons.
Gentlemen, for shame forbear this outrage.
Tybalt, Mercutio, the Prince expressly hath
Forbidden bandying in Verona streets.
Hold, Tybalt! good Mercutio!

//ROMEO BEATS DOWN THEIR POINTS AND RUSHES
BETWEEN THEM. TYBALT UNDER ROMEO'S ARM
THRUSTS MERCUTIO IN.//

MERCUTIO: I am hurt.
A plague o' both your houses! I am sped.
Is he gone, and hath nothing?

- ROMEO: Nici când, pe câte știu, nu te-am jignit
 Și te iubesc mai mult cât te-ai gândit.
 Vei ști curând ce pricină mă face
 Să te-îndrăgesc, să vreau să facem pace.
 Iubite Capoletto, ai un nume
 Pe care, de curând, eu îl iubesc.
 Mai mult decât pe-al meu îl îndrăgesc.
 Un bun prieten ți le spune.
- MERCUTIO: (TRĂGÂND SABIA) Nu pot răbda atâta
 umilință!
 ALLA STOCCADO.
 Luptă cu credință.
 Hei, șoricare Tybalt, lupti cu mine.
 Prilej de ceartă știi că n-am cu tine.
- TYBALT: Prilej de ceartă știi că n-am cu tine.
- MERCUTIO: Tu, rege al cotoilor isteți,
 Vreau una dintre cele nouă vieți.
 Vreau să ți-o smulg, ca pe un ou răscopt,
 Și-apoi să ți le smulg pe cele opt.
 Hai, trage-ți spada de urechi afară,
 Să nu-ți faci vitejia de ocară.
- TYBALT: (TRĂGÂND SABIA) Sunt gata să te-înfrunt.
- ROMEO: Te rog cu foc,
 Să-ți pui, Mercutio, sabia la loc.
- MERCUTIO: (LUPTÂND APRIG CU TYBALT)
 Acel PASSADO minunat îl știi.
- ROMEO: Benvolio, îți cer să intervii
 Și fă-i să-și plece spadele. Știți bine
 Că astfel vă veți face de rușine.
 De principe nu este-îngăduită
 Vreo luptă în Verona lui iubită.
 Tybalt, și tu, Mercutio iubit!
- //ROMEO ÎȘI TRAGE SABIA ȘI EL ȘI SE REPEDE ÎNTRE
 LUPTĂTORI CA SĂ LE DEA SĂBIILE LA O PARTE. TYBALT
 ÎL RĂNEȘTE PE MERCUTIO SUB BRAȚUL LUI ROMEO,
 DUPĂ CARE SE RETRAGE CU TOȚI AI SĂI.//
- MERCUTIO: (SÂNGEREAZĂ) Blestem pe cearta voastră!
 Sunt rănit!
 M-a omorât. S-a dus, fără o rană.

- BENVOLIO: What, art thou hurt?
MERCUTIO: Ay, ay, a scratch, a scratch; marry,
'tis enough.
Where is my page? Go, villain. Fetch a
surgeon.
- //EXIT PAGE.//
- ROMEO: Courage, man. The hurt cannot be much.
- MERCUTIO: No, 'tis not so deep as a well, nor so wide
as a church-door, but 'tis enough. 'Twill
serve. Ask for me tomorrow, and you shall
find me a grave man. I am peppered, I
warrant, for this world. A plague o' both
your houses! 'Zounds, a dog, a rat, a
mouse, a cat, to scratch a man to death! A
braggart, a rogue, a villain, that fights by
the book of arithmetic! Why the devil
came you between us? I was hurt under
your arm.
- ROMEO: I thought all for the best.
- MERCUTIO: Help me into some house, Benvolio,
Or I shall faint. A plague o' both your
houses.
They have made worms' meat of me.
I have it, and soundly, too. Your houses!
- //EXEUNT MERCUTIO AND BENVOLIO.//
- ROMEO: This gentleman, the Prince's near ally,
My very friend, hath got this mortal hurt
In my behalf, my reputation stained
With Tybalt's slander — Tybalt, that an
hour
Hath been my kinsman! O sweet Juliet,

BENVOLIO: Cum, ești rănit?
MERCUTIO: Da, fără de prihană,
O zgârietură: moartea mă așteaptă.
(PAJULUI SĂU)
Găsește-mi un chirurg. Cumplită faptă!

//PAJUL IESE.//

ROMEO: Mercutio, n-ai teamă! Nu se moare
Din zgârietura asta.

MERCUTIO: Pun prinsoare
Că nu-i adâncă, cum e o fântână,
Și nici ca poarta templului, păgână.
Dar e destul. Sfârșitu-i cunoscut
Și mâine am să-ajung să fiu tăcut.
Am încheiat cu gluma nesărată
A vieții mele. Cearța blestemată
A neamurilor voastre, m-a răpus.
Mânia numai să mă bat m-a pus.
Și m-a rănit un câine, un guzgan,
Un biet cotoi, un aprig șobolan.
Un încrezut, un ticălos mișel,
Ce sare cu plăcere la măcel.
Romeo, pentru ce-ai intervenit?
Sub brațul tău, Romeo,-am fost rănit.

ROMEO: Voiam să vă despart... să vă ajut.

MERCUTIO: Benvolio, prietene tăcut,
Mă du-într-o casă, sau voi leșina.
Blestem pe casa lor și pe a ta.
Da, neamurile voastre au făcut
Din mine pentru viermi ospaț plăcut.
S-a stins acuma viața mea senină,
Și neamurile voastre sunt de vină.

//MERCUTIO IESE, SPRIJINIT DE BENVOLIO.//

ROMEO: Acest signor de vază, mult iubit,
Cu prințul e de-aproape înrudit.
Eu sunt de vină că a fost rănit.
Și numele meu bun mi-a fost pătat
Întâi de Tybalt, care m-a-înfruntat —
Căci de un ceas mi-e vărul legiuit.

Thy beauty hath made me effeminate,
And in my temper softened valour's steel.

//RE-ENTER BENVOLIO.//

BENVOLIO: O Romeo, Romeo, brave Mercutio
is dead!
That gallant spirit hath aspired the clouds,
Which too untimely here did scorn the
earth.

ROMEO: This day's black fate on more days
doth depend.
This but begins the woe others must end.

//RE-ENTER TYBALT.//

BENVOLIO: Here comes the furious Tybalt back again.

ROMEO: Alive in triumph, and Mercutio slain?
Away to heaven, respective lenity,
And fire-eyed fury be my conduct now.
Now, Tybalt, take the villain back again
That late thou gavest me, for Mercutio's
soul

Is but a little way above our heads,
Staying for thine to keep him company.
Either thou, or, I, or both must go with
him.

TYBALT: Thou, wretched boy, that didst consort
him here,
Shalt with him hence.

ROMEO: This shall determine that.

THEY FIGHT. TYBALT IS WOUNDED. HE FALLS AND DIES.

BENVOLIO: Romeo, away, be gone.
The citizens are up, and Tybalt slain.
Stand not amazed. The Prince will doom
thee death
If thou art taken. Hence, be gone, away.

ROMEO: O, I am fortune's fool!

BENVOLIO: Why dost thou stay?

//EXIT ROMEO.//

Iubita Julieta, mi-a stârnit
Nespusa-i frumusețe, un păcat
De care-s pân-la moarte vinovat:
Mi-a stins în suflet orice vitejie.

//REINTRĂ BENVOLIO//

BENVOLIO: Mercurtio-a murit la datorie.
Viteazu-i suflet de la noi plecând
A părăsit pământul prea curând.

ROMEO: Ce zile triste și nefericite!
Și cele ce-or urma sunt mai cumplite!

//REINTRĂ TYBALT//

BENVOLIO: Se-întoarce Tybalt, astfel cum i-e scris!

ROMEO: Biruitor! Mercurtio-i ucis!
Înalță-te spre cer, mărinimie!
Te-aprinde-în flăcări, groaznică mânie.
Mi-ai spus nemernic, Tybalt, tocmai când
Mercurtio, cu sufletul lui blând,
Plutește peste capetele noastre,
În drumul lui spre cerurile-albastre.
L-așteaptă să-l urmeze doar pe-al tău,
Sau poate, cine știe, pe al meu.

TYBALT: El a-început, Montecchio mișel,
Și e firesc tu să-l urmezi pe el.

ROMEO: (TRAGE SPADA) Să hotărască asta!

//SE BAT. TYBALT E RĂNIT, CADE ȘI-ȘI DĂ SUFLETUL.//

BENVOLIO: Romeo, fugi! Pieirea ți s-a scris!
Se strânge lumea... Tybalt e ucis.
De prinț vei fi la moarte osândit.
Fugi, ca să fii de-osândă mântuit.

ROMEO: Sunt jucăria nemiloasei soarte!

BENVOLIO: De ce mai stai?

//ROMEO IESE REPEDE//

//ENTER CITIZENS OF THE WATCH.//

FIRST CITIZEN: Which way ran he that killed Mercutio?
Tybalt, that murderer, which way ran he?

BENVOLIO: There lies that Tybalt.

FIRST CITIZEN: Up, sir, go with me.
I charge thee in the Prince's name, obey.

//ENTER THE PRINCE, OLD MONTAGUE, CAPULET, THEIR
WIVES, AND ALL.//

PRINCE: Where are the vile beginners of this fray?

BENVOLIO: O noble Prince, I can discover all
The unlucky manage of this fatal brawl.
There lies the man, slain by young Romeo,
That slew thy kinsman, brave Mercutio.

CAPULET'S WIFE:

Tybalt, my cousin, O, my brother's child!
O Prince, O cousin, husband! O, the blood
is spilt
Of my dear kinsman! Prince, as thou art
true,
For blood of ours shed blood of Montague.
O cousin, cousin!

PRINCE: Benvolio, who began this bloody fray?

BENVOLIO: Tybalt, here slain, whom Romeo's hand
did slay.
Romeo, that spoke him fair, bid him
bethink
How nice the quarrel was, and urged withal
Your high displeasure. All this —
utterèd

//ÎNCEP SĂ SE STRÂNGĂ TOT MAI NUMEROȘI CETĂȚENI.//
ÎNTÂIUL CETĂȚEAN:

Cel ce l-a dus la moarte
Aicea, pe Mercutio, s-a dus.
E Tybalt ucigașul, mi s-a spus.

BENVOLIO: Acolo zace Tybalt, omorât.

ÎNTÂIUL CETĂȚEAN:

Signore, vei veni numaidecât
Să mergi cu noi la prinz. Ți-o poruncesc.

//INTRĂ, ÎN SUNETE DE TRÂMBIȚE, CU ALAI PRINCIAR,
ESCALUS, ÎN VREME CE DE PE O ALTĂ ULIȚĂ SOSESC
MONTECCHIO ȘI CAPOLETTO, ÎNSOȚIȚI DE SOȚIILE LOR,
DE RUDELE LOR ȘI DE TOT MAI NUMEROȘI CETĂȚENI.//

PRINCIPELE: Să-mi spuneți sfada cine-a început-o?

BENVOLIO: Din prima clipă eu am cunoscut-o
Și-Alteței Voastre pot să-i povestesc
Cum s-a stârnit avântul lor drăcesc.
Romeo l-a ucis pe-acela care
Vi l-a ucis, dar nu din răzbunare,
Pe vărul vostru, un signor viteaz,
Mercutio.

SIGNORA CAPOLETTO:

Vai, Doamne, ce necaz!
Tybalt, nepotul meu, nepot de frate.
O, principe, nepoate, o, bărbate.
Ni-i sângele pe uliți risipit
Să curgă și al neamului cumplit,
Acela al Montecchiilor. Aștept,
Alteță dragă, sfatul vostru drept.

PRINCIPELE: Dar cine-a început această sfadă?

BENVOLIO: Alteță, Tybalt. Zace mort pe stradă
De mâna lui Romeo. I-a vorbit
Romeo, potolit și liniștit.
I-a arătat că nu-i prilej de sfadă,
Părea că-i gata în genunchi să-i cadă.
Dar Tybalt n-a voit să-i dea răspuns:
Cu sabia în mână l-a străpuns
Pe dată pe Mercutio. Dar care,

With gentle breath, calm look, knees
humbly bow'd,
Could not take truce with the unruly
spleen
Of Tybalt deaf to peace, but that he tilts
With piercing steel at bold Mercutio's
breast,
Who, all as hot, turns deadly point to point,
And, with a martial scorn, with one hand
beats
Cold death aside, and with the other sends
It back to Tybalt, whose dexterity
Retorts it. Romeo, he cries aloud,
'Hold, friends, friends, part!' and swifter
than his tongue
His agile arm beats down their fatal points,
And 'twixt them rushes, underneath
whose arm
An envious thrust from Tybalt hit the life
Of stout Mercutio, and then Tybalt fled,
But by and by comes back to Romeo,
Who had but newly entertain'd revenge,
And to't they go like lightning; for ere I
Could draw to part them was stout Tybalt
slain,
And as he fell did Romeo turn and fly.
This is the truth, or let Benvolio die.

CAPULET'S WIFE:

He is a kinsman to the Montague.
Affection makes him false; he speaks
not true.
Some twenty of them fought in this
black strife,
And all those twenty could but kill one
life.
I beg for justice, which thou, Prince,
must give.
Romeo slew Tybalt; Romeo must not live.

S-a-întors cu spada lui ucigătoare
Spre Tybalt și, îndreptățit de ură,
I-a întors ucigătoarea lovitură:
Romeo vede tot și strigă tare:
„Degeaba vă-îndârjiți atât de tare,
Prietenii dragi!”. Și, îndrumat de soartă
Îndată-a vrut cu spada să-i despartă.
Sub brațul lui, prea dornic să-i oprească,
Doar Tybalt a ajuns să izbutească
Atunci pe vărul vostru să-l omoare,
Găsindu-i trupul fără apărare.
Atuncea Tybalt iute a fugit.
Și atunci Romeo-îndată l-a silit
Cu el să lupte, și l-a omorât.
Și-îndată a plecat, posomorât.
Acesta-i adevăru-adevărat.
Benvolio pe dânsul a jurat.

SIGNORA CAPOLETTO:

E rudă cu Montecchio. Firește
Că tot ce spune nu se potrivește
Cu adevărul celor întâmplare.
Să întrebați mulțimile-adunate,
Vreo douăzeci din ei se-încăierară
Și cel mai vrednic dintre ei să piară?
Alteță scumpă, să ne faci dreptate:
Pe Tybalt l-a ucis, cu răutate,
Romeo, când cu spada l-a lovit.
Și el la moarte fie osândit.

PRINCE: Romeo slew him, he slew Mercutio.
Who now the price of his dear blood
doth owe?

MONTAGUE: Not Romeo, Prince. He was
Mercutio's friend.
His fault concludes but what the law
should end,
The life of Tybalt.

PRINCE: And for that offence
Immediately we do exile him hence.
I have an interest in your hate's proceeding.
My blood for your rude brawls doth lie
a-bleeding.
But I'll amerce you with so strong a fine
That you shall all repent the loss of mine.
I will be deaf to pleading and excuses.
Nor tears nor prayers shall purchase out
abuses.
Therefore use none. Let Romeo hence in
haste,
Else, when he is found, that hour is his last.
Bear hence this body, and attend our will.
Mercy but murders, pardoning those that
kill.

//EXEUNT//

PRINCIPELE: Romeo l-a ucis, într-adevăr,
Dar Tybalt mi-a ucis iubitul văr,
Mercutio. Oricum s-ar fi-întâmpat,
Mercutio se cade răzbunat.

MONTECCHIO:

Romeo, prințe, e nevinovat.
I-a fost de mult prieten devotat
Iubitului Mercutio. Și vrând
Ca moartea să-i răzbune prea curând,
Lui Tybalt i-a dat soarta cuvenită,
Căci viața lui de-omor e osândită.

PRINCIPELE: De lucrurile-s astfel, îi impun
Să plece fără preget în surghiun.
Azi m-ați făcut să sufăr și pe mine
Urmările acestei vrăjbi haine,
Stârpind chiar un vlăstar al casei mele.
Voi lua măsuri, ca să simțiți prin ele
Ce mult această pierdere mă doare.
Și voi rămâne fără îndurare.
La lacrimi și la orice rugămintă:
Deci nu mai stăruți de-aci-înainte.
Romeo, de nu vrea să-i sune ceasul
Cel de pe urmă, să-și grăbească pasul.
Păcatul te așteaptă-atuncea când
C-un ucigaș ești milostiv și blând!

//IES TOȚI.//

Scene II

CAPULET'S ORCHARD.

//ENTER JULIET.//

JULIET: Gallop apace, you fiery-footed steeds,
Towards Phoebus' lodging. Such a
waggoner
As Phaethon would whip you to the west
And bring in cloudy night immediately.
Spread thy close curtain, love-performing
night,
That runaways' eyes may wink, and
Romeo
Leap to these arms untalked of and
unseen.
Lovers can see to do their amorous rites
By their own beauties; or, if love be blind,
It best agrees with night. Come, civil,
night,
Thou sober-suited matron all in black,
And learn me how to lose a winning
match
Played for a pair of stainless maidenhoods.
Hood my unmanned blood, bating in my
cheeks,
With thy black mantle till strange love
grown bold
Think true love acted simple modesty.
Come night, come Romeo; come, thou day
in night,
For thou wilt lie upon the wings of night
Whiter than new snow on a raven's back.
Come, gentle night; come, loving, black-
browed night,
Give me my Romeo, and when he shall die
Take him and cut him out in little stars,

Scena a II-a

ÎN LIVADA CASEI CAPOLETTO.

//INTRĂ JULIETA.//

JULIETA: Voi, armăsari, copitele de foc
Le puneți la-încercare-în aprig joc,
Zorind spre locuința-înflăcărată
De Phoebus de la Zeus căpătată.
Așa precum de Phaeton s-a spus
Că-și mâna-armăsarii spre apus
Și iute-aduce noaptea înnourată
Și dragostea cu ea, înflăcărată,
Ca ochii răi să nu poată privi
Când pe Romeo-în brațe-l voi primi,
Și se strecoară-în cuibul fericirii.
Cei ce jertfesc pe-altarele iubirii
Au drept lumină frumusețea lor,
Și noaptea-i place orbului amor.
O, vino iute, noapte-întunecată,
În mantia țesută-în negru toată,
Și-învață-mă să pierd un joc prin care
Voi câștiga un preț cu mult mai mare.
(SPRE SÂNII EI)
Sunt doi bujori neprihăniți de fată.
Să-mi învești înflăcăratul sânge
Ce se frământă-în taină, și se strânge
În prea îmbujoratul meu obraz,
În mantia-ți cernită. Ține-l treaz,
Doar până când, și fără de sfială,
Simți-va prihănită îndrăzneală,
Nemaivăzând în dragoste o vină.
O, vino, noapte! Tu, Romeo, vină.
Și fă din noapte zi. Vei odihni
Pe aripile nopții. Mândra zi
Te-o odihni ca fulgii lucitori
De nea de pe spinarea unei ciori.

And he will make the face of heaven so fine
That all the world will be in love with night
And pay no worship to the garish sun.
O, I have bought the mansion of a love
But not possessed it, and though I am sold,
Not yet enjoyed. So tedious is this day
As is the night before some festival
To an impatient child that hath new robes
And may not wear them.
O, here comes my Nurse,
And she brings news, and every tongue
that speaks
But Romeo's name speaks heavenly
eloquence.

//ENTER NURSE, WITH CORDS.//

Now, Nurse, what news? What, hast thou there

NURSE: The cords that Romeo bid thee fetch?
[PUTTING DOWN THE CORDS]

Ay, ay, the cords.

JULIET: Ay me, what news? Why dost thou wring thy hands?

NURSE: Ah, well-a-day! He's dead, he's dead, he's dead!

We are undone, lady, we are undone.
Alack the day, he's gone, he's killed, he's dead!

JULIET: Can heaven be so envious?

NURSE: Romeo can,
Though heaven cannot. O Romeo, Romeo!
Who ever would have thought it? Romeo!

O, vino iute, noapte fermecată,
Și dă-mi-l pe Romeo-al meu. Vreodată
De va muri, să-l iei pe seama ta.
Cred că pe boltă-l vei împrăștia,
În mii de stele-atât de strălucite
Că lumile vor fi îndrăgostite
De noaptea-atunci atât de luminată,
Cu bolta ei feeric înstelată.
Și soarele, atât de îngâmfat
Nu va mai fi de nimeni lăudat.
I-am cumpărat iubirii mele-o casă:
Nespusă mi se pare de frumoasă,
Dar încă nu-i de nimeni locuită.
M-am și vândut, dar nu sunt stăpânită.
Oh! Cât de-încet se scurge ziua! Pare
C-ar fi într-un ajun de sărbătoare.
Cu haine noi, copilul griji își face,
Căci încă n-are voie să le-îmbrace.
Dar vine doica. Îmi aduce vești
De la Romeo. Oricum le rostești,
Iubită doică, fermecatu-i nume
E tot ce-mi poate fi mai drag pe lume!

//INTRĂ DOICA, ÎNCĂRCATĂ CU FRÂNGHII//

Ei, Doică? Îmi aduci frânghii, așa
Ți-a spus Romeo?

DOICA: (ZVÂRLIND FRÂNGHIILE PE PODEA)
Dracu' să mă ia!

JULIETA: Vai! Pentru ce-ți frânghi mâinile? Ce este?

DOICA: S-a încheiat zadarnica poveste!
E mort! E mort! E mort! Suntem pierdute!
S-au dus de-a pururi zilele plăcute!

JULIETA: Își bate cerul joc așa cumplit?

DOICA: Nu cerul, ci Romeo s-a grăbit
Să săvârșească-o faptă fără nume,
Ca pe un bun prieten să-l răzbune.

JULIET: What devil art thou that dost torment me thus?
This torture should be roared in dismal hell.
Hath Romeo slain himself? Say thou but 'T'
And that bare vowel 'T' shall poison more
Than the death-darting eye of cockatrice.
I am not I if there be such an 'T',
Or those eyes shut that makes thee
answer 'T'.
If he be slain, say 'T'; or if not, 'No'.
Brief sounds determine of my weal or woe.

NURSE: I saw the wound, I saw it with mine eyes,
God save the mark! — here on his manly
breast —
A piteous corse, a bloody, piteous corse —
Pale, pale as ashes, all bedaubed in blood,
All in gore blood; I swounded at the sight.

JULIET: O, break, my heart, poor bankrupt, break
at once!
To prison, eyes; ne'er look on liberty.
Vile earth, to earth resign; end motion
here,
And thou and Romeo press one heavy
bier!

NURSE: O Tybalt, Tybalt, the best friend I had!
O courteous Tybalt, honest gentleman,
That ever I should live to see thee dead!

JULIET: What storm is this that blows so contrary?
Is Romeo slaughtered, and is Tybalt dead?
My dear-loved cousin and my dearer lord?
Then, dreadful trumpet, sound the general
doom,
For who is living if those two are gone?

JULIETA: Vai! Cum mă chinuiești! Diavol mânios!
 Întocmai ca în iad pe-un ticălos
 Gheena îl muncește! Ce urât!
 Romeo, vrei să spui, s-a omorât?
 Răspunde-mi nu! De-mi vei răspunde: da!
 O vorbă scurtă viața mi-o va lua.
 În vorba-aceasta otrava-atâta zace
 Ca-în ochii de viperă. Nu-ți dau pace
 Decât atunci când pot să te omoare.
 Și ochii lui de vrajă s-au închis,
 De vie-așezată-în paradis.
 De-a fost ucis, răspunde: DA. De nu,
 Atunci, o doică, îmi răspunde: NU!
 O vorbă-adevărată să-mi dea știre,
 Și-o vor primi cu groază sau iubire.

DOICA: Cu ochii mei văzutu-l-am rănit.
 În pieptul lui viteaz a fost lovit.
 O! Bietu-i trup! Însângerat, rănit,
 Și palid, ca cenușa, și mânjit
 Cu sânge peste tot. Când l-am văzut
 Am leșinat pe loc și am căzut.

JULIETA: Te frânge, biată inimă amară,
 Și stinge-te, a ochilor comoară.
 Lipsiți pe veci de razele de soare,
 Orbitii ochi vor sta la închisoare.
 Prefă-te iarăși, huma tristă-în humă,
 Nu mai mișcă. O, moarte! Vino, du-mă
 Alături de Romeo, în sicriu.
 Voiesc să mor, de nu mai este viu.

DOICA: O, Tybalt! Tu, prieten încercat.
 Viteze Tybalt. Fi-vei îngropat.
 Tu, tinere viteaz, curtenitor,
 Sfârșitul ți-a fost cutremurător.

JULIETA: Cum? Morții măturați sunt de furtună?
 Romeo-i mort și Tybalt, ruda-mi bună,
 Iubitu-mi văr, și el s-a prăpădit
 Alături de Romeo,-al meu iubit.
 Răsune surla zilei de apoi:
 Ca ei viteji nu mai găsești alți doi!

- NURSE: Tybalt is gone and Romeo banishèd.
Romeo that killed him — he is banishèd.
- JULIET: O God, did Romeo's hand shed Tybalt's
blood?
- NURSE: It did, it did, alas the day, it did.
- JULIET: O serpent heart hid with a flowering face!
Did ever dragon keep so fair a cave?
Beautiful tyrant, fiend angelical!
Dove-feathered raven, wolvish-ravening
lamb!
Despisèd substance of divinest show!
Just opposite to what thou justly
seem'st —
A damnèd saint, an honourable villain.
O nature, what hadst thou to do in hell
When thou didst bower the spirit of a
fiend
In mortal paradise of such sweet flesh?
Was ever book containing such vile
matter
So fairly bound? O, that deceit should
dwell
In such a gorgeous palace!
- NURSE: There's no trust, no faith, no honesty in
men;
All perjured, all forsworn, all naught, all
dissemblers.
Ah, where's my man? Give me some aqua
vitæ.
These griefs, these woes, these sorrows
make me old.
Shame come to Romeo!
- JULIET: Blistered be thy tongue
For such a wish! He was not born to
shame.

DOICA: Tybalt e mort. Romeo-i surghiunit.
Romeo l-a ucis și a fugit.

JULIETA: Cum? Sângele lui Tybalt l-a vărsat
Romeo, care astăzi mi-e bărbat?

DOICA: Da, l-a vărsat! Nenorocire mare!

JULIETA: Cu inimă de șarpe, ochi de floare!
A stat cândva un zmeu într-un palat
Atât de falnic și de minunat.
Tiran frumos și dușman îngeresc,
Un corb cu aripi albe, parcă este
O scumpă turturică din poveste.
Un miel nevinovat cu colți de lup,
Un chip de înger peste-un jalnic trup.
Un ticălos cu chip dumnezeiesc
Prin care m-ai făcut să te iubesc.
Tocmai pe dos de ceea ce păreai!
Sfânt blestemat să-ți fie locu-în rai.
O fire,-în iad răspunde ce făceai
Când trupul lui Romeo-l frământai.
Demonic suflet, trup fermecător,
Ajuns în cer în raiul primitor.
S-a mai văzut vreo carte minunată
În piele-atâta de frumos legată
Cu-un conținut mai vrednic de rușine?
O! Doamne! Cum? Minciuna se cuvine
Să stea într-un castel strălucitor?

DOICA: Bărbații sunt născuți pentru omor.
Ei n-au credință, nu au omenie,
Nici cinste, nici onoare: doar trufie.
Vicleni, nelegiuți, lingușitori,
Setoși de sânge, veșnic trădători.
Dar unde-i omul meu. Aș vrea să-l chem
Să-aducă AQUA VITÆ... Ce blestem!
Necazurile mă îmbătrânesc!
Pieirea lui Romeo o voiesc!

JULIETA: Aș vrea să-ți fie gura blestemată.
Nu! Firea lui, de îngeri frământată
N-a fost născută doar pentru rușine!

Upon his brow shame is ashamed to sit,
For 'tis a throne where honour may be
crowned

Sole monarch of the universal earth.

O, what a beast was I to chide at him!

NURSE: Will you speak well of him that killed
your cousin?

JULIET: Shall I speak ill of him that is my husband?

Ah, poor my lord, what tongue shall
smooth thy name,

When I, thy three-hours wife, have
mangled it?

But, wherefore, villain, didst thou kill my
cousin?

That villain cousin would have killed my
husband.

Back, foolish tears, back to your native
spring!

Your tributary drops belong to woe,

Which you, mistaking, offer up to joy.

My husband lives, that Tybalt would have
slain;

And Tybalt's dead, that would have slain
my husband.

All this is comfort. Wherefore weep I then?

Some word there was, worsè than

Tybalt's death,

That murdered me. I would forget it fain,

But O, it presses to my memory

Like damnèd guilty deeds to sinners' minds!

'Tybalt is dead, and Romeo — banishèd.'

That 'banishèd', that one word 'banishèd'

Hath slain ten thousand Tybalts. Tybalt's
death

Was woe enough, if it had ended there;

Or, if sour woe delights in fellowship

And needly will be ranked with other griefs,

Nici răzbunării nu i se cuvine
Pe fruntea lui să se întipărească.
Stăpână e pe stirpea omenească
Cereasca-i frunte plină de onoare.
Mă rușinez de vorbele-mi amare.
DOICA: Cum poți vorbi de-acel ce ți-a ucis
Iubitul văr, acum în paradis?
JULIETA: Îl pot vorbi de rău pe soțul meu
De doar trei ceasuri? Singură doar eu
Cuvine-se să te-apăr cât mai bine,
Nu să te fac, prostește, de rușine.
De ce l-ai omorât pe vărul meu?
Ai fost un ucigaș! Dar Dumnezeu
Cunoaște bine că trufașu-mi văr
A vrut să te ucidă-într-adevăr.
Întoarceți-vă, lacrimi, la izvor.
Căci l-a ucis, ca un apărător
Al vieții lui, de el amenințată.
O! Sunt acum cu soarta împăcată.
Doar soțul meu trăiește: l-a ucis
Pe Tybalt, care viața i-a proscris.
E singura-mi cumplită mângâiere,
Și plâng cu desfătare de durere.
Păcatu-în suflet mi s-a cuibărit:
„E Tybalt mort, Romeo surghiunit“.
Și zece mii de Tybalt pot să moară!
Osânda nu e grea, dar nici ușoară.
Dar moartea-i grea, și fără mântuire.
De este drept ca o nenorocire
Nu-i singură, când vine vreodată,
Ci-ți face viața mai întunecată,
De-i Tybalt mort, nu pot să-i plâng apoi
Pe mama, tata, chiar pe amândoi,
Precum îmi plâng bărbatul în surghiun.
Romeo surghiunit! Un gând nebun!
Nu poate să-l cuprindă mintea mea,
Nimic nu-mi face jalea-atât de grea.
E-un lucru fără țintă, fără scop.

Why followed not, when she said 'Tybalt's
dead,'

Thy father, or thy mother, nay, or both,
Which modern lamentation might have
moved?

But with a rearward following Tybalt's death,
'Romeo is banishèd', to speak that word
Is father, mother, Tybalt, Romeo, Juliet,
All slain, all dead. 'Romeo is banishèd' —
There is no end, no limit, measure, bound,
In that word's death. No words can that
woe sound.

NURSE: Where is my father and my mother, Nurse?
Weeping and wailing over Tybalt's corse.
Will you go to them? I will bring you
thither.

JULIET: Wash they his wounds with tears; mine
shall be spent

When theirs are dry, for Romeo's
banishment.

Take up those cords. Poor ropes, you are
beguiled,

Both you and I, for Romeo is exiled.

He made you for a highway to my bed,

But I, a maid, die maiden-widowèd.

Come, cords; come, Nurse; I'll to my
wedding-bed,

And death, not Romeo, take my
maidenhead!

NURSE: [TAKING UP THE CORDS]
Hie to your chamber. I'll find Romeo
To comfort you. I wot well where he is.
Hark ye, your Romeo will be here at
night.

I'll to him. He is hid at Laurence' cell.

O! Numa-în moarte aş putea să-îngrop
Durerea mea. Şi nu-i cuvânt s-o spună!
Dar unde-mi sunt părinţii, doică bună?

DOICA: Plâng şi-l bocesc pe Tybalt, ruda lor.
Durerea n-aş putea să le-o măsor.
Ai vrea să-i vezi?

JULIETA: Cu lacrimile lor
Îşi spală rana,-în timp ce ale mele
Cu ele măsurate-s mult mai grele.
Şi-atunci când ale lor se vor usca
Din ochii mei, din biata minte-a mea,
Nu va putea durerea să se stingă.
Frânghiile le ia. Această chingă
Da, totul de Romeo chibzuit
Şi-acum Romeo este surghiunit!
Din frânghii el voia să facă-o scară
Aievea către patu-mi de fecioară.
Ca văduvă-fecioară mor acum,
Mireasă de o clipă, mi-a fost dat,
În patul nunţii mele, nepătat.
Şi nu Romeo, ci cumplita moarte
De fecioria mea avea-va parte.

DOICA: (RIDICĂ FRÂNNGHIILE)
Ți-l voi aduce, ca într-o poveste,
Pe scumpul tău Romeo, de-unde este.
La fratele Lorenzo-i, în chilie,
Diseară-aveți dorita cununie.

JULIET

[GIVING HER A RING]

O, find him! Give this

ring to my true knight,

Ad bid him come to take his last farewell.

//EXEUNT SEVERALLY.//

JULIETA: (DÂNDU-I UN INEL)
De-l vei găsi, să-i dai acest inel.
Se zbugiumă zadarnic, singurel.
E cavalerul meu, cu strălucire:
L-aștept la cea din urmă despărțire.
//IES, SEPARAT UNA DE ALTA.//

Scene III

FRIAR LAURENCE'S CELL.

//ENTER FRIAR LAURENCE.//

FRIAR LAURENCE:

Romeo, come forth, come forth, thou
fearful man.

Affliction is enamoured of thy parts,
And thou art wedded to calamity.

//ENTER ROMEO.//

ROMEO: Father, what news? What is the Prince's
doom?

What sorrow craves acquaintance at my
hand

That I yet know not?

192

FRIAR LAURENCE:

Too familiar

Is my dear son with such sour company.
I bring thee tidings of the Prince's doom.

ROMEO: What less than dooms-day is the Prince's
doom?

FRIAR LAURENCE:

A gentler judgement vanished from his
lips:

Not body's death, but body's banishment.

ROMEO: Ha, banishment? Be merciful, say 'death',
For exile hath more terror in his look,
Much more than death. Do not say
'banishment.'

FRIAR LAURENCE:

Hence from Verona art thou banishèd.
Be patient, for the world is broad and wide.

ROMEO: There is no world without Verona walls
But purgatory, torture, hell itself.
Hence banishèd is banished from the world,
And world's exile is death. Then 'banishèd'

Scena a III-a

ÎN CHILIA FRATELUI LORENZO.

//LORENZO ȘI ROMEO.//³⁷

LORENZO: Romeo, vino, frică să nu-ți fie:
Restriștea ți-a adus năpasta, ție,
Și cu ursita rea te-ai logodit.

//INTRĂ ROMEO//

ROMEO: Ce vești, părinte? Știu că-s surghiunit
De principe. Dar cum se mai numește
Nenorocirea care mă pândește?
Eu n-o știu încă?

LORENZO: Te-ai obișnuit
Cu soarta rea. De prinț ești osândit,
Cum ai aflat, la nesfârșit surghiun.
Deci s-ar cam cuveni să pleci, îți spun.

ROMEO: Simt că-i osânda zilei de apoi!

LORENZO: Va trebui să vezi ținuturi noi,
Dar nu-ți vei pierde viața. Mai așteaptă:
Ți se va face-o judecată dreaptă.

ROMEO: Surghiunul? Este moarte, nu surghiun.
Pe nimeni nu mai pot să mă răzbun,
Ci din Verona trebuie să plec.

LORENZO: Pe-osânda-aceasta dacă mă aplec
Îmi pare blândă. Poți să pleci oriunde.

ROMEO: Dar inima-în Verona mi se-ascunde
Afară de Verona-i veșnic chin,
E purgatoriul, iadul, din senin.
Gonit de-aici, din lume-s izgonit.

Is death mistermed. Calling death
'banishment,'
Thou cutt'st my head off with a golden axe,
And smilest upon the stroke that murders
me.

FRIAR LAURENCE:

O deadly sin, O rude unthankfulness!
Thy fault our law calls death, but the kind
Prince,
Taking thy part, hath rushed aside the law
And turned that black word 'death' to
banishment.

ROMEEO:
This is dear mercy, and thou seest it not.
'Tis torture, and not mercy. Heaven is here
Where Juliet lives, and every cat and dog
And little mouse, every unworthy thing,
Live here in heaven and may look on her,
But Romeo may not. More validity,
More honourable state, more courtship lives
In carrion-flies than Romeo. They may seize
On the white wonder of dear Juliet's hand,
And steal immortal blessing from her lips,
Who, even in pure and vestal modesty,
Still blush, as thinking their own kisses sin.
But Romeo may not, he is banishèd.
Flies may do this, but I from this must fly.
They are free men, but I am banishèd.
And say'st thou yet that exile is not death?
Hadst thou no poison mixed, no
sharp-ground knife,
No sudden mean of death, though ne'er so
mean,
But 'banishèd' to kill me — 'banishèd'?
O friar, the damnèd use that word in hell.
Howlings attend it. How hast thou the heart,
Being a divine, a ghostly confessor,
A sin-absolver and my friend professed,
To mangle me with that word 'banishèd'?

Surghiunul mi-este moartea, negreșit.
Când spui SURGHIUN, mă descăpățânezi
Cu un topor de aur. Și nu vezi
Că mă ucide-atâta mulțumire.

LORENZO: Păcatul tău nu-încapă mântuire.
Păcatul groaznic moarte ți-o aduce,
Dar s-a milostivit slăvitul duce
Să schimbe legea, printr-o înlesnire,
Și ți-a adus miloasa-i mântuire,
În loc de moarte. Nu i-a fost ușor,
Și-i ești acum nerecunoscător!

ROMEO: E chin, și nu-i iertare, pentru mine:
Eu nu-mi pot duce zilele senine
Decât unde trăiește Julieta.
Din mine face-un ucigaș vendetta
Din vremuri vechi. Mai poate s-o privească
Pe soața mea privirea omenească,
Și chiar un câine, chiar un șoricel,
Un dobitoc, oricât de mititel.
O muscă pe un stârv încremenită
Ca mine-i mult mai privilegiuită.
Căci mâna-i albă poate s-o măsoare
Pe buza ei zglobie ca o floare
Ea ar putea să se-așeze-în zbor,
Să-i fure un sărut fermecător.
Privirile fiindu-i încruntate,
Ca un păcat al sărutării date.
Romeo doar nu poate s-o sărute!
E surghiunit spre țări nestrăbătute.
Aicea la Verona-s liberi toți,
Eu trebuie să fug, ca niște hoți.
N-ai vreo otravă? Cum aș fi dorit
Să-mi am jungherul bine ascuțit.
Prin orice mijloc vreau acum să mor,
Oricât de josnic. E îngrozitor
Să-aud acest cuvânt de surghiunit

FRIAR LAURENCE:

Thou fond mad man, hear me but speak a word.

ROMEO: O, thou wilt speak again of banishment.

FRIAR LAURENCE:

I'll give thee armour to keep off that word —

Adversity's sweet milk, philosophy,
To comfort thee, though thou art
banishèd.

ROMEO:

Yet 'banishèd'? Hang up philosophy!
Unless philosophy can make a Juliet,
Displant a town, reverse a prince's doom,
It helps not, it prevails not. Talk no more.

FRIAR LAURENCE:

O, then I see that madmen have no ears.

ROMEO:

How should they, when that wise men
have no eyes?

FRIAR LAURENCE:

Let me dispute with thee of thy estate.

ROMEO:

Thou canst not speak of that thou dost
not feel:
Wert thou as young as I, Juliet thy love,
An hour but married, Tybalt murderèd,
Doting like me, and like me banishèd,
Then mightst thou speak, then mightst
thou tear thy hair,
And fall upon the ground, as I do now,
Taking the measure of an unmade grave.

Aci-în Verona! Frate, e cumplit.
Cei ce-l aud, cei ce sunt blestemați
Să meargă-n iad, cât sunt de-înspăimântați.
N-ai inimă, duhovnicul meu bun,
De mă zdrobești cu-acest cuvânt: „surghiun!”
LORENZO: Ascultă-mă, te rog, sărman nebun...

ROMEO: Vrei să-mi vorbești din nou despre surghiun?
LORENZO: Vreau să te fac să-ți potolești mânia:
Restriștea și-are leac filosofia.
Înțelepciunea, lapte, leacul bun,
Te-o mântui cu vremea de surghiun.

ROMEO: Mereu, mereu, surghiun! Cât de pustie
Îmi pare-amara ta filosofie!
Filosofia poate să mi-o aducă
Aicea pe Julieta? Să ne ducă
Pe amândoi de-aici în alt oraș?
Să schimbe-osânda prințului trufaș?
Nimic din toate-acestea n-ar putea
Filosofia! Nu-mi vorbi de ea!

LORENZO: Nebunii n-au urechi! E vreo tăgadă?

ROMEO: Când înțelepții nu mai știu să vadă...

LORENZO: Vreau să te fac, încet, să-ți vii în minți...

ROMEO: Nu poți vorbi de ceea ce nu simți!
Nu poți să fii ca mine-îndrăgostit,
În floarea tinereții, și iubit
De Julieta, cununat cu ea,
Și-apoi, doar într-o clipă, soarta rea
Pe Tybalt să-lucid m-a îndemnat
Și, fără de măsură-înamorat,
Să plec, de teama morții, în surghiun.
Eu cred că te-ai purta ca un nebun

//KNOCKING WITHIN.//

FRIAR LAURENCE:

Arise, one knocks. Good
Romeo, hide thyself.

ROMEO:

Not I, unless the breath of heart-sick
groans
Mist-like infold me from the search of eyes.

//KNOCKING WITHIN.//

FRIAR LAURENCE:

Hark, how they knock! — Who's
there? — Romeo, arise.
Thou wilt be taken. — Stay awhile. —
Stand up.

//STILL KNOCK WITHIN.//

Run to my study. — By and by! — God's
will,
What simpleness is this?

//KNOCK WITHIN.//

I come, I come.
Who knocks so hard? Whence come you?
What's your will?

NURSE:

[WITHIN] Let me come in, and you shall
know my errand.

I come from Lady Juliet.

FRIAR LAURENCE:

[OPENING THE DOOR] Welcome then.

//ENTER THE NURSE.//

NURSE:

O holy friar, O tell me, holy friar,
Where is my lady's lord? Where's Romeo?

FRIAR LAURENCE:

There on the ground, with his own tears
made drunk.

Așa cum vezi că fac acum eu,
Și n-ai mai crede nici în Dumnezeu:
Ți-ai smulge părul și te-ai tăvăli,
Măsura gropii pentru-a-ți făuri.

//SE AUD BĂTĂI LA UȘĂ.//

LORENZO: Acum la ușă bate cineva,
De te-or găsi aici, nu vom scăpa
De-o groaznică osândă, amândoi.
Ridică-te și-ascunde-te, vioi.

ROMEO: Nu vreau să mă ascund, atâta vreme
Cât groaza unei inimi care geme
Mă poate-acoperi în ochii lor.

//ALTE BĂTĂI ÎN UȘĂ, MAI PUTERNICE//

LORENZO: Auzi! Bat iar! Romeo: te implor,
Te suie în chilia mea îndată,
Știi că lucrez acolo...

//ÎN VREME CE ROMEO SE URCĂ REPEDE PE SCĂRI, SE
BATE DIN NOU.//

(TARE): Descuiată
Va fi îndată ușa. Ai răbdare,
Lucram... Dar cine bate-așa de tare?
De unde ești? Ce vrei? Răspunde-mi mie!

DOICA: Vă-aduc de la Julieta o solie!
Lăsați-mă să intru...

LORENZO: (DESCHIZÂNDU-I UȘA) Bun venit!

//INTRĂ DOICA.//

DOICA: O, sfinte frate, bine te-am găsit!
Te rog să-mi spui, Romeo unde este?
El, mirele Julietei din poveste.

LORENZO: (I-L ARATĂ) Se zbuciumă pe scânduri,
beat de jale.

NURSE: O, he is even in my mistress' case,
Just in her case! O woful sympathy,
Piteous predicament! Even so lies she,
Blubbering and weeping, weeping and
blubbering.
[TO ROMEO] Stand up, stand up, stand an
you be a man,
For Juliet's sake, for her sake, rise and stand.
Why should you fall into so deep an O?

ROMEO: [RISING] Nurse.

NURSE: Ah sir! ah sir! Well, death's the end of all.

ROMEO: Spakest thou of Juliet? How is it with her?
Doth she not think me an old murderer,
Now I have stained the childhood of our
joy
With blood removed but little from her
own?
Where is she, and how doth she, and
what says
My concealed lady to our cancelled love?

NURSE: O, she says nothing, sir, but weeps and
weeps,
And now falls on her bed, and then starts
up,
And 'Tybalt' calls, and then on Romeo cries,
And then down falls again.

ROMEO: As if that name
Shot from the deadly level of a gun
Did murder her as that name's cursèd hand
Murdered her kinsman. O tell me, friar,
tell me,
In what vile part of this anatomy
Doth my name lodge? Tell me, that I may
sack
The hateful mansion.

//DRAWING HIS SWORD.//

- DOICA: La fel ca enoriașa dumitale!
Sărmană simpatie în durere!
Ființa lor e toată numai fiere!
Așa și ea, tot geme și se zbate,
Se-azvârle când pe față, când pe spate...
(CĂTRE ROMEO) Ridică-te, te rog, nu sta
culcat
De dragul Julietei: ești bărbat!
Se poate să te pierzi așa cu firea?
- ROMEO: Vai, doică!
- DOICA: Moartea-încheie și iubirea,
Și suferința...
- ROMEO: Cred și eu așa...
Te rog, vorbește-mi de Julieta mea!
Ce s-a-întâmplat cu ea? M-a blestemat
Ca pe un ucigaș... care-am pătat
Cu-un sânge scump, sub stelele sihastre,
Copilăria fericirii noastre?
Unde-i Julieta? Spune-mi, ce mai face?
Ce spune? Doar în supărare zace?
Vai! Tainica-mi soție, cu mâhnire,
Își vede frântă tainica iubire.
- DOICA: Nimic nu spune! Plânge și tot plânge,
Cu lacrimi de durere și de sânge.
Se-aruncă-apoi pe pat, strigând cu frică:
Vai! Tybalt! Și pe urmă se ridică,
Strigând: Romeo! Și se prăbușește.
- ROMEO: O, Doamne! Bietu-mi nume o rănește
Ca o ghiulea țâșnită dintr-un tun,
Spre ea ochită de un braț nebun.
De brațul celui ce l-a omorât
Pe Tybalt, și o strânge-acum de gât.
Răspunde-mi frate, știi în care parte
Se-ascunde-un nume-aducător de moarte
În trupul meu. Mi-l spune, să-l omor!

//ÎȘI TRAGE SABIA.//

FRIAR LAURENCE:

Hold thy desperate hand.
Art thou a man? Thy form cries out thou
art.
Thy tears are womanish, thy wild acts
denote
The unreasonable fury of a beast.
Unseemly woman in a seeming man,
Or ill-beseeming beast in seeming both!
Thou hast amazed me. By my holy order,
I thought thy disposition better tempered.
Hast thou slain Tybalt? Wilt thou slay
thyself,
And slay thy lady too that lives in thee,
By doing damnèd hate upon thyself?
Why rail'st thou on thy birth, the heaven,
and earth,
Since birth and heaven and earth, all
three, do meet
In thee at once, which thou at once
wouldst lose?
Fie, fie, thou shamest thy shape, thy love,
thy wit,
Which, like a usurer, abound'st in all,
And usest none in that true use indeed
Which should bedeck thy shape, thy love,
thy wit.
Thy noble shape is but a form of wax,
Digressing from the valour of a man;
Thy dear love sworn but hollow perjury,
Killing that love which thou hast vowed
to cherish;
Thy wit, that ornament to shape and love,
Mis-shapen in the conduct of them both,
Like powder in a skillless soldier's flask
Is set a-fire by thine own ignorance,
And thou dismembered with thine own
defence.

LORENZO:

(OPRINDU-I, CA ȘI DOICA, SABIA)
Nu face-acest păcat îngrozitor!
Oprește brațul tău nelegiuit!
Nu ești creștin? Nu ți s-au hărăzit
Virtuțile nădejzii și credinței?
Te lași zdrobit în calea suferinței
Ca o muiere? Plângi ca o muiere,
Și-în cer în loc să cauți mângâiere,
Te porți cu tine-întocmai ca o fiară.
Bărbat ești tu? Femeie? Ce ușoară
Îți este judecata! M-ai mirat!
Pe tagma mea, de care sunt legat,
Nu te-înțeleg! Pe Tybalt l-ai ucis.
Voiești să nu mai intri-în Paradis,
Să te ucizi, în spaima ta nebună,
Și s-o silești pe aripi de furtună
Pe-aceea care-atât te îndrăgește,
Și care pentru tine mai trăiește,
Să moară pentru deznădejdea ta!
Te-încumeți, fără rost, a blestema
Și nașterea-ți, și cerul, și pământul!
Când toate trei au fost de Domnul Sfântul
Când te-ai născut, spre bine îndrumate.
Și mintea, frumusețea, toate, toate,
Și dragostea Julietei, le blestemi!
De furia cerească nu te temi?
Ai daruri multe, ca un cămătar,
Dar ție ți le-a dat cerescul har.
Și-acuma faci din trupul tău frumos
Un chip de ceară, fără de folos,
Lipsit de orișicare bărbăție,
De orișicare fel de vitejie.
Iubirea ți-e un fel de umilință,
Ucizi pe cea ce ți-a jurat credință,
Iar duhul care îți încununa
Și trupul zvelt, ca și iubirea ta,
A trupului podoabă, și-a iubirii
Nu te-a-îndemnat pe calea izbăvirii,

What, rouse thee, man! Thy Juliet is alive,
For whose dear sake thou wast but lately
dead:

There art thou happy. Tybalt would kill
thee,

But thou slewest Tybalt: there art thou
happy.

The law that threatened death becomes
thy friend,

And turns it to exile: there art thou happy
too:

A pack of blessings lights upon thy back,
Happiness courts thee in her best array,
But, like a misbehavèd and sullen wench,
Thou pout'st upon thy fortune and
thy love.

Take heed, take heed, for such die
miserable.

Go, get thee to thy love, as was decreed.

Ascend her chamber, hence and
comfort her.

But look thou stay not till the watch be
set,

For then thou canst not pass to Mantua,
Where thou shalt live, till we can
find a time

To blaze your marriage, reconcile
your friends,

Beg pardon of the Prince, and call thee
back

With twenty hundred thousand times
more joy

Than thou went'st forth in lamentation.

Go before, Nurse. Commend me to thy
lady,

And bid her hasten all the house to bed,
Which heavy sorrow makes them apt
unto.

Romeo is coming.

Ci arde totu-în calea lui, precum
Ostașul prost preface totu-în fum,
Când pulberii de pușcă îi dă foc;
Necunoscând că-i numai un mijloc
În bătălie. Haide! Fii bărbat!
Îmi spune doica-acum, ești așteptat
De draga ta Julieta: ea trăiește.
Și nu din răzbunare te primește.
Când Tybalt a voit să te omoare,
Tu l-ai ucis. Și afli, cu mirare,
Că-în loc să fii la moarte osândit,
Ai fost de bunul prinț doar surghiunit.
Norocul ți-e o binecuvântare,
Iar tu-ți bați joc de el, cu nerăbdare,
Vrei să-ți înfrunți și soarta, și iubirea,
Când Domnul îi aduce mântuirea.
Să bagi de seamă: pe această cale,
Sfârșitul tu ți-l pregătești, cu jale,
Căci nenorocul tu l-ai căutat,
Ca un copil de soartă alintat.
Acum te du-în iatacul Julietei,
Îi potolește deznădejdea fetei
Și-o mângâie de-atâta supărare.
Dar Mantova te-așteaptă-în depărtare,
Să pleci devreme, altfel izbutești
Cu straja noastră să te întâlnești.
La Mantova așteaptă-apoi, pribeag,
Să-ți dăm căsătoria în vileag,
Cu toți dușmanii tăi să te-împăcăm,
Și de la prinț apoi să căpătăm
Iertarea ta. Vei fi binevenit,
De zece mii de ori mai fericit,
Decât pleca-vei, deznădăjduit.
Tu, dragă doică, du-te înainte.
Să-mi spui mângâietoarele cuvinte
Stăpânei tale. Și, cu-îndemânare,
Să știe să-i trimită la culcare
Pe toți ai casei, frânți de-atâtea fapte:
Să-și pregătească sfânta nunții noapte!

NURSE: O Lord, I could have stayed here all the night
To hear good counsel! O, what learning is!
My lord, I'll tell my lady you will come.

ROMEO: Do so, and bid my sweet prepare to chide.
Nurse offers to go in, and turns again.

NURSE: [GIVING THE RING] Here, sir, a ring she
bid me give you, sir.
Hie you, make haste, for it grows very
late.

//EXIT NURSE.//

ROMEO: How well my comfort is revived by this.

FRIAR LAURENCE:

Go hence, good night, and here stands all
your state.
Either be gone before the watch be set,
Or by the break of day disguised from hence.
Sojourn in Mantua. I'll find out your man,
And he shall signify from time to time
Every good hap to you that chances here.
Give me thy hand. 'Tis late. Farewell.
Good night.

ROMEO: But that a joy past joy calls out on me,
It were a grief so brief to part with thee.
Farewell.

//EXEUNT SEVERALLY.//

DOICA: Vai, cuvioase frate,-aș fi rămas,
Cutremurată de-înțeleptu-ți glas
Întreaga-noapte-aicea să te-ascult.
(CĂTRE ROMEO) Julietei c-o iubești la fel
de mult

Mă duc să-i spun, rugând-o să te-aștepte.
ROMEO: Mustrarea ei, cu vorbe înțelepte,
Să-i spui că i-o aștept...

//DOICA VREA SĂ SE PLECE, SE RĂZGÂNDEȘTE, SE
ÎNTOARCE, ÎȘI SCOATE DIN DEGET INELUL JULIETEI
ȘI I-L DĂ LUI ROMEO.//

DOICA: (DÂNDU-I INELUL JULIETEI LUI ROMEO)
Acest zălog
De dragoste, primește-i-l, te rog,
Să vii curând, pe-a nopții adiere.

//IESE.//

ROMEO: (SĂRUTÂND INELUL)
Acest inel i-o mare mângâiere.
Acuma simt, părinte, că trăiesc.

LORENZO: Hai, noapte bună! Du-te! Te grăbesc.
Nu aștepta când straja se așază
Și pleacă-îndată ce se luminează,
În alte straie-înveșmântat. Așteaptă
La Mantova o judecată dreaptă.
Prin pajul tău îți voi trimite știri.
Acuma, rob al aprigei iubiri,
De-a pururi legiuite, poți pleca.
Noroc și noapte bună! Mâna ta.

ROMEO: Mă-așteaptă-o fericire-atât de mare,
Că simt că-i plumb oricare așteptare.
Altminteri, sfânt părinte, n-aș pleca
Atât de grabnic din chilia ta!

//IESE REPEDE.//

Scene IV

A ROOM IN CAPULET'S HOUSE.

//ENTER CAPULET, HIS WIFE, AND PARIS.//

CAPULET: Things have fall'n out, sir, so unluckily
That we have had no time to move our
daughter.
Look you, she loved her kinsman Tybalt
dearly,
And so did I: — Well, we were born to die.
'Tis very late. She'll not come down
tonight.

I promise you, but for your company
I would have been a-bed an hour ago.

PARIS: These times of woe afford no time to woo.
Madam, good night. Commend me to
your daughter.

CAPULET'S WIFE:
I will, and know her mind early
tomorrow.
Tonight she's mewed up to her heaviness.

//PARIS OFFERS TO GO IN, AND CAPULET CALLS HIM
AGAIN.//

CAPULET: Sir Paris, I will make a desperate tender
Of my child's love. I think she will be ruled
In all respects by me. Nay, more, I doubt
it not.
Wife, go you to her ere you go to bed.
Acquaint her here of my son Paris' love,
And bid her — mark you me? — on
Wednesday next —
But soft — what day is this?

PARIS: Monday, my lord.

Scena a IV-a

O SALĂ ÎN PALATUL CAPOLETTO.

//INTRĂ CAPOLETTO, SIGNORA CAPOLETTO ȘI CONTELE PARIS.//

CAPOLETTO: Au fost împrejurări atât de triste,
Că n-am găsit niciun răgaz, signore,
Să-i spunem fetei ce se cuvenea.
Nespus de mult la vărul ei ținea,
La Tybalt, cum țineam și eu, firește.
Dar știm că omul e născut să moară...
Acu-i târziu... ea nu se mai coboară.
Venirea voastră este-o desfătare
Și ne-a făcut o bucurie mare.

CONTELE PARIS:

Firește, astfel de nenorocire,
Nu e prilej temeinic de pețire.
Signora, noapte bună. Ar fi bine
Copilei voastre să-i vorbiți de mine.

SIGNORA CAPOLETTO:

Nădăjduiesc să-i pot vorbi pe față
Copilei mele, mâine dimineață,
În seara-aceasta jalea o apasă.

CAPOLETTO: Signore, eu aș pune rămășag
Că-i sunteți fetei mele foarte drag.
În toate-o știu supusă și cuminte.
Signora, treci la ea, mai înainte
De-a te culca. Și spune-i că-i pețită
De conte. Și că ziua potrivită
De nuntă ar fi miercuri... Azi ce este?

CONTELE PARIS:

E luni...

CAPULET: Monday. Ha, ha! Well, Wednesday is too soon.
O' Thursday let it be. O' Thursday, tell her,
She shall be married to this noble earl.
Will you be ready? Do you like this haste?
We'll keep no great ado — a friend or two.
For, hark you, Tybalt being slain so late,
It may be thought we held him carelessly,
Being our kinsman, if we revel much.
Therefore we'll have some half a dozen
friends,
And there an end. But what say you to
Thursday?

PARIS: My lord, I would that Thursday were
tomorrow.

CAPULET: Well, get you gone. O' Thursday be it, then.
[TO HIS WIFE] Go you to Juliet ere you go
to bed.
Prepare her, wife, against this wedding
day. —
Farewell, my lord. — Light to my chamber,
ho! —
Afore me! it is so very very late,
That we
May call it early by and by. Good night.

//EXEUNT CAPULET AND HIS WIFE AT ONE DOOR, PARIS
AT ANOTHER DOOR.//

CAPOLETTTO: E luni? Ar fi fără de veste.
Să spunem joi. Atuncea, plin de har,
O va conduce Paris la altar.
(CĂTRE PARIS) Ești pregătit? Nu vrei să ne
grăbim?
Vom face-o nuntă fără fast, căci știm
Că-ar spune lumea că puțin ne pasă
De Tybalt și de moartea-i ticăloasă.
Orișice-ar fi, nu facem nuntă mare...
Vreo șase, șapte oaspeți, prin urmare.
E de ajuns. Deci, joi, la cununie.

CONTELE PARIS:

Chiar joi această zi aș vrea să fie!
CAPOLETTTO: Deci joi rămâne nunta. Noapte bună!
(SOȚIEI SALE) Să-i spui Julietei noastre: se
cunună
Chiar joi. De nuntă să se pregătească.
Te du cu bine, conte! Să-mi gătească
Odaia de culcare. E târziu!
Curând se-înaltă soarele zglobiu!

//ÎN VREME CE SOȚII CAPOLETTTO IES PE O UȘĂ,
CONTELE PARIS IESE PE ALTA.//

Scene V

CAPULET'S ORCHARD.

//ENTER ROMEO AND JULIET ABOVE, AT THE WINDOW.//

JULIET: Wilt thou be gone? It is not yet near day.
                      It was the nightingale, and not the lark,
                      That pierced the fearful hollow of thine
                      ear.
                      Nightly she sings on yond pomegranate-tree:
                      Believe me, love, it was the nightingale.

ROMEO: It was the lark, the herald of the morn,
                      No nightingale. Look, love, what envious
                      streaks
                      Do lace the severing clouds in yonder east.
                      Night's candles are burnt out, and jocund
                      day
                      Stands tiptoe on the misty mountain tops.
                      I must be gone and live, or stay and die.

JULIET: Yond light is not day-light; I know it, I.
                      It is some meteor that the sun exhales,
                      To be to thee this night a torch-bearer
                      And light thee on thy way to Mantua.
                      Therefore stay yet. Thou need'st not to be
                      gone.

ROMEO: Let me be ta'en, let me be put to death.
                      I am content, so thou wilt have it so.
                      I'll say yon grey is not the morning's eye,
                      'Tis but the pale reflex of Cynthia's brow;
                      Nor that is not the lark whose notes do
                      beat

Scena a V-a

ÎN REVĂRSAT DE ZORI. LIVADA PALATULUI CAPOLETTO.

//ROMEO ȘI JULIETA, ÎMBRĂȚIȘAȚI, LA BALCON.//

JULIETA: Cum? Vrei să pleci? Te prinde nerăbdarea?

Nu ciocârlia, ci privighetoarea
Cu trilul ei duios, ți-a săgetat
Auzul ce-i firește-îngrijorat.
Ea cântă printre rodii-întreaga noapte.
Iubitule, duioasele ei șoapte
Le-ai ascultat: a fost privighetoarea!

ROMEO:

Nu! Ciocârlia și-a cântat chemarea,
Ca sol răscolitor al dimineții,
Și nu privighetoarea. Toți drumeții
Au și pornit, în liniște deplină.
Pizmașă, vezi o rază de lumină,
Iubita mea, mijind spre răsărit.
Privește norii cum i-a risipit.
Opațiile nopții-încet se sting.
Pe culmile din zare le înving
Opațiile soarelui ceresc.

JULIETA:

Rămân și mor, sau, dacă plec, trăiesc.
O! Nu-i lumina zilei! Nu, iubite!
I-un meteor, pe care ni-l trimite
Slăvitul soare. Da, un meteor,
Prin noapte, ca de torță purtător
Spre Mantova, să-ți lumineze drumul.
Poți zăbovi, Romeo, în parfumul
Înmiresmat al patului de nuntă.

ROMEO:

Înfrunt cu desfătare soarta cruntă,
Și-s fericit să fac tot ce dorești.
Mai zăbovesc sub ochii tăi cerești.
Nu-i ochiul dimineții-în zarea sură
Ci e a Cynthiei căutătură
Și trilurile ciocârliei sfinte
Nu și-au rostit divinele cuvinte

The vaulty heaven so high above our
heads.
I have more care to stay than will to go.
Come, death, and welcome; Juliet wills
it so.
How is't, my soul? Let's talk. It is not day.

JULIET: It is, it is. Hie hence, be gone, away.
It is the lark that sings so out of tune,
Straining harsh discords and unpleasing
sharps.
Some say the lark makes sweet division;
This doth not so, for she divideth us.
Some say the lark and loathèd toad change
eyes.
O, now I would they had changed voices,
too,
Since arm from arm that voice doth us
affray,
Hunting thee hence with hunt's-up to the
day.
O, now be gone! More light and light it
grows.
ROMEO: More light and light, more dark and dark
our woes.

//ENTER NURSE TO THE CHAMBER.//

NURSE: Madam.

JULIET: Nurse?

NURSE: Your lady mother is coming to your
chamber.

The day is broke; be wary, look about.

//EXIT.//

JULIET: Then, window, let day in, and let life out.

ROMEO: Farewell, farewell! One kiss, and I'll descend.

//HE LETS DOWN THE LADDER OF CORDS AND GOES
DOWN.//

Departe peste capetele noastre,
Ca să răsunе bolțile albastre!
Plecarea-i cea mai groaznică otravă
Și fericirea e doar în zăbavă.
O, moarte scumpă! Fii binevenită
Și fă-o pe Julieta fericită.
Nu trebuie să ne gândim la moarte!
Să mai vorbim, căci ziua e departe.
JULIETA: Ba pleacă iute. Vine ziua sfântă.
E glasul ciocârliei care cântă,
A zilei fermecată melodie.
Spuneai că-în cântul ei e armonie,
Cum poate fi, doar cântu-i ne dezbină!
Cu broasca ea a ochilor lumină
Se spune că-au schimbat-o. Bat-o Sfântul!
De ce nu și-au schimbat mai bine cântul?
Când mâna ta din mâna mea o smulge,
Voind venirea zilei s-o divulge.
Te-alungă ca un corn de vânătoare...
Vai! Du-te! S-a făcut lumina mare.
Lumina crește, este tot mai multă!
Romeo, pleacă, pleacă! Mă ascultă!

ROMEO: Lumină tot mai multă e pe-afară,
În suflet mi-e-întuneric doar, și pară!

//DĂ BUZNA DIN IATAC DOICA.//

DOICA: Stăpână...

JULIETA: Doică?

DOICA: Urcă spre iatac
Signora-în grabă mare. Ce să fac?
Se-înălță zorii. Fiți cu grijă mare.

//IESE.//

JULIETA: Cu ziua-în haos viața să-mi coboare!

ROMEO: Te las! O sărutare! Cea din urmă!

//DUPĂ CE SE SĂRUTĂ PĂTIMAȘ, ROMEO COBOARĂ DE
LA BALCON PE SCARA DE FRÂNGHIE ÎN LIVADĂ ȘI
RĂMÂNE ÎN FAȚA BALCONULUI.//

JULIET: Art thou gone so? love, lord, ay, husband,
friend?
I must hear from thee every day in the
hour,
For in a minute there are many days.
O, by this count I shall be much in years
Ere I again behold my Romeo.

ROMEO: Farewell.
I will omit no opportunity
That may convey my greetings, love, to thee.

JULIET: O, think'st thou we shall ever meet again?

ROMEO: I doubt it not, and all these woes shall serve
For sweet discourses in our time to come.

JULIET: O God, I have an ill-divining soul!
Methinks I see thee, now thou art below,
As one dead in the bottom of a tomb.
Either my eyesight fails, or thou look'st pale.

ROMEO: And trust me, love, in my eye so do you.
Dry sorrow drinks our blood. Adieu,
adieu!

//EXIT.//

JULIET: [PULLING UP THE LADDER AND
WEEPING] O fortune, fortune, all men call
thee fickle.
If thou art fickle, what dost thou with him
That is renowned for faith? Be fickle,
fortune,
For then I hope thou wilt not keep him long,
But send him back.

//ENTER CAPULET'S WIFE BELOW.//

CAPULET'S WIFE:

Ho, daughter, are you up?
JULIET: Who is't that calls? Is it my lady mother.
Is she not down so late, or up so early?
What unaccustomed cause procures her
hither?

JULIETA: Cu-o sărutare, viața mi se curmă!
 Stăpânul meu și soțul meu iubit,
 Trimite-mi vești mereu, neconținut.
 Sunt multe zile numai într-o clipă,
 Și viața mea, pe-a visului aripă,
 Fugind, mă tem că voi ajunge, până,
 Să te mai văd, Romeo, o bătrână!

ROMEO: Rămâi cu bine! Ți-oi trimite vești;
 Și tu la fel, să-mi spui că mă iubești.

JULIETA: Iubitule, ne vom mai revedea?
 ROMEO: Nu mă-îndoiesc! Durerea mea și-a ta
 Se vor preface-în fragede-amintiri...

JULIETA: O, Doamne! Am urâte presimțiri!
 Îmi pari, precum te văd acolo, jos,
 C-ai fi cumplitiei morți adus prinos!
 Ești palid? Poate ochiul meu mă-înșală...

ROMEO: Și tu, iubito,-mi pari la fel de pală.
 Durerea soarbe sângele din vine,
 Iubita mea, gândește-te la mine!

/IESE REPEDE.//

JULIETA: (RIDICĂ SCARA DE FRÂNGHIE ȘI-O
 ÎMPĂTUREȘTE, PLÂNGÂND)
 Ești veșnic nestatornică, o soartă,
 Și poate orișicând să ne despartă
 Nepăsătoarea-ți nestatornicie;
 Dar lumea-întregă stă de mărturie
 Că soțul mi-e nespun de credincios.
 Să mi se-întoarcă tot așa frumos
 Cuprins de-aceeași veșnică iubire
 Din Mantova, neprețuitu-mi mire!

MADONNA CAPOLETTO:

(DINĂUNTRU) Copilă, te-ai trezit devreme?
 JULIETA: Mamă,
 Atât de dulce glasul tău mă cheamă!
 Veghezi și-acum, la ceas așa târziu?
 Ori te-ai trezit atât de timpuriu?
 Dar ce te-aduce, mamă,-acum la mine?

//SHE GOES DOWN AND ENTERS BELOW.//

CAPULET'S WIFE:

Why, how now, Juliet!

JULIET: Madam, I am not well.

CAPULET'S WIFE:

Evermore weeping for your cousin's
death?

What, wilt thou wash him from his grave
with tears?

An if thou couldst, thou couldst not make
him live,

Therefore have done. Some grief shows
much of love,

But much of grief shows still some want of
wit.

JULIET: Yet let me weep for such a feeling loss.

CAPULET'S WIFE:

So shall you feel the loss, but not the friend.
Which you weep for.

JULIET: Feeling so the loss,

I cannot choose but ever weep the friend.

CAPULET'S WIFE:

Well, girl, thou weep'st not so much for
his death

As that the villain lives which slaughtered
him.

JULIET: What villain, madam?

CAPULET'S WIFE:

That same villain Romeo.

JULIET: [ASIDE] Villain and he be many miles
asunder. —

[TO HER MOTHER] God pardon him — I
do, with all my heart,

And yet no man like he doth grieve my
heart.

CAPULET'S WIFE:

That is because the traitor murderer lives.

//MADONNA CAPOLETTO INTRĂ PE BALCON.//

MADONNA CAPOLETTO:

Ce faci, Juliето scumpă?

JULIETA: Nu mi-e bine...

MADONNA CAPOLETTO:

Tot îl bocești pe vărul tău, anume?
Doar n-ai putea să-l mai aduci pe lume!
Oricât ai plânge. Timpul nu te-așteaptă,
Nu cred că-i o purtare înțeleaptă.

JULIETA: Dar, scumpă mamă, sufăr mult, nu crezi?

MADONNA CAPOLETTO:

Poți suferi, dar n-ai să-l mai revezi
Pe cel pierdut...

JULIETA: Nespus de mult mă doare,

Și vreau să-l plâng mereu, fără-încetare.

MADONNA CAPOLETTO:

Copila mea, nu-l plânge-atât pe el
Ci faptul că acel cumplit mișel
Ce l-a ucis pe Tybalt mai trăiește...

JULIETA: Mișelul care... a! Cum se numește?

MADONNA CAPOLETTO:

Romeo!

JULIETA:

(APARTE) E o mare depărtare
Între-un mișel și el! (TARE) Cu îndurare
De bunul Dumnezeu mă rog mereu,
Să-l ierte astfel cum îl iert și eu.
Căci nu-i alt om pe lume să mă facă
Mai mult să plâng...

MADONNA CAPOLETTO:

Firește, dacă
Mai este-în viață-acel nelegiuit.

JULIET: Ay, madam, from the reach of these my hands.
Would none but I might venge my cousin's death.

CAPULET'S WIFE:
We will have vengeance for it, fear thou not.
Then weep no more. I'll send to one in Mantua,
Where that same banished runagate doth live,
Shall give him such an unaccustomed dram
That he shall soon keep Tybalt company;
And then I hope thou wilt be satisfied.

JULIET: Indeed, I never shall be satisfied
With Romeo, till I behold him — dead —
Is my poor heart so for a kinsman vexed.
Madam, if you could find out but a man
To bear a poison, I would temper it
That Romeo should, upon receipt thereof,
Soon sleep in quiet. O, how my heart
abhors
To hear him named and cannot come to him
To wreak the love I bore my cousin
Upon his body that hath slaughtered him!

CAPULET'S WIFE:
Find thou the means, and I'll
find such a man.

JULIET: But now I'll tell thee joyful tidings, girl.
And joy comes well in such a needy time.
What are they, I beseech your ladyship?

CAPULET'S WIFE:
Well, well, thou hast a careful father,
child;
One who, to put thee from thy heaviness,
Hath sorted out a sudden day of joy
That thou expect'st not, nor I looked not
for.

JULIETA: Cu mâinile-acestea am dorit
Eu singură să vreau să mă răzbun.

MADONNA CAPOLETTO:

Aș vrea dorința să ți-o încunun. —
N-ai grijă, că-l ajunge răzbunarea.
Să-i pună o otravă în mâncarea
Nemernicului, eu i-am poruncit
La Mantova, unui slujbaș plătit.
Pe urmele lui Tybalt să-l trimeată,
Și-atunci, Julieto, fi-vei împăcată.

JULIETA: Nu, împăcată, mamă, am să fiu,
De-l văd doar pe Romeo... mort sau viu.
Căci inima-mi nu-îndură vreo zăbavă.
De poți găsi un om să-i dea otravă,
Cu mâna mea aș vrea s-o pregătesc,
S-o verse lui Romeo... cum i-o place,
Să-l văd dormind un somn de veci, în pace.
Când numele-i aud... și nu-s în stare
Să-îndeplinesc cumplita-mi răzbunare
Pe seama lui, acel ce mi-a ucis
Pe Tybalt, să-l trimit în Paradis.

MADONNA CAPOLETTO:

Să pregătești otrava. Eu găsesc
Un om ca gândul să mi-l împlinesc.
O veste bună-acum, iubită fată.

JULIETA: În vremi atât de triste, așteptară
Cu drag e-o veste bună. Mamă dragă
S-o spui...

MADONNA CAPOLETTO:

Nu-i nimeni să te înțeleagă
Ca tatăl tău de bine... să voiască
Adâncă jale să ți-o risipească.
A pus la cale-așa, fără de veste,
În cinstea ta, o gingașă poveste.
Nici mie nu mi-ar fi trecut prin minte...

JULIET: Madam, in happy time. What day is that?

CAPULET'S WIFE:

Marry, my child, early next Thursday
morn

The gallant, young, and noble gentleman
The County Paris, at Saint Peter's Church,
Shall happily make thee there a joyful
bride.

JULIET: Now, by Saint Peter's Church, and Peter
too,

He shall not make me there a joyful bride.
I wonder at this haste, that I must wed
Ere he that should be husband comes to woo.
I pray you, tell my lord and father, madam,
I will not marry yet; and when I do, I swear
It shall be Romeo — whom you know I
hate —

Rather than Paris. These are news indeed.

222

CAPULET'S WIFE:

Here comes your father. Tell him so yourself,
And see how he will take it at your hands.

//ENTER CAPULET AND THE NURSE.//

CAPULET: When the sun sets, the air doth drizzle dew,
But for the sunset of my brother's son
It rains downright.

How now, a conduit, girl? What, still in
tears?

Evermore show'ring? In one little body
Thou counterfeit'st a bark, a sea, a wind,
For still they eyes — which I may call the
sea —

Do ebb and flow with tears. The bark thy
body is,
Sailing in this salt flood; the winds thy sighs,

JULIETA: Când e serbarea? O doresc fierbinte.

MADONNA CAPOLETTO:

Chiar joia care vine. Va sosi
Frumosul conte Paris, doar îl știi,
Un nobil tânăr, zvelt și plin de har,
Julieto, să te ducă la altar.
Și tu vei fi, când vom veni acasă
De la San Pietro, veselă mireasă.

JULIETA: Ba, pe San Pietro, prea mă luați în grabă.

O căsnicie astfel nu se-înjgheabă.
Sunt zilele până atunci prea scurte;
Să vină mai întâi să-mi facă curte.
Să-i spui iubitului meu domn și tată
Că-s tânără, nu pot fi măritată.
Și, dacă e să mă mărit, voiesc
Să-l iau pe-un om pe care îl urăsc,
Mai bine pe Romeo chiar, decât
Pe contele acela mohorât.

Aceasta-a fost povestea pregătită?

MADONNA CAPOLETTO:

Chiar tatăl tău credea că te mărită.
Sosește chiar acum. Și vei vedea
Ce bucurie-i face spusa ta!

//INTRĂ PE BALCON SIGNORUL CAPOLETTO ÎMPREUNĂ
CU DOICA.//

CAPOLETTO: Când soarele apune, pică rouă,
De două zile fără milă plouă,
Căci fiul preaiubitului meu frate
A fost ucis cu-atâta răutate.
Îl plângi mereu, copilă? Verși mereu
Potop de lacrimi? Mă întreb și eu
De unde-atâtea lacrimi? Ai ajuns
Ca marea, cu-un zăbralnic nepătruns.
Sărmanu-ți trup lipsit de apărare
Se va-îneca în lacrime amare.
Signora, vreau s-o mântuiesc de jale.
I-ai spus Julietei tot ce-am pus la cale?

Who, raging with thy tears and they with them,
Without a sudden calm will overset
Thy tempest-tossed body. — How now,
wife!
Have you delivered to her our decree?

CAPULET'S WIFE:

Ay, sir, but she will none, she gives you thanks.

CAPULET:

I would the fool were married to her grave!
Soft! take me with you, take me with you,
wife.

How! will she none? Doth she not give us thanks?

Is she not proud? Doth she not count her blest,

Unworthy as she is, that we have wrought
So worthy a gentleman to be her
bridegroom?

JULIET:

Not proud, you have, but thankful that
you have.

Proud can I never be of what I hate,
But thankful even for hate that is meant love.

CAPULET:

How now, how now — chop-logic!
What is this?

'Proud', and 'I thank you', and 'I thank
you not',

And yet 'not proud'? Mistress minion, you,
Thank me no thankings, nor proud me no
prouds,

But fettle³⁹ your fine joints 'gainst Thursday
next

To go with Paris to Saint Peter's Church,
Or I will drag thee on a hurdle thither.⁴⁰

Out, you green-sickness carrion!⁴¹ Out,
you baggage,

You tallow-face!

MADONNA CAPOLETTO:

Signore, prea plecată mulțumește.
Să se cunune însă nu voiește.
Mai bine-ar vrea, decât să-și dea cuvântul,
Să fie logodită cu mormântul.

CAPOLETTO: Cum? Cum? Signora, vreau să-mi lămurești.
Copilă dragă, spune, nu primești,
Și nu ești mândră, recunoscătoare
Că iei un soț cu-un rang atât de mare?
Strădaniile noastre au ajuns
Să capete-un asemenea răspuns?

JULIETA:

Nu-s mândră, dar sunt recunoscătoare
Că l-ați făcut pe Paris să se-însoare
Cu mine. Dar cu Paris nu voiesc
Pe veci de veci să mă căsătoresc.
Din suflet însă eu vă mulțumesc.

CAPOLETTO: Cum? Cum? Ce logică, și vorbe mari
Credeam de bucurie că-ai să sari.
Și-acum, Julieto, spui o vorbă mare:
„Că n-ai vreo poftă de însurătoare!“
„Că nu ești mândră!“ Scumpa mea copilă!
Nu-mi mulțumi, căci nu-ți fac nici o silă,
Să-ți pregătești frumoasele picioare
Să mergi cu Paris joia viitoare.
Altminteri nu ne mai privești la față!
Să nu mai spui o vorbă șugubeață.
Am să te duc eu însumi la altar.
De te împotrivești, e în zadar.

CAPULET'S WIFE:

Fie, fie! what, are you mad?

JULIET: [KNEELING] Good father, I beseech you
on my knees,

Hear me with patience but to speak a word.

CAPULET: Hang thee, young baggage! disobedient
wretch!

I tell thee what: get thee to church o'

Thursday,

Or never after look me in the face.

Speak not, reply not, do not answer me.

My fingers itch. Wife, we scarce thought
us blest

That God had lent us but this only child,

But now I see this one is one too much,

And that we have a curse in having her.

Out on her, hilding!

NURSE: God in heaven bless her!

You are to blame, my lord, to rate her so.

CAPULET: And why, my lady Wisdom? Hold your
tongue,

Good Prudence. Smatter with your
gossips, go!³⁸

NURSE: I speak no treason.

CAPULET: O, God ye god-then

CAPULET'S WIFE:

You are too hot.

CAPULET: God's bread! it makes me mad:

Day, night, hour, tide, time, work, play;

Alone, in company, still my care hath been

To have her matched; and having now
provided

A gentleman of noble parentage,

Of fair demesnes, youthful, and nobly
train'd,

Stuffed, as they say, with honourable parts,

MADONNA CAPOLETTO:

Signore, ți-ai ieșit cumva din minte?

JULIETA: (ÎNGENUNCHIND) Te rog din suflet,
scumpul meu părinte,

Copila ta o vorbă vrea să-ți spună...

CAPOLETTO: Mai bine să te spânzuri, ești nebună!

La catedrală, joi, copila mea.

De nu, pe veci tu nu ne vei vedea.

Să nu-mi spui nicio vorbă. Nu-mi răspunde.

Mă cam mănâncă mâna... Ce se-ascunde

În căpșoru-acesta? Fericit

Am fost în ziua când ne-a dăruit

Înaltul cer un prunc așa frumos.

Dar sunt acum nespus de mânios.

Și una-a fost prea mult. Grozav mă tem

Că ne-ai adus la naștere-un blestem.

Afară, ticăloaso!

DOICA: Cum se poate,

Stăpâne, să faci astfel de păcate?

S-o binecuvânteze Dumnezeu,

Dar i-ai vorbit, stăpâne, foarte greu!

CAPOLETTO: Ce tot vorbești, Signora-Înțelepciune?

Prudentia, signora, ce ne spune?

Între cumetre ce-s de teapa ta

Vorbește...

DOICA: N-am vorbit cu-o gură rea!

CAPOLETTO: Destul, destul!

MADONNA CAPOLETTO:

Ești prea aprins!

CAPOLETTO: Mă face

Să-înnnebunesc, sporovăind ce-i place,

De când mă știu muncesc și zi, și noapte

Sau chibzuind, sau chiar trecând la fapte,

Ca s-o mărit. Și-acum, că i-am găsit

Un soț, un conte-atât de strălucit.

O rudă chiar a casei princiare,

Frumos și tânăr, neam ales și mare,

Și plin de însușiri cavaleresti.

Proportioned as one's thought would wish
a man —

And then to have a wretched puling fool,
A whining mammet, in her fortune's tender,
To answer 'I'll not wed, I cannot love;
I am too young, I pray you pardon me!
But, an you will not wed, I'll pardon you!
Graze where you will, you shall not house
with me.

Look to't, think on't. I do not use to jest.
Thursday is near. Lay hand on heart. Advise.
An you be mine, I'll give you to my friend.
An you be not, hang, beg, starve, die in
the streets,
For, by my soul, I'll ne'er acknowledge thee,
Nor what is mine shall never do thee good.
Trust to't. Bethink you. I'll not be forsworn.

Is there no pity sitting in the clouds
That sees into the bottom of my grief?
O, sweet my mother, cast me not away!
Delay this marriage for a month, a week;
Or, if you do not, make the bridal bed
In that dim monument where Tybalt lies.

//EXIT//
JULIET:

CAPULET'S WIFE:

Talk not to me, for I'll not speak a word.
Do as thou wilt, for I have done with thee.

//EXIT//
JULIET:

O, God, — O Nurse, how shall this be
prevented?
My husband is on earth, my faith in
heaven.
How shall that faith return again to earth
Unless that husband send it me from
heaven
By leaving earth? Comfort me, counsel me.

Un soț cum altul nu poți să-i găsești;
Și vine-acum acest copil netot,
Să-mi spună: „Nu-l vreau de bărbat! Nu pot
Să mă mărit. Prea tânără-s! Mă iartă!“
În loc să spună: „Mulțumesc, o, soartă!“
Nu vrei să te măriți? Nu? Foarte bine!
Mergi unde-ți place! Nu mai sta la mine!
Să știi că nu glumesc! Ea aproape joia.
De vrei să fii cuminte, să-mi faci voia!
De ești copila mea ascultătoare,
Să mergi cu Paris la însurătoare.
De nu, poți să te spânzuri! Să cerșești!
Să mori de foame! Să te prăvălești
Pe uliți. Nu mai vreau să știu de tine.
Poți face tot ce crezi că e mai bine.
Nimic nu-ți las din toată-averea mea!
Am să mă țin de-această vorbă grea!

//IESE.//

JULIETA:

Sus, printre nouri, nu-i puțină milă,
Să vadă deznădejdea mea umilă?
O, mamă, scumpă mamă, să rămân
O lună încă fără de stăpân
Și nunta amânați-o luna, până...
Ce spun, o lună: doar o săptămână.
Altminteri patul nunții mi se face
Chiar în mormântu-în care Tybalt zace.

MADONNA CAPOLETTO:

Am încheiat. Poți face ce poștești.
De azi cu mine n-ai să mai vorbești!

//IESE.//

JULIETA:

O doică, doică! Ce să fac? Răspunde!
Fiorul morții-în suflet îmi pătrunde.
În sufletu-mi amaric și stingher.
Mi-e soțul pe pământ, credința-în cer.
Cum ar putea sfințitu-mi jurământ
Să se întoarcă iarăși pe pământ?
S-ar cuveni ca, părăsind pământul,
Romeo să-ți trimită legământul.

Alack, alack, that heaven should practise
stratagems
Upon so soft a subject as myself!
What sayst thou? Hast thou not a word of
joy?
Some comfort, Nurse.

NURSE:

Faith, here it is.
Romeo is banishèd, and all the world to
nothing
That he dares ne'er come back to
challenge you,
Or, if he do, it needs must be by stealth.
Then, since the case so stands as now it
doth,
I think it best you married with the county.
O, he's a lovely gentleman!
Romeo's a dishclout to him. An eagle,
madam,
Hath not so green, so quick, so fair an eye
As Paris hath. Beshrew my very heart,
I think you are happy in this second
match,
For it excels your first; or if it did not,
Your first is dead, or 'twere as good he
were

JULIET:

As living here and you no use of him.
Speakest thou from thy heart?

NURSE:

And from my soul too;
Or else beshrew them both.

JULIET:

Amen!

NURSE:

What?

JULIET:

Well, thou hast comforted me marvellous
much.

Go in; and tell my lady I am gone,
Having displeas'd my father, to Laurence'
cell,

Ajută-mă-în restriștea mea cumplită,
Îngrozitoare, deznădăjduită,
Iubită doică. Cum se-îndură cerul
În inimă să-mi mânuiască fierul!
Împovărând o gingașă ființă
Cu-atâtea griji, cu-atâta suferință!
Să-mi spui o vorbă bună! Cum? Niciuna?
Aștept o mângâiere...

DOICA:

N-am niciuna!
Romeo-i surghiunit! Nu are-o știre.
Prinsoare pun pe-întreaga omenire
Că nu se va întoarce spre-a te cere.
Doar într-ascuns. Și-atunci sunt de părere
Să-l iei pe mândrul conte de bărbat.
E-un om de frunte, nobil și bogat.
Romeo-i un nimic pe lângă el.
Cu ochiul lui de mândru tinerel,
Ca ochiul unui vultur de frumos,
Și verde, și nespus de luminos,
E Paris răpitor. Afurisită
Să fiu de nu vei fi mai fericită
Cu-al doilea, decât cu cel dintâi.
Cu neamul tău mai bine-i să rămâi.
Romeo-i ca și mort, căci niciodată
Nu poți să-i fii soție-adevărată.

JULIETA:

Din inimă-mi spui astfel de cuvinte?

DOICA:

Din inimă, din suflet, și din minte.
Să fiu, de nu cred astfel, blestemată.

JULIETA:

Amin!

DOICA:

Nu ești de nimeni ascultată...

JULIETA:

Voiam să fiu de tine mângâiată,
Căci sunt cumplit de neajutorată.
Te du și-i cere mami-îngăduința
La fratele Lorenzo în chilie
Să merg să-aprind o tainică făclie

To make confession and to be absolved.

NURSE:

//EXIT.//

JULIET:

Marry, I will; and this is wisely done.

[WATCHING HER GO] Ancient damnation!

O most wicked fiend!

Is it more sin to wish me thus forsworn,

Or to dispraise my lord with that same

tongue

Which she hath praised him with above

compare

So many thousand times? Go, counsellor!

Thou and my bosom henceforth shall be

twain.

I'll to the friar, to know his remedy.

If all else fail, myself have power to die.

//EXIT.//

DOICA:

//IESE.//

JULIETA:

Și să-i supun păcatul, cu credință
Că-l va ierta: l-am supărat pe tata
Și-i cer să-mi deie sfânta dezlegare.
Prea bine faci. Mă pregătesc. Sunt gata!

(SINGURĂ) Bătrână rea și neîndurătoare!
Păcat mai mare nu-i decât cuvântul
Să-mi calc cu mișelie jurământul!
Nu poate fi! Sau să-l vorbesc de rău
Pe soțul meu și să-l primesc pe-al său.
Pe soțul meu iubit și scump, pe care
Îl prețuia bătrâna vrăjitoare
Cu vorbe-așa frumoase! Sfetnic rău!
Nu mai ascult pe veci de sfatul tău.
La pustnic poate aflu ajutor.
De nu, o, Doamne! Dă-mi puteri să mor!

//IESE.//

Act IV

Scene I

FRIAR LAURENCE'S CELL.

//ENTER FRIAR LAURENCE AND PARIS.//

FRIAR LAURENCE:

On Thursday, sir? The time is very short.

PARIS:

My father Capulet will have it so,
And I am nothing slow to slack his haste.

FRIAR LAURENCE:

You say you do not know the lady's mind?
Uneven is the course. I like it not.

234 PARIS:

Immoderately she weeps for Tybalt's death,
And therefore have I little talked of love,
For Venus smiles not in a house of tears.
Now, sir, her father counts it dangerous
That she doth give her sorrow so much
sway,

And in his wisdom hastes our marriage
To stop the inundation of her tears,
Which, too much minded by herself
alone,

May be put from her by society.

Now do you know the reason of this haste.

FRIAR LAURENCE:

[ASIDE] I would I knew not why it should
be slowed. —

//ENTER JULIET.//

Look, sir, here comes the lady towards my
cell.

PARIS:

Happily met, my lady and my wife!

ACTUL al IV-lea

Scena I

ÎN CHILIA FRATELUI LORENZO.

//INTRĂ LORENZO ȘI PARIS.//

LORENZO: Cum? Joi? Atât de iute-i foarte greu!

CONTELE PARIS:

Așa vrea Capoletto, socrul meu.
Eu sunt îndrăgostit, cât mai curând
Aș vrea să mă însor cu Julieta.

LORENZO: Dar nu știți încă ce gândește fata.
Nu-i drumul drept acesta, nu-mi prea
place.

CONTELE PARIS:

Ea-și plânge încă vărul, fără margini.
Nu i-am vorbit prea multe de iubire.
Nu râde-în casa lacrimilor Venus!
Dar tatăl ei, intrat la griji, văzând-o
Atât de stăpânită de durere,
Prevăzător, vrea să grăbească nunta
Spre-a potoli acest potop de lacrimi
Și toate câte-acu-în singurătate,
O macină, vor fi înlăturate
Intrând în lume. Iată ce ne face
Să n-amânăm această cununie.

LORENZO: (APARTE) O! De n-aș ști că trebuie-
amânată!

//INTRĂ JULIETA.//

(TARE) Privește, conte, vine signorina
În chilioara mea.

CONTELE PARIS:

Bine-ai venit,
Soția și stăpâna mea de-a pururi.

JULIET: That may be, sir, when I may be a wife.

PARIS: That may be must be, love, on Thursday next.

JULIET: What must be shall be.

FRIAR LAURENCE:

That's a certain text.

PARIS: Come you to make confession to this father?

JULIET: To answer that, I should confess to you.

PARIS: Do not deny to him that you love me.

JULIET: I will confess to you that I love him.

PARIS: So will ye, I am sure, that you love me.

JULIET: If I do so, it will be of more price,
Being spoke behind your back, than to
your face.

PARIS: Poor soul, thy face is much abused with
tears.

JULIET: The tears have go small victory by that,
For it was bad enough before their spite.

PARIS: Thou wrong'st it, more than tears, with
that report.

JULIET: That is no slander, sir, which is a truth,
And what I spake, I spake it to my face.

PARIS: Thy face is mine, and thou hast slandered it.

JULIET: It may be so, for it is not mine own. —
Are you at leisure, holy father, now,
Or shall I come to you at evening mass?⁴²

FRIAR LAURENCE:

My leisure serves me, pensive daughter, now.
My lord, we must entreat the time alone.

JULIETA: Acestea, conte, după cununie.

CONTELE PARIS:

Joi vor putea, și trebuie, să fie!

JULIETA: Ce trebuie va fi!

LORENZO: Fără-îndoială.

CONTELE PARIS:

Veniți la spovedanie, signora?

JULIETA: Că-mi este drag eu vouă nu v-ascund.

CONTELE PARIS:

Nici lui nu-i veți ascunde că vi-s drag.

JULIETA: De-aș da răspuns, m-aș spovedi chiar vouă.

CONTELE PARIS:

Să nu-i ascundeți dacă vă sunt drag.

JULIETA: De i-o voi spune când veți fi plecat

E mai de preț decât v-aș spune-o-în față.

CONTELE PARIS:

Vai, suflete îndurerat, vi-e față

De lacrimi grele neîncetat brăzdată.

JULIETA:

N-am izbutit, prin lacrimile mele,

S-ajung să fiu la față mai frumoasă,

Și până-acum o soartă prea geloasă

Mi-a dat un chip urât și fără ele.

CONTELE PARIS:

Aceste vorbe fără de măsură

Nici lacrimile voastre nu le-îndură.

JULIETA:

Nu mă vorbesc de rău deloc pe mine

Nici nu vreau a mă face de rușine.

CONTELE PARIS:

Dar chipul vostru e acum al meu

Și-l mâniați, mințind, pe Dumnezeu.

JULIETA:

Se poate, chipul nu mai este-al meu.

(CĂTRE LORENZO) Ai vreme-acum,

cucernice părinte?

Sau vin pe la vecernie, pe seară?

LORENZO:

Am vreme-acum, fiica mea-întristată.

(CĂTRE PARIS): De mine doar ea fi-va ascultată.

PARIS: God shield I should disturb devotion! —
Juliet, on Thursday early will I rouse ye:
[KISSING HER]: Till then, adieu, and
keep this holy kiss.

//EXIT//

JULIET: O, shut the door! and when thou hast
done so,
Come weep with me; past hope, past cure,
past help!

FRIAR LAURENCE:
Ah, Juliet, I already know thy grief.
It strains me past the compass of my wits.
I hear thou must, and nothing may
prorogue it,
On Thursday next be married to this
county.

JULIET: Tell me not, friar, that thou hear'st of this,
Unless thou tell me how I may prevent it.
If, in thy wisdom, thou canst give no help,
Do thou but call my resolution wise,

//SHE DRAWS A KNIFE.//

And with this knife I'll help it presently.
God joined my heart and Romeo's, thou
our hands,
And ere this hand, by thee to Romeo
seal'd,
Shall be the label to another deed,
Or my true heart with treacherous revolt
Turn to another, this shall slay them both.
Therefore, out of thy long-experienced
time,
Give me some present counsel; or, behold,
'Twixt my extremes and me this bloody
knife
Shall play the umpire, arbitrating that
Which the commission of thy years and art

CONTELE PARIS:

Să mă păzească Dumnezeu să tulbur
Evlavia, Julieta, dimineața
De joi, în zori, veni-voi să te tulbur.
Adio, până-atunci. Un sfânt sărut.

//O SĂRUTĂ PE FRUNTE ȘI IESE ÎNSOȚIT DE LORENZO.//

JULIETA: O! Vino-acum, duhovnice smerit,
Să plângi cu mine: Totul s-a sfârșit!

LORENZO: Îți știu, Julieto, jalnica mâhnire.
Da, am aflat-o, și sunt scos din fire,
Joi trebuie, cu sufletul amar,
Să-l însoțești pe Paris la altar.

JULIETA: O! Taina de-ai ajuns a mi-o afla,
Să-mi spui și cum o poți împiedica.
Înțelepciunea ta de nu găsește
Vreun mijloc bun, atunci mi-l întărește
Pe cel aflat de mine, sfinte frate:

//TRAGE UN PUMNAL DIN SÂN.//

Acest pumnal mă mântuie de toate.
Căci inima mi-a fost de Dumnezeu
Cu-aceea-a lui Romeo, soțul meu,
Unită-în cer, precum și pe pământ.
Tu mâinile, cu harul tău cel sfânt,
Ni le-ai unit. Așa că, mai-înainte
Să frângem niște sfinte legăminte,
Mai înainte ca această mână
Să strângă altă inimă, păgână,
Sau inima-mi, de-a pururi credincioasă
Să săvârșească fapta ticăloasă
Spre-o inimă străină să se-îndrepte,
De nu găsești mijloace înțelepte,
Atunci, între iubirea legiuită
Și orișice-încercare rău gândită,

Could to no issue of true honour bring.
Be not so long to speak. I long to die,
If what thou speak'st speak not of remedy.

FRIAR LAURENCE:

Hold, daughter: I do spy a kind of hope,
Which craves as desperate an execution
As that is desperate which we would
prevent.
If, rather than to marry County Paris,
Thou hast the strength of will to slay thyself,
Then is it likely thou wilt undertake
A thing like death to chide away this shame,
That copest with death himself to scape
from it;
And, if thou darest, I'll give thee remedy.

JULIET:

O, bid me leap, rather than marry Paris,
From off the battlements of yonder tower,
Or walk in thievish ways, or bid me lurk
Where serpents are. Chain me with
roaring bears,
Or shut me nightly in a charnel-house,
O'er-cover'd quite with dead men's
rattling bones,
With reeky shanks and yellow chapless
skulls;
Or bid me go into a new-made grave
And hide me with a dead man in his
shroud;

Acest pumnal cu fețe-însângerate
Va face singur, tuturor, dreptate.
De nu găsește-înțelepciunea ta
O cale pentru deznădejdea mea;
De nu-mi găsești, cinstită, o scăpare,
Chiar dacă-ar fi o nobilă-încercare,
Atunci pumnalul, mă silește soarta,
Spre Cerul Sfânt îmi va deschide poarta.
Deci vino-mi, dacă poți, într-ajutor.
În deznădejdea mea, tânjesc să mor.

LORENZO:

Oprește, fata mea. Întrezăresc
Un mijloc doar, ca să te mântuiesc.
O faptă poate deznădăjduită,
Dar dacă-ai tăi acuma te mărită
Cu Paris, și ai vrea să te omori,
Eu cred că ai primi de mii de ori
Mai bine-o moarte pusă-încet la cale
Și care te va apăra de jale
Și-ți va îngădui în scurtă vreme
Ca din Verona, fără a te teme
Spre Mantova să pleci, să-l întâlnești
Pe-un soț pe care-atâta îl dorești.
Rămâi astfel cu cinstea nepătată,
Primind o moarte neadevărată.
Te-încumeți oare sfatul să-mi primești?

JULIETA:

Părinte, -s gata, dacă-mi poruncești,
Decât să-l iau pe Paris de bărbat,
Să mă arunc din turnul înălțat
În casa noastră. Merg pe drumuri mari
De-a pururi bântuite de tâlhari.
Să mă ascund la șerpui veninoși,
Să stau în cușca urșilor pletoshi.
Mă-închide noaptea-într-un cavou cu
oase,
Ce-i pardosit cu scăfârlii hidoase
Și putrede ciolane. Un cuvânt,
Să mă cobor de vie în mormânt.
Mă înfior să le-am în amintire,

Things that, to hear them told, have made
me tremble —
And I will do it without fear or doubt,
To live an unstain'd wife to my sweet love.

FRIAR LAURENCE:

Hold, then; go home, be merry, give consent
To marry Paris. Wednesday is tomorrow.
Tomorrow night look that thou lie alone.
Let not thy Nurse lie with thee in thy
chamber.

Take thou this vial, being then in bed,
And this distilled liquor drink thou off,
When presently through all thy veins
shall run

A cold and drowsy humour; for no pulse
Shall keep his native progress, but surcease.
No warmth, no breath, shall testify thou
livest.

The roses in thy lips and cheeks shall fade
To paly ashes, thy eyes' windows fall,
Like death, when he shuts up the day of
life.

Each part, deprived of supple government,
Shall, stiff and stark and cold, appear like
death;

And in this borrowed likeness of shrunk
death

Thou shalt continue two and forty hours,
And then awake as from a pleasant sleep.
Now, when the bridegroom in the
morning comes

To rouse thee from thy bed, there art thou
dead.

Then, as the manner of our country is,
In thy best robes uncovered on the bier
Thou shalt be borne to that same ancient
vault

Where all the kindred of the Capulets lie.

LORENZO:

Dar fără spaimă, fără șovăire
Le-aș face, să rămân, neprihănită,
Oricât aș fi de rude chinuită,
Soția scumpă-a dulcelui meu mire.
Atuncea du-te, veselă, acasă,
Și spune-le că vrei să-i fii mireasă
Lui Paris, joi. Și poimâine, știi bine,
E miercuri. Să fii singură, cu tine,
Poimâine seara, miercuri, în iatac.
În șipul acesta e, de somn, un leac,
Un suc de ierburi. E adormitor.
Tu vei simți prin vine un fior.
Iar pulsul tău va înceta să bată.
Căldura în răceală-o fi schimbată.
Pe-obraji toți trandafirii-ți vor păli,
Întocmai ca și cum n-ai mai trăi.
Ca palida cenușă va cădea
Pe-a ochilor ferestre o perdea.
Ca moartea, când urmează-o grea durere,
Tot trupul tău, lipsit de mlădiere,
Va-înțepeni, părând că-i înghețat,
Icoană-a morții cu adevărat.
Te vei trezi, ca după-un somn ușor,
Cum face acest suc adormitor,
Doar peste două zile. Dimineța,
Când mirele va vrea să-ți vadă fața,
Tu vei zăcea ca moartă. Și apoi,
Așa cum este datina la noi,
Te-or duce, în sicriu, descoperită,
În rochie de mireasă-împodobită,
În cripta Capoletto. Îi voi scrii,
Mai înainte de a te trezi
La Mantova. Romeo va afla
Și va veni îndată să te ia
La Mantova cu el, ca pe-o mireasă.
Scăpa-vei deci de-o soartă ticăloasă.
Doar nestatornicia femeiască
Mi-ar face planul să nu izbutească.

In the meantime, against thou shalt awake,
Shall Romeo by my letters know our drift,
And hither shall he come, and he and I
Will watch thy waking, and that very
night
Shall Romeo bear thee hence to Mantua.
And this shall free thee from this present
shame,
If no inconstant toy, nor womanish fear,
Abate thy valour in the acting it.
JULIET: Give me, give me! O, tell not me of fear!

FRIAR LAURENCE:

[GIVING HER THE VIAL] Hold, get
you gone. Be strong and prosperous
In this resolve. I'll send a friar with speed
To Mantua, with my letters to thy lord.

244

Romeo și Julieta
Romeo and Juliet

JULIET: Love give me strength! and strength shall
help afford.
Farewell, dear father!

//EXEUNT SEVERALLY.//

Și spaima. Știu că nu e prea ușor
Să sorbi un suc atât de-adormitor.

JULIETA: O, dă-mi-l, dă-mi-l! Nu-mi vorbi de
teamă.

LORENZO: Ia-l miercuri seara deci, de bună seamă.
Ești hotărâtă. Fi-vei mântuită,
Și-alături de Romeo, fericită.
Eu voi trimite neîntârziat,
Să fie și Romeo înștiințat,
La Mantova. Un frate chiar acum
Îl caut și îndată-l pun pe drum.

JULIETA: Părinte, plec. Iubirea-mi dă putere.
Îți mulțumesc. Și-ți spun: La revedere!

//IESE.//

Scene II

HALL IN CAPULET'S HOUSE.⁴³

//ENTER CAPULET, HIS WIFE, THE NURSE, AND TWO SERVINGMEN.//

CAPULET: [GIVING A SERVINGMAN A PAPER]
So many guests invite as here are writ.

//EXIT FIRST SERVANT.//

[TO THE OTHER SERVINGMAN] Sirrah,
go hire me twenty cunning cooks.

SECOND SERVANT:

You shall have none ill, sir, for
I'll try if they can lick their fingers.

246

Romeo și Julieta
Romeo and Juliet

CAPULET: How canst thou try them so?

SECOND SERVANT:

Marry, sir, 'tis an ill cook that cannot lick
his own fingers, therefore he that cannot
lick his fingers goes not with me.

CAPULET: Go, be gone.

//EXIT SECOND SERVANT.//

We shall be much unfurnish'd for this
time.

[TO THE NURSE] What, is my daughter
gone to Friar Laurence?

NURSE: Ay, forsooth.

CAPULET: Well, he may chance to do some good on
her.

A peevish, self-willed harlotry it is.⁴⁴

//ENTER JULIET.//

NURSE: See where she comes from shrift with
merry look.

Scena a II-a

O ÎNCĂPERE ÎN PALATUL CAPOLETTO.

//INTRĂ SIGNOR CAPOLETTO, SIGNORA CAPOLETTO,
DOICA ȘI DOI SLUJITORI.//

CAPOLETTO: (ÎI DĂ ÎNTÂIULUI SLUJITOR O HÂRTIE)
Tu să-i pofțești pe toți oaspeții al căror
nume stă scris pe această hârtie.

//SLUJITORUL IA HÂRTIA ȘI IESE.//

(CELUI DE-AL DOILEA SLUJITOR): Tu,
băiete, du-te-în târg și tocmește-mi
douăzeci de meșteri bucătari.

AL DOILEA SLUJITOR:

Niciunul din ei nu se va lăsa pe tânjeală,
stăpâne. Îi voi pune la încercare, să
gătească, și am să văd dacă-și vor linge pe
urmă degetele.

CAPOLETTO: Cum îți vei da seama în chipul acesta de
destoinicia lor?

AL DOILEA SLUJITOR:

Păi, stăpâne, bucătarul care nu se pricepe
să-și lingă degetele ar fi un bucătar de
rând. N-am nevoie de bucătari de rând.

CAPOLETTO: Foarte bine. Du-te.

//IESE AL DOILEA SLUJITOR.//

E timpul scurt, și-o să lipsească multe.
(CĂTRE DOICĂ) Julieta-i la duhovnic, s-o
asculte?

DOICA: Da.

CAPOLETTO: Fra Lorenzo știe câteodată
Pe calea dreaptă pe-o-încăpățanată
S-o îndrumeze...

//INTRĂ JULIETA.//

DOICA: Vai! Ce fericită
Și veselă se-întoarce, spovedită!

CAPULET: [TO JULIET] How, now, my headstrong,
where have you been gadding?
JULIET: Where I have learned me to repent the sin
Of disobedient opposition
To you and your behests, and am enjoined
By holy Laurence to fall prostrate here
And beg your pardon. [KNEELING]
Pardon, I beseech you!
Henceforward I am ever ruled by you.

CAPULET: [TO THE NURSE] Send for the county; go
tell him of this.
I'll have this: knot knit up tomorrow
morning.

JULIET: I met the youthful lord at Laurence' cell,
And gave him what becomed love I
might,
Not stepping o'er the bounds of modesty.

CAPULET: Why, I am glad on't. This is well: stand
up.

//JULIET RISES.//

This is as't should be. Let me see the county.
[TO NURSE]: Ay, marry, go, I say, and
fetch him hither.

Now, afore God! this reverend holy friar,
All our whole city is much bound to him.

JULIET: Nurse, will you go with me into my closet,
To help me sort such needful ornaments
As you think fit to furnish me tomorrow?

CAPULET'S WIFE:

No, not till Thursday. There is time enough.

CAPOLETTTO: Copilă îndărătnică, pe unde mi-ai rătăcit?

JULIETA: Cu drag îți voi răspunde.
Am fost acolo, preaiubite tată
Unde-ascultarea este învățată
Acolo mi s-a propovăduit
(ÎNGHENUNCHEAZĂ): Cât de amarnic am
păcătuit
Împotrivindu-mă poruncii tale
Iubite tată. Vin cu mare jale
Să-ți cad, pe veci supusă, la picioare,
Ca să mă ierți. Voi fi ascultătoare.

CAPOLETTTO: (VESEL, CĂTRE DOICĂ) Să-i spuneți cât
de mare-i bucuria
Lui Paris. Facem mâine cununia.

JULIETA: L-am întâlnit pe conte în chilia
Duhovnicului. Mi-a vestit solia.
I-am arătat că-o creștere aleasă
Ar putea face cu iubirea casă.

CAPOLETTTO: Ridică-te! Îmi pare-atât de bine!
Te porți acum precum ți se cuvine.
(DOICII) Pe conte mi-l chemați la
mine-îndată!

//DOICA FACE SEMN UNUI SLUJITOR, CARE IESE.//
Acest duhovnic, minte luminată,
S-ar cuveni, pe viul Dumnezeu,
Blagoslovit de tot orașul meu!

JULIETA: Să vii cu mine, doică, în iatac,
Căci fără tine nu știu ce mă fac
Să pregătim gătelile cu care
Voi merge la altar în ziua mare.

MADONNA CAPOLETTTO:
Nu-i încă joi. Sunt două zile doar.

CAPULET: Go, Nurse, go with her. We'll to church
tomorrow.

//EXEUNT JULIET AND NURSE.//

CAPULET'S WIFE:

We shall be short in our provision:
'Tis now near night.

CAPULET:

Tush, I will stir about,
And all things shall be well, I warrant
thee, wife.

Go thou to Juliet, help to deck up her.
I'll not to bed tonight. Let me alone.
I'll play the housewife for this once. What,
ho!

They are all forth. Well, I will walk myself
To County Paris, to prepare him up
Against tomorrow. My heart is wondrous
light,

Since this same wayward girl is so reclaimed.

//EXEUNT SEVERALLY.//

CAPOLETTTO: Ba du-te: mâine mergem la altar.

//JULIETA IESE, ÎNSOȚITĂ DE DOICĂ.//

MADONNA CAPOLETTTO:

Merinde știi că nu avem destule
Se lasă noaptea...

CAPOLETTTO: Vindem ceva scule.

Să iasă strună totul. Strălucită

Pe Julieta o voiesc gătită.

La noapte nu mai dorm. Când văd lumina

Voi face, mâine, eu, pe gospodina.

Cum? Niciun slujitor la îndemână?

Mă duc la conte. O miloasă zână

Să facem nunta mâine hotărâște.

Julieta mea frumoasă mă iubește.

Sunt sprinten, și vărs lacrimi fierbinți,

De când copila și-a venit în minți!

//IES.//

Scene III

//JULIET'S CHAMBER. ENTER JULIET AND NURSE.//

JULIET: Ay, those attires are best. But, gentle Nurse,
I pray thee, leave me to myself tonight,
For I have need of many orisons
To move the heavens to smile upon my state,
Which — well thou know'st — is cross
and full of sin.

252

Romeo și Julieta
Romeo and Juliet

//ENTER CAPULET'S WIFE.//

CAPULET'S WIFE:

What, are you busy, ho?
Need you my help?

JULIET: No, madam, we have culled such necessaries
As are behoveful for our state tomorrow.
So please you, let me now be left alone,
And let the Nurse this night sit up with you,
For, I am sure, you have your hands full all,
In this so sudden business.

CAPULET'S WIFE:

Good night:
Get thee to bed, and rest; for thou hast need.

//EXEUNT CAPULET'S WIFE AND NURSE.//

JULIET: Farewell! God knows when we shall meet
again.
I have a faint cold fear thrills through my
veins

Scena a III-a

//IATACUL JULIETEI, CARE INTRĂ ÎMPREUNĂ CU DOICA.//
JULIETA:

(ALEGÂND O ROCHIE)

Da, rochia-aceasta este mai frumoasă

Fii bună, dragă doică, și mă lasă

În noaptea-asta singură. Știi bine

Că cerul poate cere de la mine

Umila pocăință. Ce-am făcut

E un păcat cumplit... de necrezut.

E viața mea nespuse de zbuciumată

Osândă-mi se cuvine, nu răsplată.

Păcatul meu e-atât de-îngrozitor,

De n-o să-mi vină ceru-într-ajutor,

Că sta-voi în genunchi o noapte-întreagă...

253

//INTRĂ MADONNA CAPOLETTO.//

MADONNA CAPOLETTO:

Ești obosită-acum, copilă dragă.

Nu ai nevoie de-ajutorul meu?

JULIETA:

Nu, mamă, ci mă rog de Dumnezeu.

Am tot ce se cuvine ca mireasă.

Vreau să mă rog. Și, dacă vrei, mă lasă

În noaptea-aceasta singură. Cu tine

O ia pe doică. Faceți totul bine.

Căci totul s-a făcut cu-atâta grabă...

MADONNA CAPOLETTO:

Hai, doică, mai avem destulă treabă.

Și s-o lăsăm pe Julieta, care

Voiește să se ducă la culcare.

Cu drept cuvânt. Fetițo, noapte bună!

//MADONNA CAPOLETTO IESE ÎMPREUNĂ CU DOICA.//

JULIETA:

(SINGURĂ) Adio, mamă! Soarta rea, sau bună,

Mai știe dacă ne vom revedea.

Simt reci fiori în toată ființa mea.

That almost freezes up the heat of life.
I'll call them back again to comfort me.
Nurse! — What should she do here?
My dismal scene I needs must act alone.⁴⁵
Come, vial.

What if this mixture do not work at all?
Shall I be married then tomorrow morning?
No, no, this shall forbid it. Lie thou there.
LAYING DOWN HER DAGGER.

What if it be a poison, which the friar
Subtly hath ministered to have me dead,
Lest in this marriage he sould be dishonour'd,
Because he married me before to Romeo?
I fear it is — and yet methinks it should not,
For he hath still been tried a holy man.
How if, when I am laid into the tomb,
I wake before the time that Romeo
Come to redeem me? There's a fearful point.
Shall I not, then, be stifled in the vault,
To whose foul mouth no healthsome air
breathes in,
And there die strangled ere my Romeo
comes?

Or, if I live, is it not very like,
The horrible conceit of death and night,
Together with the terror of the place, —
As in a vault, an ancient receptacle,
Where, for these many hundred years, the
bones
Of all my buried ancestors are pack'd;
Where bloody Tybalt, yet but green in
earth,
Lies festering in his shroud; where, as they
say,
At some hours in the night spirits resort;
Alack, alack, is it not like that I,
So early waking, what with loathsome
smells,

Încet, încet, simt trupul cum îngheață,
Voi fi ca moartă mâine dimineață...
Să le mai strig! Să-mi caut mângâierea?
Mi-ar trebui! (STRIGĂ) O! Doică! Nu!
Durerea!
Mă-îndeamnă-acuma singură să-mi joc
Un rol... un nenoroc sau un noroc.
Tu, tainic șip. Ciudat amestec, care,
De mâine n-o avea nicio urmare,
M-or duce mâine-atunci la cununie!
Nu! Nu! Aceasta n-ar putea să fie.
(AȘEZÂND PUMNALUL LÂNGĂ EA)
Tu stai aici! Dar dacă-i vreo otravă?
Călugărul, în spaima lui grozavă
Că ce-a făcut va fi descoperit,
Cu viclenia lui m-a otrăvit!
Mă tem că este-așa... că-i un nemernic...
Dar spun cu toții că-i un om cucernic!
Dar dacă eu, culcată-într-un sicriu
În cripta noastră, mă trezesc târziu,
Sau poate prea devreme.. mai-înainte
Să vină, căutând printre morminte,
Romeo să mă mântuie? Trezită
În cripta mea voi fi înăbușită
Sub boltă, unde groaznicul miros
Nu-i risipit de vântul sănătos.
Și gândul morții-în mintea-mi înviată
Mă va trezi în noaptea înghețată,
Într-un cavou în care-s îngropați
Din neamul meu, atât de mulți bărbați,
Și Tybalt, de cinci zile îngropat!
În giulgiu-i alb și-atât de-însângerat!
Va fi atuncea clipa de apoi!
La miezul nopții, duhuri și strigoi
Atunci, se spune, rătăcesc sub lună,
Și-i prind pe morți în hora lor nebună!
Așa se-întâmplă și cu-o mătrăgună
Când, dezgropată, să te chinuiască,

And shrieks like mandrakes' torn out of
the earth,

That living mortals, hearing them, run
mad —⁴⁶

O, if I wake, shall I not be distraught,
Environèd with all these hideous fears?
And madly play with my forefathers' joints?
And pluck the mangled Tybalt from his
shroud?

And, in this rage, with some great
kinsman's bone,
As with a club, dash out my desperate
brains?

O, look! Methinks I see my cousin's ghost
Seeking out Romeo, that did spit his body
Upon a rapier's point. Stay, Tybalt, stay!
Romeo, I come! This do I drink to thee.

Ea caută să te înnebunească.
O! Dacă plină-atunci de suferinți,
Îmi voi ieși, năprasnică, din minți,
Voi smulge-un os al unui vechi străbun,
Și-l voi zdrobi de creieru-mi nebun!
Pe Tybalt parcă-l văd, al cărui duh
L-aleargă pe Romeo prin văzduh.
Stai, Tybalt! Vin, Romeo! Te-oi vedea!
Beau șipu-acesta-în sănătatea ta.

//SOARBE CONȚINUTUL ȘIPULUI ȘI SE ARUNCĂ PE PAT,
AVÂND GRIJĂ SĂ TRAGĂ PERDELELE POLOGULUI ÎN
JURUL TRUPULUI EI.⁴⁷//

Scene IV

HALL IN CAPULET'S HOUSE.

//ENTER CAPULET'S WIFE, AND THE NURSE.//

CAPULET'S WIFE:

Hold, take these keys, and fetch more
spices,⁴⁸ Nurse.

NURSE: They call for dates and quinces in the pastry.

//ENTER CAPULET.//

CAPULET: Come, stir, stir, stir! The second cock hath
crowed,
The curfew-bell hath rung.⁴⁹ 'Tis three o'clock.
Look to the baked meats, good Angelica.
Spare not for cost.

258

NURSE: Go, you cot-quean, go,
Get you to bed. Faith, you'll be sick
tomorrow
For this night's watching.

CAPULET: No, not a whit. What, I have watched ere
now
All night for lesser cause, and ne'er been
sick.

CAPULET'S WIFE:

Ay, you have been a mouse-hunt in your
time,
But I will watch you from such watching
now.

//EXEUNT CAPULET'S WIFE AND NURSE.//

CAPULET: A jealous-hood, a jealous-hood!

//ENTER THREE OR FOUR SERVINGMEN, WITH SPITS,
LOGS, AND BASKETS.//

Now, fellow,
What is there?

Scena a IV-a

O SALĂ MARE ÎN PALATUL CAPOLETTO.

//INTRĂ MADONNA CAPOLETTO ȘI DOICA.//

MADONNA CAPOLETTO:

Ia cheile și scoate mirodenii.

DOICA:

Mi-au mai cerut curmale și gutui.

Le trebuie să facă prăjituri.

//INTRĂ CAPOLETTO.//

CAPOLETTO:

Hai, dați-i zor! Cocoșul a cântat

A doua oară. Clopotu-a sunat

Utrenia. Să pui, te rog, fripturile pe foc,

Economie n-ai să faci deloc,

Preabună Angelico.

DOICA:

Mergi îndată

Și culcă-te, stăpâne. Tulburată

Ți-e mintea. Ai vegheat o noapte-întregă!

CAPOLETTO:

Dar câte nopți pe lume, doică dragă,

Eu n-am vegheat? Și uneori a fost

O pricină destul de fără rost.

Și n-am căzut la pat! Auzi tu, puică?

MADONNA CAPOLETTO:

Știm bine că-ai cam fost o nevăstuică

La vremea ta. Ai vrut să faci priveghe:

Veghea-vom noi să nu mai stai de veghe.

CAPOLETTO:

Vrei să te-arăți, cât vei trăi, geloasă?

//IES SIGNORA CAPOLETTO ȘI DOICA. INTRĂ TREI-PATRU

SLUJITORI CU FRIGĂRI, BUȘTENI ȘI COȘURI CU MÂNCARE.//

Băieți, ia suneți, ce-ați adus în casă?

FIRST SERVINGMAN:

Things for the cook, sir, but I know not what.

CAPULET: Make haste, make haste.

//EXIT FIRST SERVINGMAN AND ONE OR TWO OTHERS.//

Sirrah, fetch drier logs.

Call Peter, He will show thee where they are.

SECOND SERVINGMAN:

I have a head, sir, that will find out logs,
And never trouble Peter for the matter.

CAPULET: Mass, and well said! A merry whoreson, ha!
Thou shalt be logger-head. Good faith, 'tis
day.

SECOND SERVINGMAN.//

The county will be here with music straight,
For so he said he would: I hear him near.

MUSIC PLAYS WITHIN. Nurse! Wife!

What ho! what, Nurse, I say!

//RE-ENTER NURSE.//

Go waken Juliet. Go and trim her up.
I'll go and chat with Paris. Hie, make haste,
Make haste, the bridegroom he is come
already.

Make haste, I say.

//EXEUNT.//

ÎNTÂIUL SLUJITOR:

E pentru bucătar, Măria Ta!
Nu știm ce-ar fi...

//(IESE.)//

CAPOLETTO: (ALTUI SLUJITOR) Ia să ne-aduci câțiva
Bușteni uscați. Pe Peter să-l aduci,
El știe unde se găsesc butuci.

AL DOILEA SLUJITOR:

Stăpâne, Peter are altă treabă.
Butucii vi-i aduc și eu, degrabă.

CAPOLETTO: Îmi place ce mi-ai spus, fecior de lele.

Stăpân pe toți butucii casei mele
Vei fi de azi. Vezi, zorile mijesc,
Sosește ceasul nunții. Socotesc
Că Paris va aduce lăutari
Cum a făgăduit...

(SE AUDE MUZICĂ AFARĂ.) La zile mari
Sunt bineveniți.

(STRIGĂ) Signora! Doică! Îndată
Treziiți-o pe iubita noastră fată.
Pe Paris îl voi ține eu de vorbă...
Se-aude și un sunet de teorbă.
Hai, repede, că mirele-a sosit.
Treziiți-mi fata! Hai! M-ați auzit?

//IES TOȚI.//

Scene V

JULIET'S CHAMBER.

//ENTER NURSE.//

NURSE: Mistress, what, mistress! Juliet! Fast, I warrant her, she.
Why, lamb! why, lady! Fie, you slug-a-bed!
Why, love, I say! madam! sweet-heart!
why, bride!
What, not a word? You take your pennyworths now.
Sleep for a week, for the next night, I warrant,
The County Paris hath set up his rest,
That you shall rest but little. God forgive me!
Marry, and amen. How sound is she asleep!
I must needs wake her. Madam, madam, madam!
Ay, let the County take you in your bed.
He'll fright you up, i'faith. Will it not be?
UNDRAWS THE CURTAINS.
What, dressed and in your clothes, and down again?
I must needs wake you. Lady, lady, lady!
Alas, alas! Help, help! My lady's dead!
O, well-a-day, that ever I was born!
Some aqua vitæ, ho! My lord! my lady!

//ENTER CAPULET'S WIFE.//

CAPULET'S WIFE:

What noise is here?

NURSE: O lamentable day!

CAPULET'S WIFE:

What is the matter?

NURSE: Look, look! O heavy day!

Scena a V-a

IATACUL JULIETEI, ADORMITĂ.

//INTRĂ DOICA.//

DOICA: Trezește-te, fetițo! Mielușea!
Hai, Julieta, mielușica mea!
Trezește-te, fetiță somnoroasă!
Odorul meu! Trezește-te, mireasă!
Cum? Nicio vorbă? Vrei să te-odihnești
O săptămână? Știi tu ce pățești
În noaptea-asta... și-alte nopți de-a rândul
Frumosul Paris-mi știe bine gândul...
O, Doamne iartă! Maică precurată!
Cum doarme! Mai adânc ca niciodată!
Se cade s-o trezesc. Stăpână,-ai vrea
Din pat să vie Paris să te ia?
Desigur că te va înspăimânta!
Pun rămășag că va fi chiar așa!

//DĂ LA O PARTE PERDELELE DE LA POLOG.//

Ce este asta? Doarme îmbrăcată?
Nu s-a trezit de când a fost culcată?
Stăpână! Julieto! Ajutor!
Stăpâna mea e moartă! Vai! De dor!
O! Zi de jale! Cum de m-am născut!
Odorul meu! Odorul! L-am pierdut!
Aduceți AQUA VITÆ! Vai, stăpâne!
Signora! Conte! Cine mai rămâne?

//INTRĂ MADONNA CAPOLETTO.//

MADONNA CAPOLETTO:

Ce zarvă se aude?

DOICA: Zi cumplită!

MADONNA CAPOLETTO:

Ce s-a întâmplat?

DOICA: Priviți-o, neclintită,

Cum zace-n pat.

CAPULET'S WIFE:

O me, O me! my child, my only life,
Revive, look up, or I will die with thee!
Help, help, call help!

//ENTER CAPULET.//

CAPULET: For shame, bring Juliet forth. Her lord is
come.

NURSE: She's dead, deceased. She's dead; alack
the day!

CAPULET'S WIFE:

Alack the day, she's dead, she's dead, she's
dead!

CAPULET: Ha! let me see her! Out, alas, she's cold;
Her blood is settled, and her joints are stiff.
Life and these lips have long been separated.
Death lies on her like an untimely frost.
Upon the sweetest flower of all the field.

NURSE: O lamentable day!

CAPULET'S WIFE:

O woful time!

CAPULET: Death, that hath ta'en her hence to make
me wail.
Ties up my tongue, and will not let me
speak.

//ENTER FRIAR LAURENCE AND PARIS, WITH
MUSICIANS.//

FRIAR LAURENCE:

Come, is the bride ready to
go to church?

CAPULET: Ready to go, but never to return.
[TO PARIS] O son! the night before thy
wedding-day
Hath Death lain with thy wife. There she
lies,
Flower as she was, deflowerèd by him.
Death is my son-in-law, Death is my heir.

MADONNA CAPOLETTO:

Copila mea? Nu-i bine!
Trezește-te, sau mor și eu cu tine!
Vai! Ajutor! Chemați într-ajutor!

//INTRĂ CAPOLETTO.//

CAPOLETTO: Ei, mirele-o așteaptă, plin de dor!
Aduceți-o mai iute!

DOICA: Nu se poate!
E moartă, moartă! De i-ar fi iertate
Păcatele!

MADONNA CAPOLETTO:

O, soartă blestemată!

CAPOLETTO: Ce este? Vreau s-o văd! E înghețată!
De multă vreme sângele i-a stat
Și de pe-aceste buze a zburat
De mult căldura vieții. Grozăvie!
Pe cea mai albă floare din câmpie
S-a abătut o iarnă timpurie.

DOICA: O, ceas amar!

MADONNA CAPOLETTO:

O, zi nenorocită!

CAPOLETTO: O, soartă cruntă și nefericită!
M-a doborât de-a pururi lovitura:
Îmi leagă limba și-mi închide gura!

//INTRĂ, SUIND DE JOS, FRATELE LORENZO, ÎNSOȚINDU-L
PE PARIS, CARE A URCAT CU LĂUTARII LUI.//

FRATELE LORENZO:

E gata de biserică mireasa?

CAPOLETTO: Să meargă da, dar nu-și mai vede casa!
(CĂTRE CONTELE PARIS):
Iubitul meu, năprasnică ursită!
Mireasa ta a fost, cum vezi, pețită
De-al morții înger, care-a vrut să moară
În toată strălucirea-i de fecioară.
Mi-e ginere, și mi-e moștenitor.

My daughter he hath wedded. I will die,
And leave him all. Life, living, all is Death's.

PARIS: Have I thought long to see this morning's
face,
And doth it give me such a sight as this?

CAPULET'S WIFE:
Accursed, unhappy, wretched,
hateful day!
Most miserable hour that e'er time saw
In lasting labour of his pilgrimage!
But one, poor one, one poor and loving
child,
But one thing to rejoice and solace in,
And cruel death hath caught it from my
sight!

NURSE: O woe! O woful, woful, woful day!
Most lamentable day! Most woful day,
That ever, ever, I did yet behold!
O day! O day! O day! O hateful day!
Never was seen so black a day as this:
O woful day, O woful day!

PARIS: Beguiled, divorced, wronged, spited, slain!
Most detestable death, by thee beguiled,
By cruel cruel thee quite overthrown!
O love! O life! not life, but love in death!

CAPULET: Despised, distressed, hated, martyr'd, kill'd!
Uncomfortable time, why camest thou
now
To murder, murder our solemnity?
O child! O child! my soul, and not my
child!
Dead art thou! alack! my child is dead;
And with my child my joys are buried.

FRIAR LAURENCE:
Peace, ho, for shame!
confusion's cure lives not

El mi-a luat copila, iar eu mor.
Prin blestemată hotărâre-a soartei,
Rămâne-avere, nume, totul, moarte!

CONTELE PARIS:

O! Cât de multă vreme m-am gândit
La ziua-aceasta! Doamne! Sunt zdrobit!

MADONNA CAPOLETTTO:

Priveliștea aceasta mă-îngrozește!
O Doamne, doamne, doamne! Mântuiește!
Ce moarte crudă, înspăimântătoare!
Doar un copil să ai, pe lumea mare.
Un biet copil, ce mă iubea nespus
Și moartea crudă mi l-a smuls! S-a dus!

DOICA:

O zi de jale! Vai! Ce zi de jale!
Cum nu mi-ai răsărit nicicând în cale!
Zi blestemată! Zi afurisită!
Zi ticăloasă! Zi nelegiuită!
Nicicând o zi atâta de cumplită
N-a fost de soarta cruntă-ășa ursită!

CONTELE PARIS:

O, moarte! Ți-ai bătut de mine joc
M-a covârșit cumplitul nenoroc.
M-a copleșit vicleana-ți uneltire,
M-a covârșit în deznădăjduire!

CAPOLETTTO:

O, zi-însăimântătoare, zi cumplită,
Ai risipit o viață pregătită
Să meargă-n straie albe de mireasă
La catedrală, și apoi acasă.
Copila mea! Sărmana mea copilă!
Mi-e sufletul însângerat de milă!
Copila mea e-în groapă-acum, în groapă!
Cu ea și viața mea încet se-îngroapă!

FRATELE LORENZO:

Voi, oameni buni, destul cu-atâta jale.
Nu-i deznădejdea cea mai bună cale

In these confusions. Heaven and yourself
Had part in this fair maid. Now heaven
hath all,
And all the better is it for the maid.
Your part in her you could not keep from
death,
But heaven keeps his part in eternal life.
The most you sought was her promotion,
For 'twas your heaven she should be
advanced,
And weep ye now, seeing she is advanced
Above the clouds, as high as heaven itself?
O, in this love, you love your child so ill,
That you run mad, seeing that she is well:
She's not well married that lives married
long;
But she's best married that dies married
young.
Dry up your tears, and stick your
rosemary
On this fair corse, and, as the custom is,
In all her best array bear her to church;
For though fond nature bids us all lament,
Yet nature's tears are reason's merriment.

CAPULET: All things that we ordained festival,
Turn from their office to black funeral.
Our instruments to melancholy bells,
Our wedding cheer to a sad burial feast,
Our solemn hymns to sullen dirges
change;
Our bridal flowers serve for a buried corse,

Spre care ne îndeamnă cerul sfânt.
 El a trimis un înger pe pământ.
 Și-acum pe înger-l cheamă înapoi.
 E-în cer acum, și nimeni dintre noi
 Nu-l poate-învinui de dușmănie.
 A vrut copila-în ceruri să și-o ție!
 Voi n-ați putut, aici, s-o țineți vie!
 Dar cerul sfânt o ține-o veșnicie!
 Voi i-ați dorit o-înaltă propășire
 Și-acuma va rămâne-în amintire.
 Dorința voastră cea mai scumpă-a fost
 S-o ridicăți mai sus; și fără rost
 Acum o plângeți, când s-a înălțat
 Spre paradisul binecuvântat.
 Ați îndrăgit-o-aicea, pe pământ,
 Și-acuma s-a-înălțat spre cerul sfânt!
 Copila care vrea să se mărite
 Și zile lungi să-i fie hărăzite
 În căsnicia-i veșnic fericită
 Socot că mult mai rău e osândită
 Decât aceea care-i norocoasă
 Și care moare tânără mireasă.
 Pe leșul ei să presărați din plin,
 Cum i-obiceiul, foi de rozmarin
 Și crini din toate mâinile-aruncați.
 Apoi la catedrală s-o purtați,
 Pe ulițe purtând-o de acasă
 În alba ei podoabă de mireasă.
 Deși să plângem poruncește firea,
 Unim înțelepciunea cu iubirea.

CAPOLETTO: Tot ce am pus la cale pentru nuntă
 Slujește-acuma pentru-o moarte cruntă
 În loc de strune, clopote-au să sune,
 În jalnicul alai de-îngropăciune.
 În loc de veselie, jale cruntă,
 Și bocete, nu cântece de nuntă.
 Azi toate, toate, și-au schimbat menirea
 Și-și caută, în ceruri, mântuirea.

And all things change them to the
contrary.

FRIAR LAURENCE:

Sir, go you in; and, madam, go with him,
And go, Sir Paris. Everyone prepare
To follow this fair corse unto her grave:
The heavens do lour upon you for some ill;
Move them no more by crossing their
high will.

//THEY CAST ROSEMARY ON JULIET, AND SHUT THE
CURTAINS.//

//EXEUNT ALL BUT THE NURSE AND MUSICIANS.//

FIRST MUSICIAN:

Faith, we may put up our pipes, and be
gone.

270

Romeo și Julieta
Romeo and Juliet

NURSE:

Honest good fellows, ah, put up, put up.
FOR, WELL YOU KNOW, THIS IS A PITIFUL
CASE.

//[EXIT.]//

FIRST MUSICIAN:

Ay, by my troth, the case may be
amended.

//EXIT NURSE. ENTER PETER.//

SERVANT:

Musicians, O, musicians! 'Heart's ease',
'Heart's ease'; O, an you will have me live,
play 'Heart's ease'.

FIRST MUSICIAN:

Why 'Heart's ease'?

SERVANT

O, musicians, because my heart itself
plays 'My heart is full of woe'. O, play me
some merry dump to comfort me.

FIRST MUSICIAN:

Not a dump, we. 'Tis no time to play now.

Cununa de mireasă șade-acum
Pe un coșciug, spre cel din urmă drum!

FRATELE LORENZO:

Vă pregătiți de-alaiul funerar.
Signore, să vă-ajute Sfântul Har.
Signora, conte Paris. Ceasu-i sfânt:
Să vă-însoțiți copila la mormânt.
Nu mai stârniți a cerului mânie.
Ci faceți-vă-întreaga datorie!

//IES CAPOLETTO, SIGNORA CAPOLETTO, PARIS ȘI
FRATELE LORENZO.//

//ÎNAINTE DE A PĂRĂSI IATACUL JULIETEI, TOȚI
PRESARĂ CRINI ȘI FIRE DE ROZMARIN PE LEȘUL
JULIETEI ȘI TRAG PERDELELE POLOGULUI.//

ÎNTÂIUL LĂUTAR:

Acum, fraților, nu mai avem altceva de
făcut decât să ne luăm dibelele și s-o
ștergem din casa aceasta a morții.
Flăcăilor, puteți porni pe-o cale;
În casa asta prea e multă jale!

DOICA:

271

Romeo și Julieta
Romeo and Juliet

ÎNTÂIUL LĂUTAR:

(CERCETÂNDU-ȘI LĂUTA CU O STRUNĂ
RUPTĂ) Dar lucrurile pot să se îndrepte...

//ÎN VREME CE DOICA IESE PE O PARTE, INTRĂ PETER.//

PETER: Voi, lăutari, cu vorbe înțelepte,
Cântați-mi, pentru cea din urmă oară,
Romanța: „Mântuită inimioară!“.
De mă iubiți, cântați-o chiar acum.

ÎNTÂIUL LĂUTAR:

De ce romanța asta?

PETER: Totu-i scrum
În inima-mi sărmana! Este plină
De jale. Numai muzica mă-alină.
Cântați-o cum se cântă un prohod...

ÎNTÂIUL LĂUTAR:

Noi nu cântăm prohoade, nici Irod.

SERVANT: You will not then?

FIRST MUSICIAN:

No.

SERVANT: I will then give it you soundly.

FIRST MUSICIAN:

What will you give us?

SERVANT: No money, on my faith, but the glee. I will give you the minstrel.

FIRST MUSICIAN:

Then will I give you the serving-creature.

SERVANT: [DRAWING HIS DAGGER] Then will I lay the serving-creature's dagger on your pate. I will carry no crotchets. I'll re you, I'll fa you. Do you note me?

FIRST MUSICIAN:

An you re us and fa us, you note us.

SECOND MUSICIAN:

Pray you, put up your dagger and put out your wit.

SERVANT: Then have at you with my wit. I will dry-beat you with an iron wit, and put up my iron dagger. Answer me like men. [SINGS.]: When griping grief the heart doth wound, And doleful dumps the mind oppress, Then music with her silver sound' Why 'silver sound', why 'music with her silver sound'? What say you, Matthew Minikin?

FIRST MUSICIAN:

Marry, sir, because silver hath a sweet sound.

PETER: Prin urmare, nici pomeneală să cântați?

ÎNTÂIUL LĂUTAR:

Nu.

PETER: Atunci am să vă dau vouă...

ÎNTÂIUL LĂUTAR:

Și ce anume vrei să ne dai?

PETER: N-am să vă dau bani, pe cinstea mea, ci o batjocură. Am să mă port cu voi ca și cum ați fi dintre menestrelți.

ÎNTÂIUL LĂUTAR:

Atunci ne vom purta cu domnia-ta de parcă ai fi un rânduș.

PETER: (TRĂGÂNDU-ȘI SATÂRUL) Atunci am să-mi înfig și eu satârul de rânduș sub scăfârliia dumatilă. Nu v-am cerut să apăsați pe clapele negre. Dar eu am să vă trag la DO-uri, la RE-uri, la FA-uri și alte note de notat acum.

LĂUTARUL: Păi, dacă te pricepi să ne tragi la RE-uri și la FA-uri, dumneata ne vei da note nouă.

AL DOILEA LĂUTAR:

Până una alta, dă-ți satârul ăla la o parte și fă-ne mai bine să știm dacă ești om de duh.

PETER: Aha! Aveți poftă să vă încontrați cu duhul meu? Am să vă iau la trântă cu duhul meu de fier. Cât despre satârul acesta tăios, îl dau la o parte. Vă rog să-mi răspundeți ca oamenilți.

(CÂNTĂ): Când inima-i rănită de durere,

Când sufletul și gândul ți-s pustilți,

Tu, muzică, prin sunete-argintilți,

Stârnești în minte-o fragedă plăcere.

Știți voi, flăcăi, de ce pomenesc de „sunete argintilți“?

Ia să vedem dacă știi de ce, meștere Matei Mațe-fripte?

ÎNTÂIUL LĂUTAR:

Păi, signore, fiindcă argintul are un sunet nespus de frumos.

SERVANT: Pretty! What say you, Hugh Rebeck?

SECOND MUSICIAN:

I say 'silver sound'
because musicians sound for silver.

SERVANT: Pretty too! What say you, Simon
Soundpost?

THIRD MUSICIAN:

Faith, I know not what to say.

SERVANT: O, I cry you mercy, you are the singer. I
will say for you. It is 'music with her silver
sound', because musicians have no gold for
sounding.

SINGS. 'Then music with her silver sound
With speedy help doth lend redress.'

//EXIT.//

FIRST MUSICIAN:

What a pestilent knave is this same!

SECOND MUSICIAN:

Hang him, Jack! Come,
we'll in here, tarry for the mourners, and
stay dinner.

//EXEUNT.//

PETER: Strașnic! Tu ce părere ai avea, Hugo Lăută?

AL DOILEA LĂUTAR:

Eu aș crede că „sunet de argint“ înseamnă că viorile lăutarilor sună pentru bani de argint.

PETER: Și asta-i bună! Ce părere mai ai și tu, Simioane Inimă-de-vioară?

CEL DE-AL TREILEA LĂUTAR:

Pe cinstea mea dacă știu ce să-ți răspund!

PETER: Vă cer iertare la toți. Doar ați venit aici să-i trageți cu arcușul. Se spune „sunetele argintii ale muzicii“, pentru că lăutarii primesc bani de argint, și nu de aur, pentru osteneala lor.

Prin sunetele tale argintii
Ești, muzică, prilej de bucurii!

//IESE CÂNTÂND.//

LĂUTARUL: Cine naiba o mai fi și ticălosul acesta împuțit?

AL DOILEA LĂUTAR:

Ducă-se dracului să se spânzure. Hai să plecăm de aici și să așteptăm când se va înapoia alaiul funerar. Ne vor da doar și nouă ceva de mâncare. De pomană...

//IES TOȚI.//

Act V

Scene I

MANTUA. A STREET.

//ENTER ROMEO.//

ROMEO: If I may trust the flattering truth of sleep,
My dreams presage some joyful news at
hand.
My bosom's lord sits lightly in his throne,
And all this day an unaccustomed spirit
Lifts me above the ground with cheerful
thoughts.
I dreamt my lady came and found me
dead —
Strange dream, that gives a dead man
leave to think! —
And breathed such life with kisses in my
lips,
That I revived, and was an emperor.
Ah me! how sweet is love itself possess'd,
When but love's shadows are so rich in
joy!

//ENTER BALTHASAR, BOOTED.//

News from Verona! — How now, Balthasar!
Dost thou not bring me letters from the
friar?
How doth my lady? Is my father well?
How fares my Juliet? That I ask again,
For nothing can be ill, if she be well.
BALTHASAR: Then she is well, and nothing can be ill.
Her body sleeps in Capels' monument,

ACTUL al V-lea

Scena I

O ULIȚĂ LA MANTOVA, SE ÎNSEREAZĂ.

//INTRĂ ROMEO.//

ROMEO: Azi am avut un vis măgulitor
Prin somn, dar poate-o fi amăgitor.
Căci se făcea că Doamna mea, Iubirea,
Ședea pe-un tron, și-și arunca privirea
Spre mine doar. De-atuncea am simțit
Întreaga zi, că visu-i împlinit,
Și că mă-înălță-un duh amețitor
Încet spre ceruri, fără să cobor,
Cu gânduri fără seamăn de voioase.
Soția mea, cu gânduri mângâioase
Se înalță spre mine. Însă eu
Eram ajuns pe veci în Empireu,
O, vis ce face morții să gândească!
Sărutul ei, suflarea-i îngerească
Mi-a dat atâta vlagă! M-am sculat
Din morți, în vis, precum un Împărat.
Ce dulce, Doamne, poate fi iubirea,
De vreme ce tresari la amintirea
Iubitei și-a săruturilor ei.
Ce fericită-i umbra dragostei!

//INTRĂ BALTHASAR, ÎNCĂLȚAT CU CIZME.//

Ce vești de la Verona, Balthasar?
Nu mi-a trimis, cu cuviosu-i har,
Vreun răvaș? Soția mea ce face?
Părinții mei? Julieta are pace?
Te-întreb din nou, căci știi că pentru mine
E rău dacă Julietei nu-i e bine.

BALTHASAR: Pe giulgiu-i alb toți îngerii coboară.
Îi doarme trupu-în cripta-i seculară,

And her immortal part with angels lives.
I saw her laid low in her kindred's vault,
And presently took post to tell it you.
O, pardon me for bringing these ill news,
Since you did leave it for my office, sir.

ROMEO: Is it even so? Then I defy you, stars.
Thou knowest my lodging. Get me ink
and paper,
And hire post-horses. I will hence tonight.

BALTHASAR: I do beseech you, sir, have patience.
Your looks are pale and wild, and do import
Some misadventure.

ROMEO: Tush, thou art deceived.
Leave me, and do the thing I bid thee do.
Hast thou no letters to me from the friar?

BALTHASAR: No, my good lord.

ROMEO: No matter. Get thee gone,
And hire those horses. I'll be with thee
straight.

//EXIT BALTHASAR.//

Well, Juliet, I will lie with thee tonight.
Let's see for means. O mischief, thou art
swift
To enter in the thoughts of desperate men!
I do remember an apothecary, —
And hereabouts he dwells, — which late I
noted,
In tattered weeds, with overwhelming
brows,
Culling of simples. Meagre were his looks,
Sharp misery had worn him to the bones,
And in his needy shop a tortoise hung,
An alligator stuffed, and other skins
Of ill-shaped fishes; and about his shelves

- Și sufletu-i se-înălță-acum, ușor,
Spre-o boltă-în care nu e niciun nor.
Sub boltă am văzut cum au culcat-o,
Și cea din urmă slavă toți i-au dat-o.
Și-am alergat aici să te vestesc
Că s-a-înălțat din iadul pământesc.
Stăpâne, știi că vestea mea te doare,
Dar tu mi-ai dat această-însărcinare!
- ROMEO: Așa! Atunci cumplit vă blestem, stele,
La voi e sufletul soției mele.
Știi unde stau. Cerneală și hârtie.
Diseară vom pleca la datorie.
- BALTHASAR: Te rog, stăpâne, stai. Mai ai răbdare!
Privesc spre tine cu îngrijorare.
Privirile-ți sunt palide,-încruntate,
Și ochii tăi lucesc cumplit. Și poate
Că pui la cale-o faptă sângheroasă.
- ROMEO: Ba nu, te-înșeli. Vreau să plecăm acasă.
Niciun răvaș de la duhovnic?
- BALTHASAR: Nu!
- ROMEO: Tocmește caii. Vin și eu acu'.

//IESE BALTHASAR.//

La noapte, Julieto, voi dormi
Alătura de tine. Voi găsi
Un mijloc potrivit. Nenorocirea
Îndată îți frământă-închipuirea,
Și mijlocul te facă să-l găsești.
O deznădejde! Acum îmi amintești
De-un biet spițer, ce stă pe-aici, aproape
Și strânge ierburi pentru-anume ape.
Chiar ieri îmi pare că l-am întâlnit;
E zdrențaros și foarte istovit
De lipsuri și de griji. Cu fața suptă
Și scofâlcită, zi de zi se luptă,
Să strângă buruieni. Le-aduce-acasă,
În prăvălia lui sărăcăcioasă.

A beggarly account of empty boxes,
Green earthen pots, bladders and musty
seeds,
Remnants of packthread and old cakes
of roses,
Were thinly scatter'd, to make up a show.
Noting this penury, to myself I said
'An if a man did need a poison now,
Whose sale is present death in Mantua,
Here lives a caitiff wretch would sell it
him.'
O, this same thought did but forerun
my need;
And this same needy man must sell it me.
As I remember, this should be the house.
Being holiday, the beggar's shop is shut.
What, ho! apothecary!

APOTHECARY:

Who calls so loud?

ROMEO: Come hither, man. I see that thou art
poor.

HE OFFERS MONEY.

Hold, there is forty ducats. Let me have
A dram of poison — such soon-speeding
gear

As will disperse itself through all the
veins,

That the life-weary taker may fall dead,
And that the trunk may be discharged
of breath

As violently as hasty powder fired
Doth hurry from the fatal cannon's womb.

Țestoase broaște prinse de tavan,
Se pare că le prinde an de an.
Și un aligator umplut cu paie
E așezat în cealaltă odaie.
Stau piei de pești schilozi pe rafturi, toate
Înghesuite jalnic, cum se poate.
Bășici, cutii deșarte, și o zdreanță
Mult peticită. Oale de faianță
În verde colorate. Multe flori,
Semințe vechi, ca și păpuși de sfori.
Sunt multe mărunțișuri. Sărăcie
Cumplită în sărmana prăvălie.
Mi-am spus că dacă-ai vrea, fără zăbavă,
Să cumperi de la cineva otravă –
În Mantova cu moartea-i pedepsită
Vânzarea ei — e foarte potrivită
Această spițerie. Iei în voie
Otrava, ți-o va da-o, de nevoie
Spițeru-acela, cum am presimțit,
Chiar înainte de a fi dorit
Să-mi pun un capăt vieții. Mi se pare
Că nu-i deschisă, căci e sărbătoare.
Să-l strig atunci: (STRIGĂ) Hei! Meștere!
(DE LA O FEREASTRĂ) Răspunde:
Ce vrei?
ROMEO: Să-mi înlesnești să pot pătrunde
În prăvălia ta.
(SPIȚERUL COBOARĂ ȘI DESCHIDE UȘA.)
Aș vrea să-mi dai
Otrava cea mai grea pe care-o ai
Și care într-o clipă te doboară,
Veninul ei în sânge când coboară.
Cum pulberea, aprinsă de scânteii,
Fărămă orișice în calea ei.
Am patruzeci de galbeni ca balsam...

APOTHECARY:

Such mortal drugs I have, but
Mantua's law

Is death to any he that utters them.

ROMEO:

Art thou so bare and full of wretchedness,
And fear'st to die? Famine is in thy cheeks,
Need and oppression starveth in thine eyes,
Contempt and beggary hangs upon thy back.
The world is not thy friend nor the
world's law.

The world affords no law to make thee rich.
Then be not poor, but break it, and take this.

APOTHECARY:

My poverty but not my will consents.

ROMEO:

I pay thy poverty and not thy will.

APOTHECARY: [HANDING ROMEO POISON] Put this in
any liquid thing you will

And drink it off, and if you had the strength
Of twenty men it would dispatch you
straight.

ROMEO:

[GIVING MONEY] There is thy gold —
worse poison to men's souls,
Doing more murders in this loathsome
world,

Than these poor compounds that thou
mayst not sell.

I sell thee poison; thou hast sold me none.
Farewell, buy food, and get thyself in flesh.

//EXIT APOTHECARY.//

Come, cordial and not poison, go with me
To Juliet's grave, for there must I use thee.

//EXEUNT.//

SPIȚERUL: Otrava-aceasta ucigașă-o am,
 Dar Mantova cu moartea pedepsește
 Pe-acel ce pe otravă se tocmește.

ROMEO: Copil de suflet al cumplitei soarte,
 Sărac lipit, cum de te temi de moarte?
 De foame biata față ți-este suptă,
 Ești un învins în crunta vieții luptă.
 Ești îmbrăcat în zdrențe. Duci în spate,
 Spițerule, mulțime de păcate.
 Bogat nu te va face nicio lege.
 Deci săvârșește o fărădelege.

SPIȚERUL: Mă face sărăcia să primesc,
 Și nu voința mea...

ROMEO: Eu îi plătesc
 Doar sărăciei, nu voinței tale.

SPIȚERUL: Otrava luată astfel pe parale
 O poți turna în orice băătură
 Și e destul să sorbi o picătură,
 Chiar dacă-ai fi vânjos cât douăzeci,
 Ca spre lăcașul morților să pleci.

ROMEO: (NUMĂRÂNDU-I GALBENII) Ia-ți aurul, o
 astfel de otravă
 A sufletelor fără nicio slavă.
 În lumea-aceasta-așa nelegiuită,
 Pe oameni îi aduce în ispită
 Să săvârșească sute de păcate,
 Cu mult mai multe, mai nenumărate,
 Ca marfa ce mi-o vinzi din sărăcie:
 Otravă eu îți vând, și nu tu mie.
 Rămâi cu bine și să-ți cumperi hrană
 Și-îngrașă-te, în biata ta dugheană.

//SPIȚERUL IA GALBENII ȘI INTRĂ ÎN DUGHEANĂ.//
 Să vii cu mine, suc mântuitor,
 Cu cât îmi pari c-ai fi omorător;
 La groapa Julietei. Căci doresc
 Puterea blândă să ți-o folosesc.

//IESE.//

Scene II

FRIAR LAURENCE'S CELL.

//ENTER FRIAR JOHN AT ONE DOOR.//

FRIAR JOHN: Holy Franciscan friar, brother, ho!

//ENTER FRIAR LAURENCE AT ANOTHER DOOR.//

FRIAR LAURENCE:

This same should be the voice of Friar John.
Welcome from Mantua! What says
Romeo?

Or, if his mind be writ, give me his letter.

FRIAR JOHN: Going to find a bare-foot brother out —
One of our order — to associate me,
Here in this city visiting the sick,
And finding him, the searchers of the
town,

Suspecting that we both were in a house
Where the infectious pestilence did reign,
Sealed up the doors, and would not let us
forth,

So that my speed to Mantua there was
stayed.

FRIAR LAURENCE:

Who bare my letter then to Romeo?

FRIAR JOHN: I could not send it — here it is again —
Nor get a messenger to bring it thee,
So fearful were they of infection.

FRIAR LAURENCE:

Unhappy fortune! By my brother-hood,
The letter was not nice but full of charge
Of dear import, and the neglecting it
May do much danger. Friar John, go hence.
Get me an iron crow, and bring it straight
Unto my cell.

Scena a II-a

ÎN CHILIA FRATELUI LORENZO DE LA VERONA. NU E NIMENI.

FRATELE IOAN:

(INTRĂ ÎN CHILIE DE AFARĂ)

Preasfinte frate franciscan, m-auzi?

LORENZO:

(DIN ALTĂ CAMERĂ)

Acesta-i glasul fratelui Giovanni.

//INTRĂ ÎN CHILIE.//

Bine-ai venit din Mantova. Ce spune

Romeo? Dacă-mi scrie, dă-mi răvașul.

FRATELE IOAN:

M-am dus să-mi iau tovarăș bun de drum

Pe-un frate tot desculț, din tagma noastră.

De cei bolnavi aicea îngrijește.

Am dat de el. Dar străjile cetății

Ne-au bănuț c-am cercetat o casă

De-o molimă cumplită bântuită.

Ne-au zăvorât, nu ne-au lăsat să trecem,

Și n-am putut la Mantova să plec.

LORENZO:

Și cine-a dus răvașul lui Romeo?

FRATELE IOAN:

Îl am aici, nu l-am putut trimite.

Nici n-am găsit alt om să ți-l aducă,

Atât de mult se tem de ciumă toți.

LORENZO:

(ÎNGROZIT) Răvașu-acela nu era un fleac.

Era ceva de mare-însemnătate.

Zăbava poate fi primejdioasă.

Mergi, frate Ioane, caută-mi un drug

De fier, și greu. Mi-l adu în chilie.

FRIAR JOHN: Brother, I'll go and bring it thee.

//EXIT//

FRIAR LAURENCE:

Now must I to the monument alone.
Within this three hours will fair Juliet
wake.
She will beshrew me much that Romeo
Hath had no notice of these accidents.
But I will write again to Mantua,
And keep her at my cell till Romeo come.
Poor living corpse, closed in a dead man's
tomb!

//EXIT//

FRATELE IOAN:

Mă duc și ți-l aduc îndată, frate.

//IESE//

LORENZO:

(SINGUR, PERPLEX) Voi coborî atunci în
criptă singur.

Trei ceasuri doar, copila se deșteaptă.

Pe drept cuvânt îmi va căta gâlceavă,

Că despre toate cele petrecute

Romeo nu a fost vestit la vreme.

La Mantova-i voi scrie-a doua oară

Și-o țin ascunsă în chilia mea,

De-aici veni-va și-o va lua Romeo.

O! Deznădăjduită moartă vie!

Cu morții zaci, în noaptea argintie!

//IESE//

Scene III

A CHURCHYARD; IN IT A TOMB BELONGING TO THE
CAPULETS

//ENTER PARIS, AND HIS PAGE, WITH FLOWERS, SWEET
WATER, AND A TORCH.//

PARIS: Give me thy torch, boy. Hence, and stand
aloof:
Yet put it out, for I would not be seen.
Under yond yew-trees lay thee all along,
Holding thine ear close to the hollow
ground.
So shall no foot upon the churchyard tread,
Being loose, unfirm, with digging up of
graves,
But thou shalt hear it. Whistle then to me
As signal that thou hear'st something
approach.

PAGE: Give me those flowers. Do as I bid thee. Go.
[ASIDE] I am almost afraid to stand alone
Here in the churchyard, yet I will
adventure.

//RETIRES.//

PARIS: [STREWING FLOWERS] Sweet flower,
with flowers thy bridal bed I strew.

//HE SPRINKLES WATER.//

O woe! Thy canopy is dust and stones,
Which with sweet water nightly I will dew,
Or, wanting that, with tears distill'd by
moans.
The obsequies that I for thee will keep
Nightly shall be to strew thy grave and weep.

Scena a III-a

ÎN CIMITIRUL DIN VERONA. CRIPTA CAPOLETTILOR.
//INTRĂ CONTELE PARIS, CU FLORI, PRECEDAT DE PAJUL
LUI, CU O TORȚĂ.//

CONTELE PARIS:

Dă-mi torța, dragul meu, și stai deoparte.
Nu! Stinge-o! Vreau să nu ne vadă nimeni.
Ascunde-te sub chiparoși, acolo.
Te rog să-ți ții urechea la pământ,
Să nu străbată vreun picior de om
Prin cimitiru-acesta, cu pământul
Surpat de-atâtea gropi, și măcinat,
Să nu-l auzi. Te rog atunci să-mi șuieri,
Să știu că-i cineva pe din aproape.
Dă-mi florile, și fă precum ți-am spus.

PAJUL: (APARTE) Mi-e groază-în cimitir să
zăbovesc;
Voința însă vreau să-mi oțlesc.

//SE DEPĂRTEAZĂ.//

CONTELE PARIS:

(SINGUR, ÎNAINTEAZĂ SPRE CRIPTA
NEAMULUI CAPOLETTO)
O! Dintre flori cu mult cea mai frumoasă!
Acuma între pietre-i biata-ți casă,
Și te stropesc cu lacrimi amare
Frumoasă și neprihănită floare!

//PRESARĂ FLORI PE MORMÂNT.//

În fiecare noapte voi uda
Mormântul tău. Și-în veci nu te-oi uita!

//THE PAGE WHISTLES.//

The boy gives warning, something doth
approach.

What cursèd foot wanders this way tonight
To cross my obsequies and true love's rite?

//ENTER ROMEO AND BALTHASAR HIS MAN, WITH A
TORCH, A MATTOCK, AND A CROW OF IRON.//

What, with a torch? Muffle me, night,
awhile.

//HE STANDS ASIDE.//

ROMEO: Give me that mattock and the wrenching
iron.

Hold, take this letter. Early in the
morning

See thou deliver it to my lord and father.

Give me the light. Upon thy life I charge
thee,

Whate'er thou hear'st or seest, stand all aloof,

And do not interrupt me in my course.

Why I descend into this bed of death

Is partly to behold my lady's face,

But chiefly to take thence from her dead
finger

A precious ring, a ring that I must use

In dear employment. Therefore hence, be
gone.

But if thou, jealous, dost return to pry

In what I further shall intend to do,

By heaven, I will tear thee joint by joint,

And strew this hungry churchyard with
thy limbs.

The time and my intents are savage-wild,

More fierce and more inexorable far

Than empty tigers or the roaring sea.

BALTHASAR: I will be gone, sir, and not trouble you.

ROMEO: So shalt thou show me friendship. Take
thou that.

//SE AUDE ȘUIERATUL PAJULUI.//

Se-aude-un șuier. Pajul e, de pază.
O! Ce picior nelegiuit cutează
Să-mi pângărească strunele-amintirii,
Evlavia durerii și-a iubirii?

//INTRĂ ÎN TAINĂ ROMEO ȘI BALTHASAR, CU O TORTĂ,
O CAZMA ȘI UN DRUG DE FIER//

Cum? Poartă-o tortă? — Ascunde-mă, o,
noapte,
O clipă...

//SE RETRAGE LA UMBRĂ.//

ROMEO: Dă-mi cazmaua... dă-mi și drugul.
Acest răvaș tu mâine-în zori să-l duci
La tatăl meu. Dă-mi torța, și ascultă:
Orice auzi sau vezi, rămâi deoparte
Și nu te-amesteca în ce voi face.
Eu mă cobor în patu-acesta-al morții,
Să văd o dată, la lumina torței,
Divinul chip al Julietei mele.
Dar și să scot, din degetul ei mort,
Un scump inel, de care am nevoie.
Acuma pleacă. De te vei întoarce
Să vezi ce fac, mă jur pe Dumnezeu,
Făgăduiesc că, pe cuvântul meu,
Te sfâșii în bucăți, spre-a semăna
Ăst lacom cimitir cu carnea ta.
E-un ceas cumplit; și mai cumplit mi-e
gândul.
Mai fioros ca tigrlul nemâncat,
Amarnic ca oceanu-învolutat.

BALTHASAR: Mă duc, stăpâne. Nu te tulbur eu.

ROMEO: Atunci îmi ești prieten, dragul meu.

//HE GIVES MONEY.//

Live, and be prosperous, and farewell,
good fellow.

BALTHASAR: [ASIDE] For all this same, I'll hide me
hereabout.

His looks I fear, and his intents I doubt.

//HE HIDES HIMSELF AT A DISTANCE FROM ROMEO.//

ROMEO BEGINS TO FORCE OPEN THE TOMB.

ROMEO: Thou detestable maw, thou womb of death,
Gorged with the dearest morsel of the earth,
Thus I enforce thy rotten jaws to open,
And, in despite I'll cram thee with more
food!

PARIS: [ASIDE] This is that banished haughty
Montague,
That murdered my love's cousin, with
which grief,
It is supposed, the fair creature died;
And here is come to do some villanous
shame
To the dead bodies. I will apprehend him.
[DRAWING]: Stop thy unhallowed toil,
vile Montague!
Can vengeance be pursued further than
death?
Condemnèd villain, I do apprehend thee.
Obey, and go with me, for thou must die.

ROMEO: I must indeed, and therefore came I hither.
Good gentle youth, tempt not a desperate
man.
Fly hence, and leave me. Think upon
these gone.
Let them affright thee. I beseech thee,
youth,

//ÎI DĂ BANI.//

Poftim. Mergi sănătos cu Dumnezeu.

BALTHASAR: (APARTE) Oricum ar fi, voi sta aproape-ascuns.

Privirea lui cumplită m-a străpuns!

//SE DEPĂRTEAZĂ PUȚIN, PE FURIȘ, ÎN VREME CE ROMEO DESCHIDE CAVOUL CU SAPA.//

ROMEO: (LOVIND CU SAPA) O, gură hâdă, pântec de genune,
Mi-ai înghițit ce-a fost mai scump pe lume.
Îți casc acuma fălcile în două
Și-în ciuda ta, te-îndop cu-o hrană nouă.

CONTELE PARIS:

(SE APROPIE ÎNCET, APARTE)

Montecchio! Semețul, surghiunitul!

El l-a ucis pe vărul Julietei.

Din pricina aceasta, cum se pare,

S-a stins de mult alean frumoasa floare!

Și vine-acuma el — mă înspăimânt! —

Să-i pângărească proaspătul mormânt!

Ce faptă ticăloasă! Ce rușine!

În calea lui mă va găsi pe mine.

(ÎNAINTEAZĂ. TARE)

Oprește-te, Montecchio! Voiești

O faptă de mișel să săvârșești.

Calci în picioare mila și onoarea,

Și-împingi și după moarte răzbunarea!

Cum te-ai întors, deși ești surghiunit?

Urmează-mă, ești încă osândit.

Prin fapta ta mârșavă mă-înfiori:

Urmează-mă, căci trebuie să mori!

ROMEO: Da! Trebuie! De-aceea am venit!

Nu-l ispiti pe-un deznădăjduit.

Fugi, tinere, și lasă-mă! Gândește

De hora-acestor morți tu te ferește.

Ar fi mai bine viața de-ai alege:

Nu arunca o nouă făr'delege

Pe capul meu. Nu-mi asmuți mânia.

Put not another sin upon my head
By urging me to fury. O, be gone!
By heaven, I love thee better than myself,
For I come hither armed against myself.
Stay not, be gone. Live, and hereafter say
A madman'n mercy bade thee run away.

PARIS: I do defy thy conjurations,
And apprehend thee for a felon here.

ROMEO: [DRAWING] Wilt thou provoke me? Then
have at thee, boy!

//THEY FIGHT.//

PAGE: O Lord, they fight! I will go call the
watch.

//EXIT.//

PARIS: O, I am slain! Falls. If thou be merciful,
Open the tomb, lay me with Juliet. [PARIS
DIES.]

ROMEO: In faith, I will. Let me peruse this face.
Mercutio's kinsman, noble County Paris!
What said my man, when my betossèd
soul
Did not attend him as we rode? I think
He told me Paris should have married
Juliet.
Said he not so? Or did I dream it so?
Or am I mad, hearing him talk of Juliet,
To think it was so? O, give me thy hand,
One writ with me in sour misfortune's
book.
I'll bury thee in a triumphant grave.

//HE OPENS THE TOMB, REVEALING JULIET.//

Îmi fac, să știi, acuma, datoria.
Ca mine însumi, conte,-mi-ești mai drag.
Venit-am în acest areopag
Al morții crunte, deznădăjduite,
Să-mi pun un capăt vieții. Te trimite
Nefericita-ți soartă. E târziu.
De mai rămâi, nu poți rămâne viu.
Te du, și mai târziu vei povesti
Că un nebun ți-a spus să pleci de-aci.

CONTELE PARIS:

De mila ta nu-mi pasă. Ești smintit.
Urmează-mă, ca un nelegiuit.

ROMEO: Vrei să mă-împingi la marginea durerii?

//AMÂNDOII ÎȘI TRAG SĂBIILE ȘI SE LUPTĂ.//

PAJUL: (LUI PARIS) Se bat! O, Doamne! Merg să
chem străjerii

//PLEACĂ.//

CONTELE PARIS:

(CADE) Mor! Trupul meu, te rog, mi-l ai în
pază

Și lângă al Julietei mi-l așază. (MOARE.)

ROMEO: Voi face tot ce-mi ceri, pe legea mea.
Să-l văd la față... A! E ruda ta,
Mercutio. Un nobil conte, Paris.
Îmi amintesc că mi s-a spus, pe când
În minte-mi frământam al morții gând.
Că Paris a cerut-o de soție
Pe Julieta. Biata-mi nebunie
Nu-și amintește de această știre
Decât prin vis. E poate-o închipuire.
Dă-mi mâna ta, tu, care poți împarte
Cu mine deznădejdea tristei soarte.
Te voi culca, în liniște deplină,
În cripta... nu! În groapa de lumină.

//SFÂRȘEȘTE PRIN A DESCHIDE CAVOUL, ÎN CARE SE
VEDE JULIETA, ZĂCÂND ÎNTR-UN SICRIU ALB.//

A grave? — O, no! a lantern, slaughtered youth,
For here lies Juliet, and her beauty makes
This vault a feasting presence full of light.

//HE BEARS THE BODY OF PARIS TO THE TOMB.//

Death, lie thou there, by a dead man
interred.

How oft when men are at the point of
death,

Have they been merry! which their
keepers call

A lightning before death! O, how may I
Call this a lightning? O my love! my wife!
Death, that hath suck'd the honey of the
breath,

Hath had no power yet upon thy beauty.
Thou art not conquered. Beauty's ensign
yet

Is crimson in thy lips and in thy cheeks,
And death's pale flag is not advanced
there.

Tybalt, liest thou there in thy bloody
sheet?

O, what more favour can I do to thee
Than with that hand that cut thy youth in
twain

To sunder his that was thine enemy?

Forgive me, cousin. Ah, dear Juliet,

Why art thou yet so fair? Shall I believe

That unsubstantial death is amorous,

And that the lean abhorred monster keeps

Thee here in dark to be his paramour?

For fear of that I still will stay with thee,

And never from this palace of dim night

Depart again. Here, here will I remain

With worms that are thy chamber-maids.

O, here

Will I set up my everlasting rest,

O! Tinere ucis! Julieta zace
Aici și frumusețea ei preface
O criptă într-o boltă de lumină.
//AȘAZĂ LEȘUL CONTELUI PARIS ÎN CRIPTĂ.//
Vei zace-aici, în liniște deplină.
Se spune că acei ce au să moară
Sunt veseli și viața li-e ușoară
În pragul morții. Fulgerul din urmă
Al unei vieți care-în curând se curmă.
E fulgerul aici, al vieții mele!
Cuvintele nu pot să mă înșele.
Soția mea, duioasa mea iubire:
Te văd zăcând aici în adormire.
Cum ți-a supt moartea mierea răsuflării!
Dar ți-a rămas, în ciuda îngropării,
Divina frumusețe-întipărită
Pe chipul tău. Și n-ai fost biruită!
Divina-i frumusețe purpurie
Păstrată de iubita mea soție,
Îi scânteiază pe buze și pe față,
Așa precum îi scânteia în viață.
Stindardul morții hâde poate oare
Pe scumpa-ți față să se desfășoare?
Nu pare că, aievia, se sfiește?
Slăvita criptă-l mai adăpostește,
Însângerat, pe Tybalt, vărul tău.
Ce-aș putea face, pentru Tybalt, eu?
Să te răzbun, căci tinerețea ta,
Ce secerată-a fost de mâna mea,
Mă-îndeamnă tinerețea-mi irosită
Să ți-o jertfesc, în clipa potrivită.
Mă iartă, vere. Scumpa mea mireasă,
De ce-ai rămas atâta de frumoasă?
Să cred că moartea, fiara fără milă,
Te ține încă vie-aici, în silă,
Să fii iubita ei nepieritoare?
De-aceea a voit să te omoare?
Mă înspăimântă acest gând cumplit

And shake the yoke of inauspicious stars
From this world-wearied flesh. Eyes, look
your last!
Arms, take your last embrace! and lips, O
you
The doors of breath, seal with a righteous
kiss
A dateless bargain to engrossing death!
(HE KISSES JULIET, THEN POURS POISON
INTO THE CUP.)
Come, bitter conduct, come, unsavoury
guide,
Thou desperate pilot, now at once run on
The dashing rocks thy sea-sick weary
bark!
Here's to my love!

//HE DRINKS THE POISON//

O true apothecary,
Thy drugs are quick! Thus with a kiss I die.

//KISSES JULIET, FALLS, AND DIES.//

//ENTER FRIAR LAURENCE WITH LANTERN, CROW, AND
SPADE.//

FRIAR LAURENCE:

Saint Francis be my speed!
How oft tonight
Have my old feet stumbled at graves?
Who's there?

BALTHASAR: Here's one, a friend, and one that knows
you well.

FRIAR LAURENCE:

Bliss be upon you. Tell me, good my friend,
What torch is yond, that vainly lends his
light
To grubs and eyeless skulls? As I discern,
It burneth in the Capels' monument.

BALTHASAR: It doth so, holy sir, and there's my master,
One that you love.

Și voi rămâne-aici, neconținut,
Cu viermii care vor să te slujească.
Alături de făptura ta cerească,
Voi fi părtașul somnului-ți de veci,
Să-înfrent blestemul stelelor prea reci
Și nemiloase. Încă o privire,
Și mă așteaptă veșnica-adormire.
Primește cea din urmă-îmbrățișare,
Pecetea cruntă-a morții răpitoare.
Cârmaciule, ești deznădăjduit,
Acum călătoria și-a sfârșit
Corabia, de stâncă sfărâmată.
(DESCHIDE ȘIPUL ȘI-I BEA
CONȚINUTUL) În cinstea ta! E cea din
urmă dată!
Cinstit spițer! Ți-a fost ucigătoare
Otrava. Cea din urmă sărutare.

//ROMEO O SĂRUTĂ PE JULIETA ȘI CADE MORT LÂNGĂ
TRUPUL EI. INTRĂ REPEDE FRATELE LORENZO,
CU O LANTERNĂ, UN DRUG ȘI O LOPATĂ.//

LORENZO: O Doamne! San Francesco să m-ajute!
Atâtea drumuri fost-au străbătute
Prin beznă, de bătrânele-mi picioare!
S-au poticnit prin gropi... Dar cine oare
Pândește-acolo?

BALTHASAR: Un prieten bun,
Și care te cunoaște, pot să-ți spun.

LORENZO: Te binecuvânteze Sfântul har.
Ce torță-și irosește, în zadar
Doar pentru tivde fără de vedere
Lumina, să le-aducă mângâiere?
E cripta Capoletto.

BALTHASAR: Da, preasfinte.
Stăpânul mi-e culcat printre morminte.
Ți-a fost prieten bun și te-a iubit.

FRIAR LAURENCE:

Who is it?

BALTHASAR: Romeo.

FRIAR LAURENCE:

How long hath he been there?

BALTHASAR: Full half an hour.

FRIAR LAURENCE:

Go with me to the vault.

BALTHASAR: I dare not, sir.

My master knows not but I am gone
hence,

And fearfully did menace me with death,
If I did stay to look on his intents.

FRIAR LAURENCE:

Stay then, I'll go alone. Fear comes upon me.
O, much I fear some ill unlucky thing.

BALTHASAR: As I did sleep under this yew-tree here,
I dreamt my master and another fought,
And that my master slew him.

FRIAR LAURENCE:

Romeo!

//HE STOOPS AND LOOKS ON THE BLOOD AND
WEAPONS.//

Alack, alack, what blood is this which stains
The stony entrance of this sepulchre?
What mean these masterless and gory
swords
To lie discoloured by this place of peace?

//ENTERS THE TOMB.//

Romeo! O, pale! Who else? What, Paris,
too,
And steeped in blood? Ah, what an
unkind hour

- LORENZO: Cum îl chema?
- BALTHASAR: Romeo.
- LORENZO: A venit
Și el aici? De când?
- BALTHASAR: De-o jumătate
De ceas.
- LORENZO: Vai! Ce împrejurări ciudate!
Hai să intrăm în criptă...
- BALTHASAR: Nu se poate!
Stăpânul crede că aș fi plecat
Și cu mânie m-a amenințat
Cu moartea, de-aș rămâne să-l pândesc.
- LORENZO: Rămâi atunci. Merg singur. Mă-îngrozesc
Că s-a-întâmpat o grea nenorocire.
- BALTHASAR: Pe când dormeam sub tisa-acea subțire,
Mi s-a părut, sau poate-a fost un vis,
Stăpânul meu pe-un om că l-a ucis.
- LORENZO: (STRIGĂ ÎNCET) Romeo! Doamne! Petele
de sânge
Pe pragul criptei! Mîntea mi se frînge
Când văd aceste săbii părăsite
Și-însângerate, pe cavou trântite,
Aci-în lăcașul păcii.

//INTRĂ ÎN LĂCAȘ.//

Fără viață
Romeo zace... și o altă față
Alătura de el, scăldată în sânge.
Signorul Paris! Mîntea mi se frînge!

Is guilty of this lamentable chance!
The lady stirs.

//JULIET WAKES.//

JULIET: O comfortable friar, where is my lord?
I do remember well where I should be,
And there I am. Where is my Romeo?

//NOISE WITHIN.//

FRIAR LAURENCE:

I hear some noise. Lady,
come from that nest
Of death, contagion, and unnatural sleep.
A greater power than we can contradict
Hath thwarted our intents. Come, come
away.
Thy husband in thy bosom there lies dead,
And Paris, too. Come, I'll dispose of thee
Among a sisterhood of holy nuns.
Stay not to question, for the watch is
coming.
Come, go, good Juliet. [NOISE AGAIN]
I dare no longer stay.

JULIET: Go, get thee hence, for I will not away.

//EXIT FRIAR LAURENCE.//

What's here? A cup closed in my true
love's hand?
Poison, I see, hath been his timeless end.
O churl! drunk all, and left no friendly
drop
To help me after? I will kiss thy lips.
Haply some poison yet doth hang on
them,
To make me die with a restorative.

//SHE KISSES ROMEO'S LIPS.//

Thy lips are warm.

Ce ceas nefericit e vinovat
De toate câte-aici s-au întâmplat?

//COPILA SE DEȘTEAPTĂ.//

JULIETA: (ÎNCET) O! Părinte,
Știu unde sunt, în ceasurile sfinte.
Dar unde e Romeo?

//SE AUDE ZGOMOT MARE LA CANȚONADĂ.//

LORENZO: Fata mea
Să părăsești ascunzătoarea ta
În care-ai stat în somnu-ți nefiresc,
Silit de tine să te mântuiesc.
Dar o putere mai presus de noi
Nu ne-a iertat cumplitele nevoi,
Zădărniciind tot ceea ce-am pus la cale.
Vai, Doamne! Ce privesiște de jale!
De pieptul tău lipit Romeo zace,
Și Paris, răposat în sfânta pace!
Hai, vino, să te ducem într-un schit,
Unde-ți va fi păcatul ispășit.
Călugărițe sfinte vor veghea
Cât vei trăi, copilă,-asupra ta.
Nu! Nu mai pune nicio întrebare
Spre noi se-îndreaptă straja-în grabă mare.
Să mai rămân aicea nu cutez...

JULIETA: Îți mulțumesc de cât îți datorez,
Și poți să pleci. Julieta-o să rămână.

//FRATELE LORENZO PLEACĂ PE CÂT ÎL AJUTĂ
PICIOARELE.//

Ce văd, o Doamne, la Romeo-în mână?
O cupă cu otravă! A murit!
N-a mai avut răbdare — otrăvit!
O! Suflet crud! Cumplită lovitură!
Nu mi-ai lăsat măcar o picătură!
Să te sărut, cu gura mea suavă,
Căci poate-o picătură de otravă
Ți-a mai rămas pe buze, cum îmi pare,
Să-mi deie moartea-atotvindecătoare!

//ÎL SĂRUTĂ CU PATIMĂ.//

Ce caldă-i gura ta...

CHIEF WATCHMAN:

[WITHIN] Lead, boy. Which way?

JULIET:

Yea, noise? Then I'll be brief. O happy dagger!

This is thy sheath! There rust, and let me die.

SHE STABS HERSELF, FALLS, AND DIES.

//ENTER THE PAGE AND WATCHMEN.//

PAGE:

This is the place, there where the torch doth burn.

CHIEF WATCHMAN:

The ground is bloody.

Search about the churchyard.

Go, some of you. Whoe'er you find, attach.

//EXEUNT SOME WATCHMEN.//

Pitiful sight! Here lies the county slain,
And Juliet bleeding, warm, and newly dead,
Who here hath lain these two days buried.
Go, tell the Prince. Run to the Capulets.
Raise up the Montagues. Some others
search.

//EXEUNT OTHER WATCHMEN SEVERALLY.//

We see the ground whereon these woes
do lie,

But the true ground of all these piteous woes
We cannot without circumstance descry.

SECOND WATCHMAN:

Here's Romeo's man.

//RE-ENTER SOME OF THE WATCHMEN, WITH BALTHASAR.//

We found him in the churchyard.

CHIEF WATCHMAN:

Hold him in safety till the Prince come
hither.

//DIN APROPIERE SE AUDE ORDINUL CĂPETENIEI STRĂJII://
CĂPETENIA STRĂJII:

Ia-o-înainte!
Băiete, încotro?

JULIETA: Aud cuvinte...
Se-apropie... Să mor dar înjunghiată!
Pumnal cu lama binecuvântată!

//ÎN VREME CE JULIETA SE ÎNJUNGHIE, INTRĂ STRĂJERII
CONDUȘI DE PAJ://

PAJUL: Acolo-i locul, unde arde torța.

CĂPETENIA STRĂJII:

Pământu-i plin de sânge. Cercetați
Prin cimitir. Și-îndată-arestați
Pe cine fără rost îl veți găsi.

//INTRĂ ÎN CRIPTĂ://

O! Ce-mi văd ochii? Contele aci!
Ucis! Și Julieta, caldă, iară,
Scăldată-în sânge! Moartă-a doua oară!
De două zile-aicea îngropată.
Plecați, vestiți pe-Alteța Sa, îndată!
Pe Capoletti și pe Montecchio, iute,
Să vină, că li-s rudele pierdute.
Vedem aicea ce s-a petrecut,
Dar cum, de ce, și când, va fi știut
Când neamurile fi-vor împreună.

//SE APROPIE MAI MULȚI STRĂJERI, DUCÂNDU-L CU EI
PE BALTHASAR://

A DOUA STRAJĂ:

L-am prins pe-a lui Romeo slugă bună,
În curtea cimitirului.

CĂPETENIA STRĂJII:

Să stea!
Curând va fi aici Alteța Sa.

//RE-ENTER OTHERS OF THE WATCH, WITH FRIAR
LAURENCE.//

THIRD WATCHMAN:

Here is a friar that trembles, sighs, and
weeps.

We took this mattock and this spade from
him

As he was coming from this churchyard side.

CHIEF WATCHMAN:

A great suspicion. Stay the friar, too.

//ENTER THE PRINCE WITH OTHERS.//

PRINCE: What misadventure is so early up,
That calls our person from our morning's
rest?

//ENTER CAPULET AND HIS WIFE.//

CAPULET: What should it be, that they so shriek
abroad?

CAPULET'S WIFE:

The people in the street cry 'Romeo',
Some 'Juliet', and some 'Paris', and all run
With open outcry toward our monument.

PRINCE: What fear is this which startles in our ears?

CHIEF WATCHMAN:

Sovereign, here lies the
County Paris slain,
And Romeo dead, and Juliet, dead before,
Warm, and new killed.

PRINCE: Search, seek, and know how this foul
murder comes.

CHIEF WATCHMAN:

Here is a friar, and slaughtered Romeo's
man,

//INTRĂ O ALTĂ STRAJĂ, ADUCÂNDU-L PE FRATELE
LORENZO.//

A TREIA STRAJĂ:

Aici e un călugăr. Se bocește
Și plânge, și cumplit se tânguiește.
Din mâna lui i-am smuls un târnăcop
Și-o sapă. Vrea să plece. Pare șchiop.

CĂPETENIA STRĂJII:

Acestea toate dau de bănuț.
Păziți-l pe călugărul cernit.

//INTRĂ ESCALUS, PRINCIPELE VERONEI, CU ALAIUL SĂU
PRINCIAR.//

PRINCIPELE: O, Doamne! Doamne! O nouă mișelie
Ne tulbură odihna timpurie!

//INTRĂ SIGNORUL ȘI SIGNORA CAPOLETTO, CU OAMENI
DE-AI LOR.//

CAPOLETTO: Pe ulițe strigă lumea-așa de tare!

MADONNA CAPOLETTO:

Pe câte înțeles-am din strigare,
„Romeo“ sau „Julietta“ strigă-în faptă.
Spre mausoleul nostru se îndreaptă.

PRINCIPELE: Ne înfioară-auzu-o tristă știre!

CĂPETENIA STRĂJII:

Alteță, zac aici, în adormire,
Signorul conte Paris, înjunghiat.
Romeo, mort și el, alăturat.
Și Julieta, moartă mai-înainte,
E-aici, cu gingașele-i oseminte
Abia acum ucisă... caldă încă.

PRINCIPELE: Domnește în cetate-o jale-adâncă.
Veți cerceta aceste fapte rele.
Făptașii vor răspunde pentru ele.

CĂPETENIA STRĂJII:

Aici e un călugăr franciscan
Și-un om de-al lui Romeo, căpitan.

With instruments upon them fit to open
These dead men's tombs.

CAPULET: O heavens! O wife, look how our
daughter bleeds!
This dagger hath mista'en, — for, lo, his
house
Is empty on the back of Montague,
And it mis-sheathèd in my daughter's
bosom!

CAPULET'S WIFE:
O me! this sight of death is as a bell,
That warns my old age to a sepulchre.

//ENTER MONTAGUE.//

PRINCE: Come, Montague, for thou art early up
To see thy son and heir more early down.

MONTAGUE: Alas, my liege, my wife is dead tonight.
Grief of my son's exile hath stopped her
breath.
What further woe conspires against mine
age?

PRINCE: Look, and thou shalt see.

MONTAGUE: [SEEING ROMEO'S BODY] O thou
untaught! What manners is in this,
To press before thy father to a grave?

PRINCE: Seal up the mouth of outrage for a while,
Till we can clear these ambiguities
And know their spring, their head, their
true descent;
And then will I be general of your woes,
And lead you even to death. Meantime,
forbear,
And let mischance be slave to patience.
Bring forth the parties of suspicion.

FRIAR LAURENCE:
I am the greatest, able to do least,
Yet most suspected, as the time and place

Aveau cu ei unelte, folosite
Să-i scoți pe morți din criptele boltite.
CAPOLETTO: Signora! Doamne! Nemaipomenit
Pumnalul poate că s-a rătăcit,
Dar Julieta sângera; și goală
Îi zace teaca, dacă nu mă-înșală
Vederea, la Montecchio în spate.
O strânge-în brațe!... Doamne! Ce păcate!

MADONNA CAPOLETTO:

Vederea-aceasta a morții e un semn
Și pentru vârsta mea e un îndemn.

//INTRĂ BĂTRÂNUL MONTECCHIO.//

PRINCIPELE: Montecchio, devreme te-ai sculat,
Să-ți vezi feciorul mort și îngropat.

MONTECCHIO: Măria Ta, azi-noapte mi-a murit,
De jale pentru fiul surghiunit,
Soția. Doamne! Ce nenorocire
Pe vârsta-mi pune iarăși stăpânire?

PRINCIPELE: Privind încolo, fi-vei lămurit.

MONTECCHIO: (ZĂRIND LEȘUL LUI ROMEO) Romeo!
Vai, copil nesocotit!

Cum de-ai ajuns în groapa-întunecată
Mai înaintea scumpului tău tată?

PRINCIPELE: Pecetluiește-ți gura, până când
Le vom afla pe toate, rând pe rând:
Cum s-au stârnit, de cine s-au stârnit,
Cum s-a ajuns la sângeros sfârșit.
Vom osândi și taina, și omorul,
Eu fi-voi singur călăuzitorul
Necazurilor voastre. Cu mânie
Lăsați ursita rea acum să fie
Răbdării roabă. Mi-i înfățișați
Pe cei ce-s bănuți ca vinovați.

LORENZO: Deși sunt slab, bătrân și ostenit,
Știu bine că sunt cel mai bănuțit
De toate-aceste omoruri: dintr-odată
Și loc, și timp, la dreaptă judecată;

Doth make against me, of this direful
murder;
And here I stand, both to impeach and
purge
Myself condemnèd and myself excused.
PRINCE: Then say at once what thou dost know in
this.

FRIAR LAURENCE:

I will be brief, for my short date of breath
Is not so long as is a tedious tale.
Romeo, there dead, was husband to that
Juliet,
And she, there dead, that Romeo's faithful
wife.
I married them, and their stol'n marriage-
day
Was Tybalt's dooms-day, whose untimely
death
Banished the new-made bridegroom from
this city,
For whom, and not for Tybalt, Juliet
pined.
You, to remove that siege of grief from her,
Betrothed and would have married her
perforce
To County Paris. Then comes she to me,
And, with wild looks, bid me devise some
mean
To rid her from this second marriage,
Or in my cell there would she kill herself.
Then gave I her — so tutored by my
art —
A sleeping potion, which so took effect
As I intended, for it wrought on her
The form of death. Meantime I writ to
Romeo
That he should hither come as this dire
night

Vin deci eu însumi să mă-învinuiesc,
Ca să mă apăr, chiar de mă părăsc.

PRINCIPELE: Ne spune deodată tot ce știi.

LORENZO: Vă spun pe scurt... abia mai pot vorbi.
Sunt toți aceștia jertfe-ale vendettei:
Romeo a fost soțul Julietei.
Și fata-aceasta-atâta de frumoasă,
Soția lui Romeo credincioasă.
Eu i-am unit, o tainică unire,
În ziua chiar când vechea uneltire
Pe Tybalt, crunt, de moarte, l-a rănit,
Iar mirele, Romeo, surghiunit
S-a convenit să fie. Nu-l jelea
Pe Tybalt Julieta. Ci-și plângea
Îndepărtatul soț, plecat departe.
Ca să-și oprească lacrimi deșarte,
Ați logodit-o, vrând s-o măritați
Cu Paris cu de-a sila. Nu știați
Că Julieta este măritată.
A alergat la mine biata fată
Cu ochii rătăciți de supărare
Și mi-a cerut un mijloc de scăpare,
Să nu se mai mărite-a doua oară.
De nu, mă-amenința că se omoară.
De dragul ei eu n-am avut ce face:
I-am dat o băătură, ce te face
Să pari, doar două zile, c-ai murit;
Așa precum s-a și îndeplinit.
Crezând că firul vieții i s-a frânt,
Ați dus-o pe Julieta la mormânt.
I-am scris și lui Romeo. L-am rugat
Să vină la cavou neapărat
În noaptea-în care ea s-ar fi trezit
Din somnul morții-atât de asemuit.

To help to take her from her borrowed
grave,
Being the time the potion's force should
cease.
But he which bore my letter, Friar John,
Was stayed by accident, and yesternight
Returned my letter back. Then all alone,
At the prefixed hour of her waking,
Came I to take her from her kindred's
vault,
Meaning to keep her closely at my cell,
Till I conveniently could send to Romeo.
But when I came, some minute ere the
time
Of her awaking, here untimely lay
The noble Paris and true Romeo dead.
She wakes, and I entreated her come forth,
And bear this work of heaven with
patience.
But then a noise did scare me from the
tomb,
And she, too desperate, would not go with
me,
But, as it seems, did violence on herself.
All this I know, and to the marriage
Her nurse is privy; and if aught in this
Miscarried by my fault, let my old life
Be sacrificed, some hour before his time,
Unto the rigour of severest law.

PRINCE: We still have known thee for a holy man.
Where's Romeo's man? What can he say
to this?

BALTHASAR: I brought my master news of Juliet's
death,
And then in post he came from Mantua

Răvașul i l-am dat atunci lui Ioan,
 Călugăr, ca și mine, franciscan.
 Dar întâmplarea nu i-a îngăduit,
 La Mantova să-ajungă travestit.
 Și ieri, pe seară, mi-a înapoiat
 Răvașul. Eu atunci, înspăimântat
 M-am dus la cimitir, ca să pândesc
 Când se deșteaptă fata. S-o-însoțesc
 În mare taină la chilia mea,
 Și s-o ascund, cât timp nu voi putea
 Să-l chem pe soțul ei s-o ia cu el.
 Dar am găsit la groapă un duel
 În care luptătorii amândoi
 S-au înălțat spre lumea de apoi:
 Și Paris, și Romeo. S-a trezit
 Sărmana fată... și, când și-a zărit
 Bărbatul mort, a vrut să se omoare.
 Am auzit un zgomot pe cărare
 Și-a trebuit să fug. I-am dat de știre
 Că-și poate duce viața-în mănăstire,
 Să rabde-acolo-a cerului mânie
 Precum îi cere sfânta datorie.
 Ea n-a voit. Și, după ce-am plecat,
 A săvârșit cel mai cumplit păcat,
 Luându-și viața. Asta-i ce se știe.
 Și doica știe despre cununie.
 De am vreo vină în acestea toate,
 Să facă-Alteța Ta atunci dreptate;
 Să-mi curme-îndată zilele bătrâne,
 Căci tot mă-așteaptă crunta moarte mâine.
 Și-îndeplinind osânda judecății
 Să dea o pildă vrednică cetății.
 PRINCIPELE: Ești cunoscut ca om smerit și sfânt.
 Dar poate mai adaugă-un cuvânt
 O slugă-a lui Romeo. (ÎL ARATĂ PE
 BALTHASAR)
 BALTHASAR: Mi-am vestit,
 Stăpânul, și-a fost deznădăjduit,
 De moartea Julietei. A pornit

To this same place, to this same
monument.

This letter he early bid me give his father,
And threatened me with death, going in
the vault,

If I departed not and left him there.

PRINCE: Give me the letter. I will look on it.

//HE TAKES THE LETTER.//

Where is the county's page, that raised the
watch?

Sirrah, what made your master in this
place?

PAGE: He came with flowers to strew his lady's
grave,

And bid me stand aloof, and so I did.

Anon comes one with light to ope the
tomb,

And by and by my master drew on him,
And then I ran away to call the watch.

PRINCE: This letter doth make good the friar's
words,
Their course of love, the tidings of her
death;
And here he writes that he did buy a poison
Of a poor 'pothecary, and therewithal
Came to this vault to die, and lie with
Juliet.

Where be these enemies? Capulet!

Montague!

See, what a scourge is laid upon your hate,
That heaven finds means to kill your joys
with love.

Din Mantova, și-aicea s-a oprit;
În locu-acesta, la această criptă
Mi-a dat și o scrisoare manuscrisă
Și m-a trimis la tatăl lui cu ea.
Mi-a spus că voi avea o soartă rea,
De-aș mai rămâne să-l supraveghez.

PRINCIPELE: Mai ai scrisoarea? Vreau s-o cercetez.

//BALTHASAR ÎI ÎNTINDE, PLECÂNDU-SE, SCRISOAREA.//

Dar unde-i pajul care i-a chemat
Pe toți străjerii?

//ESTE ÎNFĂȚIȘAT PAJUL CONTELUI PARIS.//

PAJUL: Ce a căutat
Stăpânul tău aici, în prag de zori?
Venise-aicea să presare flori
Pe groapa Julietei. Și mi-a spus
Să stau cât mai departe. M-am supus.
Cu torța-în mână a venit un om
Și s-a-îndreptat îndată către dom.
Stăpânul meu, văzându-l pe mișel
Că sparge hruba, s-a-îndreptat spre el,
Și l-a-înfruntat cu sabia în mână.
M-am dus să chem străjerii. Însă până
Să vină straja, totul s-a sfârșit.

PRINCIPELE: Călugărul, ce-a spus, e întărit
De-acest răvaș. E scris că-i însurat
Cu Julieta, și că a aflat
De moartea ei. Atunci, fără zăbavă,
Voind să moară-a cumpărat otravă
De la un biet spițer. Și l-a vestit
Pe tatăl lui, că moare, chinuit,
Lângă Julieta-atât de îndrăgită
Și-ar vrea să-i fie moartea liniștită.
Și-acum vă-întreb pe voi, dușmani de
moarte,
Sărmane jertfe ale cruntei soarte,
Montecchio și Capoletto! Voi,

And I for winking at your discords too
Have lost a brace of kinsmen. All are
punishèd.

CAPULET: O brother Montague, give me thy hand:
This is my daughter's jointure, for no more
Can I demand.

MONTAGUE: But I can give thee more,
For I will raise her statue in pure gold,
That while Verona by that name is
known,
There shall no figure at such rate be set
As that of true and faithful Juliet.

316

Romeo și Julieta
Romeo and Juliet

CAPULET: As rich shall Romeo's by his lady's lie,
Poor sacrifices of our enmity!

PRINCE: A glooming peace this morning with
it brings;
The sun, for sorrow, will not show his
head.
Go hence, to have more talk of these sad
things.
Some shall be pardoned, and some
punishèd,
For never was a story of more woe
Than this of Juliet and her Romeo.

//EXEUNT//

— END —

Acei ce-ați fost mereu în crunt război,
Vedeți osânda învrăjbirii voastre:
S-au înălțat spre cerurile-albastre
Trei rude: un fiu, o fiică, un nepot,
Și pierd și eu doi veri. Și nu e tot.
Dihonia pe care ați stârnit-o
Cetatea-întreagă a năpăstuit-o.

CAPOLETTO: Montecchio, dă-mi mâna, frățioare.
E zestrea-acelei ce moștenitoare
Se cuvenea să-mi fie...

MONTECCHIO: Eu mai mult
Ți-oi dărui, pe prinț ca să-l ascult.
Statuia Julietei, făurită
Din aur, cu întreaga-agonisită
Ce mi-a rămas, se va-înălța spre cer,
Aci-în Verona, mândru giuvaier,
Să le-amintească veșnic, tuturor,
De-un suflet credincios și iubitor.

CAPOLETTO: Statuia lui Romeo, tot din aur,
Se va-înălța, pilduitor tezaur,
Să-arate cum cumplita dușmănie
Iubirea o ucide pe vecie!

PRINCIPELE: Se lasă-acum o pace-întunecată
Pe falnica Verona întristată,
Și soarele, cernit, și-ascunde fruntea
Pân' ce vom trece, deznădejzii, puntea.
De judecată n-o să scape nimeni.
Vor fi iertați, sau pedeșiți cu-asprime,
Toți veronezii, după vina lor,
În tot acest sfârșit îngrozitor.
Și strănepoții noștri vor povesti cu jale
Povestea lui Romeo și-a Julietei sale.

//IES//

— SFÂRȘIT —

Note

Scrisă pe la mijlocul perioadei elizabetane din cariera dramatică a lui Shakespeare, ROMEO ȘI JULIETA se situează, în prelungirea spumoaselor comedii de curte inițiale, în frunte cu ZADARNICE NECAZURI DIN IUBIRE, la un fel de sfârșit de serie. Fiind, de fapt, o comedie care se încheie tragic, spre deosebire de NEGUȚĂTORUL DIN VENEȚIA și MĂSURĂ PENTRU MĂSURĂ, care încep în ritm de tragedie sumbră, pentru a se încheia de fapt într-un fel fericit, prin cel mai mare număr de căsătorii din câte a găsit cu cale Shakespeare să-i încheie piesele cu HAPPY END.

Stilul piesei se resimte de pe urma împrejurărilor dramatice prin care străbătea atunci Anglia încheierea perioadei elizabetane, cu amenințarea spaniolă. Cripto-catolicismul lui Shakespeare — principial limitat la piesele scrise în perioada elizabetană, din punct de vedere scenic — este cât se poate de vizibil, aproape ostentativ, într-o epocă de anglicanism oficial și de persecuție a romano-catolicismului Contra-Reformei. Atmosfera piesei este un curios, dar destul de închegat, amestec între moravurile aulice și nobiliare, specifice sfârșitului epocii elizabetane (1590–1603) și ceea ce a putut afla Shakespeare despre comportamentul distins și elegant, cu multă influență aulică spaniolă, al cetățitor italiene din Evul Mediu. Este un stil în care apar numeroase CONCEITS, termeni excesiv de rafinați și alambicați, adesea adevărate EUPHUISME. Nu trebuie să uităm că ne aflăm încă în epoca lui Góngora, care se va continua peste o generație cu PREȚIOZITATEA în Franța și cu MARINISMUL în Italia. Cultura britanică, după ce se va opri — în mare măsură datorită bunului simț al lui Shakespeare și al majorității contemporanilor și al succesorilor săi — pe panta barocului, va suferi cumplita

DISOCIERE DE SENSIBILITATE — concept făurit de unul dintre cei mai mari poeți, autori dramatici și istorici literari din secolul al XX-lea, anglo-americanul Thomas Stearns Eliot — între anii 1642–1660, prin predominarea oficială politică și teologică a spiritului puritan, fanatic și obscurantist. După Restaurația Stuartilor, în anul 1660, va predomina, pe sfârșământurile culturii elizabetane și iacobine, pentru întâia și singura dată în istorie, CLASICISMUL FRANCEZ, vreme de cel puțin o generație. Aceasta va impune în literatură cu totul alte precepte și altă scară de valori, decât acelea familiare lui Shakespeare. Adaptările clasicizante și aberante ale operelor sale dramatice vor extinde, vreme de un secol, incomprehensiunea operei sale, chiar de către publicul britanic.

De aceea, stilul rafinat folosit de Shakespeare, precumpănitor în perioada lui elizabetană, impune folosirea unui vocabular cât se poate de distins. Procedeu care se lovește de extrema sărăcie a vocabularului feudal și curtenitor al limbii istorice românești. Sărăcie care îi silește pe tălmăcitorii români ai operei marelui poet la adevărate tururi de forță, termenii CONCEPTUALI, rafinați, euphuistici și frecvent baroci din piesele lui Shakespeare urmând să-și capete echivalentul în câțiva termeni românești aproximativ istorici, sau în perifraze (ex.: RÂVNA DE MĂRIRE pentru AMBIȚIE), prin câteva neologisme oarecum forțate (MELANCOLIE), sau prin arhaisme ca: DIATĂ (testament), SINET (act contractual), CHIVERNISEALĂ etc. Termenul generic de SIR (stăpân sau nobil) nu poate fi redat prin DOMNULE, fiind preferabil să fie tălmăcit, mai cu seamă în piesele italiene, prin SIGNORA / SIGNORE, mai rar prin SIGNORINA, corespunzând și francezului SEIGNEUR. Doamnă e mai firesc de folosit, când nu se poate folosi SIGNORA. CUMĂTRĂ, termen de obârșie latină, ca și FIN, se pot de asemenea folosi.

Ceea ce trebuie evitat cu orice preț sunt neologismele forțate, românismele vulgare și — la Șt. O. Iosif — câteva penibile ardelenisme, precum și, la alții, penibilul oltenism al perfectului simplu exagerat.

///

Rolul — și rostul — regilor, principilor și ducilor în aproape toate comediile lui Shakespeare — cum am văzut în nota nr. 1 — este reluat, cu aceeași finalitate, în drama ROMEO ȘI JULIETA.

ACTUL I

Scena I

¹Ca în toate piesele lui Shakespeare, este vorba de o SCENĂ-EXPOZEU, în care, conform tuturor preceptelor dramatice, precumpănitor ale clasicismului expus de Boileau în L'ART POÉTIQUE, spectatorii sunt puși de la început la curent cu sensul acțiunii; care se va desfășura pe scenă sub ochii lor.

Nu întâmplător, scena I ajunge să înfățișeze un episod al VENDETTEI — care dezbină de mai multe generații Verona — între puternicele familii ale căror nume (conservate de povestitorii italieni) erau Montecchio și Capoletto — păstrate și în traducerea noastră, în vreme ce Șt. O. Iosif preia, din traducerea în germană a lui Ludwig și Dorothea Tieck, numele anglicizate de Shakespeare: Montague și Capulet. În prima parte a scenei, cei patru slujitori folosesc, firește, în proză, termeni destul de puțin cunoscuți astăzi, chiar de cititorii de limbă engleză.

CORUL mai apare în dramaturgia shakespeareiană numai în HENRIC AL V-LEA. Traducerea sonetului recitat de Cor a fost admirabil făcută de Șt. O. Iosif. În versul al 12-lea al sonetului, spectatorilor li se spune că prezentarea piesei va dura TWO HOURS' TRAFFIC OF OUR STAGE (timp de două ore), ceea ce pare o imposibilitate: ROMEO ȘI JULIETA nu atinge cota celor 4.000 de rânduri și de versuri din HAMLET. Conține, totuși, nu mai puțin de 3.050 de rânduri (dintre care 455 în proză, 2.101 în decasilabe nerimate și 466 rimate), situându-se, ca lungime, pe o poziție medie.

// Rândurile 1–4

²Jonglează cu termeni pronunțați asemănător: COAL (cărbune, sc.-germ. KOHLE), COLLIERS (purtători de

cărbuni), CHOLER (mânie, gr. HOLÝ — fiere, HÓLOS — mânie), și COLLAR (colier, guler, zgardă, lat. COLLUM, gât). TO CARRY COALS, cum spune Sampson în primul rând, înseamnă să fii rândaș, purtător de cărbuni. Gregory, în versul patru, folosește expresia populară: „TO DRAW YOUR NECK OUT OF THE COLLAR“ — să te pricepi să scoți gâtul din funie (spânzurătoare). De observat că Shakespeare folosește relativ puține calambururi (PUNS) în ROMEO ȘI JULIETA.
// Rândul 32

³POOR JOHN. Expresie peiorativă.

// Rândul 42

⁴„I WILL BITE MY THUMB AT THEM“. A-și mușca degetul mare față de cineva era un gest socotit ofensator pe atunci. Șt. O. Iosif traduce, forțat, A DA CU TIFLA.

// Rândul 62

⁵SWASHING BLOW. În textul bilingv WASH. TO SWASH, verb probabil onomatopeic, preluat din suedeză, cu înțelesul de a lovi sfâșietor. Aici expresia se referă la un secret de scrimă (A BOTTE, în fr.). Șt. O. Iosif traduce prin neologismul strident de LOVITURĂ FAIMOASĂ.

// Rândul 88

⁶THREE CIVIL BRAWLS. Verbul germano-scandinav PRAHLEN are sensul de a se fâli, dar în limba engleză BRAWL a devenit dihonie, răzmeriță, exagerat tradus de Șt. O. Iosif prin GĂLCEVI CIVILE.

// Versul 103

⁷Bătrânul Montecchio îl întrebă pe nepotul lui, Benvolio: „WHO SET THIS ANCIENT QUARREL NEW ABROACH?“. Termenul de ABROACH, de fapt verbul TO SET AN ABROACH, din expresia franceză METTRE EN BROCHE (OU EN PERCE), a da cep la un butoi cu vin. De unde expresia: a primejdui din nou liniștea publică.

// Versul 140

⁸„BLACK AND PORTENTOUS“. Lat. PORTENDERE, a prooroci, a prezice, a făgădui pentru viitor. Verb francez PORTENT. Tradus corect de Șt. O. Iosif.

// Versul 170

⁹Imprecațiile lui Romeo împotriva dragostei lui neîmpărtașite de o nepoată a neamului Capolletto, Rozalina

(cf. scena a II-a, v. 83) pregătesc „lovitura de fulger“ resimțită la vederea Julietei. Mai departe, Șt. O. Iosif folosește ca neologisme: forme ideale, tortura, spune serios, serios iubesc o fată (!).

// Versul 199

¹⁰„BUT SADLY TELL ME WHO“ după „TELL ME IN SADNESS“. Benvolio folosește adverbul SADLY și substantivul abstract SADNESS în sensul original, și germ. sc. și lat. SATUR, plin, de unde SĂȚIOS, cf. v. grec. A-SAI, A-MENAI, a sătura, nu în sensul modern al adjectivului SAD.

Scena a III-a

// Versul 23

¹¹Doica pomenește de „THE EARTHQUAKE NOW ELEVEN YEARS“. Comentatorii au identificat un cutremur în Anglia la data de 6 aprilie 1580 și au emis ipoteza că ar fi un indiciu de a data compunerea piesei în anul 1591 (1580 +11 ani), ceea ce ni se pare absurd.

// Versul 76

¹²Doica îl descrie în cele mai strălucite culori pe contele Paris, culminând cu aprecierea — „HE'S A MAN OF WAX“. Azi formula ar fi ridicolă, dar în acea vreme era obiceiul să se facă admirabile statuete de ceară. Și Horațiu, în Ode I, XIII, 2–3, o face pe curtezana Lydia să-l supere, pomenuindu-i de „CEREA TELEPHI (...) BRACCHIA“ — brațele de ceară ale lui Telephus.

// Rândul 100

¹³Textul englez spune aici: „ENTER A SERVINGMAN“. Peter (Pietro la povestitorii italieni) a fost singurul personaj din izvoare care a suferit din partea lui Shakespeare o dublă sau chiar o triplă mutație oarecum peiorativă. În vreme ce, la povestitorii italieni, Pietro este un slujitor de încredere al lui Romeo, cel care îi va aduce la Padova știrea catastrofală a morții Julietei și-l va însoți, noaptea, pe Romeo, cu cazmale și lopeți, ca să o scoată la iveală pe Julieta din cavou, în piesa lui Shakespeare, Peter are inițial un rol episodic, de a o întovărăși pe Doică la întâlnirea

acesteia cu Romeo pe o uliță a Veronei. Shakespeare are fantezia să-l facă pe Peter să joace un rol episodic de bufon (actul IV, scena a 5-a, versurile 100–140), cu lăutari, foarte probabil rol destinat distracției publicului de rând, cum pare a fi cazul cu groarii din HAMLET, cu Portarul din MACBETH și cu Bufonul din OTHELLO.

Scena a IV-a

// Rândul 39

¹⁴„THE GAME VAS NE'ER SO FAIR, AND I AM DONE“.

Șt. O. Iosif traduce: „Și oricât de viu e jocul, stau pe loc“.

Contra-sens. Romeo, convins să intre la bal, spune de fapt: „Serbarea (jocul, dansul) n-a fost niciodată atât de frumoasă, dar eu sunt sfârșit, învins (DONE). Mercutio îi răspunde cu un calambur, folosind adjectivul DUN, care se pronunță la fel ca DONE, și însemna DE CULOAREA ȘOARECELUI, cenușiu (celtic DONNOS), și folosește același termen, DUN, în versul 41. Șt. O. Iosif traduce: „Noi te vom scoate din acest BĂLTOC (?), ca să rimeze cu „stau pe loc“!

Comentatorii cred că versul lui Mercutio: „TUT, DUN'S THE MOUSE, THE CONSTABLE'S ONE WORD“ — se referă la un proverb folosit în Anglia de anchetatorii penali (armași în țările române) cu sens apropiat de cunoscutul proverb francez: „LA NUIT, TOUS LES CHATS SONT GRIS“, (noaptea, toate pisicile sunt negre), probabil cu sensul că la o serbare strălucită toate femeile sunt la fel de frumoase.

// Versul 45

¹⁵„WE WASTE OUR LIGHTS IN VAIN, LIKE LIGHTS BY DAY“. Altă zicală de pe vremea lui Shakespeare.

// Versul 47

¹⁶Mercutio menționează aici, cum face foarte des Shakespeare, CELE PATRU DUHURI (FOR OUR JUDGEMENT SITS/ FIVE TIMES IN THAT ERE ONCE IN OUR FIVE WITS). Fiziologia și psihologia medievală, moștenite de la Galenus, situa cele cinci duhuri (PNEUMATA, SPIRITUS, în engleză WITS) — a nu se confunda cu THE FOUR HUMOURS, cele patru umori, care se referă la temperament — în ventriculele

creierului. În latină erau denumite: SENSUS COMMUNIS, PHANTASIA, IMAGINATIO, COGITATIO și VIRTUS MEMORIALIS. Cele patru HUMOURS (umori), determinate de influența specifică a unui anumit organ asupra temperamentului omenesc erau, după cum se știe, umoarea PHLEGMATICĂ (flegmă), SANGUINĂ (inima, sângele), BILOASA (fierea) și MELANCOLICĂ (ficatul). Ca și colegul său întru artă dramatică, Ben Jonson, Shakespeare folosește destul de des caracterizările HUMORALE, și mai rar cele cinci duhuri (THE FIVE WITS). În afară de ROMEO ȘI JULIETA, în MULT ZGOMOT PENTRU NIMIC, Beatrice însinuează că Benedick și-ar fi pierdut FOUR OF HIS FIVE WITS (patru din cele cinci duhuri, actul I, scena I, versul 66). Tot astfel, în celebrul sonet XCI, versul 5: „AND EVERY HUMOUR HATH HIS ADJUNCT PLEASURE“ (fiecare umoare își are plăcerea specifică; de notat că la Shakespeare abstracțiunea HUMOUR e de genul masculin, de vreme ce-i aplică prenumele masculin HIS). Tot astfel, în Sonetul CXLI, versul 9, întâlnim versul „BUT MY FIVE WITS, NOR MY FIVE SENSES, CAN...“ (dar cele cinci duhuri ale mele, și nu cele cinci simțuri, pot...).

// Versul 76

¹⁷„BECAUSE THEIR BREATHS WITH SWEETMEETS TAINTED ARE“. Era obiceiul ca domnișoarele, doamnele și chiar tinerii să păstreze neconținut în gură bomboane parfumate.

Scena a V-a

¹⁸În toate versurile în care se înfiripă iubirea dintre Romeo și Julieta trebuie să ne amintim că numele de ROMEO însemna, pe atunci, pelerin venit de la Roma la Locurile Sfinte (cf. versul 52, 97, unde Julieta i se adresează cu versul GOOD PILGRIM). Versurile 94–108 conțin un admirabil sonet între cei doi îndrăgostiți, sonet pe care Șt. O. Iosif l-a detectat și l-a tălmăcit admirabil.

ACTUL al II-lea

Scena I

// Versul 2

¹⁹„TURN BACK, DULL EARTH, AND FIND THY CENTRE OUT“. Este reluat după Sonetul CXLVI, care începe cu versul „POOR SOUL, THE CENTRE OF MY SINFUL EARTH...“.

// Versul 14

²⁰„WHEN KING COPHETUA...“. Shakespeare folosește și în alte piese ale lui vechea legendă medievală anglo-saxonă a regelui Cophetua „ÎNDRĂGOSTIT DE CERȘETOAREA ZENELOPHON“. Vezi ZADARNICE NECAZURI DE IUBIRE, actul IV, scena I, versul 66, scrisoarea lui Don Adriano de Armado; REGELE RICHARD AL II-LEA, v. 3, 80; REGELE HENRIC AL IV-LEA, partea a doua, v. 3, 106. Cunoscutul pictor preraphaelit Burne Jones a ilustrat idila regelui cu cerșetoarea într-un tablou aflat la Tate Gallery.

// Versul 16

²¹„THE APE IS DEAD“. Mercutio face aluzia la maimuțele dresate, care, pe vremea lui Shakespeare, făceau pe moartele când auzeau că se pomenește ceva despre papă sau despre regele Spaniei Filip al II-lea; și care înviau numaidecât când auzeau rostindu-se numele reginei Elizabeta I.

// Versul 34

²²„NOW WILL HE SIT UNDER A MEDLAR-TREE“. MEDLAR e un copac care face roade numite în românește MOȘMOANE, în franceză NĚFLES, iar în engleză MEDLES (grec. MÉSPILON, lat. MESPILUM), puțin apreciate. Mercutio vrea, probabil, să facă un calambur: TO MEDLE, lat. MISCVLARE, MISCVERE, a amesteca, de unde MISCELLANEOUS, amestecat, de unde fr. MESLÉE, luptă în care se amestecau ostași de categorii diferite, MEDLEY, confuzie, amestec, și sensul de MIJLOCITOR. Probabil că Mercutio vrea să spună că Romeo „VREA LA SÂN SĂ-I

PICE“ prin intermediul unui mijlocitor sau al unei cumetre mijlocitoare.

// Versul 38

²³În ediții temeinice versul sună „AN OPEN ET CAETERA, THOU A POPERIN PEAR“. POPERIN PEAR nu-și află corespondentul în engleza modernă, dar există termenul de POPERY, substantiv care înseamnă PAPIISM, ceea ce l-ar fi putut face pe cripto-catolicul Shakespeare să folosească adjectivul POPERIN în sensul de PAPIST. Mai probabil este însă că e vorba de termenul flamand de Poperinghe-pear, pară din orașul Poperinghe, în Flandra, ceea ce nu exclude aluzia la PAPIST.

Scena a II-a

²⁴Cel dintâi vers al acestei scene rimează oarecum cu cel de pe urmă al scenei precedente.

Scena a III-a

²⁵Lorenzo îl muștră pe Romeo pentru prea îndelungata și zadarnica dragoste purtată Rozalinei și-i spune: „JESU MARIA, WHAT A DEAL OF BRINE / HATH WASH'D THY SHALLOW CHEEKS FOR ROSALINE! HOW MUCH SALT WATER THROWN AWAY IN WASTE / TO SEASON LOVE, THAT OF IT DOTH NOT TASTE“. Este vorba de o metaforă, care vrea să spună că lacrimile, fiind sărate, alcătuiesc o saramură, care are darul să păstreze neștirbită și nealterată dragostea. Shakespeare o folosește la versurile 69–72, pomenind de „A DEAL OF BRINE“. BRINE, de origine scandinavă, înseamnă LICHID SĂRAT, SARAMURĂ.

Scena a IV-a

²⁶La rândul 19, din aceeași scenă, Mercutio pomenește de Tybalt (Thebaldo, la povestitorii italieni) ca fiind MORE THAN PRINCE OF CATS. E curios că în cunoscuta povestire franceză medievală, LE ROMAN DU

RENARD (Reinecke Fucks), în cea germană, Prințul Pisicilor se numește Tibert. Ceea ce îl face pe cunoscutul anglist francez A. Koszul, în traducerea lui la Romeo și Julieta (tradusă în anul 1950), să folosească numele de Tibert în locul celui de Tybalt, folosit de Shakespeare. Discutabil!

²⁷Mercutio opune PRICK-SONG (muzică pe note), sintagmă alcătuită din verbul scand.-germ. PRICK, germ. PRIKKEN, a puncta, a nuanța, muzicii libere, adesea improvizate de geniul muzical al artistului (PLAIN SONG), ca la lăutarii noștri țigani pe vremuri.

²⁸Șt. O. Iosif, uneori neașteptat de prost inspirat, după ce pomenise de „discul inimii lui“ (!), traduce versurile 19–20: „O! Nu-i Făt-Frumos, fără îndoială / Dar e un Tartor al formelor (???)“. De fapt, probabil că însuși Shakespeare exagerează aici, făcându-l pe veșnic spiritualul și batjocoritorul Mercutio să-l socotească pe Tybalt (un nobil robit vendettei de familie cu poate prea mare patimă) ca pe un curtean ceremonios și exagerat, cum ar fi Boyet, din ZADARNICE NECAZURI DE IUBIRE, sau Osric din HAMLET.

// Rândul 51

²⁹Mercutio îl muștră pe Romeo că i-a părăsit pe drum (pentru a sări zidul livezii palatului Capoletto!) cu formula „THE SLIP, SIR, THE SLIP; CAN YOU NOT CONCEIVE?“. Șt. O. Iosif traduce: „Pentru că ai fugit hoțește. Nu pricepi?“. Verbul TO SLIP (germ. SCHLEICHEN) însemna într-adevăr a aluneca, a se da pe gheață. Numai că aici, Mercutio, repetă substantivul articulat THE SLIP. Shakespeareologii s-au pus de acord că ar fi vorba de un alt calambur. SLIP era numele unei monede falsificate pe acea vreme, iar SLIP se pronunța ca TO SLEEP (germ. SCHLAFEN), a dormi. E curios că nu s-a interpretat prin expresia mai potrivită: „TO GIVE A PERSON THE SLIP“, a lăsa pe cineva baltă, în sensul formulei franceze: „FAUSSER COMPAGNIE À QUELQU’UN, LE PLANTER LÀ“. Shakespeare de obicei nu folosește verbul TO CONCEIVE (lat. CONCIPERE, a concepe, de la CONCAPERE, a lua împreună cu altul), care înseamnă și a concepe mental, și a odrăsli, fără a formula un calambur prin omofonie (de

pildă, în dialogul dintre contele de Gloucester și contele de Kent, în scena I din REGELE LEAR, rândurile 10–11: Kent: „I CANNOT CONCEIVE YOU.“ Gloucester: „SIR, THIS YOUNG FELLOW’S MOTHER COULD.“). Shakespeare și-a restrâns prea numeroasele și frecvent penibilele jocuri de cuvinte (calambururi, PUNS) în ROMEO ȘI JULIETA.

// Rândul 114

³⁰Mercutio îi spune Doicii „THE BAWDY HAND OF THE DIAL“. BAWDY, adjectiv format din substantivul BAWD (de origine franco-normandă prin latină și germanică) care înseamnă mijlocitor, codoș, e tradus de Șt. O. Iosif prin „BERBANTUL ACELA DE OROLOGIU“. DIAL (din lat. DIES, zi) însemna cadran solar.

// Rândul 129

³¹E probabil că Doica, intimidată de cuvintele lui Mercutio, îi cere lui Romeo A CONFIDENCE, o confidentă, în loc de A CONFERENCE, o convorbire, un dialog.

// Rândurile 156–157

³²Scoasă din fire de batjocurile lui Mercutio, Doica îl tratează de „SCURVY KNAVE“. SCURVY (scandinav SKORF, SKURV, germ. SCHORF) însemna inițial bolnav de scorbut, apoi era folosit cam în sensul de râios. KNAVE (germ. KNABE, băiat); a căpătat un sens peiorativ, de ticălos, pungaș, secătură, pușlama, netrebnic (fr. DRÔLE, FRIPON, COQUIN). În rândurile următoare, 157–158, ea continuă: „I AM NONE OF HIS FLIRT-GIRLS! I AM NONE OF HIS SKAINS-MATES...“. Șt. O. Iosif a tradus KNAVE prin găgăuț! Iar FLIRT-GIRLS prin „muiereușcă de-a lui“, ceva mai corect. Calificativul FLIRT — scris pe vremuri și FLURT (pronunțat la fel) — urmat de GIRL, capătă sensul de a cocheta, a se zbungui, a zburda (fr. FOLÂTRER), de unde, foarte probabil, a derivat verbul englez receptat astăzi în numeroase limbi TO FLIRT (a flirta). SKHAIN-MATES are o etimologie mai complicată. Vechiul verb grec SHÁEIN însemna a reteza, a despica, a tăia în mai multe bucăți. În vechea irlandeză a dat SCIAN, cuțit, jungher, unealtă de despicaț. META, germ. MATE, înseamnă tovarăș. Prin urmare, SKAINS-MATES înseamnă ceată de tâlhari, înarmați cu junghere.

// Rândurile 211–218

³³Doica socotește de cuviință să observe că „ROSEMARY AND ROMEO BEGIN BOTH WITH A LETTER!“. Romeo îi răspunde că: „BOTH WITH AN 'R“, litera R fiind pronunțată AR în alfabetul englez. Doica se referă la „THE DOG'S NAME“ (onomatopeic, AR seamănă cu mârâitul unui câine). E probabil că Doica se referea, pudic, la un cuvânt obscen care începea cu AR..., v. supranote la actul al II-lea, scena I, versul 38.

Scena a V-a

³⁴Julietta pomenește (versul 7) de „NIMBLE-PINIONES DOVES“. Calificativul NIMBLE-PINIONES aplicat porumbețelor provine din adjectivul NIMBLE, cu sensul de IUTE, AGIL, poate derivat dintr-un verb elen: NÉMESTHAI, a se îndeletnici, sau NÉMEIN, a împărți, sau din vechiul verb anglo-saxon NIM-AN, a prinde, a apuca, a lua, cu sufixul — OL (ca în SPREC-OL: vorbăreț), care în germană a dat verbul NEHMEN, a lua, a prinde; și PINION, vârful unei aripi, pană. Prin urmare, Julietta vrea să spună că Amor (Cupidon) este tras de porumbețe cu aripile ușoare. „Mici porumbețe cu aripi ușoare“, cum traduce poetic Șt. O. Iosif, care mai sus folosește un fel de ardelenism puțin uzitat: SPRINTEIOARE.

// Versul 14

³⁵„MY WORDS WOULD BANDY HER TO MY SWEET LOVE“. TO BANDY, a azvârli încolo și încioace, pe o etimologie complicată, scandinavo-anglo-saxonă, provenind din termenul sanscrit BANDHA, legătură, de unde BAN, BANDA, BANDIT (oamenii care se constituie într-o CEATĂ pentru a-și prăda semenii). În aceeași scenă, Șt. O. Iosif folosește versul „Îmi pare rău că nu ți-e bine“! (versul 54) și folosește termenul neologistic GENTILOM (în original HONEST GENTLEMAN).

ACTUL al III-lea

Scena I

³⁶Mercutio, înfuriat de neașteptata blândețe a lui Romeo față de provocările lui Tybalt, folosește expresia italiană ALLA STOCCATA, termen de scrimă. Șt. O. Iosif exagerează din nou, traducând rîndul 27 „FOR WEARING HIS NEW DOUBLET BEFORE EASTER“ prin „pentru că pusese un LAIBĂR nou înainte de Paști“. „THOU WILT TUTOR ME“, prin „mă dăscălești“ etc.

Perorația principelui este impecabilă, fără folosirea de cuvinte în doi peri, triviale sau care nu se mai folosesc în limba engleză, practică la care Shakespeare nu renunța niciodată când e vorba de personaje de rang înalt (mai mult de jumătate din personajele lui). De aceea e nevoie de atât de puține note explicative, când e vorba de versuri sau chiar rînduri în proză, spuse, frecvent cu patos, de asemenea personaje.

Scena a III-a

³⁷Nu se știe de ce Șt. O. Iosif le acordă soțiilor celor doi dușmani, Capoletto și Montecchio, titlurile de CONTESA. Singurul conte din piesă este Paris, conte de Lodrone. Shakespeare le spune CAPULET'S WIFE și MONTAGUE'S WIFE.

Celebra scenă poetică a despărțirii, în zorii nopții nunții, a Julietei de Romeo, este foarte inegal tradusă de Șt. O. Iosif, cum a făcut și cu balada reginei Mab, rostită mai sus de Mercutio. Excepționalul vers a Julietei „IT WAS THE NIGHTINGALE, AND NOT THE LARK“, e tradus oltenește „privighetoarea FU, nu ciocârlia / Ce-ți săgetă auzul SPERIOS“.

Scena a V-a

// Versul 150

³⁸Capoletto găsește că Julieta folosește față de el „A CHOP LOGIC“. CHOP sau CHAP, de origine scandinavo-germană, german KAPPEN, înseamnă A TĂIA, A PRESCURTA, deci CRÂMPEIE DE LOGICĂ. Mai departe, Capoletto, la intervenția Doicii de partea Julietei, se răstește: „SMATTER WITH YOUR GOSSIPS, GO!“ TO SMATTER, germ. SCHMETTERN, se poate reda prin a pălăvrăgi. GOSSIP derivă din termenul sanscrit SABHYA, din SABHA, adunare, prin germ. SIPPE, legătură de sânge, afinitate, SIPPEN, rudă, înrudit. În engleză, GOSSIP înseamnă flecar, TO GOSSIP, a flecări, a vorbi de rău pe cineva, a bârfi. Cum Doica vrea să se apere, Capoletto îi răspunde (rândul 173) numai: „O, GOD YE GOD-DEN“, de la GOD, zeu, Dumnezeu, germ. GOTT, sanscrit HU, a jertfi, HUTA-, cel căruia i se aduce o jertfă; și sufixul DEN. Prin urmare, BUNĂ ZIUA! Șt. O. Iosif traduce: „Bătrână javră, taci!“ . Apoi i se adresează Julietei, reproșându-i că nu pricepe ce mare noroc ar avea să se mărite cu un om de valoarea contelui Paris. Și îi spune (versurile 185–186) că este „A WRETCHED PULLING FOOL / A WHINING MAUMET...“. WRETCHED, apropiat de germanul RACHE, răzbunare, RECKE, uriaș, ca majoritatea cuvintelor mai vechi anglo-saxone, care încep cu semivocala W, are un sens magic, lăsat pe seama hazardului, a destinului. Echivalează în sistemul trifuncțional indo-european cu PARIA, OUT-CAST. PULL înseamnă a trage (de unde PULL-OVER, a trage peste cap). TO WHINE, din limbile scandinave, înseamnă a se plânge, a geme. MAUMET, înseamnă păpușă. Formula s-ar putea traduce prin: „o smintită care trage spre rău, o păpușă plângăreață“. Șt. O. Iosif traduce: „Și-n loc să zică: Bogdaproste soartă!“

// Versul 155

³⁹„TO FETTL“, germ. FESSELN, a înlănțui. Expresia engleză seamănă cu aceea românească: „a-ți lua picioarele la spinare“.

⁴⁰„OR I WILL DRAG THEE ON A HURDLE THITHER“ („Am să te duc pe targă pân-acolo“), cum traduce Șt. O. Iosif corect. Vechiul verb scandinav TO DRAG, (de unde DRAGĂ, remorcher, germ. TRAGEN, a trage), înlocuit treptat cu verbul echivalent TO DRAW (aceeași obârșie etimologică). ON A HURDLE trimite la verbul sanscrit KRT, a toarce, gr. KARGALOS (coș împletit), lat. CRATES, lesă de nuiele. Sensul este într-adevăr de targă.

// Versul 157

⁴¹„GREEN-SICKNESS CARRION“. CARRION — lat. medievală, CARONIA, de la CARO, carne, prin fr. Normand CHAROGNE, mortăciune, stârv, hoit, cu calificativul GREEN-SICKNESS, SICK, bolnav, de obârșie scandinavo-germană, adj. german SIECH, bolnăvicios, prin urmare stârv putrezit, înverzit de boală. YOU BAGGAGE, cuvânt de obârșie scandinavă, folosit cu sensul de BAGAJ (astăzi numai în engleza americană), fiind înlocuit în engleza modernă prin LUGGAGE (scand. LUG, a trage de păr), din cauza sensului peiorativ asociat conceptului de BAGGAGE, probabil prin fr. BAGASSE, provenit — cum a demonstrat Giovanni Florio în vocabularul lui etimologic — din italianul BAGGASCIA, femeie dusă în tabără o dată cu alte nevoi ostășești. TALLOW, scandinavo-germanic, SEU. Toate aceste neașteptate cuvinte de ocară din partea unui nobil italian de rang înalt, pătură socială renumită pentru urbanitatea și vocabularul ei ales, distonează, evident, din partea părintelui Julietei, chiar dacă acesta ar fi fost frustrat în năzuința lui de a o mărita pe unica lui fiică cu un personaj de seamă, înrudit cu principele Veronei, surclasând, astfel, pe plan social și politic, tagma Montecchiilor, prin refuzul Julietei să se mărite cu Paris.

ACTUL al IV-lea Scena I

// Versul 38

⁴²Julietta îi spune călugărului Lorenzo: „ARE YOU AT LEISURE, HOLY FATHER, NOW / OR SHALL I COME TO YOU

AT EVENING MASS?⁴³. Majoritatea shakespeareologilor anglo-saxoni protestanți preferă să nu pomenească de cripto-catolicismul evident al lui Shakespeare, așa cum el se etalează, fără echivoc, mai cu seamă în piesele scrise sub domnia reginei Elizabeta I. Sub domnia regelui James I, om de mare cultură, mai tolerant decât energica regină Elizabeta I, a avut loc oprobiul stârnit de iezuiți și de agenții romano-catolici, în urma celebrului GUN-POWDER PLOT (uneltirea care, în dimineața de 5 noiembrie 1605, își propusese să arunce în aer sala Parlamentului, cu prilejul deschiderii lui solemn de către rege, fiind de față ambele Camere, prin aprinderea unui fitil conectat la 60 de butoaie de praf de pușcă ascunse în subteranele parlamentului). Urmările acestei uneltiri, descoperită din pură întâmplare, vor crea definitiv supușilor catolici ai monarhiei britanice — cu excepția neamurilor nobile rămase catolice în Camera Lorzilor — o situație gravă de CAPITIS DIMINUTIO, care va dura aproape două veacuri și jumătate, romano-catolicilor fiindu-le multă vreme interzis să locuiască în Londra. Totuși, unii dintre ei s-au arătat intrigaiți de acest vers al Julietei, întrucât Papa Pius al V-lea (1566–1572) — cel care a excomunicat-o pe regina Elizabeta I, în urma detenției reginei Scoției în Anglia, lansând împotriva ei bulla REGNAS IN EXCELSIS, în anul 1570 — interzisese slujbele romano-catolice după-amiaza; ceea ce cripto-catolicul William Shakespeare s-ar fi cuvenit să știe. Istoricii Bisericii au observat de mult însă că, după moartea Sfântului Papa Pius al V-lea, interdicția slujbelor de după-amiază și de seară ar fi căzut în desuetudine.

Scena a II-a

⁴³Capoletto își continuă imprecățiile împotriva fiicei sale.

// Versul 14

⁴⁴„A PEEVISH SELF-WILL'D HARLOTRY IT IS“. PEEVISH, termen de origine scandinavo-germanică (germ. PAUEN, a scânci, a se sclifosi, a bâzâi), a ajuns în engleză să

capete sensul de URSUZ, morocănos, arțăgos, gâlcevitor, ursuz, fr. HARGNEUX. HARLOTRY, probabil din ital. ARLOTTO, lat. medievală ARLOTUS, lacom. Mai recent, HARLOT a căpătat sensul de TÂRFĂ, iar HARLOTRY acela de prostituție. Șt. O. Iosif, pudic, se mărginește să traducă: „E-o-încăpățânată!“.

Scena a III-a

// Versul 19

⁴⁵„MY DISMAL SCENE I NEEDS MUST ACT ALONE“.
DISMAL (din fr. DIS MAL, zi nefericită, din lat. DIES MALI). Șt. O. Iosif traduce, forțat și neologistic: „Va trebui să-mi joc lugubra scenă“. Mai jos, Julieta se teme ca Lorenzo să nu se teamă „să-l dezonoreze!“.

// Versul 47

⁴⁶Printre alte halucinații, înainte de a sorbi șipul de otravă, Julieta pomenește de „LOATHSOME SMELLS / AND SHRIEKS LIKE MANDRAKES' TORN OUT OF THE EARTH. / THAT LIVING MORTAIS HEARING THEM RUN MAD“.
LOATHSOME este un adjectiv de origine scandinavo-germană, asociat cu verbul german LEIDEN, a suferi, dar în limba engleză cu sensul de dezgustător, detestabil, scârbos, grețos (fr. nauséabond). TO SHRIEK, sau TO SCREECH, verbe de origine scandinavă, înseamnă a striga, a țipa de groază. MANDRAKE, gr. MANDRAGÓRAS, preluat sub aceeași formă în latină și în limbile neolatine (în afară de română, care l-a prefăcut în MĂTRĂGUNĂ), avea o rădăcină asemănătoare oarecum cu trupul omenesc, astfel încât, atunci când un om cuteza să smulgă rădăcina unei mătrăgune, o făcea să scoată un țipăt cumplit, care-i aducea celui care o smulsese moartea. Șt. O. Iosif traduce aici foarte corect: „Mirosul greu și scrâșnetul asemeni / Cu-al mătrăgunei smulse din pământ / Pe care muritorii când l-aud / Îneebnesc“.

// Versul 58

⁴⁷Arată că, după ce a băut șipul cu otravă, Julieta trage perdelele patului ei cu polog. Prețioasă indicație scenică,

arătându-ne sistemul scenei elizabetane de a folosi pe larg perdelele pentru a reduce suprafața anumitor scene.

Scena a IV-a

// Versul I

⁴⁸Madonna Capoletto îi dă Doicii cheile să scoată MORE SPICES pentru masa pregătită în vederea nunții Julietei. SPICE este un termen generic, derivat din lat. SPECIEM (fel, speță), preluat în engleză din fr.-normandul ESPICE și însemna mirodeniile aduse inițial de portughezi din India și Indonezia, folosite pe scară mare în alimentația medievală, pentru a tempera gustul sărat al peștelui conservat, folosit pe scară mare în zilele de post. Mirodeniile principale erau, evident, și cuișoarele, cum traduce Șt. O. Iosif, dar mai era și vanilia, ghimberul, zinzifilul etc. Prețul mirodeniilor fiind foarte ridicat, din cauza lungii călătorii (de la antipozi!), s-a ajuns ca MITA să se dea magistraților corupți — în mirodenii (ÉPICES).

// Versul 4

⁴⁹Capoletto pomenește de „THE CURFEW-BELL”. CURFEW derivă din franco-normandul COUVRE-FEU, stingerea. Dar pe vremea lui Shakespeare își pierduse vechea însemnătate.

Toate disonanțele apărute sub pana celui mai poetic dintre toți traducătorii români din piesele lui Shakespeare se pot explica și prin faptul că, neștiind limba engleză, Șt. O. Iosif a fost silit să folosească traducerea, de altminteri în metru original perfect, făcută de Ludwig Tieck, în colaborare cu fiica lui, Dorothea Tieck.

